

Bundel – Bestuurscommissie Veiligheid van 1 oktober 2025

- 1 Opening en vaststelling agenda – Ter vaststelling
Agendapunt 01_Conceptagenda BC Veiligheid 01 oktober 2025_v2
- 2 Mededelingen – Ter informatie
 - 2.1 Vanuit Bestuurlijk trekkers (mondeling)
 - 2.2 Vanuit directie VGGM (mondeling)
 - 2.2.1 Extra AB aansluitend aan BCV 19 november
 - 2.2.2 Netwerkbijeenkomst 27 november
 - 2.2.3 Visitatie VGGM 2025
 - 2.2.4 Systeemtest
 - 2.2.5 Signal Bestuurscommissie Veiligheid
- 3 Ingekomen stukken – Ter informatie
 - 3.1 BDuR juni brief 2025 en loon- en prijsbijstelling 2025
Agendapunt 03.1_BDuR Brief juni 2025
 - 3.2 Brief J&V: Aanmerken VGGM als vitale aanbieder
Agendapunt 03.2_Brief JenV – VGGM vitale aanbieder – Vitaal verklaring – 20250711
 - 3.3 Inspectierapport: monitoring versterking Crisisbeheersing
Agendapunt 03.3a_Oplegnotitie inspectierapport monitoring versterking CB
Agendapunt 03.3b_VGGM aanbiedingsbrief rapport versterking CB
Agendapunt 03.3c_Rapport monitoring versterking crisisbeheersing
 - 3.4 Inspectierapport toezicht preparatie op stroomuitval
Agendapunt 03.4a_Oplegnotitie inspectierapport toezicht preparatie op (langdurige) stroomuitval
Agendapunt 03.4b Aanbiedingsbrief Inspectie aan VZ VGGM – toezicht preparatie op stroomuitval
Agendapunt 03.4c_Brief inspectie aan vz VR's -toezicht preparatie op stroomuitval
- 4 Verslag en actie- en besluitenlijst 2 juli 2025 – Ter vaststelling
Agendapunt 04_Conceptverslag en acties en besluitenlijst BCV – 2 juli 2025
- 5 Mandaatbesluit VGGM – Ter vaststelling
Agendapunt 05a_Oplegnotitie mandaatbesluit BCV – def
Agendapunt 05b_Mandaatbesluit VGGM 2025 (VERSIE 6) – def
- 6 Bestuursrapportage januari – mei 2025 – Ter informatie
Agendapunt 06a_Oplegnotitie BCV – Bestuursrapportage jan-mei 2025-def
Agendapunt 06b_Bestuursrapportage januari-mei 2025_def
- 7 Stand van zaken responstijden AGM – Ter informatie
Agendapunt 07a_Oplegnotitie Update prestaties responstijden AGM – def
Agendapunt 07b_Memo update responsetijdpercentages AGM Q2 -def
- 8 Handhavingsbeleid industriële veiligheid – Ter vaststelling
Agendapunt 08a_Oplegnotitie Handhavingsbeleid Industriële Veiligheid
Agendapunt 08b_Addendum Handhavingsbeleid Industriële Veiligheid_ def
- 9 Programma weerbaarheid – Ter informatie
- 10 Thema: Branden Arnhem en Ede – Ter informatie
- 11 Rondvraag en sluiting
- 12 Bijlagen – Ter informatie
Bijlage A_Kamerbrief Maatschappelijke weerbaarheid en militaire paraatheid
Bijlage B_Risico- en Crisisbarometer_Extra meting december 2024
Bijlage C_Kamerbrief Voortgang Landelijke Agenda Crisisbeheersing

AGENDA

Overleg : Bestuurscommissie Veiligheid
Datum : 01 oktober 2025
Tijd : 10:00 – 12:00 uur
Plaats : Stadhuis gemeente Arnhem (Raadszaal)

Algemeen

1. Opening en vaststelling agenda	Ter vaststelling
2. Mededelingen	Ter informatie
2.1 Vanuit Bestuurlijk trekkers (mondeling)	
2.2 Vanuit directie VGGM (mondeling)	
2.2.1 Extra AB aansluitend aan BCV 19 november 2025	
2.2.2 Netwerkbijeenkomst 27 november 2025	
2.2.3 Visitatie VGGM 2025	
2.2.4 Systeemtest	
2.2.5 Signal Bestuurscommissie Veiligheid	
3. Ingekomen stukken	Ter informatie
3.1. BDuR juni brief 2025 en loon- en prijsbijstelling 2025	
3.2. Brief J&V: Aanmerken VGGM als vitale aanbieder	
3.3. Inspectierapport: monitoring versterking Crisisbeheersing	
3.4. Inspectierapport toezicht preparatie op stroomuitval	
4. Verslag en actie- en besluitenlijst 2 juli 2025	Ter vaststelling

VGGM algemeen

5. Mandaatbesluit VGGM	Ter vaststelling
6. Bestuursrapportage januari - mei 2025	Ter informatie
7. Stand van zaken responstijden AGM	Ter informatie

Brandweer

8. Handhavingsbeleid industriële veiligheid	Ter vaststelling

Crisisbeheersing

9. Programma weerbaarheid	Ter informatie

Thema

10. Branden Arnhem en Ede	Ter informatie

Overig

11. Rondvraag en sluiting	

Bijlagen: ter informatie

- a. Kamerbrief Maatschappelijke weerbaarheid en militaire paraatheid tegen militaire en hybride dreigingen, dd. 11 juli 2025
- b. Risico- en Crisisbarometer Extra meting december 2024
- c. Kamerbrief Voortgang Landelijke Agenda Crisisbeheersing, dd.11 juli 2025

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden
De heer A. Marcouch
Postbus 5364
6802 EJ Arnhem

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon
Pepijn Hack
p.m.hack@minjenv.nl

Ons kenmerk
6437700

Kopie aan
Directeur Veiligheidsregio

Bijlage(n)
3

Datum 25 juni 2025
Betreft BDuR junibrief 2025 en loon- en prijsbijstelling 2025

Geachte heer Marcouch,

Middels deze brief informeer ik u over de toekenning van de prijsbijstelling over 2025 en de BDuR bijdrage over 2026.

Loon- en prijsbijstelling 2025

Via deze brief informeer ik u over het besluit tot toekenning van de loon- en prijsbijstelling over de Brede doeluitkering rampenbestrijding (verder: BDuR). Voor 2025 komt dit neer op € 9.207.000,-. De verdeling over de regio's treft u aan in bijlage 1 bij deze brief. De uitkering van de loon- en prijsbijstelling over 2025 aan de regio's zal tegelijkertijd plaatsvinden met de betaling van het derde kwartaal van de bijdrage 2025. Deze betaling vindt medio juli 2025 plaats.

Bijdrage 2026

In het Besluit veiligheidsregio's, artikel 8.1, is bepaald dat ik, onder voorbehoud van goedkeuring van de begroting van de uitgaven en ontvangsten van mijn ministerie, jaarlijks vóór 1 juli het bedrag van de doeluitkering aan de veiligheidsregio's van het daaropvolgende jaar vaststel. Onder verwijzing naar dat artikel stel ik u met deze brief op de hoogte van bedoeld bedrag voor het jaar 2025. Dit bedrag bedraagt €258.653.000,-. In dit bedrag is de doorwerking van de loon- en prijsbijstelling 2025 inbegrepen. Dit bedrag omvat tevens de volledige uitdeling van de extra middelen in het kader van crisisbeheersing en informatievoorziening. Volledigheidshalve meld ik u dat de BDuR ook bedoeld is om de ambities van de landelijke agenda crisisbeheersing te realiseren.

In de bijlagen 2 en 3 bij deze brief is de opbouw, respectievelijk de (voorlopige) verdeling, van de bijdrage voor 2026 over de 25 veiligheidsregio's weergegeven.

Met de beschikking, die u in december aanstaande, na de goedkeuring van mijn begroting, ontvangt, wordt de bijdrage voor 2026 definitief toegekend.

BDuR korting

Op grond van het Hoofdlijnenakkoord en de uitwerking in het regeerprogramma wordt de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (de Rijksbijdrage aan de veiligheidsregio's) vanaf 2026 met 10% (= € 27,7 miljoen) gekort. In het kader van de besluitvorming over de voorjaarsnota 2025 heeft het kabinet niet besloten om deze korting ongedaan te maken.

De korting is evenredig over alle onderdelen van de BDuR toegepast, met uitzondering van de bedragen zoals genoemd in artikel 8.2 van het Besluit Veiligheidsregio's. Dit zijn de extra bijdragen voor de Waddeneilanden, Schiphol en de CBRN-steunpunten.

Datum
25 juni 2025

Ons kenmerk
6437700

Weerbaarheid

In de voorjaarsnota wordt door het kabinet vanaf 2027 voor Weerbaarheid structureel €70 miljoen vrijgemaakt. Aanvullend hierop wordt in 2025 €10 miljoen en in 2026 €20 miljoen vrijgemaakt. Voor de invulling van deze middelen zal de focus liggen op de versterking van de regionale en lokale weerbaarheid en de publiekscampagne inclusief een huis-aan-huis- publicatie. Over de versterking van de regionale en lokale weerbaarheid (waaronder de inrichting van noodsteunpunten) worden met het Veiligheidsberaad en in afstemming met de VNG afspraken gemaakt. Nadat deze afspraken zijn gemaakt, zal ik u informeren over hoe dit mogelijk doorwerkt in de BDuR. Voor de volledigheid maak ik het voorbehoud dat de Voorjaarsnota 2025 nog niet definitief is, omdat de parlementaire behandeling hiervan nog moet plaatsvinden.

Correctie CBRN-steunpunten

Op verzoek van Amsterdam-Amstelland is de taak voor het in stand houden van een CBRN steunpuntregio overgedragen naar Kennemerland en Noord-Holland Noord. Hier is vorig jaar december een besluit over genomen. De bijdrage die Amsterdam-Amstelland ontving wordt evenredig verdeeld over Kennemerland en NHN. In de verwerking hiervan is per abuis aan NHN het volledige bedrag toegekend. Het bedrag aan Kennemerland klopt wel. Dit zal met terugwerkende kracht in de 3^e kwartaalbetaling gecorrigeerd worden. Dit betekent voor de overige regio's dat de bijdrage in 2025 iets hoger zal uitvallen dan in de decemberbrief gecommuniceerd is.

Meerjarig kader

De prognose voor het meerjarig kader, inclusief de meerjarige doorwerking van de loon- en prijsbijstelling 2025, de korting op de BDuR en de ophoging van de extra middelen in het kader van de crisisbeheersing en informatievoorziening, is als volgt:

2027: € 258.599.000,-
2028: € 258.592.000,-
2029: € 258.593.000,-

In bijlage 4 is de verdeling van dit meerjarig kader over de 25 veiligheidsregio's opgenomen.

Met het oog op de benodigde flexibiliteit worden ten aanzien van de aanwending en verdeling van die extra aanvullende middelen in het kader van de crisisbeheersing en informatievoorziening uiterlijk 31 juli van het jaar voorafgaand aan het jaar dat deze middelen beschikbaar komen, afspraken tussen de veiligheidsregio's en JenV gemaakt.

Het meerjarige kader is slechts een prognose. Dit is onder voorbehoud van de door de Tweede Kamer vastgestelde ontwerpbegroting, de hierop volgende suppletoire begrotingen en de bijbehorende budgettaire kaders van het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Het Ministerie van Justitie en Veiligheid behoudt het recht om op basis van deze kaders de prognose bij te stellen. De daadwerkelijke toekenning gebeurt in de Decemberbrief voorafgaand aan het jaar waarop de bijdrage van toepassing is.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Voor nadere informatie kunt u zich wenden tot Pepijn Hack
(p.m.hack@minjenv.nl).

Datum
25 juni 2025

Een afschrift van deze brief is verzonden naar de directeur van uw regio.

Ons kenmerk
6437700

De Minister van Justitie en Veiligheid,
namens deze,

drs. Monique Vogelzang
Directeur-Generaal Politie en Veiligheidsregio's

Ontvangstdatum	16-07-2025
Dossiernummer	VA000000921
Stuknummer	SN25_000649

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden
T.a.v. de heer A. Marcouch
Postbus 5364
6802 EJ Arnhem

Datum 10 juli 2025
Betreft Aanmerken vitale aanbieder

Geachte heer Marcouch,

Met deze brief wordt uw organisatie aangemerkt als vitale aanbieder binnen de sector Openbare Orde en Veiligheid (OOV). Deze aanwijzing is een gevolg van het vitaal verklaren van een aantal processen conform het hierbij geldende beleidskader: 'de Aanpak vitaal'.

Bescherming van onze vitale infrastructuur is een belangrijk onderdeel van de Veiligheidsstrategie voor het Koninkrijk der Nederlanden. Daarom wordt vanuit mijn ministerie coördinatie gevoerd op de bescherming van onze vitale infrastructuur door middel van de Aanpak vitaal. Binnen deze aanpak worden periodiek door het vakdepartement vitale processen en vitale aanbieders geïdentificeerd en daar waar nodig geactualiseerd. In deze brief leest u de aanleiding van de aanmerking als vitale aanbieder, wat dit voor uw organisatie op dit moment betekent, en wat de vervolgstappen zijn.

Actualisatie vitale processen sector OOV

In 2015 heeft het Ministerie van Justitie en Veiligheid voor de sector Openbare Orde en Veiligheid (hierna: OOV) de vitale processen 'Communicatie met en tussen hulpdiensten middels 112 en C2000', en 'Inzet politie' aangemerkt. Meerdere ontwikkelingen hebben ertoe geleid dat een herziening van de vitale processen gewenst was. Daarom heeft mijn ministerie de afgelopen tijd in samenspraak met vertegenwoordigers en experts, onder meer vanuit de veiligheidsregio's, de vitale processen en aanbieders binnen de sector OOV hernieuwd in beeld gebracht. Dit vormt de eerste stap van de cyclus-vitaal, welke recent is geactualiseerd in het licht van de Versterkte Aanpak vitaal.¹

Als resultaat zijn binnen de sector OOV drie nieuwe processen als vitaal aangemerkt, te weten:

I. Inzet Brandweer

Focus op de diensten:

- Repressieve taken conform de wet veiligheidsregio's
- De uitoefening van de meldkamerfunctie brandweer

¹ Voor meer informatie over de (versterkte) Aanpak vitaal, zie: [Aanpak vitaal | Vitale infrastructuur | Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid](#) en [Kamerbrief Versterkte aanpak vitale infrastructuur | Brief | Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid](#)

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Portefeuille Veiligheidsregio's,
Crisisbeheersing en
Meldkamer
Veiligheidsregio's en
Crisisbeheersing

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon
X.N. Rekkers
(Senior) Beleidsmedewerker

M 0627414942
x.n.rekkers@minjenv.nl

Onze referentie
6519048

II. Crisiscoördinatie en besluitvorming

Scope: algemene kolom, focus op de diensten:

- Crisiscoördinatie en -besluitvorming op decentraal niveau
- Crisiscoördinatie en -besluitvorming op centraal niveau
- Bijstandescoördinatie
- Uitoefening van de meldkamerfunctie, ten behoeve van de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening

III. Communicatie- en informatievoorziening hulpdiensten en crisispartners

Focus op de diensten:

- Communicatie tussen hulpdiensten en crisispartners
- Communicatie vanuit burgers met hulpdiensten
- Communicatie vanuit de overheid richting de burger
- Informatiemanagement

Samen met het proces 'inzet politie' dat vitaal blijft betekent dit dat de OOV sector nu vier vitale processen op hoofdlijnen kent.²

Aanmerken vitale aanbieder

Uw organisatie is primair verantwoordelijk voor en/of levert een belangrijke bijdrage aan de vitale processen inzet brandweer, crisiscoördinatie en besluitvorming, en communicatie- en informatievoorziening. Zodoende biedt uw organisatie een dienst aan waarvan de continuïteit van vitaal belang is voor de Nederlandse samenleving en daarom is uw organisatie aangemerkt als vitale aanbieder.

Wat betekent het zijn van een vitale aanbieder?

Het zijn van een vitale aanbieder houdt ten eerste in dat uw organisatie onderdeel wordt van de vitale infrastructuur in Nederland. Overheden, vitale aanbieders (publiek en privaat) en inlichtingen- en veiligheidsdiensten werken voortdurend samen aan het beschermen van onze vitale infrastructuur en aan het verhogen van de weerbaarheid. Ieder vanuit een eigen rol en verantwoordelijkheid. De NCTV heeft een coördinerende rol bij de bescherming van onze vitale infrastructuur.

Vitale aanbieders zijn zelf primair verantwoordelijk voor de continuïteit en weerbaarheid van vitale processen en de toeleveranciersketen. Zij hebben inzicht in de weerbaarheid van hun processen en nemen passende maatregelen om zich zoveel als mogelijk te beschermen tegen dreigingen.

Met het zijn van vitale aanbieder wordt de aanbieder onderdeel van de beleidscyclus vitaal³, waarin periodiek met het ministerie in beeld gebracht wordt hoe het gesteld is met de weerbaarheid in het licht van dreigingen voor de

² Het eerder als vitaal aangemerkte proces 'Communicatie met en tussen hulpdiensten middels 112 en C2000' is bij de herijking beschouwd als onderdeel van het proces 'Communicatie- en informatievoorziening hulpdiensten en crisispartners'

³ De cyclus bestaat uit (1) een vitaliteitsbeoordeling, (2) het uitvoeren van een weerbaarheidsanalyse, (3) hieruit volgende maatregelen in een actieprogramma en (4) het toetsen van de effectiviteit en het eventueel bijsturen.

ationale veiligheid. Waar nodig worden er maatregelen genomen, om de weerbaarheid te verhogen. Deze maatregelen worden genomen door de vitale aanbieders zelf en waar nodig aangevuld door (sectorale) wetgeving en beleid vanuit de overheid.

Ondersteuning vanuit de rijksoverheid

Binnen de context van de Nederlandse vitale infrastructuur kunnen vitale aanbieders rekenen op ondersteuning vanuit de rijksoverheid. De wijze waarop wordt uitgewerkt in samenspraak met de landelijke vertegenwoordigers van de veiligheidsregio's.

Datum
10 juli 2025

Onze referentie
6519048

Deze ondersteuning bestaat onder meer uit informatie-uitwisseling maar ook uit mitigerende maatregelen. Zo krijgen vitale aanbieders prioriteit in tijden van crisis. Hierbij kunt u denken aan een voorkeurspositie op distributielijsten in tijden van schaarste. Daarnaast houdt aanmerking als vitale aanbieder in dat u op grond van artikel 3 van de Wet beveiliging netwerk- en informatiesystemen (Wbni)⁴ informatie, advies en overige bijstand van het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) ontvangt in geval van digitale dreigingen en incidenten.⁵ Ook stellen de NCTV en het NCSC diverse instrumenten beschikbaar aan de hand waarvan u met de weerbaarheid van uw eigen organisatie aan de slag kunt, zoals bijvoorbeeld de toolbox veilig inkopen⁶ en basisprincipes van digitale weerbaarheid⁷.

Actuele wet- en regelgeving

Vitale aanbieders hebben te maken met diverse wettelijke kaders. Dit is afhankelijk van het proces, de sector waarin de vitale aanbieder opereert en het type aanbieder. Voor vitale aanbieders kunnen wettelijke verplichtingen volgen uit sectorale wetgeving, overkoepelende wetgeving zoals de Wbni of straks de Wwke en Cbw (zie hierna) maar ook andersoortige wetgeving als de Wet Vifo en de Wet bevordering digitale weerbaarheid bedrijven.

Met de aanmerking als vitale aanbieder gaan er voor uw organisatie nu geen aanvullende wettelijke eisen gelden.

Uw organisatie is op basis van Europese wetgeving uitgezonderd van de werking van de wetsvoorstellen 'Wet weerbaarheid kritieke entiteiten' (Wwke) en de 'Cyberbeveiligingswet' (Cbw)⁸, die begin juni zijn ingediend bij de Tweede Kamer. Deze wetsvoorstellen kennen een uitsluitingsclausule voor overheidsinstanties die in hoofdzaak activiteiten uitvoeren op het gebied van nationale veiligheid, openbare veiligheid, defensie of rechtshandhaving. Deze uitzondering geldt voor onder meer de veiligheidsregio's en de politie. Wel is het zo dat, gezien het belang van uw organisatie voor de Nederlandse samenleving, het belangrijk is de weerbaarheid van uw organisatie op orde te hebben. Hierbij mag (reeds) verwacht

⁴ Dit recht wordt gecontinueerd bij het van kracht worden van de Cyberbeveiligingswet, die de Wbni zal vervangen.

⁵ Zie voor contact informatie NCSC verderop in de brief.

⁶ [Toolbox veilig inkopen \(2024\) | Economische veiligheid | Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid](#)

⁷ [5 basisprincipes van digitale weerbaarheid | Wat kun je zelf doen? | Nationaal Cyber Security Centrum](#)

⁸ [NIS2- en CER-richtlijnen | Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid](#)

worden dat rekening gehouden wordt met het veranderende dreigingsbeeld en de invloed hiervan op de weerbaarheid van de eigen organisatie. Ook streeft het Ministerie van Justitie en Veiligheid ernaar om voor de overheidsinstanties die worden uitgezonderd in de betreffende wetten een gelijkwaardig weerbaarheidsniveau te realiseren. Dit betekent dat deze overheidsinstanties uiteraard ook passende en evenredige technische en organisatorische veiligheids- en beveiligingsmaatregelen moeten nemen om voor hun weerbaarheid te zorgen.

De afgelopen jaren zijn er al stappen gezet door de veiligheidsregio's om het weerbaarheidsniveau te verhogen, bijvoorbeeld op het gebied van informatieveiligheid. De komende tijd zal het ministerie samen met de veiligheidsregio's gaan kijken of dit voldoende is. Wilt u meer informatie over hoe u zich kunt voorbereiden, dan kan dit met behulp van de door de NCTV beschikbaar gestelde informatie⁹.

Start weerbaarheidsanalyses Q2 2025

De komende periode wordt door het ministerie van Justitie en Veiligheid met betrokkenheid van de vitale aanbieders per proces (niet op organisatie of bedrijfsniveau) de weerbaarheid in beeld gebracht. Hierbij wordt ingezet op het zoveel mogelijk benutten van inzichten en informatie uit reeds lopende trajecten rond weerbaarheid en continuïteit van organisaties c.q. systemen. De afgelopen periode zijn hiervoor de eerste voorbereidende stappen binnen het ministerie al gezet. Bij deze weerbaarheidsanalyses, worden de veiligheidsregio's op landelijk niveau via de vakraden, de Raad Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio's (RCDV) en het Veiligheidsberaad betrokken.

De veiligheidsregio's dragen al zorg voor hun eigen continuïteit en weerbaarheid. Als er vanuit de weerbaarheidsanalyses blijkt dat aanvullende maatregelen genomen moeten worden, die niet al gelden vanuit de huidige wet- en regelgeving, zal er in overleg met mijn ministerie en de betrokken vitale aanbieder worden gekeken naar oplossingen. Op landelijk niveau is door uw vertegenwoordigers aangegeven dat aanvullende maatregelen bovenop de bestaande verantwoordelijkheid een uitdaging kunnen vormen. Daarover blijf ik in gesprek met uw vertegenwoordigers.

Uw organisatie levert als vitale aanbieder een belangrijke bijdrage aan het borgen van de veiligheid van Nederland. Niet alleen in algemene zin, maar ook door het bieden van ondersteuning aan andere vitale aanbieders bij (dreigende) verstoring of uitval van hun vitale processen waardoor de openbare orde en veiligheid in gevaar komt. De aanpak vitaal heeft als doel om uw organisatie te helpen deze belangrijke taken, ook in de toekomst, te bestendigen.

Contact

NCSC

Algemene vragen: info@ncsc.nl, (070) 751 55 55

Operationele ondersteuning en incidenten (24/7): cert@ncsc.nl

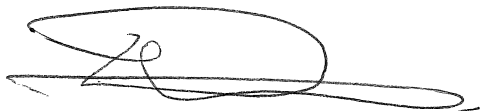
⁹ [Hoe kunnen organisaties zich voorbereiden? | NIS2- en CER-richtlijnen | Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid](#)

Strategische vraagstukken en samenwerkingen: leontine.vanderuit@ncsc.nl
(relatiemanager)

Mocht u naar aanleiding van deze brief vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met:

André Griffioen (coördinerend beleidsmedewerker Veiligheidsregio's en Crisisbeheersing): a.e.griffioen@minjenv.nl

De Minister van Justitie en Veiligheid,

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'D' followed by a horizontal line and a small flourish.

D.M. van Weel

Directoraat-Generaal

Politie en

Veiligheidsregio's

Portefeuille Veiligheidsregio's,
Crisisbeheersing en
Meldkamer
Veiligheidsregio's en
Crisisbeheersing

Datum

10 juli 2025

Onze referentie

6519048

Onderwerp	Inspectierapport monitoring versterking crisisbeheersing	
Ingediend door	Floor Vermeulen	
Steller	Robert Polman en Simone Hilgenberg	
Voorgestelde behandelwijze: ☒ Ter informatie ☐ Ter bespreking ☐ Ter besluitvorming ☐ Vertrouwelijk (alleen i.c.m. bovenstaande)	Planning bespreking: ☒ MT Crisisbeheersing ☒ Veiligheidsdirectie ☒ Bestuurscommissie Veiligheid	Datum: 22-07-2025 (via mail AM) 08-10-2025 01-10-2025
Samenvatting	In 2024 heeft de Inspectie Justitie en Veiligheid een onderzoek uitgevoerd naar de regionale versterkingsopgave vanuit de Landelijke Agenda Crisisbeheersing (LAC). De resultaten zijn verwoord in 'Versterking crisisbeheersing; Eerste rapportage monitoring doorontwikkeling crisisbeheersing'. Het doel van het onderzoek was om vast te stellen hoe de regionale doorontwikkeling van de crisisbeheersing verloopt. In deze eerste rapportage beantwoordt de Inspectie JenV de volgende centrale onderzoeksvraag: <i>Op welke wijze zijn de veiligheidsregio's bezig met de versterking van de crisisbeheersing en hoe geven zij daarbij uitvoering aan de LAC?</i> De LAC zet de richting uit voor de versterking van de crisisbeheersing voor de periode 2024-2029.2 Dit gebeurt langs drie lijnen: 1. Versterken voorbereiding en paraatheid; 2. Versterken van een weerbare samenleving; 3. Bevorderen van kwaliteit en professionaliteit. Wij hebben als veiligheidsregio meegewerkt aan dit onderzoek. In het reguliere monitoringsgesprek in april 2024 met afdelingsmanager crisisbeheersing en beleidsadviseur / liaison inspectie is uitvraag gedaan naar de stand van zaken versterking crisisbeheersing VGGM. De inspectie is toen bijgepraat over de inrichting van de nieuwe afdeling crisisbeheersing. Relevante plannen zijn opgestuurd naar de inspectie zoals het inrichtingsplan en het beleidsplan crisisbeheersing 2025-2026. Conclusies inspectie 1. <i>Veiligheidsregio's zijn actief bezig met het versterken van de crisisbeheersing</i> De veiligheidsregio's zijn actief bezig om de crisisbeheersing te versterken en werken daarbij op verschillende thema's in verschillende gremia met elkaar samen. De vakraad R&Cb pakt hierbij vaker een regierol. Aandachtspunten: van maar 14 van de 25 veiligheidsregio's heeft inspectie een ontwikkelplan ontvangen (wel van VGGM). Geformuleerde doelen zijn veelal niet scherp. 2. <i>De uniformiteit van de crisisbeheersing staat onder druk</i> Er zijn geen (wettelijke) kaders voor doorvertaling LAC, waardoor veiligheidsregio's veel ruimte hebben. Dit vormt een risico voor gezamenlijk organiseren van crisisbeheersing. Het is al zichtbaar bij opzetten van nieuwe operationele crisisstructuren en gebruikte terminologie daarvan.	

3. Monitoring en verantwoording hebben aandacht nodig

Voor de veiligheidsregio's is het moeilijk om zicht te krijgen en houden op deze ontwikkelingen. Een integraal overzicht van alle initiatieven, programma's en projecten ontbreekt. Ook de verantwoording over de implementatie van de LAC beperkt zich nu alleen tot de eigen veiligheidsregio. Dit maakt het moeilijk om gezamenlijk regie te voeren op de implementatie van de LAC.

Aanbevelingen inspectie

Naast een aantal aanbevelingen aan de minister en staatssecretaris van JenV doet de Inspectie JenV ook aanbevelingen aan de besturen van veiligheidsregio's:

1. Zorg als individuele veiligheidsregio dat de ambities uit de LAC expliciet in de planvorming worden meegenomen. Geef in deze planvorming duidelijk aan waar de gestelde versterkingsdoelen vandaan komen en maak de doelen concreet, meetbaar en tijdsgebonden.
2. Heb er oog voor dat bij de doorontwikkeling van de crisisbeheersing de structuren en begrippen in de dreigings- en responsfase tussen de veiligheidsregio's niet uiteen gaan lopen. Dit om te vermijden dat er knelpunten ontstaan in de onderlinge samenwerking tussen veiligheidsregio's en de samenwerking met andere crisispartners tijdens een (dreigende) crisis.

Opvolging VGGM t.a.v. aanbevelingen van de inspectie

1. Binnen de afdeling crisisbeheersing zijn de ambities uit LAC vertaald in het beleidsplan crisisbeheersing 2025-2026. Via reguliere P&C-documenten (jaarplannen, bestuursrapportages, jaarverslagen) wordt gemonitord. In het beleidsplan crisisbeheersing 2027-2030 worden doelen verder geconcretiseerd.
2. Wij volgen de algemene ontwikkelingen. We maken gebruik van landelijk afgestemde handreikingen. Voor zover beschikbaar. Van dreigingsfase tot nafase. Bij herziening crisisplan zal met de aanbeveling rekening worden gehouden.

Landelijke ambtelijke reactie

De ambtelijke reactie waardeert dat de inspanning ten aanzien van versterking van crisisbeheersing en de implementatie van de Landelijke Agenda Crisisbeheersing (LACb) door de Inspectie gezien worden. Tegelijkertijd wordt opgemerkt dat het inspectierapport op onderdelen een beeld schetst van onvoldoende voortgang, wat niet wordt herkend. Sinds vaststelling van de LACb in 2024 zijn regionale en bovenregionale plannen opgesteld op basis van de LACb. Deze worden getoetst in verdiepende visitaties en tevens wordt een gezamenlijke verantwoordingscyclus voorbereid. Deze acties vielen buiten de onderzoeksperiode van dit rapport. De koppeling die het rapport legt tussen de LACb en € 83 miljoen extra BDuR-middelen uit 2022 wordt als onjuist beschouwd. Deze extra BDuR-middelen worden breder ingezet dan alleen de LACb, namelijk voor strategische ambities zoals versterking van bovenregionale crisisbeheersing (zoals de ontwikkeling van KCR2), versterking van de informatievoorziening, crisiscommunicatie, planvorming en samenwerking met partners.

De noodzakelijkheid van monitoring wordt erkend. In samenwerking met JenV is een monitoringstool in ontwikkeling. Aanvullende verantwoordingsverplichtingen zijn alleen zinvol als ze passen binnen bestaande structuren en daadwerkelijk bijdragen aan inzicht en verbetering. Ten aanzien van uniformiteit wordt benadrukt dat verschillen tussen regio's samenwerking niet belemmeren. Uniformiteit is geen

	standaardisatie. Binnen het stelsel van verlengd lokaal bestuur is ruimte voor regionale invulling, mits de gezamenlijke aanpak geborgd blijft. Recente crises tonen aan dat bestaande structuren functioneren. Wel blijft aandacht nodig voor eenheid van opvatting en gezamenlijke ontwikkeling van doctrine, risicobeeld en planvorming.
Beslispunten	Er zijn geen beslispunten. Er hoeft alleen kennisgenomen te worden van conclusies en aanbevelingen in het onderzoeksrapport van de Inspectie JenV, van de opvolging binnen VGGM en van de landelijke ambtelijke reactie.
Fin. consequenties	Niet van toepassing.
Personele consequenties	Niet van toepassing.
Afgestemd met	Niet van toepassing.
Communicatie	Niet van toepassing.
Veiligheidsdirectie	Ter informatie
Bestuur VGGM	Ter informatie naar Bestuurscommissie Veiligheid
Bijlage(n)	VGGM aanbiedingsbrief rapport versterking crisisbeheersing Rapport monitoring versterking crisisbeheersing
IN TE VULLEN NA VERGADERING	
Eventueel besluit	
Aanvullende opmerkingen	

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

VGGM
t.a.v. de heer A.Marcouch
Voorzitter

Datum 18 juli 2025
Betreft Rapport Versterking crisisbeheersing

Geachte heer Marcouch,

In de afgelopen periode heeft de Inspectie Justitie en Veiligheid (verder: Inspectie JenV) onderzoek verricht naar de versterking crisisbeheersing in het kader van de Landelijke Agenda Crisisbeheersing.

Uw veiligheidsregio is onderdeel geweest van dit onderzoek. U bent in de wederhoorfase van het rapport in de gelegenheid gesteld eventuele feitelijke onjuistheden kenbaar te maken.

Graag bied ik u hierbij het vastgestelde rapport aan, inclusief de wederhoortabel. In dit rapport staan aanbevelingen die onder andere gericht zijn aan de veiligheidsregio's.

De Inspectie JenV is vanzelfsprekend bereid om het rapport op verzoek toe te lichten.

Het rapport wordt tevens aan de verantwoordelijke bewindspersonen aangeboden. Het rapport wordt, conform de Aanwijzingen van de minister-president inzake rijksinspecties, uiterlijk zes weken na aanbieding aan de bewindspersonen gepubliceerd op de website van de Inspectie.

Voor de volledigheid wil ik nog vermelden, dat door de Inspectie JenV opgestelde rapporten vertrouwelijk zijn in de periode tot publicatie op de website van de Inspectie JenV. Ik wijs u er graag op dat dit betekent dat noch het rapport in zijn geheel noch delen ervan (zoals de bevindingen, conclusies en aanbevelingen) tot het moment van publicatie mogen worden gedeeld buiten uw eigen organisatie.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

mr. E.G.M. Huijzer
Waarnemend Inspecteur-Generaal

Inspectie Justitie en Veiligheid

Directie Politie, Security en
Crisisbeheersing
Afd. Crisisbeheersing & Cyber

Hoge Nieuwstraat 8
2514 EL Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon

Gunnar Bontje
Senior Inspecteur

Onze referentie

6564205

Bijlage(n)

rapport Versterking CB en
wederhoortabel

Inspectie Justitie en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Versterking crisisbeheersing

Eerste rapportage monitoring doorontwikkeling crisisbeheersing

Rapport

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
1. Inleiding.....	3
2. Onderzoeksmethode.....	5
3. Bevindingen	6
3.1 Draagvlak bij de regio's voor de LAC.....	6
3.2 Inzet op versterking crisisbeheersing	7
3.3 Kaders voor implementatie van de LAC	8
3.4 Monitoring en verantwoording.....	9
4. Conclusies en aanbevelingen.....	11
4.1 Conclusies	11
4.2 Aanbevelingen	12
4.3 Vooruitblik.....	12

Voorwoord

Als samenleving hebben we te maken met uitdagingen rond bijvoorbeeld klimaatverandering, digitale ontwrichting en geopolitieke spanningen. Het is van belang dat we ons weerbaar maken tegen dit soort dreigingen. Dit vereist een goede voorbereiding op toekomstige crises, die vaak onvoorspelbaar, complex en langdurig van aard zijn. Om dit te bereiken is een versterking van de crisisbeheersing noodzakelijk.

Om te komen tot deze versterking heeft het kabinet in 2022 de Contourennota Versterking Crisisbeheersing aan de Tweede Kamer aangeboden. Als uitwerking daarvan is in 2024 de Landelijke Agenda Crisisbeheersing opgesteld. Het Rijk, veiligheidsregio's en openbare lichamen in Caribisch Nederland hebben in deze agenda gezamenlijke ambities geformuleerd om:

1. de voorbereiding en paraatheid te versterken;
2. de weerbaarheid van de samenleving te versterken;
3. de kwaliteit en professionaliteit van de crisisbeheersing te bevorderen.

De Inspectie Justitie en Veiligheid monitort de komende jaren deze doorontwikkeling van de crisisbeheersing op grond van haar wettelijke toezichtstaak, en vanwege het maatschappelijk belang om tot deze versterking te komen. Het gaat daarbij onder andere om versterkingsmaatregelen uit de Landelijke Agenda Crisisbeheersing, zoals bijvoorbeeld het opstellen van gezamenlijke planvorming naar aanleiding van een dreigingsbeeld of het verbeteren van de risico- en crisiscommunicatie richting burgers.

In deze eerste rapportage focust de Inspectie Justitie en Veiligheid zich op de regionale versterkingsopgave vanuit de Landelijke Agenda Crisisbeheersing. Op regionaal niveau zijn de veiligheidsregio's in samenwerking met crisispartners aan zet om tot een versteviging van de crisisbeheersing te komen. Op welke wijze de veiligheidsregio's bezig zijn met deze versteviging en hoe zij daarbij uitvoering geven aan de Landelijke Agenda Crisisbeheersing staat centraal in deze rapportage. Doel van dit inspectie-onderzoek is om vast te stellen hoe de doorontwikkeling van de crisisbeheersing op regionaal niveau verloopt.

De Inspectie Justitie en Veiligheid blijft ook na deze rapportage de versterkingsopgave volgen. Dit doet zij niet alleen op regionaal, maar ook op bovenregionaal en landelijk niveau. Zodoende kan inzicht worden verkregen of ingezette maatregelen daadwerkelijk bijdragen aan de versterking van de crisisbeheersing en daarmee aan een weerbare en veerkrachtige samenleving.

Liesbeth Huijzer

Waarnemend inspecteur-generaal Inspectie Justitie en Veiligheid

1. Inleiding

De Inspectie Justitie en Veiligheid (Inspectie JenV) houdt de komende jaren toezicht op de doorontwikkeling van de crisisbeheersing en rapporteert daar periodiek over. De doorontwikkeling is nodig gezien de dreigingen die op ons afkomen, de aard en omvang van mogelijke crises en de negatieve effecten op de samenleving daarvan. Bovendien is een toenemend aantal partijen actief betrokken bij het bestrijden van deze crises, waarmee de crisisbeheersing als geheel steeds complexer wordt. Denk hierbij aan de aanpak van crises van langdurige stroomuitval, digitale ontwrichting of natuurbranden. Dit vraagt van de veiligheidsregio's en crisispartners dat zij in staat zijn zich hierop gezamenlijk voor te bereiden en de crisisorganisatie te versterken.

De Inspectie JenV monitort de doorontwikkeling van de crisisbeheersing op grond van haar wettelijke taak¹ en vanwege het maatschappelijke belang van de versterking van de crisisbeheersing. Het gaat dan onder meer om de herziening van de Wet Veiligheidsregio's en de verbetermaatregelen om de crisisbeheersing te versterken. De veiligheidsregio's ontvangen voor deze versterking extra financiële middelen van het Rijk.

De noodzaak tot versterking van de crisisbeheersing kreeg in 2020 veel aandacht. De commissie Muller constateerde naar aanleiding van de [Evaluatie Wet Veiligheidsregio's](#) dat risico's en crises "steeds meer onvoorspelbaar" en "ingewikkelder" worden en "zich niet aan regio- of landsgrenzen houden". Ook constateerde de commissie dat voor de aanpak van deze crises het noodzakelijk is de crisisbeheersing flexibel en in gezamenlijkheid (door zowel regionale als landelijke crisispartners) te organiseren. Voor de veiligheidsregio's betekent dit dat, zij afhankelijk van het type risico en de noodzakelijke voorbereiding daarop, op verschillende niveaus (regionaal, bovenregionaal, landelijk) samenwerken.

Na de evaluatie werd in 2022 de [Contourennota Versterking Crisisbeheersing](#) onder verantwoordelijkheid van de minister van Justitie en Veiligheid (minister van JenV) namens het kabinet aangeboden aan de Tweede Kamer. Deze nota onderschreef de door de commissie Muller beschreven versterkingsopgave voor de crisisbeheersing. "Sinds de oplevering van het rapport van de commissie Muller zijn deze ontwikkelingen en de noodzaak voor verdere versterking van ons stelsel alleen maar toegenomen." De Contourennota schetst hoe de organisatiestructuur en de samenwerking tussen de betrokken crisispartners vorm moet gaan krijgen.

¹ Op grond van artikel 57 Wet Veiligheidsregio's houdt de Inspectie JenV toezicht op hoe veiligheidsregio's uitvoering geven aan taken met betrekking tot onder andere crisisbeheersing.

In deze eerste monitoringsrapportage richt de Inspectie JenV zich op de regionale versterking van de crisisbeheersing met als focuspunt de versterkingsambities die zijn beschreven in de [Landelijke Agenda Crisisbeheersing](#), kortweg LAC. In 2024 zijn de ambities ten aanzien van de versterking van de crisisbeheersing in de LAC uitgewerkt. Een werkgroep met vertegenwoordigers van verschillende ministeries en veiligheidsregio's onder voorzitterschap van het ministerie van Justitie en Veiligheid (ministerie van JenV) heeft de LAC opgesteld. De LAC is vervolgens door de minister van JenV namens het kabinet en in nauwe afstemming met de veiligheidsregio's op 10 juni 2024 aangeboden aan de Tweede Kamer.

De LAC zet de richting uit voor de versterking van de crisisbeheersing voor de periode 2024-2029.² Dit gebeurt langs drie lijnen:

1. Versterken voorbereiding en paraatheid;
2. Versterken van een weerbare samenleving;
3. Bevorderen van kwaliteit en professionaliteit.

Het realiseren van deze ambities is volgens de LAC nodig om antwoord te geven op allerlei ontwikkelingen in de wereld, zoals klimaatverandering, digitalisering, energietransitie en geopolitieke spanningen. De LAC dient daarbij, als een "nieuw richtinggevend regie-instrument", waarmee de minister van JenV en de besturen van de veiligheidsregio's "gezamenlijk richting geven aan de landelijke vraagstukken op het gebied van crisisbeheersing". De LAC is niet vrijblijvend; "betrokken partijen committeren zich aan een doorvertaling van de agenda in de eigen plannen en werkzaamheden."³

In deze eerste rapportage beantwoordt de Inspectie JenV de volgende centrale onderzoeksvraag:

Op welke wijze zijn de veiligheidsregio's bezig met de versterking van de crisisbeheersing en hoe geven zij daarbij uitvoering aan de LAC?

Het doel van het onderzoek is om vast te stellen hoe de regionale doorontwikkeling van de crisisbeheersing verloopt.

² [Landelijke Agenda Crisisbeheersing](#), 2024: p.3.

³ [Landelijke Agenda Crisisbeheersing](#), 2024: p.21.

2. Onderzoeksmethode

Het toezicht vanuit de Inspectie JenV op de doorontwikkeling van de crisisbeheersing bij de veiligheidsregio's is in januari 2024 gestart. Gedurende 2024 heeft de Inspectie JenV deze doorontwikkeling van nabij gevolgd. Dit rapport is een weergave hiervan.

Voor dit onderzoek zijn vanuit de Inspectie JenV gesprekken met beleidsfunctionarissen en afdelingshoofden van alle 25 veiligheidsregio's gevoerd. 10 van deze gesprekken hebben plaatsgevonden in de periode tussen januari 2024 en mei 2024, voor de publicatie/vaststelling van de LAC op 10 juni 2024. De gesprekken met de overige veiligheidsregio's hebben plaatsgevonden tussen juli 2024 en november 2024. Daarnaast vonden gesprekken plaats met functionarissen van het departement van JenV, de landelijke vakraad Risico- & Crisisbeheersing⁴ (vakraad R&Cb) en KCR2⁵.

De gesprekken zijn schriftelijk vastgelegd en teruggelegd aan de respondenten. Aandacht in de gesprekken ging onder andere uit naar:

- het draagvlak voor de LAC bij de veiligheidsregio's;
- de doorvertaling van de LAC in ontwikkelplannen van de regio's ;
- de kaders voor de implementatie van de LAC;
- de monitoring en verantwoording over de implementatie.

Daarnaast zijn verschillende documenten opgevraagd en bestudeerd. Tijdens de gesprekken met de veiligheidsregio's heeft de Inspectie JenV ontwikkelplannen met betrekking tot de versterking van de crisisbeheersing opgevraagd. Vervolgens heeft de Inspectie JenV op 6 januari 2025 een extra uitvraag gedaan om de laatste stand van zaken met betrekking tot de ontwikkelplannen vast te stellen. Ook heeft de Inspectie JenV jaar- en meerjarenplannen van de vakraad R&Cb ontvangen.

De analyse van de gesprekken en de documenten heeft in het voorjaar van 2025 plaatsgevonden. In het vervolg van dit rapport zet de Inspectie JenV eerst de bevindingen van haar onderzoek uiteen. Daarna volgen de conclusies en aanbevelingen.

⁴ De vakraad Risico & Crisisbeheersing is een structureel overleg van 25 gemandateerde vertegenwoordigers van de veiligheidsregio's op het vakgebied risico- en crisisbeheersing. De vakraad valt rechtstreek onder de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio (RCDV).

⁵ KCR2 staat voor Knooppunt Coördinatie Regio-Rijk en is een gezamenlijk initiatief van de 25 Veiligheidsregio's en de Rijksoverheid. Het doel van KCR2 is om de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen de regionale en landelijke crisispartners te verbeteren.

3. Bevindingen

De Inspectie JenV komt op basis van haar onderzoek tot een aantal bevindingen op de volgende vier thema's:

1. het draagvlak voor de LAC bij de veiligheidsregio's;
2. de doorvertaling van de LAC in ontwikkelplannen van de regio's;
3. de kaders voor de implementatie van de LAC;
4. de monitoring en verantwoording over de implementatie.

3.1 Draagvlak bij de regio's voor de LAC

Bij de veiligheidsregio's wordt gezien de toenemende dreigingen en de veranderende aard en omvang van crises een duidelijke noodzaak voor een versterking van de crisisbeheersing ervaren. Er bestaat brede steun voor het realiseren van de LAC. De ambities uit de LAC zijn voor de veiligheidsregio's over het algemeen herkenbaar en helder; al geven enkele regio's ook aan dat de doelen nog concreter hadden gemogen. Zij ervaren het als een ontwikkelproces, waarin de ambities steeds verder vorm krijgen.

De Inspectie JenV merkt daarnaast veel bereidheid en energie om de doorontwikkeling crisisbeheersing verder vorm te geven, en de regio's zijn daar ook actief mee aan de slag. Veiligheidsregio's zijn aangesloten bij landelijke werkgroepen en netwerken die zich bezighouden met de doorontwikkeling crisisbeheersing. Ook de zogeheten leerarena's in het kader van de versterking van de informatievoorziening worden door de veiligheidsregio's goed bezocht. Leerarena's zijn bijeenkomsten georganiseerd door en voor de veiligheidsregio's met als doel om initiatieven en ideeën met elkaar te delen en gezamenlijke informatieproducten te ontwikkelen. Deze leerarena's bieden mogelijkheden voor het onderling delen van kennis en ervaringen en het bottom-up ontwikkelen van producten ten behoeve van de versterking van de informatievoorziening.

De veiligheidsregio's geven aan dat het in beginsel realistisch is om alle geformuleerde ambities van de LAC binnen de periode van de agenda (zes jaar) te realiseren. Tegelijkertijd wordt de LAC ook als ambitieus ervaren, waarbij de haalbaarheid afhankelijk is van maatschappelijke ontwikkelingen en dreigingen, de verwachte rol van de regio's daarbij en de beschikbare (financiële) middelen voor de uitvoering van de LAC. Een regio zegt hierover bijvoorbeeld:

"De LAC is een ambitieus plan. We hebben wel uitdagingen: er komen doelen bij, het is lastig in een krappe arbeidsmarkt om de juiste mensen binnen te halen, het tijdsframe is kort en als er grote/complex incidenten komen dan loop je snel uit de pas. Ook de bezuinigingen van de gemeenten en Rijk spelen mee."

De veiligheidsregio's hebben in 2023 van de minister van JenV extra gelden ontvangen met als doel de crisisbeheersing en de informatievoorziening verder te versterken. Het gaat hierbij om de zogenoemde gelden uit de brede doeluitkering

rampenbestrijding (BDUR). Uit gesprekken met de veiligheidsregio's blijkt dat zij zich zorgen maken over de voorgenomen 10% korting op deze extra BDUR-gelden vanuit het ministerie van JenV. Ook de mogelijke effecten van het zogeheten ravijnjaar 2026 baart de veiligheidsregio's zorgen, omdat dit hen mogelijk financieel gaat raken. Het ravijnjaar is een term die wordt gebruikt om te verwijzen naar een verwachte, scherpe financiële terugval voor gemeenten in 2026. Hierover wordt bijvoorbeeld het volgende gezegd:

"We maken ons zorgen om de voorgenomen bezuinigingen van de BDUR-gelden met 10% en het 'ravijnjaar 2026' van de gemeenten. Daarvoor zijn we scenario's aan het uitwerken die we ons bestuur kunnen voorleggen."

3.2 Inzet op versterking crisisbeheersing

De regio's geven in de gesprekken met de Inspectie JenV aan dat zij met het gebruik van de extra BDUR-gelden nieuwe medewerkers en middelen hebben kunnen inzetten voor de versterking van de crisisbeheersing. 18 veiligheidsregio's geven aan autonome ontwikkelplannen te hebben opgesteld. Van 14 regio's heeft de Inspectie JenV daadwerkelijk deze plannen ontvangen⁶. Uit de analyse van de ontvangen plannen is moeilijk vast te stellen waar de beschreven doelen in de ontvangen ontwikkelplannen precies vandaan komen (zijn het regio-eigen doelen, doelen uit de BDUR-doelenmatrix⁷ of LAC-doelen). Ook zijn de doelen niet altijd concreet, meetbaar en tijdsgebonden gemaakt.

Ook de vakraad R&Cb, samengesteld uit managers crisisbeheersing van de 25 veiligheidsregio's, neemt een belangrijke rol in ten aanzien van het realiseren van de LAC-ambities. De Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio (RCDV) heeft de vakraad R&Cb de opdracht gegeven om samen met het Rijk en crisispartners nadere invulling te geven aan de LAC.⁸ De vakraad R&Cb trekt in de tweede helft van 2024 de regierol meer naar zich toe door een aantal ambities uit de LAC als veiligheidsregio's gezamenlijk op te pakken.⁹ De regio's zeggen hierover bijvoorbeeld:

"De vakraad R&Cb krijgt wel een steeds belangrijkere rol en neemt steeds meer positie in met portefeuillehouders. Dat we niet met 25 regio's allemaal ons eigen ding gaan doen. Die samenwerking wordt steeds beter. Dat helpt ook bij het uitwerken van de landelijke agenda."

"De vakraad R&Cb doet veel voorwerk voor het RCDV. Veel ideeën komen uit de vakraad R&Cb. Sommige ideeën worden voorgelegd aan de RCDV. Maar veel ideeën kan de vakraad R&Cb zelf al initiëren als het RCDV al mandaat heeft gegeven om iets uit te werken."

⁶ Tijdens de gesprekken met de veiligheidsregio's heeft de Inspectie JenV ontwikkelplannen opgevraagd. Vervolgens heeft de Inspectie JenV op 6 januari 2025 een extra uitvraag gedaan.

⁷ De BDUR-doelenmatrix/tabel is een overzicht met ontwikkeldoelen ten aanzien van het verder professionaliseren van crisisbeheersing door verschillende crisispartners zoals de veiligheidsregio's. Het overzicht is vastgesteld in 2023 door de Raad van Directeuren Veiligheidsregio's. De doelen zijn gesteld voor 5 jaar ("zogeheten end-state 2027").

⁸ [Meerjarenplan vakraad R&Cb](#), 2024, p. 11.

⁹ [Meerjarenplan vakraad R&Cb](#), 2024, p. 13.

De vakraad R&Cb heeft in opdracht van het RCDV inmiddels een [Meerjarenplan 2024-2028](#) opgesteld, en ook jaarplannen voor 2024 en 2025. Het uitgangspunt van de vakraad R&Cb is daarbij "om regionaal op te pakken wat regionaal kan, maar bovenregionaal of landelijk samenwerking op te zoeken waar dat handig en verstandig is".¹⁰ Ook vanuit de veiligheidsregio's wordt positief gekeken naar de rol van de vakraad R&Cb hierin:

["Is het voor jullie duidelijk waar de crisisbeheersing zich naartoe moet ontwikkelen vanuit de landelijke opgaves?"] "Dat is wel duidelijk ja. Er is een sterke afstemming tussen de landelijke opgaves en de regionale opgaves. De vakraad R&Cb heeft hier een goede rol in, namelijk het verbinden van partijen om zo gezamenlijke opgaves te realiseren."

3.3 Kaders voor implementatie van de LAC

De vakraad R&Cb streeft ernaar om ambities uit de LAC gezamenlijk met de regio's op te pakken en daarbij zorg te dragen voor harmonisatie en/of uniformiteit.¹¹ Harmonisatie en/of uniformiteit is met name van belang gezien ook de constatering van de commissie Muller dat coördinatie en afstemming tussen de nationale crisisorganisatie en veiligheidsregio's toekomstig vaker noodzakelijk zal zijn, gezien ook de aard van de dreigingen en crises die op Nederland afkomen. De Inspectie JenV komt op basis van haar onderzoek tot de volgende bevindingen ten aanzien van harmonisatie en/of uniformiteit:

1. Vooralsnog geen concrete wettelijke vereisten

In de LAC staat beschreven dat deze agenda het richtinggevende landelijk regie-instrument is binnen het stelsel crisisbeheersing.¹² De besturen van de veiligheidsregio's moeten zorgen voor de doorvertaling van de LAC binnen de eigen regio "conform nog op te stellen vereisten in het nieuwe wettelijke kader".¹³ Op dit moment zijn er echter geen concrete vereisten, omdat dit kader (nog) niet wettelijk is vastgesteld.¹⁴ Daarmee zijn er geen kaders voor de doorvertaling van de LAC waaraan de crisisbeheersing in de regio's moet voldoen, terwijl de veiligheidsregio's nu al bezig zijn met de doorontwikkeling.

2. Veel ruimte bij de regio's voor eigen invulling

Naast het feit dat het nieuwe wettelijke kader nog niet is vastgesteld, zijn er vanuit de LAC geen andere (niet-wettelijke) kaders aan de veiligheidsregio's meegegeven. De LAC biedt veel ruimte aan de veiligheidsregio's om de doorontwikkeling crisisbeheersing vorm te geven en de veiligheidsregio's pakken die ruimte ook. Een aantal regio's geeft bij de Inspectie JenV aan dat het gebrek aan kaders kan leiden tot een verscheidenheid aan de uitwerking van de LAC in de regio's. Een veiligheidsregio zegt hierover bijvoorbeeld het volgende:

¹⁰ [Meerjarenplan vakraad R&Cb](#), 2024: p. 13.

¹¹ [Meerjarenplan vakraad R&Cb](#), 2024: p. 13.

¹² [Landelijke Agenda Crisisbeheersing](#), 2024: p.4

¹³ [Landelijke Agenda Crisisbeheersing](#), 2024: p.23

¹⁴ Naar verwachting is het conceptwetsvoorstel 'aanpassing Wet Veiligheidsregio's' rond de publicatie van dit rapport in consultatie.

"Op hoofdlijnen weten wij wel waar wij naar toe willen. Maar het blijft een zoektocht – ook voor de vakraad R&Cb – wat er concreet moet gebeuren. [...] Bij verschillende veiligheidsregio's zie je daar nu al verschillende manieren om dit vorm te geven."

Zichtbaar is bijvoorbeeld dat enkele regio's ter versterking van de crisisbeheersing nieuwe operationele crisisstructuren aan het opzetten zijn. Naast het ontstaan van verschillende operationele structuren ziet de Inspectie JenV ook dat de gebruikte terminologie met betrekking tot de crisisorganisatie per veiligheidsregio uiteen kan lopen.

3.4 Monitoring en verantwoording

In de LAC staat beschreven dat deze agenda niet vrijblijvend is en dat de besturen van de veiligheidsregio's zorgen voor de doorvertaling en uitvoering. Daarnaast staat in de LAC dat er sprake is van bestuurlijke regie en voortgangsbewaking vanuit de minister van JenV en het Veiligheidsberaad.¹⁵ De ambtelijke regie en voortgangsbewaking verlopen vanuit het Directeurenoverleg Crisisbeheersing¹⁶ en de RCDV. De Inspectie JenV komt op basis van haar onderzoek tot de volgende bevindingen ten aanzien van monitoring en verantwoording:

1. Er is geen integraal overzicht; beperkte monitoring

De Inspectie JenV heeft gedurende 2024 de ontwikkelingen rond de LAC gevolgd. Voor de regio's is het daarbij regelmatig een zoektocht (geweest) hoe invulling te geven aan alle ambities die vanuit verschillende ontwikkelsporen en verschillende gremia in gang zijn gezet.¹⁷ In verschillende netwerken, werkgroepen en vanuit de leerarena's vinden vele ontwikkelingen plaats. Soms raken en kruisen deze ontwikkelingen elkaar. Dit wordt door de veiligheidsregio's als een complex ontwikkelproces ervaren, zo blijkt bijvoorbeeld uit het volgende:

"Alleen hoe moeten al deze thema's er exact gaan uitzien, dat is een ontwikkelproces. Er gebeurt op dit moment op verschillende tafels best veel en dat maakt het best complex soms. Er is wel verbinding met elkaar."

"Er mag meer gestuurd worden op de cruciale rollen uit de drie pijlers van de landelijke agenda in plaats van een wirwar aan thema's, ambities en werkgroepen."

¹⁵ Het Veiligheidsberaad bestaat uit de voorzitters van de 25 veiligheidsregio's die met elkaar van gedachten wisselen over strategische en integrale veiligheidsvraagstukken en -ontwikkelingen van nu en in de toekomst (www.veiligheidsberaad.nl).

¹⁶ Directeurenoverleg Crisisbeheersing (DOCB) is een interdepartementale overleg waarin ook de veiligheidsregio's en de aanbieders van vitale processen zijn vertegenwoordigd.

¹⁷ In dit kader gaat het onder meer om ontwikkelsporen zoals de BDUR-doelenmatrix, De Grote Werken en het programma Onderwijs Onderweg. De Grote Werken zijn drie grote ontwikkelambities geformuleerd door de Raad van Directeuren en Commandanten Veiligheidsregio's. Het programma Onderwijs Onderweg is de uitwerking van één van de pijlers van de Grote Werken, het verbeteren van het onderwijsstelsel.

Uitdaging voor alle partijen is om het overzicht te houden op al deze ontwikkelingen. Veiligheidsregio's trekken daarin vaak in districtsverband¹⁸ op, om zo zicht hierop te blijven houden. Ook de vakraad R&Cb probeert met verschillende portefeuillehouders tot afstemming en samenwerking te komen met betrokken netwerken en werkgroepen. Toch blijft het voor veiligheidsregio's moeilijk om zicht te krijgen en te houden op al deze ontwikkelingen. Er is geen integraal overzicht, waarin alle geplande en lopende initiatieven (projecten, programma's, etc.) in samenhang worden weergegeven. Verder blijkt dat op ambtelijk en bestuurlijk niveau een monitorings- en/of uitvoeringsoverzicht nog in ontwikkeling is.

2. Beperkte verantwoording

Op grond van artikel 24 lid 2 van de Wet Veiligheidsregio's dienen de veiligheidsregio's jaarlijks te rapporteren aan de minister van JenV over de voortgang van landelijke doelstellingen, zoals bedoeld in artikel 37 van deze wet. In artikel 37 staat dat de minister landelijke doelstellingen kan vaststellen ten aanzien van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing. De artikelen 37 en 24 blijken bij navraag bij het departement voor nu niet toegepast te worden in relatie tot (onderwerpen van) de LAC. Daarmee hoeven de veiligheidsregio's geen verantwoording af te leggen richting de minister van JenV over de implementatie van de LAC. De verantwoording over de doorontwikkeling en uitvoering van de LAC-ambities vindt plaats binnen de eigen regio. Ook wat betreft de besteding van de extra-BDUR-gelden hoeven de veiligheidsregio's geen verantwoording af te leggen aan de minister van JenV. Bij de BDUR-gelden gaat het om een *lumpsum*¹⁹ bijdrage vanuit het Rijk. De verantwoording hierover beperkt zich tot de eigen regio. Uit gesprekken met de veiligheidsregio's blijkt overigens wel dat de beelden hierover per regio uiteenlopen. Twee voorbeelden uit de gesprekken met de regio's illustreren dit:

"Wel wordt voor de (besteding) van de verhoogde BDUR-uitkering een rapportage gevraagd. Deze zullen wij conform opdracht aan (gaan) leveren bij het ministerie."

"Aangezien het een lumpsum bijdrage betreft en geen geormerkt geld, dient er geen gespecificeerde financiële verantwoording te komen."

¹⁸ De districtsverbanden van veiligheidsregio's zijn informele samenwerkingsstructuren van veiligheidsregio's onderling die geografisch naast elkaar liggen en gezamenlijk optrekken op verschillende thema's.

¹⁹ Lumpsum: de BDUR-financiering die de veiligheidsregio's van de Rijksoverheid krijgt, wordt in één totaalbedrag verstrekt en is niet geormerkt om in te zetten op specifieke doelen of taakgebieden.

4. Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusies

Gezien de toenemende dreigingen, de aard en omvang van crises en de mogelijke negatieve effecten daarvan voor de samenleving, wordt het steeds belangrijker dat veiligheidsregio's en crisispartners gezamenlijk de crisisbeheersing versterken. Dit is nodig om toekomstige crises (zoals langdurige stroomuitval, digitale ontwrichting en natuurbranden) het hoofd te kunnen bieden. De Inspectie JenV concludeert op basis van haar toezicht op de versterking van de crisisbeheersing dat:

1. Veiligheidsregio's actief bezig zijn met het versterken van de crisisbeheersing

De Inspectie JenV concludeert dat er bij de veiligheidsregio's steun aanwezig is voor de versterking van de crisisbeheersing en de implementatie van de LAC. De veiligheidsregio's zijn actief bezig om de crisisbeheersing te versterken en werken daarbij op verschillende thema's in verschillende gremia met elkaar samen. De vakraad R&Cb pakt hierbij vaker een regierol. De Inspectie JenV vindt dit een positieve beweging. Wel is er aandacht nodig voor de ontwikkelplannen van de veiligheidsregio's. De Inspectie JenV heeft van 14 van de 25 veiligheidsregio's daadwerkelijk ontwikkelplannen ontvangen. Het valt de Inspectie JenV op dat de geformuleerde doelen in deze plannen veelal niet scherp zijn geformuleerd waardoor het onduidelijk is tot welke concrete resultaten de inspanningen gaan leiden. Van de overige veiligheidsregio's blijft het onduidelijk hoe zij planmatig invulling geven aan de ontwikkeldoelen uit de LAC.

2. De uniformiteit van de crisisbeheersing onder druk staat

Een belangrijk conclusie van de Evaluatie Wet veiligheidsregio's was de noodzaak van het versterken van het flexibel en gezamenlijk organiseren van de crisisbeheersing. Zorgpunt voor de Inspectie JenV is het gegeven dat er voor de doorvertaling van de LAC vooralsnog geen concrete wettelijke vereisten zijn. Ook andere (niet-wettelijke) kaders ontbreken, waardoor de veiligheidsregio's veel ruimte hebben om zelf invulling te geven aan de LAC. De Inspectie JenV concludeert dat deze ruimte een risico vormt voor het gezamenlijk organiseren van de crisisbeheersing. Verschillen worden nu soms al zichtbaar bij het opzetten van nieuwe operationele crisisstructuren in de regio's. Deze verschillen in structuren (en de gebruikte terminologie daarbij) kunnen de samenwerking bij (bovenregionale) crises bemoeilijken. Het is daarmee de vraag of de maatregelen die de veiligheidsregio's individueel nemen wel tot een verbetering van het stelsel als geheel leiden; het tegenovergestelde kan ook het geval zijn.

3. Monitoring en verantwoording aandacht nodig hebben

Er is door de veiligheidsregio's en de vakraad R&Cb veel tijd en energie geïnvesteerd in de planvormings- en de implementatiefase. Zorgen heeft de Inspectie JenV over de monitoring en verantwoording rond de implementatie van de LAC-ambities. Zeker bij een complex ontwikkelproces rond het versterken van de crisisbeheersing is het van belang om overzicht te houden op alle ontwikkelingen.

Voor de veiligheidsregio's is het moeilijk om zicht te krijgen en houden op deze ontwikkelingen. Een integraal overzicht van alle initiatieven, programma's en projecten ontbreekt. Ook ziet de Inspectie JenV dat op ambtelijk en bestuurlijk niveau een monitorings- en/of uitvoeringsoverzicht nog in ontwikkeling is. Hoe vanuit de verschillende niveaus op integrale wijze zicht wordt gehouden op alle ontwikkelingen, is daarmee (nog) niet geborgd. Ook de verantwoording over de implementatie van de LAC beperkt zich nu alleen tot de eigen veiligheidsregio. Dit maakt het moeilijk om gezamenlijk regie te voeren op de implementatie van de LAC.

4.2 Aanbevelingen

Op grond van de bevindingen en conclusies komt de Inspectie JenV tot de volgende aanbevelingen:

Aan de minister en staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

- Geef in de LAC alsnog expliciet als kader aan dat de veiligheidsregio's moeten zorgen voor het harmoniseren en ontwikkelen van gelijksoortige crisisstructuren en begrippen. Alleen door harmonisatie is het mogelijk om op bovenregionaal niveau adequaat samen te werken tijdens de dreigings- en responsfase van een crisis. Borg dit tevens in de herziening van de Wet veiligheidsregio's.
- Zorg dat er een adequaat centraal monitoringsoverzicht komt waar alle geplande en lopende initiatieven bij elkaar komen. Een dergelijk overzicht zou niet alleen de LAC moeten behelzen, maar ook de aanpalende wetgevings- en beleidsontwikkelingen.
- Zorg ervoor dat er op basis van het monitoringsoverzicht regie wordt gehouden op de implementatie van de LAC. Vraag zo nodig verantwoordingsinformatie op bij de veiligheidsregio's om meer duidelijkheid te krijgen of de regionale versterkingsopgaven synchroon lopen met de landelijke ambities.

Aan de besturen van de veiligheidsregio's

- Zorg als individuele veiligheidsregio dat de ambities uit de LAC expliciet in de planvorming worden meegenomen. Geef in deze planvorming duidelijk aan waar de gestelde versterkingsdoelen vandaan komen en maak de doelen concreet, meetbaar en tijdsgebonden.
- Heb er oog voor dat bij de doorontwikkeling van de crisisbeheersing de structuren en begrippen in de dreigings- en responsfase tussen de veiligheidsregio's niet uiteen gaan lopen. Dit om te vermijden dat er knelpunten ontstaan in de onderlinge samenwerking tussen veiligheidsregio's en de samenwerking met andere crisispartners tijdens een (dreigende) crisis.

4.3 Vooruitblik

In 2025 blijft de Inspectie JenV de doorontwikkeling van het stelsel crisisbeheersing volgen. Daarbij zal het accent liggen op de landelijke ontwikkelingen ten aanzien van de versterking crisisbeheersing.

Inspectie Justitie en Veiligheid

Toezicht, omdat rechtvaardigheid en veiligheid
niet vanzelfsprekend zijn.

Dit is een uitgave van:

Inspectie Justitie en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Hoge Nieuwstraat 8 | 2514 EL Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag
Contactformulier | **www.inspectie-jenv.nl**

Juli 2025

*Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.
Vermenigvuldigen van informatie uit deze publicatie is toegestaan,
mits deze uitgave als bron wordt vermeld.*

Onderwerp	Inspectiebrief toezicht preparatie op stroomuitval	
Ingediend door	Floor Vermeulen	
Steller	Robert Polman en Simone Hilgenberg	
Voorgestelde behandelwijze: ☒ Ter informatie ☐ Ter bespreking ☐ Ter besluitvorming ☐ Vertrouwelijk (alleen i.c.m. bovenstaande)	Planning bespreking: ☒ MT Crisisbeheersing ☒ Veiligheidsdirectie ☒ Bestuurscommissie Veiligheid	Datum: 25-08-2025 (via mail AM) 08-10-2025 01-10-2025
Samenvatting	In 2024 heeft de Inspectie Justitie en Veiligheid een verkenning uitgevoerd naar de voorbereiding van veiligheidsregio's samen met de crisispartners op het risico van (langdurige) stroomuitval. De aanleiding hiervoor was het gesignaleerde toenemende risico met mogelijke ontwrichtende effecten. In het reguliere monitoringsgesprek in april 2024 heeft de inspectie de afdelingsmanager crisisbeheersing en beleidsadviseur / liaison inspectie geïnformeerd over de start van het onderzoek. Er is uitvraag gedaan door de inspectie over het thema. Wij hebben toen mondeling aangegeven hoe wij ons voorbereiden. Dit is schriftelijk vastgelegd in een verslag van het monitoringsgesprek. Daarna zijn wij niet meer geïnformeerd door de inspectie en zijn wij niet betrokken bij het proces van hoor en wederhoor. Conclusie inspectie Op basis van de bevindingen concludeert de Inspectie JenV dat de veiligheidsregio's de uitval van elektriciteit over het algemeen als een waarschijnlijk scenario zien en zich hierop voorbereiden binnen hun regio. Veiligheidsregio's hebben hiervoor operationele planvorming opgesteld en oefenen veelal regelmatig met het scenario stroomuitval. Bij de voorbereiding op het scenario betrekken de veiligheidsregio's ook actief de regionale netbeheerders. Een zorgpunt is de aanwezigheid van continuïteitsplannen binnen de veiligheidsregio's. Een (langdurige) stroomuitval kan immers ook de crisisorganisatie van de veiligheidsregio zelf treffen en dus is het van belang dat veiligheidsregio's maatregelen treffen om de eigen continuïteit te waarborgen. De veiligheidsregio's kunnen samen met partners nog een slag maken in de voorbereiding op een uitval van elektriciteit die grootschaliger en/of langduriger van aard is. Het is niet uit te sluiten dat stroomuitval meerdere veiligheidsregio's of het hele land treft (black-out scenario). Er is steeds meer bewustwording over de potentiële ontwrichte effecten van stroomuitval op vitale processen en de continuïteit van de samenleving. Met een verdere gezamenlijke voorbereiding op langdurige en/of grootschalige uitval van elektriciteit kunnen deze negatieve gevolgen zoveel als mogelijk gemitigeerd en beperkt worden. Aanbevelingen inspectie De Inspectie JenV beveelt de veiligheidsregio's aan om de preparatie op stroomuitval verder te versterken: 1. Waarborg de continuïteit van de eigen crisisorganisatie: stel een continuïteitsplan voor de eigen crisisorganisatie en zorg onder andere voor voldoende redundantie in communicatiemiddelen en informatiesystemen	

die als fall-back optie kunnen dienen in het geval van stroomuitval en beoefen en test deze regelmatig samen met partners.

2. Versterk bovenregionale oefeningen: zorg ervoor dat incidenten die impact kunnen hebben over de regio-grenzen of landelijke grenzen heen, zoals grootschalige stroomuitval, periodiek gezamenlijk beoefend worden. Verken hierbij de mogelijkheid om systeemtesten gezamenlijk met meerdere regio's te organiseren en uit te voeren.
3. Houd meer rekening met de duur van een crisis: bezie of de huidige opgestelde scenario's, keteneffecten en operationele planvorming ten aanzien van stroomuitval ook toepasbaar zijn voor een scenario van uitval van elektriciteit van langer dan 48 uur en beoefen dit periodiek. De Inspectie JenV denkt dat het van toegevoegde waarde kan zijn om de keteneffecten verder en in samenhang uit te werken en hierbij gericht aandacht te hebben voor het tijdsbestek van stroomuitval (ook meer dan 48 uur).

Opvolging VGGM t.a.v. aanbevelingen van de inspectie

1. In onze planvorming is rekening gehouden met stroomuitval. Dit geldt van de werkwijze netcentrisch werken tot de in het inspectiebrief genoemde bovenregionale plan (langdurige) uitval elektriciteit. Bovendien hebben we ook een continuïteitsplan. Echter hebben we in het kader van de coronacrisis, het thema weerbaarheid en het centrale jaarthema 'uitval elektriciteit' wel geconcludeerd dat het continuïteitsplan geactualiseerd dient te worden. Dit is opgenomen in ons programma weerbaarheid.
2. De in de aanbeveling genoemde bovenregionale oefening wordt verkend. Voorwaarde is wel dat de verbetering van continuïteit(splannen) is doorgevoerd zodat gezamenlijk getest kan worden.
3. In ons programma weerbaarheid is het landelijke uitgangspunt van 72 uur overgenomen.

Landelijke ambtelijke reactie

Ambtelijk worden de bevindingen van de inspectie herkend. Wel wordt benadrukt dat sinds de onderzoeksperiode van de Inspectie (februari t/m november 2024) al veel vooruitgang is geboekt, onder meer door de Landelijke Agenda Crisisbeheersing en aandacht voor weerbaarheid. Zo is geïnvesteerd in de continuïteit van de crisisorganisatie, zijn samen met netbeheerders scenario's ontwikkeld voor langdurige stroomuitval (>72 uur), en zijn cascade-effecten beter in beeld. De inspectie adviseert versterking van de continuïteit van de crisisorganisatie, en dit wordt breed onderschreven en opgepakt via business continuity management.

Hoewel bovenregionale oefeningen rond langdurige stroomuitval nog beperkt zijn, vinden er wel bovenregionale oefeningen plaats op andere crisistypen. De aanbeveling om dit ook voor langdurige stroomuitval te doen wordt gedeeld, al wordt opgemerkt dat systeemtesten zich vooral lenen voor plotselinge flitsrampen. De veiligheidsregio's hebben verder gezamenlijk het protocol IRBT ingesteld, en werken momenteel aan plannen voor landelijke operationele coördinatie.

Daarnaast zijn er vier aanvullende observaties:

- Netbeheer: Veiligheidsregio's willen aansluiten bij overleg tussen EZ en netbeheerders om de samenwerking te versterken.

	• Cascade-effecten: Er is behoefte aan een landelijk kader voor impactanalyses om versnippering te voorkomen. • Telecommunicatie: Uitval van systemen zoals C2000 vereist duidelijke rijksverantwoordelijkheid en afstemming. • Nafase en herstel: De opstart na een crisis en terugkeer naar normaal moet nadrukkelijker worden meegenomen in de voorbereiding.
Beslispunten	Er zijn geen beslispunten. Er hoeft alleen kennisgenomen te worden van conclusie en aanbevelingen in het onderzoeksrapport van de Inspectie JenV, van de opvolging binnen VGGM en van de landelijke ambtelijke reactie.
Fin. consequenties	Niet van toepassing.
Personele consequenties	Niet van toepassing.
Afgestemd met	Niet van toepassing.
Communicatie	Niet van toepassing.
Veiligheidsdirectie	Ter informatie
Bestuur VGGM	Ter informatie naar Bestuurscommissie Veiligheid
Bijlage(n)	Aanbiedingsbrief veiligheidsregio – brief toezicht preparatie op stroomuitval Brief toezicht preparatie op stroomuitval
IN TE VULLEN NA VERGADERING	
Eventueel besluit	
Aanvullende opmerkingen	

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden
t.a.v. de heer A. Marcouch

**Inspectie Justitie en
Veiligheid**

Directie Politie, Security en
Crisisbeheersing
Afd. Crisisbeheersing & Cyber

Hoge Nieuwstraat 8
2514 EL Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon

Emma Bosman
Senior Inspecteur

Onze referentie

6570391

Bijlage(n)

Brief toezicht preparatie op
(langdurige) stroomuitval

Datum 7 augustus 2025
Betreft Brief toezicht preparatie op (langdurige) stroomuitval

Geachte heer Marcouch,

In de afgelopen periode heeft de Inspectie Justitie en Veiligheid (verder: Inspectie JenV) een verkenning uitgevoerd verricht naar de preparatie op (langdurige) stroomuitval.

Uw veiligheidsregio is onderdeel geweest van deze verkenning. U bent in de wederhoorfase van de brief in de gelegenheid gesteld eventuele feitelijke onjuistheden kenbaar te maken.

Graag bied ik u hierbij de vastgestelde brief inclusief wederhoortabel aan. De Inspectie JenV is vanzelfsprekend bereid om de brief op verzoek toe te lichten.

Voor de volledigheid wil ik nog vermelden, dat door de Inspectie opgestelde brieven vertrouwelijk zijn in de periode tot publicatie op de website van de Inspectie. Ik wijs u er graag op dat dit betekent dat noch de brief in zijn geheel noch delen ervan (zoals de bevindingen, conclusies en aanbevelingen) tot het moment van publicatie mogen worden gedeeld buiten uw eigen organisatie.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

E.G.M. Huijzer
Waarnemend inspecteur-generaal Inspectie Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de voorzitters van de veiligheidsregio's
cc. liaisons

**Inspectie Justitie en
Veiligheid**
Directie Politie, Security en
Crisisbeheersing
Afd. Crisisbeheersing & Cyber

Hoge Nieuwstraat 8
2514 EL Den Haag

Postbus 20301
2500 EH Den Haag

www.inspectie-jenv.nl

Contactpersoon
contact@inspectie-jenv.nl

Onze referentie
6411939

Datum 18 juli 2025

Betreft Toezicht preparatie op (langdurige) stroomuitval

Geachte voorzitter,

In 2024 heeft de Inspectie Justitie en Veiligheid (hierna: de Inspectie JenV) ¹ een verkenning uitgevoerd naar de voorbereiding van veiligheidsregio's samen met de crisispartners² op het risico van (langdurige) stroomuitval. De aanleiding hiervoor was het gesignaleerde toenemende risico met mogelijke ontwrichtende effecten.

Langdurige stroomuitval van meer dan 48 uur heeft mogelijk zeer ernstige en ontwrichtende gevolgen voor de samenleving en vitale sectoren. Nederland is een gedigitaliseerd land en digitale systemen zijn sterk verweven in ons dagelijks leven. Uitval van stroom kan daarmee ingrijpende effecten op het dagelijks leven veroorzaken, onder andere de uitval van pinverkeer en betalingssystemen, verlies van communicatiemogelijkheden en verstoringen van vitale processen bijvoorbeeld in ziekenhuizen of waterzuiveringsinstallaties. In de Rijksbrede Risicoanalyse Nationale Veiligheid (RbRa)³ wordt een landelijke black-out geduid als een waarschijnlijk scenario met ernstige impact. Door de afhankelijkheid van digitale systemen en verschillende recente ontwikkelingen neemt het risico op (langdurige) stroomuitval steeds verder toe. Zo ontstaat er vanwege een toename aan elektrificatie (het gebruik van elektriciteit) onder andere als gevolg van de energietransitie, een verhoogde afhankelijkheid van het Europese elektriciteitsnet. Dit kan leiden tot netcongestie, waarbij meer elektriciteit wordt gevraagd dan dat er capaciteit aanwezig is om de hoeveelheid elektriciteit te vervoeren op het elektriciteitsnet. De stabiliteit van het elektriciteitsnet staat ook onder druk door geopolitieke spanningen en cyberdreigingen.

Op de hoofdlijnen concludeert de Inspectie JenV dat de uitval van elektriciteit als een waarschijnlijk en impactvol risico wordt gezien waarop veiligheidsregio's zich voorbereiden. Zo stellen veiligheidsregio's operationele planvorming op en oefenen ze met het scenario. Netbeheerders worden hierbij actief betrokken. Het

¹ Op grond van artikel 57 van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) houdt de Inspectie Justitie en Veiligheid toezicht op de veiligheidsregio's ten aanzien van de taken met betrekking tot de rampenbestrijding en crisisbeheersing.

² Partijen in de functionele keten, de landelijke netbeheerder TenneT, regionale netbeheerders en het ministerie van Economische Zaken, zijn verantwoordelijk voor het beheer van het elektriciteitsnet en zijn in eerste instantie aan zet om een crisis in de elektriciteitsvoorziening te verhelpen. De algemene keten, waaronder het ministerie van Justitie en Veiligheid en de veiligheidsregio's, kan bij een crisis in de functionele keten geactiveerd worden wanneer er gevolgen zijn voor de openbare orde en veiligheid en/of voor andere sectoren en richt zich daarbij op het handhaven van de openbare orde en treft maatregelen richting de bevolking in het kader hiervan. Bron: Nationaal Crisisplan Elektriciteit

³ [Rijksbrede Risicoanalyse Nationale Veiligheid | Rapport | Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid](#)

is niet het geval dat er regio's zijn die structureel beter of minder goed zijn voorbereid op stroomuitval. Bij elke regio zijn er thema's waar het al beter loopt en thema's waar verbetering op noodzakelijk is. De Inspectie JenV ziet vooral ruimte voor verbetering voor veiligheidsregio's en netbeheerders in de voorbereiding op een uitval van elektriciteit die grootschaliger en/of langduriger van aard (meer dan 48 uur) is. Een zorgpunt is het gebrek aan actuele continuïteitsplannen bij de veiligheidsregio's. Een dergelijk plan is essentieel om de continuïteit van de eigen organisatie te waarborgen in het geval een crisis zoals (langdurige) stroomuitval ook de eigen organisatie raakt.

Bevindingen, analyse en (deel)conclusies per thema

De Inspectie JenV heeft de interviewverslagen van 27 gesprekken en de ontvangen documentatie in samenhang bekeken en geanalyseerd (zie bijlage *Methodiek: Verricht toezicht door de Inspectie JenV*) op tien vooraf vastgestelde thema's die raken aan de taakuitvoering van de veiligheidsregio's ten aanzien van crisisbeheersing en rampenbestrijding, te weten Duiding van het risico, Impactanalyse, Planvorming, Continuïteit van de eigen crisisorganisatie, Samenwerking met netbeheerders, Bevorderen netwerksamenwerking, Informatiedeling, Risicocommunicatie, Multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen (MOTO) en Evalueren⁴. Hierbij heeft de Inspectie gekeken naar aspecten die positief kunnen bijdragen aan de voorbereiding op stroomuitval, zoals samenwerking tussen regio's onderling en tussen regio's en crisispartners en of deze geborgd zijn in de vorm van afspraken of convenanten, het actief delen van informatie om het risico op stroomuitval te monitoren en het doorlopen van de PDCA⁵-cyclus. In onderstaande tekst wordt ingegaan op de bevindingen, analyse en (deel)conclusie per thema:

Duiding van het risico

(Langdurige) stroomuitval wordt in de Regionale Risicoprofielen (RRP) van de 25 veiligheidsregio's als mogelijk tot en met zeer waarschijnlijk⁶ scenario beoordeeld, met ernstige tot en met catastrofale gevolgen voor de veiligheid van de samenleving. Ondanks het feit dat er variatie is in de beoordeling van de waarschijnlijkheid en de impact van het risico, ziet de Inspectie JenV dat regio's (langdurige) stroomuitval over het algemeen als een realistisch en impactvol scenario zien waarop voorbereiding noodzakelijk is. Deze observatie wordt verder ondersteund door het feit dat bijna de helft (10 van de 25) van de veiligheidsregio's aangeeft (ofwel in het RRP en/of in de gesprekken) dit scenario als een prioritair risico te beschouwen en er daarom meer aandacht aan besteden binnen de organisatie (bijvoorbeeld door het aanwijzen van een themahouder die verantwoordelijk is voor de doorontwikkeling van de preparatie op stroomuitval

⁴ Deze thema's zijn vergelijkbaar met de thema's die de Inspectie JenV in 2023 heeft onderzocht in het kader van de voorbereiding van de veiligheidsregio's op het risico van overstroming. Hierover heeft de Inspectie JenV gerapporteerd in de [Brief Toezicht preparatie op overstromingsrisico veiligheidsregio's | Inspectie Justitie en Veiligheid](#).

⁵ Plan-do-check-act.

⁶ De mogelijke klassen die in de RRP's worden gebruikt zijn: zeer onwaarschijnlijk, onwaarschijnlijk, mogelijk, waarschijnlijk, zeer waarschijnlijk.

binnen de veiligheidsregio) of de ambitie laten zien om dit de komende tijd te doen.

In de RRP's wordt niet altijd expliciet vermeld of netwerkpartners zoals netbeheerders bij de duiding van het risico van (langdurige) stroomuitval betrokken zijn geweest. Desondanks ziet de Inspectie JenV vanuit de gevoerde gesprekken geen aanwijzingen om te veronderstellen dat het betrekken van netwerkpartners bij het opstellen van het RRP niet in voldoende mate gebeurt.

Impactanalyse

De meerderheid van de veiligheidsregio's (15 van 25 veiligheidsregio's) stelt een (beknpte) impactanalyse op om de effecten van (langdurige) stroomuitval in kaart te brengen. De Inspectie JenV constateert dat verschillen aanwezig zijn ten aanzien van de impactanalyses. Ten eerste wordt het risico van (langdurige) stroomuitval op verschillende manieren gecategoriseerd. Sommige veiligheidsregio's groeperen het risico samen met andere risico's onder 'uitval vitale infrastructuur'. Andere regio's beschrijven de uitval van stroom echter als een enkel scenario.

Ten tweede zijn ook inhoudelijke verschillen te zien in de uitwerking van de keteneffecten. Ook wordt bij de beschrijving van de keteneffecten soms weinig aandacht besteed aan de vraag of en hoe deze effecten in de loop van het incident veranderen (8-24 uur, 24 uur, meer dan 48 uur). Bij andere risico's, zoals bij het risico van hoogwater, is een landelijke handreiking voor een impactanalyse⁷ ontwikkeld. Deze handreiking ondersteunt veiligheidsregio's op een eenduidige en consistente manier komen tot een inschatting van de impact van een risico. Daarnaast zorgt het ervoor dat een impactanalyse een integrale stap wordt bij de voorbereiding op een crisis.

In een reflectiegesprek met de vakraad risico- en crisisbeheersing over de verkenning naar de preparatie op (langdurige) stroomuitval wordt aangegeven dat de nafase en herstel ook aandacht behoeft. Het Rijk en veiligheidsregio's kunnen hiervoor samen met ketenpartners zoals netbeheerders, gemeenten en andere partners nader verkennen wat er moet gebeuren in deze nafase nadat de stroom het weer doet.

Planvorming

Momenteel wordt gewerkt aan een nieuw Landelijk Crisisplan Elektriciteit (LCP-Elektriciteit) in opvolging van het huidige Nationaal Crisisplan Elektriciteit⁸. Dit plan geeft inzicht in bestaande afspraken en werkwijze ten aanzien van de crisisbeheersing bij (dreigende) verstoringen van het elektriciteitsnet. Naar verwachting wordt dit in 2026 opgeleverd en dienen de veiligheidsregio's dit plan te vertalen naar de eigen regio. In een reflectiegesprek met de vakraad risico- en crisisbeheersing over de verkenning naar de preparatie op (langdurige)

⁷ Landelijk Draaiboek Hoogwater en Overstromingsdreiging | Informatiepunt Leefomgeving

⁸ <https://www.nctv.nl/binaries/nctv/documenten/publicaties/2022/03/15/nationaal-crisisplan-elektriciteit-2021/nationaal-crisisplan-elektriciteit-2021.pdf>

stroomuitval wordt echter benadrukt dat de wens bestaat dat de veiligheidsregio's nauw samenwerken met de ministeries bij de ontwikkeling van het LCP-elektriciteit.

De veiligheidsregio's geven aan dat de operationele planvorming (zoals een informatiekaart of incidentbestrijdingsplan) ten aanzien van (langdurige) stroomuitval aanwezig is binnen hun regio. Bij vrijwel alle veiligheidsregio's is deze planvorming ook actueel (22 van de 24 regio's). Veelal zijn deze ook afgestemd op het Nationaal Crisisplan Elektriciteit. De Inspectie JenV acht het een positieve ontwikkeling dat de districten Oost-5⁹, Noordwest-3¹⁰ en Noord-3¹¹ ook bovenregionale planvorming (bijvoorbeeld multi-aandachtskaarten) hebben opgesteld. Zeker gezien een (langdurige) stroomuitval ook meerdere regio's tegelijkertijd kan treffen. Ook gaven de netbeheerders aan bij de planvorming betrokken te zijn. Een aandachtspunt ten aanzien van planvorming is dat de focus van de planvorming vaak gericht is op een stroomuitval maar niet expliciet op een langer durend (meer dan 48 uur) of een black-out scenario¹².

Bij de planvorming die aan de Inspectie JenV is voorgelegd, is gekeken of er aandacht is voor mogelijke scenario's en handelingsperspectieven bij (langdurige) stroomuitval, de alarmerings- en opschalingsfase, en de verdeling van taken, rollen en verantwoordelijkheden tussen betrokken crisispartners. Dit zijn elementen waarvan de Inspectie JenV denkt dat ze van belang zijn bij een inzet op operationeel niveau¹³. Bij 16 van de 25 veiligheidsregio's waren deze elementen aanwezig in de operationele planvorming. In enkele gevallen waren in de operationele planvorming ook extra elementen aanwezig, zoals sleutelbesluiten, crisiscommunicatie en verantwoordelijkheden voor de mono-kolommen (brandweer, politie, geneeskundige hulpverlening en gemeenten).

Continuïteit van de eigen crisisorganisatie

(Langdurige) stroomuitval heeft niet alleen een enorme impact op het samenleven van de bevolking in Nederland, het vormt ook een risico voor de veiligheidsregio's zelf omdat het ook de eigen organisatie kan raken. Continuïteitsplannen zijn essentieel om inzichtelijk te maken wat tijdens een ramp of een crisis op de crisisorganisatie van de veiligheidsregio's afkomt en wat de regio's zelf kunnen doen om de eigen continuïteit te waarborgen. De Inspectie JenV constateert dat bij meer dan de helft van de veiligheidsregio's (15 van de 25 regio's) geen (actueel) continuïteitsplan bestaat, waarin ook specifiek aandacht is voor een (langdurige) stroomuitval.

⁹ Samenwerkingsverband tussen de veiligheidsregio's Gelderland-Zuid, Gelderland-Midden, Noord- en Oost-Gelderland, IJsselland en Twente.

¹⁰ Samenwerkingsverband tussen de veiligheidsregio's Noord-Holland-Noord, Zaanstreek-Waterland en Kennemerland.

¹¹ Samenwerkingsverband tussen de veiligheidsregio's Groningen, Fryslân en Drenthe.

¹² Bij een black-out scenario is er sprake van een grootschalige stroomstoring waarbij het gehele elektriciteitsnet uitvalt en een zogenoemde 'black-start procedure' nodig is om de elektriciteitscentrales weer op te starten. Deze definitie is gebaseerd op de opbrengsten van de gesprekken met de twee netbeheerders.

¹³ [Toetsingskader Multidisciplinaire Taakuitvoering Veiligheidsregio's | Toetsingskader | Inspectie Justitie en Veiligheid](#)

De Inspectie JenV ziet wel dat het onderwerp bij de regio's op de agenda staat. Regio's hebben in de gesprekken aangegeven de ambitie te hebben om het eigen continuïteitsplan de komende jaren te ontwikkelen (9 van de 25 regio's). Daarnaast geven drie regio's aan dat zij wel al inzicht hebben in de effecten van een stroomuitval op hun eigen organisatie, maar dat zij deze nog niet hebben vastgelegd in een plan. Bij de plannen die aan de Inspectie JenV zijn voorgelegd, is te zien dat de veiligheidsregio's mitigerende maatregelen hebben genomen om ervoor te zorgen dat de eigen continuïteit gewaarborgd is (bijvoorbeeld door uitwijklocaties, verdringingsreeksen¹⁴ en personele bezetting).

Er zijn zes veiligheidsregio's die afspraken of convenanten hebben gemaakt met DARES. DARES kan internetonafhankelijk een autonoom en robuust communicatienetwerk activeren, waarmee verbindingen gemaakt kunnen worden tijdens noodsituaties. Dit kan een aanvulling zijn op de fall-backopties¹⁵ die veiligheidsregio's zelf treffen. Deze fall-backsystemen kunnen immers ook uitvallen.

Samenwerking met netbeheerders

Zowel de regio's als de netbeheerders geven aan dat de samenwerking tussen de veiligheidsregio's en de netbeheerders goed loopt. Zij spreken over laagdrempelige contacten op verschillende niveaus en dat netbeheerders aansluiten bij oefeningen. 15 regio's geven aan dat de samenwerking is vastgelegd in de vorm van een convenant of vastgelegde samenwerkingsafspraken. Deze worden echter niet altijd regelmatig vernieuwd of aangepast. Een niet-geformaliseerde samenwerking kan in de praktijk goed verlopen. Toch kan het concretiseren van samenwerking in de vorm van afspraken en het regelmatig actualiseren van deze afspraken na evaluatie van de samenwerking ervoor zorgen dat de samenwerking structureel geborgd wordt en minder afhankelijk is van functionarissen die in die tijdsperiode bij de organisaties werken.

Beide netbeheerders die de Inspectie JenV sprak geven aan dat de samenwerking met de veiligheidsregio's over het algemeen goed verloopt en regelmatig contact is. Echter, wordt ook erkend dat de frequentie en mate van formalisering van het contact per veiligheidsregio en per niveau binnen de veiligheidsregio verschilt. Bovendien geven de netbeheerders aan dat het tijdrovend kan zijn om alle veiligheidsregio's op dezelfde manier te bedienen. Als mogelijke oplossing hiervoor wordt door een netbeheerder voorgesteld om periodiek ter aanvulling een netwerkdag tussen de regionale netbeheerders en de veiligheidsregio's te organiseren.

¹⁴ Een verdringingsreeks bepaalt de verdeling van de beschikbare stroom in het geval van schaarste. De verdringingsreeks is opgezet om prioriteiten te kunnen geven aan de verschillende sectoren die stroom vragen. Bron: <https://www.nctv.nl/binaries/nctv/documenten/publicaties/2022/03/15/nationaal-crisisplan-elektriciteit-2021/nationaal-crisisplan-elektriciteit-2021.pdf>

¹⁵ Het hebben van extra systemen of middelen die beschikbaar zijn als back-up in het geval van storingen of uitval van het primaire systeem.

In een reflectiegesprek met de vakraad risico- en crisisbeheersing over de verkenning naar de preparatie op (langdurige) stroomuitval wordt daarnaast de wens uitgesproken om de samenwerking met landelijke partijen die een rol hebben bij een verstoring van het elektriciteitsnet te versterken. Dit vanuit de behoefte om meer betrokken te worden bij de landelijke ontwikkeling op thema's zoals verdringingsreeksen, redundantie¹⁶, wetgeving en informatiedeling.

Bevorderen netwerksamenwerking

De Inspectie JenV heeft in dit onderzoek onvoldoende beeld gekregen hoe veiligheidsregio's andere organisaties en (sleutel)functionarissen in de crisisorganisaties stimuleren hun voorbereiding op stroomuitval te versterken. Veiligheidsregio's geven aan daarmee bezig te zijn en beschrijven de samenwerking met de netwerkpartners zelf grotendeels als positief. De intensiteit van de samenwerking met netwerkpartners verschilt echter per regio, onder andere ook omdat dit afhangt van de regionale risico's en kwetsbaarheden. Voorbeelden van netwerkpartners met wie de regio's contact hebben, zijn bijvoorbeeld de chemische industrie of kwetsbare objecten zoals ziekenhuizen en zorginstellingen. Een werkwijze in de praktijk is: veiligheidsregio Twente werkt met de zorgsector (in totaal 13 zorginstellingen) aan weerbaarheid in de keten, waar de voorbereiding op langdurige stroomuitval ook een onderdeel van is. De focus ligt daarbij op planvorming, doorleefsessies en oefeningen. Hierbij komen ook maatregelen naar voren die zorgpartners kunnen treffen wanneer de stroomuitval, onder andere op communicatie en informatievoorziening en protocollen.

Dit is een goed voorbeeld hoe veiligheidsregio's kunnen investeren in de samenwerking met netwerkpartners die een rol kunnen hebben in het beperken van ongewenste keteneffecten van stroomuitval, door niet alleen vast te stellen wat deze effecten zijn, maar organisaties ook aan te sporen mitigerende maatregelen te treffen om de eigen weerbaarheid te versterken.

Informatiedeling

Afspraken tussen veiligheidsregio's en netbeheerders over het delen van informatie hebben met name betrekking op de lauwe en warme fase van een ramp of crisis (m.a.w. tijdens een ramp of crisis). Informatie die wordt gedeeld gaat over actuele storingen of energieonderbrekingen. De netbeheerders die de Inspectie JenV heeft gesproken, hebben hiervoor toegang tot het Landelijk Crisis Management Systeem (LCMS)¹⁷ en kunnen hierin relevante operationele informatie voor crisispartners toevoegen.

Het delen van risico-informatie vanuit de netbeheerder aan de veiligheidsregio in de koude fase lijkt uiteen te lopen: veiligheidsregio's zijn voor het versterken van

¹⁶ Dit houdt in dat er meerdere netwerkverbindingen in gebruik zijn en dat zodra er één verbinding uitvalt, een andere het overneemt.

¹⁷ Het Landelijk Crisis Management Systeem wordt door crisispartners gebruikt om een actueel en gedeeld beeld te onderhouden, ter ondersteuning van de netcentrische werkwijze. Het situatiebeeld biedt snel een overzicht van alle gedeelde informatie. Bron: NIPV

hun informatievoorziening bezig met het inrichten van veiligheidsinformatieknooppunten (VIK)¹⁸ of hebben al een VIK operationeel. Zij geven aan behoefte te hebben aan het opnemen van informatie in het VIK over de geplande werkzaamheden van de regionale netbeheerder die een tijdelijke uitval van elektriciteit kunnen veroorzaken. Met deze informatie kunnen zij het risico op stroomuitval beter monitoren. De ontwikkeling van de VIK's loopt uiteen per regio en het aanleveren van informatie voor de VIK's over het elektriciteitsnetwerk verschilt per netbeheerder. Sommige regio's hebben formele afspraken gemaakt met de netbeheerders in hun convenant over het delen van risico-informatie. De Inspectie JenV blijft de doorontwikkeling van de VIK's en KCR2 en de aandacht voor informatie over elektriciteit(uitval) hierbij volgen.

Risicocommunicatie

Op grond van artikel 46 van de Wet veiligheidsregio's en artikel 5 en 9 van het Besluit inzake informatie rampen en crises is het bestuur van de Veiligheidsregio verantwoordelijk voor risicocommunicatie aan de bevolking. Uit het onderzoek van de Inspectie JenV blijkt dat veiligheidsregio's hier voornamelijk uitvoering aan geven door informatie over stroomuitval aan te bieden via de website van de eigen regio. Hierbij wordt ook regelmatig verwezen naar de landelijke campagne *Denk vooruit*¹⁹ of de fictieve nieuwsuitzending *Black-out*²⁰.

De Inspectie JenV voert momenteel een onderzoek uit naar hoe gemeenten, veiligheidsregio's en de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) samenwerken om met risicocommunicatie de samenleving voor te bereiden op rampen en crises²¹.

Multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen (MOTO)

Bij een groot deel van de veiligheidsregio's vinden (multidisciplinaire) oefeningen op het thema stroomuitval plaats. Dit zijn met name oefeningen op CoPI²²/ROT²³-niveau, waarbij liaisons van regionale netbeheerders regelmatig aansluiten, en in mindere mate oefeningen op BT²⁴-niveau. Daarnaast vinden er in meerdere regio's ook andere (M)OTO-activiteiten plaats ten aanzien van stroomuitval, zoals

¹⁸ Knooppunt waar informatie van veiligheidsregio's en partners samenkomt, met elkaar wordt verbonden en een actueel veiligheidsbeeld wordt gepresenteerd. Hiermee wordt de informatiepositie van de Veiligheidsregio en partners voor, tijdens en na incidenten versterkt. Bron: NIPV

¹⁹ Denk vooruit (<https://www.denkvooruit.nl/>) is een campagne vanuit de NCTV in samenwerking met de veiligheidsregio's om mensen te stimuleren na te denken over mogelijke noodsituaties en zich hierop voor te bereiden door een noodpakket samen te stellen.

²⁰ Een fictief nieuwsprogramma dat is uitgezonden op de NPO om de consequenties van langdurige stroomuitval inzichtelijk te maken en hiermee meer bewustzijn te creëren over de weerbaarheid van de samenleving. Het programma is ontwikkeld in samenwerking met verschillende partijen, zoals de NCTV en Stedin.

²¹ Het plan van aanpak (d.d 17 april 2025) voor het onderzoek naar risicocommunicatie aan de bevolking is te vinden via: [Onderzoek naar risicocommunicatie aan bevolking | Nieuwsbericht | Inspectie Justitie en Veiligheid](#).

²² In het Commando Plaats Incident (CoPI) zitten vertegenwoordigers van de verschillende hulpverleningsdiensten en samen coördineren ze het incident en adviseren ze hoe het incident het beste aangepakt kan worden.

²³ Het Regionaal Operationeel Team (ROT) verzamelt informatie, adviseert en coördineert bij inzet van hulpverleningsdiensten buiten de plaats van het incident (brongebied).

²⁴ Het beleidsteam is een multidisciplinair team dat de burgemeester adviseert over (mogelijk) te nemen maatregelen en de communicatie richting pers en publiek bij een incident binnen een gemeente (Gemeentelijk Beleidsteam) of meer dan twee gemeenten (Regionaal Beleidsteam).

kennissessies, e-learnings voor crisisfunctionarissen of 'doorleefsessies' met partners om het scenario door te leven en hierbij zaken zoals keteneffecten en de verdeling van verantwoordelijkheden in kaart te brengen.

De oefeningen die nu plaatsvinden binnen de veiligheidsregio's zijn met name gericht op kortdurende stroomuitval en in mindere mate op een stroomuitval die dagen of zelfs weken duurt. Bovenregionale en/of landelijke multidisciplinaire oefeningen hebben nog niet plaatsgevonden voor zover de Inspectie JenV heeft kunnen nagaan. Dergelijke oefeningen zijn belangrijk om goed de integrale aanpak van het incident te beoefenen in een context van complexe (keten)effecten die de samenleving raken en waarbij veel verschillende crisispartners (zowel lokaal, regionaal als landelijk) en vitale sectoren betrokken zijn.

Evalueren

Het merendeel van de veiligheidsregio's geeft aan dat er is geëvalueerd na een inzet of oefening met het scenario (langdurige) stroomuitval. In de evaluatieverslagen die de Inspectie JenV heeft ontvangen is er aandacht voor aspecten zoals de onderlinge samenwerking en informatiedeling. Wel wordt in deze verslagen de aanpak van het incident beperkt geëvalueerd, waardoor er weinig inhoudelijke leerpunten over de aanpak naar voren komen. De Inspectie JenV vindt dit een omissie. Uit evaluaties kan bijvoorbeeld naar voren komen dat operationele planvorming of werkwijzen bijgesteld moeten worden. Een voorbeeld vanuit het district Oost-5 is dat aandachtspunten uit eerdere oefeningen opgenomen zijn in operationele planvorming.

Conclusie

Op basis van de bevindingen concludeert de Inspectie JenV dat de veiligheidsregio's de uitval van elektriciteit over het algemeen als een waarschijnlijk scenario zien en zich hierop voorbereiden binnen hun regio. Veiligheidsregio's hebben hiervoor operationele planvorming opgesteld en oefenen veelal regelmatig met het scenario stroomuitval. Bij de voorbereiding op het scenario betrekken de veiligheidsregio's ook actief de regionale netbeheerders. Een zorgpunt is de aanwezigheid van continuïteitsplannen binnen de veiligheidsregio's. Een (langdurige) stroomuitval kan immers ook de crisisorganisatie van de veiligheidsregio zelf treffen en dus is het van belang dat veiligheidsregio's maatregelen treffen om de eigen continuïteit te waarborgen.

De veiligheidsregio's kunnen samen met partners nog een slag maken in de voorbereiding op een uitval van elektriciteit die grootschaliger en/of langduriger van aard is. Het is niet uit te sluiten dat stroomuitval meerdere veiligheidsregio's of het hele land treft (black-out scenario). Er is steeds meer bewustwording over de potentiële ontwrichte effecten van stroomuitval op vitale processen en de continuïteit van de samenleving. Met een verdere gezamenlijke voorbereiding op langdurige en/of grootschalige uitval van elektriciteit kunnen deze negatieve gevolgen zoveel als mogelijk gemitigeerd en beperkt worden.

Aanbevelingen

De Inspectie JenV beveelt de veiligheidsregio's aan om de preparatie op stroomuitval verder te versterken:

- Waarborg de continuïteit van de eigen crisisorganisatie: stel een continuïteitsplan voor de eigen crisisorganisatie en zorg onder andere voor voldoende redundantie in communicatiemiddelen en informatiesystemen die als fall-back optie kunnen dienen in het geval van stroomuitval en beoefen en test deze regelmatig samen met partners.
- Versterk bovenregionale oefeningen: zorg ervoor dat incidenten die impact kunnen hebben over de regio-grenzen of landelijke grenzen heen, zoals grootschalige stroomuitval, periodiek gezamenlijk beoefend worden. Verken hierbij de mogelijkheid om systeemtesten²⁵ gezamenlijk met meerdere regio's te organiseren en uit te voeren.
- Houd meer rekening met de duur van een crisis: bezie of de huidige opgestelde scenario's, keteneffecten en operationele planvorming ten aanzien van stroomuitval ook toepasbaar zijn voor een scenario van uitval van elektriciteit van langer dan 48 uur en beoefen dit periodiek. De Inspectie JenV denkt dat het van toegevoegde waarde kan zijn om de keteneffecten verder en in samenhang uit te werken en hierbij gericht aandacht te hebben voor het tijdsbestek van stroomuitval (ook meer dan 48 uur).

De Inspectie JenV zal de komende jaren de opvolging van de aanbevelingen monitoren.

Hoogachtend,

E.G.M. Huijzer

Waarnemend inspecteur-generaal Inspectie Justitie en Veiligheid

²⁵ In een systeemtest worden de onderdelen van de hoofdstructuur van rampenbestrijding en crisisbeheersing beoefend aan de hand van een fictieve ramp of crisis. Op grond van artikel 2.5.1 Besluit veiligheidsregio's zijn de besturen van de veiligheidsregio's verplicht om jaarlijks een systeemtest uit te voeren.

BIJLAGE

Methodiek: Verricht toezicht door de Inspectie JenV

Tussen begin februari en eind november 2024 heeft de Inspectie JenV gesprekken gevoerd met crisisfunctionarissen van 24 veiligheidsregio's²⁶. Verder heeft de Inspectie JenV twee netbeheerders geïnterviewd over de wijze van samenwerking met veiligheidsregio's en met DARES (Dutch Amateur Radio Emergency Service), een netwerk bestaand uit radioamateurs die noodcommunicatie kan bieden 'wanneer reguliere communicatievoorzieningen van hulpdiensten uitvallen of ontoereikend zijn'²⁷. De reden waarom de Inspectie JenV in zijn verkenning ook andere partijen naast de veiligheidsregio's heeft meegenomen is dat bij een grootschalige en/of langdurige uitval van elektriciteit verschillende partijen betrokken zijn, zowel in de functionele keten als algemene keten. De functionele keten bestrijkt één specifiek terrein zoals elektriciteit. Partijen in de functionele keten, de landelijke netbeheerder TenneT, regionale netbeheerders en het ministerie van Economische Zaken, zijn verantwoordelijk voor het beheer van het elektriciteitsnet en zijn in eerste instantie aan zet om een crisis in de elektriciteitsvoorziening te verhelpen²⁸. De algemene keten, waar de veiligheidsregio's onder vallen, kan bij een crisis in de functionele keten geactiveerd worden wanneer er gevolgen zijn voor de openbare orde en veiligheid en/of voor andere sectoren. De algemene keten richt zich op de openbare veiligheid en het handhaven van de openbare orde en treft maatregelen richting de bevolking in het kader hiervan.

Naast de genoemde 27 gesprekken zijn aanwezige (operationele) plannen, continuïteitsplannen, convenanten met partners en evaluatieverslagen ten aanzien van stroomuitval opgevraagd bij de veiligheidsregio's.

De gespreksverslagen en de documenten zijn door de Inspectie JenV op twee manieren geanalyseerd, per thema en per regio. In de laatstgenoemde analyse zijn de bevindingen per regio afzonderlijk bekeken om te achterhalen of er regio's zijn die structureel beter of minder goed zijn voorbereid op stroomuitval. Dit bleek niet het geval. Bij elke regio zijn er thema's waar het al beter loopt en thema's waar verbetering op noodzakelijk is. Vanwege deze variëteit en in het kader van de vertrouwelijkheid van de gesprekken wordt in deze brief niet verwezen naar de bevindingen per veiligheidsregio, maar is er gekozen voor een thematische indeling.

²⁶ De Inspectie JenV heeft in 2024 accountgesprekken gevoerd met alle 25 veiligheidsregio's, maar bij één regio is het onderwerp (langdurige) stroomuitval niet besproken.

²⁷ Bron: [DARES – Dutch Amateur Radio Emergency Service](#)

²⁸ Bron: Nationaal Crisisplan Elektriciteit

<https://www.nctv.nl/binaries/nctv/documenten/publicaties/2022/03/15/nationaal-crisisplan-elektriciteit-2021/nationaal-crisisplan-elektriciteit-2021.pdf>

Conceptverslag Bestuurscommissie Veiligheid VGGM

Datum	2 juli 2025
Tijd	09:30 - 11:30 uur
Locatie	Stadhuis Arnhem, raadszaal
Voorzitter	Burgemeester Marcouch (en plaatsvervangend voorzitter burgemeester Verhulst)
Deelnemers	Zie bijgevoegde deelnemerslijst (bijlage 1)

1. Opening en vaststelling van de agenda

De voorzitter opent de vergadering en heet waarnemend burgemeester dhr. Marcel Fränzel van Renkum welkom bij deze vergadering. De voorzitter geeft aan de vergadering om 11 uur te moeten verlaten. Dhr. Verhulst neemt vanaf dan het voorzitterschap over.

2. Mededelingen en ingekomen stukken

2.1 Mededelingen vanuit de bestuurlijk trekkers (mondeling)

Dhr. Verhulst geeft een terugkoppeling over de bijeenkomst van het Veiligheidsberaad (27 juni 2025 jl.), alwaar is gesproken over de uitkomsten van de Voorjaarsnota en de voortgang op de bestuurlijke opdracht weerbaarheid. Bij de Voorjaarsnota heeft het Rijk vanaf 2027 structureel € 70 miljoen vrijgemaakt voor het versterken van weerbaarheid. Aanvullend heeft de Minister van Justitie en Veiligheid in 2025 € 10 miljoen en in 2026 € 20 miljoen beschikbaar gesteld. De afgelopen tijd is op ambtelijk niveau door vertegenwoordigers van Justitie en Veiligheid, gemeenten (VNG) en veiligheidsregio's (RCDV) een verdelingsvoorstel uitgewerkt. Voor de veiligheidsregio's zitten hier twee componenten in: voor noodsteunpunten en voor versterking veiligheidsregio's ten behoeve van weerbaarheid. Het Veiligheidsberaad is in grote lijnen positief over voorliggend verdelingsvoorstel en de extra middelen die daarmee ter beschikking komen, maar er zijn ook kanttekeningen. O.a. de eerdere ingezette financiële claims, waaronder noodzakelijke investeringen voor implementatie Bouwsteen 1, PTSS en natuurbrandbestrijding dreigen naar de achtergrond te raken. Het is van belang dat hier blijvend aandacht voor wordt gevraagd.

Vanuit zijn rol als voorzitter van de Auditcommissie Financiën geeft dhr. Hieltjes een terugkoppeling over de onlangs gehouden vergadering van de Auditcommissie Financiën. Er is gesproken over de aanbestedingsprocedure van de nieuwe accountant, onder meer over de gewenste diepgang van de accountantscontrole en daarmee de diepgang van de aan te besteden opdracht. Later dit jaar volgt een advies aan het AB hierover op basis van de aanbestedingsprocedure. Daarnaast heeft de Auditcommissie Financiën kennisgenomen van de eerste uitkomsten van de evaluatie van de VGGM reserves en voorzieningen. Later dit jaar volgt hierover meer informatie, waaronder een eventuele actualisatie van het beleid rondom reserves en voorzieningen.

2.2 Mededelingen vanuit de directie (mondeling)

Dhr. Slofstra maakt mededeling van enkele punten:

- in het verlengde van de terugkoppeling van dhr. Verhulst vanuit het Veiligheidsberaad inzake de benodigde investering voor o.a. PTSS, beaamt dhr. Slofstra het belang van deze investering voor specifiek dit onderwerp. Het betreft verhoudingsgewijs een klein bedrag, waartegenover een groot effect op het personeel staat.
- aankondiging agendering van de thematische bespreking 'Evaluatie branden' in de vergadering van de bestuurscommissie Veiligheid van 1 oktober 2025.
- aankondiging van een brief van VGGM over de invoering van 30-km zones; brandweer en ambulancedienst van VGGM willen vroegtijdig worden betrokken bij de ontwikkeling van deze infrastructurele de planvorming van gemeenten met betrekking tot de 30-km zones.

- Naar aanleiding van de presentatie over “Toekomstige Veiligheidsrisico’s” in de bestuurscommissie Veiligheid d.d. 2 april 2025 is conform afspraak op 24 april 2025 namens de bestuurlijk trekker Brandweer een raadsinformatiebrief over deze presentatie aan de burgemeesters gestuurd.
- Ruim een jaar geleden is de brandweerorganisatie gereorganiseerd. In de nieuwe organisatiestructuur is voor de crisisbeheersingstaken een nieuwe afdeling Crisisbeheersing opgezet. Onlangs is geconstateerd dat de verwachtingen bij de doorontwikkeling van Crisisbeheersing onvoldoende overeenkomen met wat de leidinggevend en medewerkers binnen de afdeling elkaar op dit moment kunnen bieden. Hierover is de directie in gesprek met de leidinggevend en de medewerkers. De continuïteit van de werkzaamheden, inclusief de crisisorganisatie, is geborgd. VGGM informeert haar bestuur geregeld over de ontwikkelingen.
- Wat betreft de ontwikkelingen rondom het thema weerbaarheid is VGGM, net als andere veiligheidsregio’s, in afwachting van de toekenning van Rijksmiddelen en de “hoe-brief” van de minister van J&V. VGGM-bestuurders pleiten, ook op de landelijke bestuurlijke tafels, voor meer urgentie op dit thema. Ook vanuit gemeenten is er grote behoefte om dit thema op te pakken. Dhr. Slofstra stelt voor om dit onderwerp te agenderen voor de volgende vergadering van de bestuurscommissie Veiligheid en een plan van aanpak ter bespreking voor te leggen.
- Dhr. Bril introduceert kort de nieuwe (interim) VGGM concerncontroller, dhr. Rob de Haan. Dhr. De Haan zal dhr. Janssen vervangen als gevolg van zijn vertrek bij VGGM.

2.3 Ingekomen stukken

- 2.3.1. Eindrapportage eerste tussenevaluatie Meldkamer Oost Nederland, Meldkamer Brandweer en Multi Opschaling, d.d. 6 mei 2025
- 2.3.2. Brief Veiligheidsberaad aan minister en staatssecretaris J&V, reactie Voorjaarsnota, d.d. 9 mei 2025

Beide stukken zijn ter kennisgeving aangenomen.

3. Verslag en actie- en besluitenlijst 2 april 2025 (vaststellen)

Het verslag en de besluitenlijst van 2 april 2025 zijn ongewijzigd vastgesteld. **(Besluit)**

VGGM Algemeen

4. Besparingsvoorstellen brandweezorg en crisisbeheersing (ter advisering aan DB)

Dhr. Van Riswijk, vanuit het VGGM Dagelijks Bestuur portefeuillehouder Bedrijfsvoering, licht het doorlopen proces tot dusver toe volgens het drieluik: beeldvormend – oordeelvormend – besluitvormend. De besluitvorming wordt gedaan door het AB in de vergadering op 10 september 2025, aan de hand van de voorliggende (vier) scenario’s. De scenario’s vormen een mix van in kaart gebrachte besparingsmaatregelen, waarbij op verzoek van de bestuurders het expertmatige advies van de VGGM is opgenomen. Na de zomervakantie wordt de kaderbrief 2027 verder uitgeschreven met daarin de keuzes die zijn gemaakt zijn en het gelopen proces. Het DB kijkt uit naar afronding van deze besparingsopdracht.

Dhr. Vermeulen spreekt zijn waardering uit voor dhr. Van Riswijk als portefeuillehouder Bedrijfsvoering, het DB en de VGGM-organisatie voor de inzet in het kader van deze besparingsopdracht en de zorgvuldige manier waarmee het is opgepakt. Hij stelt verder dat voorgelegde besparingen ertoe lijken te leiden dat meer risico’s bij de gemeente komt te liggen, hetgeen paradoxaal lijkt met de toename aan gemeentelijke taken; is dit door het DB meegewogen in het 2%-scenario t.o.v. het 0%-scenario.

Dhr. Van Eert stelt dat advies voor de 2%-scenario een verstandige keuze is van het DB en dat de gemeenteraad van Rheden zich hierin kan vinden.

Mw. Weststeijn deelt de waardering van dhr. Vermeulen en vindt de scenario’s herkenbaar. Ze geeft aan scenario 2 (2%) een verstandige keuze van het DB te vinden.

Dhr. Hieltjes deelt een ander geluid. Net als de gemeenteraad Duiven vindt hij dat gemeenten niet ontkomen aan maatregelen die merkbaar zijn bij de bewoners. Zijn keuze gaat uit naar scenario 3 en wijst op de noodzaak voor (nog) meer pragmatisme en efficiëntie.

Dhr. Fränzel benadrukt dat hij scenario 2 vooral als technische aanpassingen ziet, die oorspronkelijk incidenteel waren en nu structureel worden. Daarnaast wordt het weerstandsvermogen vergroot. Dit voelt als sigaar uit eigen doos en vraagt wat VGGM meer kan doen om de risico's te verkleinen. Vergelijkbaar met Duiven zou Renkum liever verder gaan dan scenario 2.

Dhr. Van Hout stelt dat scenario 2 voor de gemeenteraad acceptabel is, maar pleit er tegelijkertijd voor om continu te blijven kijken naar waar de besparingsmogelijkheden zitten en een goede balans moeten proberen te vinden in wat echt nodig is.

Mw. Kalfs sluit zich hierbij aan en stelt dat zij en de gemeenteraad een voorkeur hebben voor meer besparingen, maar dat scenario 2 wel acceptabel is.

Dhr. Van der Tak kan zich minder vinden in het standpunt van de vorige sprekers en stelt dat het belangrijk is om de basis op orde te houden en terughoudendheid geboden is bij besparingen in de veiligheidsregio. Daarnaast wil hij voor het voetlicht brengen dat het uitgangspunt van bedrijfsvoering bij VGGM best kwetsbaar is; dit moet aandacht blijven krijgen, zodat VGGM een aantrekkelijke werkgever blijft. Dhr. Van der Tak is blij met de opzet van voorliggende pakketten teneinde coherente keuzes te kunnen maken. Scenario 1 heeft de voorkeur, maar Barneveld is bereid om mee te bewegen naar scenario 2.

Mw. De Jong sluit zich aan bij het standpunt van de gemeente Barneveld, en stelt dat scenario 1 voor Nijkerk toereikend is. Ze verwacht dat de inwoners niet blij zouden zijn met risico's die gebonden zijn aan de voorliggende besparingsmaatregelen uit de andere scenario's (specifiek op het veiligheidsdomein), maar kunnen wel meebewegen naar scenario 2.

Mw. Teunissen stelt dat de keuze van de gemeente Scherpenzeel uitgaat naar scenario 2.

Mw. Hoytink stelt dat vanuit de gemeenteraad Overbetuwe reeds erkenning en voorkeur is gegeven voor scenario 2. Wel resteert de vraag voor verdergaande besparingen. De Raad herkent het koorddansen van VGGM.

Dhr. Elbers stelt dat de gemeente zich kan vinden in scenario 2, waarbij tevens een ander geluid op tafel ligt voor wat betreft de GGD (t.a.v. het concentreren van het lokaal aanbod). Deze discussie zal worden gevoerd in de vergadering van de bestuurscommissie Gezondheid.

Dhr. Verhulst stelt dat gemeente Ede voor scenario 2 kiest en pleit ervoor om de discussie met betrekking tot de GGD goed door te denken in de bestuurscommissie Gezondheid.

Dhr. Marcouch stelt vanuit de gemeente Arnhem dat al een tijd zichtbaar is dat de VGGM-organisatie 'knap maar krap' georganiseerd is, het helder is dat iedereen een bijdrage moet leveren aan de tekorten, dat extra appèl wordt gedaan op gemeenten én VGGM omtrent weerbaarheid. Hierdoor ondersteunt Arnhem het DB-advies voor scenario 2. Er is nagedacht over het terug laten vloeien van 2% naar de gemeente of naar de VGGM-reserves. Deze discussie is beslecht met dat de 2% terug moet vloeien naar gemeenten. Indien meer benodigd is dan kan de VGGM dat later vragen via de juiste route.

Dhr. Van Riswijk geeft vanuit Zevenaar steun aan scenario 2, met twee kanttekeningen en met begrip voor de andere meningen in deze vergadering. Kanttekening 1. Pragmatisme is geboden (bv. bij advisering van crisisbeheersing; doen we niet teveel) en kanttekening 2. Eens met dhr. Van Hout: we moeten kritisch blijven nadenken over wat we wel/niet doen. In de vergadering van de bestuurscommissie Gezondheid zal verder worden gesproken over het collectief maken van voorzieningen vs. het behoud van maatwerk.

Vervolgens gaat dhr. Van Riswijk kort in op de gestelde vragen en/of opmerkingen van de bestuurders:

1. T.a.v. de vraag van dhr. Vermeulen: in het DB is destijds gezegd dat de vraagstuk rondom besparingen de organisatie betreft, inmiddels zijn relevante externe ontwikkelingen merkbaar die van invloed kunnen zijn op de organisatie. Niettemin is het wenselijk en verstandig om deze besparingendiscussie af te ronden en niet te vermengen met het mitigeren van risico's en/of toekomstige uitgaven. Dat laatste komt eventueel terug bij de bespreking van de kaderbrief later in het jaar.
2. T.a.v. de vraag van dhr. Hieltjes: vanuit het DB is de pragmatische blik ook wenselijk, maar we moeten wel realistisch blijven in de (betrekkelijk) weinig te behalen winst daarin.
3. T.a.v. de vraag van dhr. Fränzel: in vorige jaren is het resultaat telkens teruggegeven. Scenario 2 betreft veelal technische maatregelen, maar er zitten ook beleidsmatige maatregelen in (ter waarde van relatief kleine bedragen).

Dhr. Vermeulen bedankt dhr. Van Riswijk voor diens beantwoording en stelt het ingewikkeld te vinden dat er een voorstel voor besparingen ligt, omdat hij het lastig te onderbouwen vindt. Vanuit Wageningen bezien is besparen niet nodig, maar er bestaat ook begrip voor de mening van de andere gemeenten.

Dhr. Hieltjes bedankt eveneens dhr. Van Riswijk voor de beantwoording, met name dat het DB blijft kijken naar waar het pragmatischer kan. Niettemin, dit verandert het inhoudelijke standpunt van Duiven niet.

5. Stand van zaken responstijden Ambulancezorg (informatief)

De meegezonden stukken worden ter kennisgeving aangenomen.

Dhr. Van der Tak vult aan dat dit onderwerp ook in de vergadering Bestuurscommissie Gezondheid (later) zal worden besproken en uit zijn dank voor de geschonken aandacht aan de bredere indicatoren. Hij stelt nogmaals dat het belangrijk is om samen met de verzekeraars te werken aan verhoging van de percentages.

Dhr. Van Eert is het eens met dhr. Van der Tak en stelt dat het lastig is om de gegevens van de eigen gemeente uit deze cijfers te halen. Dhr. Bril stelt dat er over dit onderwerp factsheets per gemeente zijn opgesteld. Deze zijn reeds verzonden naar de gemeenten.

6. Stand van zaken Crisisbeheersing (informatief)

Dhr. Hieltjes refereert naar het meegezonden memo en stelt de vraag hoe pragmatisch kan worden omgegaan met de beschreven actiepunten, beleidsplannen en planning? Wat kan er dit jaar al in kaart worden gebracht? Is het bijvoorbeeld mogelijk om dit jaar een plan van aanpak op te stellen of een brief naar onze inwoners over wat zij zelf kunnen doen op het gebied van weerbaarheid?

Dhr. Van Eert licht toe dat er nog meer meespeelt waarvoor aandacht dient te komen, refererend naar de discussies binnen het Veiligheidsberaad en in het bijzonder op het gebied van informatievoorzieningen (cybersecurity), maar dat het onduidelijk is waar het Rijk voor betaalt. Hij vraagt wat redelijkerwijs bij VGGM mag komen te liggen en dat dat vervolgens mogelijk om uitzetting van capaciteit en middelen vraagt.

Dhr. Verhulst sluit hierbij aan en stelt dat het onduidelijk is wie wat moet gaan doen en met welke middelen, bijvoorbeeld ook op het terrein van maatschappelijke weerbaarheid. Vele actoren kunnen hierin een rol spelen. Ook moeten we goed kijken naar wat er op landelijk niveau speelt en afstemming daarin zoeken, zodat activiteiten niet langs elkaar gaan lopen.

De voorzitter stelt dat landelijke campagnes inderdaad tot (lokaal) onrust kunnen leiden. Op regionaal niveau bestaat wel een gedeeld over hoe e.e.a. georganiseerd dient te worden. Niettemin is het van belang om het beleidsplan risicoprofiel en crisisplan te actualiseren en te communiceren over dat we hieraan werken, om (regionale en landelijke) aansluiting te borgen.

Dhr. Vermeulen wijst er als BT CB op dat dit niet alleen de militaire dreiging betreft, maar ook over maatschappelijke ontwrichtende situaties zoals een grootschalige en langdurige stroomuitval. Het gaat erom

dat (maatschappelijke) weerbaarheid breed wordt aangevlogen om vanuit verschillende aspecten goed voorbereid te kunnen zijn. Vervolgens moet lokale/regionale en landelijke communicatie goed op elkaar worden afgestemd. In dat kader is het goed om de lopende discussies en initiatieven te inventariseren.

Dhr. Slofstra is het eens met dhr. Hieltjes dat we voor een pragmatische kijk en aanpak moeten kiezen. VGGM moet een adaptieve organisatie zijn, waarbij meer vanuit de behoeftes van de samenleving wordt gekeken, geanticipeerd en gewerkt. Tegelijkertijd moeten we kritisch blijven kijken naar welke taken we uitvoeren (en hoe), wat haalbaar is (i.v.m. beschikbare middelen) en daar landelijk goed afspraken over maken.

Dhr. Hieltjes stelt voor een plan van aanpak weerbaarheid op te stellen, waarbij de uitwerking plaatsvindt met participatie van gemeenten. Het voorstel is om dit plan van aanpak voor de volgende vergadering, op 1 oktober 2025, te agenderen. **(Actiepunt)**

7. Themabespreking: Landelijke ontwikkelingen brandweezorg en crisisbeheersing (informatief)

Ter vergadering wordt een presentatie gegeven, waarbij de volgende onderwerpen aan bod komen: de landelijke samenwerkingsagenda zoals behandeld in het Veiligheidsberaad, maatschappelijke weerbaarheid en andere onderwerpen op de landelijke bestuurlijke agenda's van diverse gremia (o.a. BAC Brandweer, BAC Crisisbeheersing en het Veiligheidsberaad).

In verband met andere verplichtingen verlaat de voorzitter de vergadering en zit dhr. Verhulst – plaatsvervangend voorzitter - de rest van de vergadering voor.

8. Rondvraag

De plaatsvervangend voorzitter geeft aan dat dit de laatste bestuursvergadering is van dhr. Van Neerijnen, bestuurssecretaris VGGM en dhr. Janssen, concerncontroller VGGM, in verband met hun beider vertrek bij VGGM en dankt hen voor hun inzet en de prettige samenwerking.

Besluitenlijst Bestuurscommissie Veiligheid d.d. 2 juli 2025

Nr.	Datum	Onderwerp
B3	2 juli 2025	De vergadering stemt in met het verslag van de vorige vergadering van de bestuurscommissie Veiligheid (d.d. 2 april 2025).

Actielijst Bestuurscommissie Veiligheid d.d. 2 juli 2025

Nr.	Datum	Onderwerp	Status	Eigenaar
A1	11 sept 2024	Verdere doorontwikkeling (SMART) agenda crisisbeheersing (overdragen uit actielijst Algemeen Bestuur)	Loopt	Dhr. Slofstra
A5	2 juli 2025	Crisisbeheersing: opstellen plan van aanpak inzake weerbaarheid, waarbij de uitwerking plaatsvindt met participatie van gemeenten. Agenderen voor vergadering BCV op 1 oktober 2025.	Te starten	Dhr. Vermeulen
A6	2 juli 2025	Brief (naar colleges en AOV-ers) over 30 km zone met als aandachtspunt meer betrokkenheid VGGM bij planvorming gemeenten m.b.t. 30 km zones.	Te starten	Directie

Afgeronde actiepunten¹

A3	2 april 2025	Landelijke aandacht vragen nieuwe risico's brandweer en opstellen raadinformatiebrief Status 2 juli 2025: de raadinformatiebrief is op 24 april 2025 aan de burgemeesters verstuurd met het verzoek deze door te geleiden naar de gemeenteraad.	Afgerond	Dhr. Slofstra
A4	2 april 2025	Eenduidigheid in agenderen van onderwerpen in beide bestuurscommissies	Permanent onder de aandacht	Bestuurs-secretaris
A2	2 april 2025	Nadere duiding indices kwaliteit ambulancezorg	Afgerond	Dhr. Bril

¹ Afgeronde actiepunten worden éénmalig vermeld in de besluitenlijst.

Bijlage 1: Deelnemerslijst

Verslag van : Bestuurscommissie Veiligheid VGGM
Gehouden op : 2 juli 2025
Plaats : Stadhuis Arnhem - raadszaal

Naam	Gemeente	Aanwezig	Afwezig
A. Marcouch	Arnhem	x	
J. van der Tak	Barneveld	x	
L. van der Meijs	Doesburg		x
A. Hofland (wnd. burgemeester)	Doesburg		x
B. Elbers (wnd. burgemeester)	Doesburg	x	
H. Hieltjes	Duiven	x	
R. Verhulst	Ede	x	
N. Kalfs	Lingewaard	x	
T. de Jonge	Nijkerk	x	

Naam	Gemeente	Aanwezig	Afwezig
P. Hoytink	Overbetuwe	x	
M. Fränzel	Renkum	x	
C. van Eert	Rheden	x	
E. Weststeijn	Rozendaal	x	
M. Teunissen	Scherpenzeel	x	
F. Vermeulen	Wageningen	x	
A. van Hout	Westervoort	x	
L. van Riswijk	Zevenaar	x	

Naam	Organisatie / Functie	Aanwezig	Afwezig
H. Bril	Directeur Publieke Gezondheid	x	
A. Slofstra	Directeur Brandweer	x	
J. Janssen	Concerncontroller VGGM	x	
E. van Neerijnen	Bestuurssecretaris VGGM	x	
M. Wagener	Coördinerend functionaris gemeenten	x	
A. Garssen	Districtschef Politie	x	
J. Aalbers	Eenheidsleiding Politie		x
H. Kluin	Defensie	x	
L. Hamers	C-RMC Defensie	x	
Y. Vermin	Openbaar Ministerie		x
M. Kunst	Openbaar Ministerie		x
H. Pieper	Coördinerend dijkgraaf		x
W-J. Mesters	Liaison J&V		x
W. Kleiboer	Liaison Provincie		x

Oplegnotitie

Onderwerp: Actualisatie Mandaatbesluit VGGM

Voorgestelde behandelwijze:

- ☒ Ter besluitvorming
- ☐ Ter informatie
- ☐ Vertrouwelijk

Planning bespreking:

☐ Auditcommissie Financiën	d.d.:
☒ DB VGGM	d.d.: 25 juni 2025
☒ Best. Cie Veiligheid	d.d.: 01 okt 2025
☒ Best. Cie Gezondheid	d.d.: 01 okt 2025
☒ Algemeen Bestuur	d.d.: 10 sept 2025
-

Inleiding

Met de wijziging van de gemeenschappelijke regeling VGGM en de instelling van bestuurscommissies is de bevoegdheidsverdeling tussen bestuursorganen gewijzigd. Daarmee is ook de grondslag van het mandaatbesluit (van Dagelijks Bestuur aan directie) gewijzigd. In voorliggend mandaatbesluit is de nieuwe verantwoordelijkheidsverdeling verwerkt. Voorgesteld wordt dit gewijzigd mandaatbesluit in bestuurlijke besluitvorming te brengen langs de verschillende bestuursorganen.

In het nieuwe mandaatbesluit is inhoudelijk meer gedetailleerd beschreven in hoeverre de directie bevoegdheden mag ondermandateren. Ook is de beschrijving van bevoegdheden in algemene zin verduidelijkt.

Voor het overige zijn geen inhoudelijke wijzigingen ten opzichte van het oude mandaatbesluit beoogd.

Het mandaatbesluit heeft geen betrekking op de taakuitvoering van Veilig Thuis omdat Veilig Thuis een separate stichting is en geen onderdeel is van de gemeenschappelijke regeling VGGM.

Toelichting

Het AB heeft het "Instellingsbesluit bestuurscommissies VGGM" genomen waarin twee bestuurscommissies worden ingesteld.

Aan deze commissies worden door het AB, nader in dit besluit genoemde bevoegdheden, overgedragen.

In het instellingsbesluit is vervolgens bepaald dat deze bevoegdheden kunnen worden gemandateerd na voorafgaande toestemming van het AB.

Mandaatbesluit 2025

De overgedragen bevoegdheden aan de respectievelijke bestuurscommissie zijn vervolgens opgenomen in het algemeen mandaatbesluit 2025.

Dat geldt ook voor de bevoegdheden van het DB én die van de Voorzitter, zoals deze zijn opgenomen in onze nieuwe gemeenschappelijke regeling VGGM.

Al deze bevoegdheden worden gemandateerd aan de directie met de mogelijkheid om deze in een separaat besluit door te mandateren.

Besluitvorming

Het algemeen mandaatbesluit VGGM 2025 moet worden vastgesteld door de volgende bestuursorganen, ieder voor zover het hun bevoegdheden betreft:

- De bestuurscommissie Gezondheid;
- De bestuurscommissie Veiligheid;
- Het AB voor toestemming voor wat betreft de bevoegdheden van de respectievelijke bestuurscommissies;
- Het DB;
- De voorzitter.

De bevoegdheden van de bestuursorganen zijn beschreven in het mandaatregister behorende bij het algemeen mandaatbesluit VGGM 2025 (Hoofdstuk 3 van het algemeen mandaatbesluit).

Het DB heeft in haar vergadering op 25 juni 2025 het mandaatbesluit, voor zover het haar bevoegdheden betreft, vastgesteld. Het AB heeft het mandaatbesluit op 10 september 2025 vastgesteld.

Communicatie

- Publicatie van de wijzigingen in het blad gemeenschappelijke regeling op www.overheid.nl.

Besluit:

De Bestuurscommissie Veiligheid wordt voorgesteld om in te stemmen met het mandaatbesluit 2025 voor zover het de eigen bevoegdheden betreft (onderdeel C. Mandaatregister Bestuurscommissie Veiligheid).

Bijlage:

Mandaatbesluit 2025

MEMO

Onderwerp:	Algemeen Mandaatbesluit VGGM 2025
Aan:	Algemeen Bestuur
Van:	Directie
Datum:	27 mei 2025

Algemeen mandaatbesluit Veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland-Midden 2025**HOOFDSTUK I: INLEIDING****1. Achtergrond**

Op 9 oktober 2019 heeft het Dagelijks Bestuur van Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) een Algemeen mandaatbesluit 2020 vastgesteld.

Per 1 januari 2025 geldt een herziene gemeenschappelijke regeling VGGM. Op grond van deze regeling heeft het Algemeen Bestuur (AB) bij besluit van 2 april 2025 een tweetal bestuurscommissie ingesteld; de bestuurscommissie Veiligheid en de bestuurscommissie Gezondheid.

In dit Instellingsbesluit worden ook gelijktijdig bevoegdheden van het AB gedelegeerd en overgedragen aan de bestuurscommissies.

Gelet op de wijziging van de gemeenschappelijke regeling VGGM behoeft het Algemeen mandaatbesluit 2020 aanpassing.

Hieronder wordt de inhoud en systematiek van dit mandaatbesluit kort toegelicht.

Mandaat kan alleen worden verleend voor het nemen van besluiten in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

Voor het verrichten van feitelijke handelingen (bijvoorbeeld voeren van algemene correspondentie) moet het bestuursorgaan de betrokken functionaris *machtigen*.

Voor het verrichten van privaatrechtelijke handelingen (bijvoorbeeld het sluiten van een overeenkomst) verleent het bestuursorgaan een *volmacht* aan de betrokken functionaris.

In de Awb staat dat de bepalingen over mandaat van overeenkomstige toepassing zijn op machtiging en volmacht (artikel 10:12 Awb). In dit mandaatbesluit is er daarom voor gekozen om alleen de term (onder)mandaat te hanteren, ook als er sprake is van volmacht of machtiging.

Besluiten die voor (onder)mandatering in aanmerking komen, zijn in elk geval routinematige besluiten, dat wil zeggen besluiten die regelmatig terugkeren en waarbij de kaders en daarmee de bestuurlijke lijnen vastliggen. Het bestuursorgaan blijft altijd verantwoordelijk voor de genomen beslissing. Daarom moet het mandaterend bestuursorgaan ervan uit kunnen gaan dat een besluit wordt genomen dat het bestuursorgaan zelf ook zou nemen. Het is de taak van de gemandateerde om een zaak ter besluitvorming voor te leggen aan het bestuursorgaan wanneer daar twijfel over mogelijk is.

2. Bestuursorganen van VGGM

De bestuursorganen van VGGM zijn het Algemeen bestuur, de bestuurscommissie Veiligheid, de bestuurscommissie Gezondheid, het Dagelijks bestuur en de Voorzitter. De relaties tussen deze bestuursorganen is geregeld in de Gemeenschappelijke regeling VGGM. In dit Algemeen mandaatbesluit 2025 mandateren de respectievelijke bestuurscommissies, het Dagelijks bestuur en de Voorzitter een aantal bevoegdheden aan de directie en staat toe dat de directie een aantal van deze bevoegdheden onder mandateert.

3. Mandaatverlening volgens de Algemene wet bestuursrecht

Onder mandaat wordt verstaan: de bevoegdheid om in naam van een bestuursorgaan besluiten te nemen (artikel 10:1 Awb). Essentieel kenmerk van mandaatverlening is dat de verantwoordelijkheid voor de uitoefening van de bevoegdheid bij het bestuursorgaan blijft liggen (artikel 10:2 Awb). Ofwel, juridisch geldt een in mandaat genomen besluit als een besluit van de mandaatgever. Het bestuursorgaan blijft ook altijd bevoegd om zelf de gemandateerde bevoegdheid uit te oefenen (artikel 10:7 Awb) en kan instructies verbinden aan de uitoefening van de gemandateerde. Een burger moet uit een besluit kunnen afleiden namens welk bestuursorgaan het besluit is genomen (artikel 10:10 Awb). Als er sprake is van ondermandaat, dienen in elk geval de oorspronkelijke mandaatgever én de gemandateerde te worden vermeld.

4. Opzet van het Algemeen mandaatbesluit 2025

De opzet van dit Algemeen mandaatbesluit 2025 is de volgende:

- Hoofdstuk II bevat de kaders waarbinnen gemandateerden besluiten kunnen nemen. Voorts bevat het bepalingen over zaken als (onder)mandaat, de wijze van ondertekening en de wijze van informatieverstrekking. Voorts staat een aantal situaties omschreven waarin de (onder)gemandateerde geen gebruik mag maken van zijn bevoegdheden;
- Hoofdstuk III bevat een register van wettelijke bevoegdheden die de respectievelijke bestuursorganen mandateren aan de directie. Per bevoegdheid wordt aangegeven of ondermandaat is toegestaan.

HOOFDSTUK II: KADERS ALGEMEEN MANDAATBESLUIT 2025

Kaders

Besluiten op basis van dit Algemeen mandaatbesluit 2025 worden genomen met inachtneming van de volgende bepalingen:

Artikel 1. Mandaatverlening

1. Aan de directie wordt mandaat verleend om namens en onder verantwoordelijkheid van de bestuurscommissies, het Dagelijks bestuur en de Voorzitter besluiten te nemen en die besluiten te ondertekenen.
2. De directie kan separate uitvoeringsregelingen vaststellen, voor zover ondermandaat is toegestaan en regelt hierin welke bevoegdheden aan welke functionaris worden ondergemandateerd.

Artikel 2. Mandaat, machtiging en volmacht

1. Waar in dit Algemeen mandaatbesluit 2025 wordt gesproken over mandaat, wordt daaronder ook begrepen machtiging en volmacht.
2. Het verlenen van mandaat houdt ook in dat de (onder)gemandateerde het betreffende besluit zelf mag nemen namens het bestuursorgaan.
3. De bevoegdheid om krachtens mandaat besluiten te nemen omvat ook de bevoegdheid tot het afdoen, voeren en ondertekenen van correspondentie over de gemandateerde bevoegdheden, naast het treffen van voorbereidings- en uitvoeringshandelingen en het nemen van voorbereidings- en uitvoeringsbesluiten.
4. De mandaatgever kan een mandaat tijdelijk intrekken. Dit wordt schriftelijk vastgelegd.

Artikel 3. Ondermandaat

1. Een mandaatgever geeft per bevoegdheid aan of ondermandaat is toegestaan.
2. Indien ondermandaat is toegestaan, is de gemandateerde bevoegd om ondermandaat te verlenen. Degene aan wie ondermandaat is verleend mag de toegekende bevoegdheid verder ondermandateren.
3. De gemandateerde kan een ondermandaat tijdelijk beperken of intrekken. Dit wordt schriftelijk vastgelegd.

Artikel 4. Reikwijdte mandaat

1. Het mandaat strekt niet verder dan de uitoefening van die bevoegdheden die tot het takenpakket van de (onder)gemandateerde behoren.
2. Het mandaat omvat naast het nemen en ondertekenen van besluiten, tevens het verrichten van alle voorbereidings- en uitvoeringshandelingen die bij de uitoefening van de bevoegdheid behoren, zoals:
 - a. het verstrekken van mondelinge en/of schriftelijke informatie en gegevens van feitelijke en objectieve aard
 - b. het verzenden van ontvangstbewijzen
 - c. het voeren van overige correspondentie
 - d. het vragen van adviezen en inwinnen van inlichtingen
 - e. het verzorgen van publicaties.

3. De gemandateerde bevoegdheden worden uitgeoefend binnen de grenzen van het geldend recht en de financiële, beleids- en uitvoeringsregels, waaronder alle relevante interne kaders en richtlijnen.

Artikel 5. Clausulering van het (onder)mandaat

1. Bij de uitoefening van bevoegdheden die financiële consequenties hebben, dient de begroting van het desbetreffende dienstjaar of de meerjarenbegroting hierin te voorzien.
2. Van het algemeen mandaat is de volgende bevoegdheid uitgezonderd en blijft voorbehouden aan het dagelijks bestuur:
 - verlenen van onvoorwaardelijk ontslag op grond van artikel 8:13 AVGGM (disciplinaire straf);
 - vaststellen van een conversietabel;
 - besluiten inzake functiewaardering voor zover deze besluiten de directieleden betreffen;
 - verlenen van ontslag op staande voet als bedoeld in de zin van de artikelen 7:677 BW en 7:678 BW.

Artikel 6. Informatieverstrekking

De bestuursorganen kunnen zich door de gemandateerden laten informeren over de krachtens mandaat genomen besluiten. Dit laat onverlet de actieve informatieplicht van de directie ten opzichte van het bestuur.

Artikel 7. Ondertekening

1. De ondertekening van stukken bij de uitoefening van de bevoegdheden van de bestuurscommissies, het dagelijks bestuur en de voorzitter wordt opgedragen aan de directie, binnen de grenzen van de aan de VGGM opgedragen taken.
2. De directie is bevoegd tot het opdragen van de in het vorige lid genoemde bevoegdheid aan door haar aan te wijzen en onder haar verantwoordelijkheid werkzame functionarissen van VGGM.
3. De uitoefening van de bevoegdheid tot ondertekening geldt niet ten aanzien van stukken gericht aan de Kroon, ministers, staatssecretarissen, de Raad van State, de Nationale Ombudsman, de commissaris van de Koning en gedeputeerde staten, indien het aangelegenheden betreft die geen routinematig karakter hebben.

De uitgaande stukken worden op navolgende wijze ondertekend:

AFDOENING:

Het dagelijks bestuur Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden, namens het bestuur, gevolgd door de functieaanduiding en de naam van de functionaris en zijn handtekening

Of

Het dagelijks bestuur Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden, namens het bestuur, gevolgd door de naam van een afzonderlijk lid van de directie en zijn handtekening, gevolgd door 'directie'

Of

De voorzitter Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden, namens deze, gevolgd door de functieaanduiding en de naam van de functionaris en zijn handtekening

Of

De voorzitter van de Bestuurscommissie Veiligheid, namens deze, gevolgd door de functieaanduiding en de naam van de functionaris en zijn handtekening

Of

De voorzitter van de Bestuurscommissie Gezondheid, namens deze, gevolgd door de functieaanduiding en de naam van de functionaris en de handtekening

ONDERTEKENING:

In geval van uitoefening van ondertekeningmandaat worden uitgaande stukken ondertekend met: Overeenkomstig het door het dagelijks bestuur genomen besluit, gevolgd door de functieaanduiding van de functionaris die gemachtigd is tot het ondertekenen en zijn of haar handtekening en naam.

Artikel 8. Intrekking oude mandaatbesluiten

Het Mandaatbesluit VGGM 2020 wordt ingetrokken.

Artikel 9. Citeertitel en inwerkingtreding

Dit Algemeen Mandaatbesluit VGGM 2025 treedt in werking op 1 november 2025

Aldus besloten in de vergaderingen van de Bestuurscommissie Veiligheid, de Bestuurscommissie Gezondheid, het Dagelijks bestuur en de Voorzitter

HOOFDSTUK III Mandaatregister behorende bij algemeen mandaatbesluit VGGM 2025

A. Algemeen

Nr.	Bevoegdheid van: – Bestuurscommissie Veiligheid, – Bestuurscommissie Gezondheid, – Het dagelijks bestuur (DB) en – Voorzitter	Mandaat aan:	Opmerkingen:
1	Het verrichten van feitelijke handelingen ter voorbereiding en ter uitvoering van de opgedragen taken als genoemd in artikel 4 en 5 van de Gemeenschappelijke regeling Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden 2025 (verder te noemen: de regeling)	Directie	Ondermandaat toegestaan
3	Het aangaan van verplichtingen en het verrichten van andere privaatrechtelijke rechtshandelingen (uitoefenen van privaatrechtelijke bevoegdheden van rechtspersonen)	Directie	Ondermandaat toegestaan
4	Het verrichten van feitelijke handelingen, evenals het aangaan van verplichtingen en het verrichten van andere privaatrechtelijke rechtshandelingen ten behoeve van het dagelijks functioneren en de instandhouding van VGGM, het beheer en onderhoud van de ruimten van de dienst het openbaar lichaam daaronder begrepen.	Directie	Ondermandaat toegestaan
5	Het vaststellen van beleidsregels, richtlijnen en protocollen in het kader van de opgedragen taken en bevoegdheden als genoemd in artikel 4 en 5 van de regeling.	Directie	Ondermandaat toegestaan
6	1. Het vertegenwoordigen van VGGM buiten rechte ter uitvoering van beslissingen die zijn genomen: a. in de uitoefening van de bevoegdheden die zijn omschreven in de registers; b. door het algemeen bestuur, door de bestuurscommissie veiligheid, bestuurscommissie gezondheid, het dagelijks bestuur of de voorzitter. 2. Het aanwijzen van ge(vol)machtigden voor het uitoefenen van de onder het eerste lid genoemde bevoegdheid.	Directie	Ondermandaat toegestaan
7	Het beslissen tot het voeren van rechtsgedingen, bezwaarprocedures of administratieve beroepsprocedures of handelingen ter voorbereiding daarop te verrichten, tenzij het algemeen bestuur, de bestuurscommissies veiligheid, bestuurscommissie gezondheid, het dagelijks bestuur en Voorzitter, voor	Directie	Ondermandaat toegestaan

	zover het deze bestuursorganen aangaat, in voorkomende gevallen anders beslist.		
8	Het ondertekenen van stukken ter voorbereiding en uitvoering van besluiten van het algemeen bestuur, de bestuurscommissie veiligheid, de bestuurscommissie gezondheid, het dagelijks bestuur	Directie	Ondermandaat toegestaan
9	Het toepassen van bestuursdwang en het opleggen van een last onder dwangsom op grond van artikel 63 Wet veiligheidsregio's en hoofdstuk 5 van de Algemene wet bestuursrecht en het uitoefenen van de bevoegdheden op grond van afdeling 5.3 en afdeling 5.4 van de Algemene wet bestuursrecht.	Directie	Ondermandaat toegestaan
10	Het uitbrengen van adviezen aan bestuursorganen ter uitvoering van een wettelijk voorschrift als bedoeld in afdeling 3.3. van de Algemene wet bestuursrecht.	Directie	Ondermandaat toegestaan
11	Het bevestigen van de ontvangst van een elektronisch ingediende aanvraag als bedoeld in artikel 4.3a van de Algemene wet bestuursrecht.	Directie	Ondermandaat is toegestaan
12	Het vaststellen van formulieren als bedoeld in artikel 4:4 van de Algemene wet bestuursrecht voor het indienen van aanvragen en het verstrekken van gegevens.	Directie	
14	Het nemen van beslissingen over het niet behandelen van aanvragen.	Directie	Ondermandaat toegestaan
15	Het in de gelegenheid stellen mondeling of schriftelijke zienswijzen naar voren te brengen en het nemen van beslissingen tot het achterwege laten daarvan.	Directie	Ondermandaat toegestaan
16	Het maken van verslagen.	Directie	Ondermandaat toegestaan
17	Het in ontvangst nemen van aan de bestuursorganen van de VGGM gerichte geschriften en het aantekenen van de datum van ontvangst op ingediende geschriften.	Directie	Ondermandaat toegestaan
18	Het verstrekken van bevestigingen en bewijzen van ontvangst.	Directie	Ondermandaat toegestaan
19	Het ter inzage leggen en het verstrekken van (kopieën) van besluiten, verslagen, nota's en andere stukken.	Directie	Ondermandaat toegestaan
20	Het uitoefenen van bevoegdheden bij of krachtens de Wet open overheid.	Directie	Ondermandaat toegestaan
21	Het in rekening brengen van vergoedingen als bedoeld in artikel 2 van het Besluit maximum tarieven open overheid.	Directie	Ondermandaat toegestaan

22	Het uitoefenen van bevoegdheden bij of krachtens de Algemene Verordening Gegevensbescherming.	Directie	Ondermandaat toegestaan
23	Het uitoefenen van bevoegdheden bij of krachtens de Wet kwaliteit klachten en geschillen zorg en bij of krachtens hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht.	Directie	Ondermandaat toegestaan
24	Het uitoefenen van bevoegdheden bij of krachtens de Wet hergebruik van overheidsinformatie.	Directie	Ondermandaat toegestaan
25	Het doen van openbare bekendmakingen en het doen van kennisgevingen en mededelingen van voorgenomen en genomen beslissingen.	Directie	Ondermandaat toegestaan
26	Het toezicht houden op en het ontzeggen van de toegang tot de voor het publiek toegankelijke ruimten van VGGM, indien dat noodzakelijk moet worden geacht in het belang van de handhaving van de openbare orde of de voortgang van de werkzaamheden in die ruimten.	Directie	
27	Het indienen van verweerschriften en overigens stukken en het vertegenwoordigen van VGGM, de bestuurscommissie veiligheid, de bestuurscommissie gezondheid, het dagelijks bestuur en de voorzitter, alsmede het optreden ter zitting in het kader van gerechtelijke procedures.	Directie	Ondermandaat toegestaan
28	Het doen van aangifte bij het Openbaar Ministerie en het voegen in strafrechtelijke procedures.	Directie	Ondermandaat toegestaan
29	Beslissen op verzoeken van belanghebbenden om vergoeding van de kosten die zij in verband met de behandeling van het bezwaar redelijkerwijs hebben moeten maken als bedoeld in artikel 7:15 van de Algemene wet bestuursrecht.	Directie	Ondermandaat toegestaan
30	Het afsluiten, prolongeren, opzeggen dan wel tussentijds wijzigen van verzekeringen.	Directie	Ondermandaat toegestaan
31	Het nemen van beslissingen over aansprakelijkstellingen voor zover een afgesloten verzekering(polis) daarin niet voorziet.	Directie	Ondermandaat toegestaan
32	Het vaststellen van uurtarieven en tarieven voor individuele dienstverlening.	Directie	Ondermandaat toegestaan
33	Het doen van uitgaven en het ontvangen van betalingen ingevolge het bepaalde in artikel 31 van de regeling nader uitgewerkt in de verordening op de uitgangspunten voor het financieel beleid, alsmede voor het financieel beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie van de VGGM" (Financiële verordening Veiligheids- en Gezondheidsregio	Directie	Ondermandaat toegestaan

	Gelderland-Midden 2025). Verordening op de organisatie van de administratie en van het beheer van vermogenswaarden van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden en het Treasurystatuut		
34	Het aanvragen van bijdragen en vergoedingen bij het Rijk, Provincie en andere subsidiënten.	Directie	Ondermandaat toegestaan
35	Het uitoefenen van taken en bevoegdheden bij of krachtens de Archiefwet 1995 waaronder het nemen van besluiten over het vernietigen, het uitlenen, het geven van inzage en het overdragen van archiefbescheiden.	Directie	Ondermandaat toegestaan
36	Het uitoefenen van de taken en bevoegdheden bij of krachtens de Arbeidsomstandighedenwet	Directie	Ondermandaat toegestaan
37	Het feitelijk uitoefenen van de taken en bevoegdheden bij of krachtens artikel 10 van de Wet Veiligheidsregio' s.	Directie	
38	Het uitoefenen van taken en bevoegdheden bij of krachtens de Wet financiering decentrale overheden.	Directie	Ondermandaat toegestaan
39	Het benoemen, schorsen en ontslaan van personeel alsmede alle overige beheersmatige bevoegdheden betreffende het personeel, waaronder ook verstaan personeel werkzaam voor die onderdelen waarvoor de bestuurscommissie veiligheid en gezondheid binnen de geldende wettelijke grenzen verantwoordelijkheid dragen, alsmede alle rechtspositionele besluiten ten aanzien van Ambulancezorgpersoneel VGGM.	Directie	Ondermandaat toegestaan

B. Mandaatregister Bestuurscommissie gezondheid

Nr.	Bevoegdheid	Mandaat aan:	Opmerkingen:
1	Het feitelijk uitoefenen van taken en bevoegdheden als bedoeld in artikel 2 van de Wet Publieke gezondheid (Wpg) 1. Het bevorderen van de totstandkoming en de continuïteit van en de samenhang binnen de publieke gezondheidszorg en de afstemming ervan met de curatieve gezondheidszorg en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen. 2. Het zorgdragen voor: a. het verwerven van, op epidemiologische analyse gebaseerd, inzicht in de gezondheidssituatie van de bevolking; b. het elke vier jaar, voorafgaand aan de opstelling van de nota gemeentelijke gezondheidsbeleid, bedoeld in artikel 13, tweede lid, van de Wpg op landelijk gelijkvormige wijze verzamelen en analyseren van gegevens over deze gezondheidssituatie; c. het bewaken van gezondheidsaspecten in bestuurlijke beslissingen; d. het bijdragen aan opzet, uitvoering en afstemming van preventieprogramma's, met inbegrip van programma's voor de gezondheidsbevordering; e. het bevorderen van medisch milieukundige zorg; f. het bevorderen van technische hygiënezorg; g. het bevorderen van psychosociale hulp bij rampen; h. het geven van prenatale voorlichting aan aanstaande ouders; i. het aanbieden van een vrijwillig prenataal huisbezoek.	Directie	Ondermandaat toegestaan
2	Uitoefenen van taken en bevoegdheden bij of krachtens artikel 5 van de Wpg op gebied van de jeugdgezondheidszorg 1. Het in ieder geval zorgdragen voor: a. het op systematische wijze volgen en signaleren van ontwikkelingen in de gezondheidstoestand van jeugdigen en van gezondheid bevorderende en - bedreigende factoren; b. het ramen van de behoeften aan zorg; c. de vroegtijdige opsporing en preventie van specifieke stoornissen, met uitzondering van het perinatale onderzoek op phenylketonurie (PKU), congenitale hypothyroïdie (CHT) en adrenogenitaal syndroom (AGS); d. het geven van voorlichting, advies, instructie en begeleiding; e. het formuleren van maatregelen ter beïnvloeding van gezondheidsbedreigingen.	Directie	Ondermandaat toegestaan

	2. Het zorgdragen voor vernietiging van het bestand met de gegevens uit het register onderwijsdeelnemers, bedoeld in artikel 5, lid 3, Wpg.		
3	Uitoefenen van taken en bevoegdheden op het gebied van de ouderenzorg bij of krachtens artikel 5a van de Wpg 1. Het zorgdragen voor: a. het op systematische wijze volgen en signaleren van ontwikkelingen in de gezondheidstoestand van ouderen en van gezondheidsbevorderende en -bedreigende factoren; b. het ramen van de behoeften aan zorg; c. de vroegtijdige opsporing en preventie van specifieke stoornissen als comorbiditeit; d. het geven van voorlichting, advies, instructie en begeleiding; e. het formuleren van maatregelen ter beïnvloeding van gezondheidsbedreigingen.	Directie	Ondermandaat toegestaan
4	Uitoefenen van taken en bevoegdheden bij of krachtens artikel 6 van de Wpg op gebied van infectieziektebestrijding 1. Het zorgdragen voor: a. het nemen van algemene preventieve maatregelen op het gebied van de infectieziekte bestrijding; b. het bestrijden van tuberculose en seksueel overdraagbare aandoeningen, inclusief bron- en contactopsporing; c. bron- en contactopsporing bij meldingen als bedoeld in de artikelen 21, 22, 25 en 26 van de Wpg. 2. Het zorgdragen voor de voorbereiding op de bestrijding van een epidemie van een infectieziekte behorend tot groep A1 of A2, alsmede op de bestrijding van een nieuw subtype humaan influenzavirus, waarbij ernstig gevaar voor de volksgezondheid bestaat.	Directie	Ondermandaat toegestaan
5	Uitoefenen van taken en bevoegdheden bij of krachtens artikel 8 van de Wpg op gebied van infectieziektebestrijding 1. Het toepassen van de maatregelen die door Minister worden opgedragen indien het gaat om de voorbereiding op de bestrijding van: a. infectieziekten behorende tot groep A1 of A2, of b. een nieuw subtype humaan influenzavirus, waarbij ernstig gevaar voor de volksgezondheid bestaat. 2. Het vaststellen van het deel van het crisisplan (artikel 16 Wet veiligheidsregio's), dat betrekking heeft op bestrijding van en de voorbereiding op de bestrijding van een epidemie van een infectieziekte behorend tot groep A1 of A2, alsmede de voorbereiding op de bestrijding van een nieuw subtype humaan influenzavirus waarbij ernstig gevaar voor de volksgezondheid bestaat.	Directie	

6	Uitoefenen van bevoegdheden bij of krachtens artikel 5 van de wet ambulancezorgvoorzieningen 1. Het zorgdragen voor: a. het uitvoeren van de meldkamerfunctie door een ambulancezorgprofessional; b. het ontvangen, registreren en beoordelen van elke aanvraag van zorg, bedoeld in de onderdelen c, d en e, en zo nodig het besluiten door wie en op welke wijze deze zorg zal worden verleend, niet zijnde de meldkamerfunctie; c. het met een speciaal daartoe uitgerust en als zodanig herkenbaar voertuig snel ter plaatse brengen van een ambulanceverpleegkundige of andere ambulancezorgprofessional om aldaar zorg te verlenen, in verband met een ervaren of geobserveerde mogelijk ernstige of een op korte termijn levensbedreigende situatie als gevolg van een gezondheidsprobleem of letsel dat plotseling is ontstaan of verergert; d. het verlenen van zorg door een ambulanceverpleegkundige of andere ambulancezorgprofessional die erop gericht is een zieke of gewonde ter zake van zijn aandoening of letsel, in verband met een ervaren of geobserveerde mogelijk ernstige of een op korte termijn levensbedreigende situatie als gevolg van een gezondheidsprobleem of letsel dat plotseling is ontstaan of verergert, per ambulance te vervoeren; e. het verlenen van zorg door een ambulanceverpleegkundige of andere ambulancezorgprofessional op het woon- of verblijfsadres van een patiënt of verlenen van zorg in combinatie met vervoer van een patiënt tussen het woon- of verblijfsadres en een zorginstelling met het oog op diagnostiek, behandeling, opname of ontslag met een ambulance.	Directie	
7	Uitoefenen van bevoegdheden bij of krachtens artikel 7, van de wet ambulancezorgvoorzieningen. Het sluiten van een convenant in het werkgebied van onze meldkamer.	Directie	
8	Uitoefenen van bevoegdheden bij of krachtens artikel 9 van de wet ambulancezorgvoorzieningen 1. Het zorgdragen voor; a. het op systematische wijze verzamelen en registreren van gegevens betreffende de kwaliteit van de werkzaamheden en de verlening van ambulancezorg, zoals vastgelegd in de kwaliteitskaders voor de Regionale Ambulancevoorzieningen en de	Directie	

	kwaliteitsgegevens die de minister op basis van artikel 12 opvraagt; b. het aan de hand van de gegevens, bedoeld onder a, op systematische wijze toetsen in hoeverre de wijze van uitvoering van artikel 4 leidt tot een verantwoorde uitvoering van de werkzaamheden; c. het op basis van de uitkomst van de toetsing, bedoeld onder b, zo nodig verbeteren van de wijze waarop artikel 4 wordt uitgevoerd; d. dat eenmaal in de vijf jaar een visitatie door een visitatiecommissie wordt verricht; e. toezending van visitatierapport en standpunt daarover aan Onze Minister en het openbaar maken daarvan.		
9	Uitoefenen van bevoegdheden bij of krachtens artikel 11 van de wet ambulancezorgvoorzieningen Het zorgdragen voor een adequate en integrale inbedding van de medische verantwoordelijkheid in de organisatie.	Directie	
10	Het benoemen van gemeentelijke lijkschouwers als bedoeld in artikel 4 en 5 van de Wet op de lijkbezorging.	Directie	

C. Mandaatregister Bestuurscommissie veiligheid

Nr.	Bevoegdheid	Mandaat aan:	Opmerkingen
1	Het feitelijk uitoefenen van taken en bevoegdheden als bedoeld in artikel 10 van de Wet veiligheidsregio's: a. het inventariseren van risico's van branden, rampen en crises; b. het adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of krachtens de wet aangewezen gevallen alsmede in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald; c. het adviseren van het college van burgemeester en wethouders over de taak, bedoeld in artikel 3, eerste lid; d. het voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing; e. het instellen en in stand houden van een brandweer; f. het instellen en in stand houden van een GHOR; g. het voorzien in de meldkamerfunctie; h. het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel; i. het inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de	Directie	

	veiligheidsregio en tussen deze diensten en de andere diensten en organisaties die betrokken zijn bij de onder d, e, f, en g genoemde taken.		
2	Het feitelijk uitoefenen van taken en bevoegdheden als bedoeld in artikel 17 van de Wet veiligheidsregio's: 1. het vaststellen van een rampbestrijdingsplan voor: a. locaties waarop een of meer bij algemene maatregel van bestuur aangewezen milieubelastende activiteiten worden verricht; b. inrichtingen en rampen die behoren tot een bij de maatregel, bedoeld onder a, aangewezen categorie; c. luchthavens die bij de maatregel, bedoeld onder a, zijn aangewezen. 2. Het besluiten dat geen rampbestrijdingsplan hoeft te worden vastgesteld op grond van de ingevolge artikel 48 Wet veiligheidsregio's verschaft informatie.	Directie	
3	Het feitelijk uitoefenen van taken en bevoegdheden als bedoeld in artikel 19 van de Wet veiligheidsregio's: Het sluiten van een convenant met functionarissen als bedoeld in artikel 12, lid 1 Wvr.	Directie	
4	Het feitelijk uitoefenen van taken en bevoegdheden als bedoeld in artikel 22 van de Wet veiligheidsregio's: Het met de andere besturen van de veiligheidsregio's zorgdragen voor de inrichting van een uniforme informatie- en communicatievoorziening. Waaronder : a. het vaststellen van de informatiebehoefte en b. het vaststellen van kaders, standaarden en kwaliteitseisen met het oog op de informatie-uitwisseling binnen en tussen de in artikel 10, onder i, bedoelde organisaties.	Directie	
5	1. Het feitelijk uitoefenen van taken en bevoegdheden als bedoeld in artikel 25 van de Wet veiligheidsregio's, waarbij de brandweer in ieder geval de volgende taken en bevoegdheden uitoefent: a. het voorkomen, beperken en bestrijden van brand; b. het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand; c. het waarschuwen van de bevolking; d. het verkennen van gevaarlijke stoffen en het verrichten van ontsmetting; e. het adviseren van andere overheden en organisaties op het gebied van de brandpreventie, brandbestrijding en het voorkomen, beperken en bestrijden van ongevallen met gevaarlijke stoffen. 2. De brandweer voert tevens taken uit bij rampen en crises in het kader van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing.	Directie	

6	Het feitelijk uitoefenen van taken en bevoegdheden als bedoeld in artikel 31 van de Wet veiligheidsregio's. Het aanwijzen van een locatie als bedrijfsbrandweerplichtig en het in ontvangst nemen van de inlichtingen als bedoeld in dit artikel.	Directie	
7	Het feitelijk uitoefenen van taken en bevoegdheden als bedoeld in artikel 33 van de Wet veiligheidsregio's. 1. Organisatorische verbanden die zorg of een andere dienst verlenen waarop aanspraak bestaat ingevolge artikel 3.1.1 van de Wet langdurige zorg of ingevolge een zorgverzekering als bedoeld in artikel 1, onderdeel d, van de Zorgverzekeringswet, zorgaanbieders als bedoeld in de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg, Regionale Ambulancevoorzieningen en gezondheidsdiensten in die regio, die een taak hebben binnen de geneeskundige hulpverlening, treffen de nodige maatregelen met het oog op hun taak en de voorbereiding daarop. 2. Het bestuur van de veiligheidsregio, de Regionale Ambulancevoorziening en de in die regio werkzame organisatorische verbanden, zorgaanbieders en diensten, bedoeld in het eerste lid, maken schriftelijke afspraken over de inzet van deze organisatorische verbanden, zorgaanbieders en diensten bij de uitvoering van hun taak en op de voorbereiding daarop. 3. De organisatorische verbanden, zorgaanbieders, Regionale Ambulancevoorzieningen en diensten, bedoeld in het eerste lid, verstrekken het bestuur van de veiligheidsregio desgevraagd alle informatie over hun inzet en de voorbereiding daarop. 4. Bij algemene maatregel van bestuur worden eisen gesteld aan de inhoud van afspraken, bedoeld in het tweede lid.	Directie	Ondermandaat toegestaan
8	Het feitelijk uitoefenen van taken en bevoegdheden als bedoeld in artikel 34 van de Wet veiligheidsregio's. Het in overleg treden met de organisatorische verbanden als bedoeld in artikel 33 Wet veiligheidsregio's.	Directie	
9	Het feitelijk uitoefenen van taken en bevoegdheden als bedoeld in artikel 35 van de Wet veiligheidsregio's. 1. Het uitoefenen van de meldkamerfunctie ten behoeve van de brandweertaak, de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening. 2. Het in overeenstemming met politie besluiten dat de politie op die meldkamer de meldkamerfunctie tbv de brandweertaak uitvoert.	Directie	

	3. Het afsluiten van een convenant met besturen van veiligheidsregio's in ons werkgebied van de meldkamer waarin afspraken worden gemaakt over uitvoering van de meldkamerfunctie in het werkgebied van de meldkamer.		
10	Het feitelijk uitoefenen van taken en bevoegdheden als bedoeld in artikel 46 van de Wet veiligheidsregio's. 1. Het verschaffen van informatie verschaft over de rampen en de crises die de regio kunnen treffen, en over de maatregelen die zijn getroffen ter voorkoming en bestrijding of beheersing hiervan aan onze Minister, de commissaris van de Koning, de Hoofdofficier van Justitie en de bevolking. 2. Het bij de rampenbestrijding en de crisisbeheersing in de regio betrokken personen verschaffen van informatie over: - de rampen en de crises die de regio kunnen treffen, - de risico's die hun inzet kan hebben voor hun gezondheid en de voorzorgsmaatregelen die in verband daarmee zijn of zullen worden getroffen. 3. het afstemmen van informatievoorziening met de bij rampen en crises betrokken Ministers.	Directie	
11	Het feitelijk uitoefenen van taken en bevoegdheden als bedoeld in artikel 48 van de Wet veiligheidsregio's. 1. Het in ontvangst nemen van relevante veiligheidstechnische gegevens die nodig is voor een adequate voorbereiding van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing. 2. Het geven van een bevel dat een milieubelastende activiteit op een locatie niet wordt verricht of een inrichting niet wordt geëxploiteerd, indien niet aan de verplichting tot informatieverstrekking wordt voldaan.	Directie	
12	Het feitelijk uitoefenen van taken en bevoegdheden als bedoeld in artikel 49 van de Wet veiligheidsregio's. 1. Het openbaar maken van de relevant veiligheidstechnische gegevens.	Directie	
13	Het feitelijk uitoefenen van taken en bevoegdheden als bedoeld in artikel 61 van de Wet veiligheidsregio's 1. Het aanwijzen van toezichthoudende ambtenaren en het mededelen in de Staatscourant.	Directie	

D. Mandaatregister Dagelijks bestuur

1	De taken en bevoegdheden als bedoeld in artikel 17 van de gemeenschappelijke regeling VGGM; a. een voortdurend toezicht op al wat de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland- Midden aangaat; b. het voorbereiden van al hetgeen aan het algemeen bestuur respectievelijk de bestuurscommissies veiligheid en gezondheid ter overweging en beslissing zal worden voorgelegd; c. het uitvoeren van de besluiten van het algemeen bestuur respectievelijk de bestuurscommissies veiligheid en gezondheid; d. het mededeling doen van besluiten van het algemeen bestuur respectievelijk de bestuurscommissies veiligheid en gezondheid aan de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten; e. het voorstaan van de belangen van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland- Midden bij andere overheden, instellingen of personen, waarmee contact voor de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden van belang is; f. de zorg voor het beheer van inkomsten en uitgaven van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden; g. de zorg, voor zover deze niet aan anderen toekomt, voor de controle op het geldelijk beheer en de boekhouding; h. het nemen van alle conservatoire maatregelen zowel in als buiten rechte en het doen van alles wat nodig is ter voorkoming van verjaring en verlies van recht of bezit i. de zorg voor en het houden van toezicht op de bewaring en het beheer van de archiefbescheiden; j. het benoemen, schorsen en ontslaan van personeel alsmede alle overige beheersmatige bevoegdheden betreffende het personeel, waaronder ook verstaan personeel werkzaam voor die onderdelen waarvoor de bestuurscommissies veiligheid en gezondheid binnen de geldende wettelijke grenzen verantwoordelijkheid draagt. k. regels vast te stellen over de ambtelijke organisatie van het openbaar lichaam; l. tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van het openbaar lichaam te besluiten, met uitzondering van privaatrechtelijke rechtshandelingen als bedoeld in artikel 31a van de Wet gemeenschappelijke regelingen; m. te besluiten namens het openbaar lichaam, het dagelijks bestuur of het algemeen bestuur rechtsgedingen, bezwaarprocedures of administratief beroepsprocedures te voeren of handelingen ter voorbereiding daarop te verrichten, tenzij het algemeen bestuur, voor zover dit het algemeen bestuur aangaat, in voorkomende gevallen anders beslist.	Directie	
---	--	----------	--

Onderwerp	VGGM Bestuursrapportage jan – mei 2025										
Ingediend door	Directie										
Voorgestelde behandelwijze: ☒ Ter informatie ☐ Ter bespreking ☐ Ter besluitvorming ☐ Vertrouwelijk (alleen i.c.m. bovenstaande)	Planning bespreking: <table border="0"> <tr> <td>☒ Auditcom. Financiën</td><td>d.d.: 01-09-2025</td></tr> <tr> <td>☒ DB</td><td>d.d.: 03-09-2025</td></tr> <tr> <td>☒ AB</td><td>d.d.: 10-09-2025</td></tr> <tr> <td>☒ Best. Cie Gezondheid</td><td>d.d.: 01-10-2025</td></tr> <tr> <td>☒ Best. Cie Veiligheid</td><td>d.d.: 01-10-2025</td></tr> </table>	☒ Auditcom. Financiën	d.d.: 01-09-2025	☒ DB	d.d.: 03-09-2025	☒ AB	d.d.: 10-09-2025	☒ Best. Cie Gezondheid	d.d.: 01-10-2025	☒ Best. Cie Veiligheid	d.d.: 01-10-2025
☒ Auditcom. Financiën	d.d.: 01-09-2025										
☒ DB	d.d.: 03-09-2025										
☒ AB	d.d.: 10-09-2025										
☒ Best. Cie Gezondheid	d.d.: 01-10-2025										
☒ Best. Cie Veiligheid	d.d.: 01-10-2025										
Inleiding	Bijgevoegd treft u de VGGM bestuursrapportage aan over het begrotingsjaar 2025. In deze rapportage informeren wij u over de stand van zaken ten aanzien van de uitvoering van de programmabegroting 2025 tot en met mei 2025. Daarbij gaan wij in op zowel inhoudelijke als financiële afwijkingen ten opzichte van de oorspronkelijke planning. Het merendeel van de activiteiten verloopt volgens verwachting. Tegelijkertijd constateren we bij enkele onderdelen vertraging in de beleidsvoorbereiding en uitvoering. Deze vertragingen hangen samen met hernieuwde prioritering van ambities, het verloop van personeel en de blijvend moeilijke arbeidsmarktsituatie, waardoor het lastig is om vacatures (tijdig) in te vullen. Dit geldt met name voor de uitvoering van diverse (ICT-)projecten maar ook implementatietrajecten. Een deel van deze werkzaamheden wordt naar verwachting in de loop van 2025 alsnog opgepakt, terwijl enkele ambities pas in 2026 gerealiseerd of afgerond kunnen worden. De besparingsopdracht heeft onze organisatie uitgedaagd om de dienstverlening op het gewenste kwaliteitsniveau te houden. We merken dat de grenzen van onze capaciteit in zicht komen. Toch blijven we zoeken naar slimme en efficiënte manieren om onze ambities en beleidsdoelen te realiseren. Dit betekent dat we bewuste keuzes maken in wat we wanneer oppakken: prioriteren, temporiseren en – waar nodig – heroverwegen. Zo blijven we gericht werken aan impactvolle resultaten, binnen de mogelijkheden die we hebben. Begin 2025 is geconstateerd dat de kans op afschaling bij de JGZ-dienstverlening reëel blijft. In het Algemeen Bestuur is gesproken over het aanwenden van extra middelen in 2025. Het op korte termijn vinden van gekwalificeerde professionals vormt een grote uitdaging waardoor deze extra middelen in 2025 niet nodig zijn. Die uitdaging wordt versterkt door het feit dat we werken binnen een context van structurele krapte. Dit vraagt veel van onze medewerkers en leidt tot een merkbare toename van de werkdruk. Wij zijn een wendbare organisatie, die in staat is om pragmatisch te handelen waar dat nodig is, vanzelfsprekend doen we dit verantwoord, realistisch en met oog voor de continuïteit van onze publieke taak.										

	Het geprognosticeerde financiële resultaat over 2025 bedraagt een voordelig saldo van circa € 1,8 miljoen (1,2% van de totale begrotingsomvang). Dit is voornamelijk het gevolg van aanvullende opdrachten vanuit de GGD en het (nog) niet volledig invullen van de beschikbare formatie. Het programma GGD kent een grote diversiteit aan activiteiten en financieringsstromen. Voor zowel Algemene gezondheidszorg als Jeugdgezondheidszorg. Er zijn gelden vanuit gemeenten, vanuit het Rijk, maar ook bijvoorbeeld vanuit de Politie en via subsidies voor maatwerk taken en projecten. Het structureel invullen van (specialistische) vacatures bij de GGD is een uitdaging. Uitvoering van de primaire taken is de hoogste prioriteit en gelet op de in te vullen vacatureruimte wordt dus zorgvuldig gekeken wat aan maatwerk kan worden aangenomen.
Bestuurlijke bespreekpunten	• Kennisnemen van de VGGM bestuursrapportage, de financiële positie en de gesignaleerde risico's. • Kennisnemen van de aankondiging van de begrotingswijziging en het voornemen tot het vormen van een bestemde reserve. Deze worden in november ter besluitvorming voorgelegd.
Voorstel	Aan de bestuurscommissie Veiligheid: (1) Kennisnemen van de VGGM bestuursrapportage en het geprognosticeerde resultaat 2025.

Bestuursrapportage januari - mei 2025

VGGM

augustus 2025

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Samenvatting	5
2. Programma Crisisbeheersing	7
Doelstelling	7
Afwijkingen t.o.v. de begroting	7
Bijsturing	7
Realisatie per 31 mei en verwachte prognose eind 2025	8
Toelichting op de verschillen	8
Ontwikkeling van risico's	8
3. Programma Brandweer	10
Doelstelling	10
Afwijkingen t.o.v. de begroting	10
Bijsturing	11
Realisatie per 31 mei en verwachte prognose eind 2025	11
Toelichting op de verschillen	12
Ontwikkelingen van risico's	13
4. Programma GGD	14
Doelstelling	14
Afwijkingen t.o.v. de begroting	14
Bijsturing	17
Realisatie per 31 mei 2025 en verwachte prognose eind 2025	17
Toelichting op de verschillen	17
Ontwikkelingen van risico's	18
5. Programma Ambulancezorg	19
Doelstelling	19
Afwijkingen t.o.v. de begroting	19
Bijsturing	19
Realisatie per 31 mei 2025 en verwachte prognose eind 2025	20
Toelichting op de verschillen	20
Ontwikkelingen van risico's	20
6. Programma Bedrijfsvoering	21
Doelstelling	21
Afwijkingen t.o.v. de begroting	21
Bijsturing	22
Realisatie per 31 mei 2025 en verwachte prognose eind 2025	23

Toelichting op de verschillen	23
Ontwikkelingen van risico's	23
7. Financieel overzicht VGGM-concernniveau	24
8. Bijlagen	26

Inleiding

Deze 'Bestuursrapportage januari-mei 2025' geeft inzicht in de inhoudelijke en financiële afwijkingen op de uitvoering taken en realiseren van doelstellingen zoals opgenomen in de VGGM-begroting 2025 tot en met mei 2025. Het doel is om tijdig te kunnen bijsturen op deze afwijkingen. Deze rapportage is bestemd voor het Algemeen Bestuur, de bestuurscommissies en de Gemeenteraden van onze regio.

De rapportage is als volgt opgebouwd:

- 1 Samenvatting: korte weergave van de hoofdpunten uit deze rapportage. Hierin worden de belangrijkste afwijkingen van onze programma's, financiële inzichten en risico's benoemd.
- 2 Afwijkingen programma Crisisbeheersing
- 3 Afwijkingen programma Brandweer
- 4 Afwijkingen programma GGD
- 5 Afwijkingen programma Ambulancezorg
- 6 Afwijkingen programma Bedrijfsvoering
- 7 Financieel overzicht: VGGM-concernniveau en geprognosticeerde resultaat 31 december 2025
- 8 Bijlagen

Met deze rapportage bieden wij u inzicht in hoe wij op koers liggen en waar bijsturing mogelijk of noodzakelijk is.

Samenvatting

Voor u ligt de 'Bestuursrapportage januari-mei 2025' over het begrotingsjaar 2025. In deze rapportage informeren wij u over de stand van zaken ten aanzien van de uitvoering van de programmabegroting 2025 tot en met mei 2025. Daarbij gaan wij in op zowel inhoudelijke als financiële afwijkingen ten opzichte van de oorspronkelijke planning.

Het merendeel van de activiteiten verloopt volgens verwachting. Tegelijkertijd constateren we bij enkele onderdelen vertraging in de beleidsvoorbereiding en uitvoering. Deze vertragingen hangen samen met hernieuwde prioritering van ambities, het verloop van personeel en de blijvend moeilijke arbeidsmarktsituatie, waardoor het lastig is om vacatures (tijdig) in te vullen. Dit geldt met name voor de uitvoering van diverse (ICT-)projecten maar ook implementatietrajecten. Een deel van deze werkzaamheden wordt naar verwachting in de loop van 2025 alsnog opgepakt, terwijl enkele ambities pas in 2026 gerealiseerd of afgerond kunnen worden.

De besparingsopdracht heeft onze organisatie uitgedaagd om de dienstverlening op het gewenste kwaliteitsniveau te houden. We merken dat de grenzen van onze capaciteit in zicht komen. Toch blijven we zoeken naar slimme en efficiënte manieren om onze ambities en beleidsdoelen te realiseren. Dit betekent dat we bewuste keuzes maken in wat we wanneer oppakken: prioriteren, temporiseren en – waar nodig – heroverwegen. Zo blijven we gericht werken aan impactvolle resultaten, binnen de mogelijkheden die we hebben.

Begin 2025 is geconstateerd dat de kans op afschaling bij de JGZ-dienstverlening reëel blijft. In het Algemeen Bestuur is gesproken over het aanwenden van extra middelen in 2025. Het op korte termijn vinden van gekwalificeerde professionals vormt een grote uitdaging waardoor deze extra middelen in 2025 niet nodig zijn.

Die uitdaging wordt versterkt door het feit dat we werken binnen een context van structurele krapte. Dit vraagt veel van onze medewerkers en leidt tot een merkbare toename van de werkdruk. Wij zijn een wendbare organisatie, die in staat is om pragmatisch te handelen waar dat nodig is, vanzelfsprekend doen we dit verantwoord, realistisch en met oog voor de continuïteit van onze publieke taak.

Het geprognosticeerde financiële resultaat over 2025 bedraagt een voordelig saldo van circa € 1,8 miljoen (1,2% van de totale begrotingsomvang). Dit is voornamelijk het gevolg van aanvullende opdrachten vanuit de GGD en het (nog) niet volledig invullen van de beschikbare formatie. Het programma GGD kent een grote diversiteit aan activiteiten en financieringsstromen. Voor zowel Algemene gezondheidszorg als Jeugdgezondheidszorg. Er zijn gelden vanuit gemeenten, vanuit het Rijk, maar ook bijvoorbeeld vanuit de Politie en via subsidies voor maatwerk taken en projecten. Het structureel invullen van (specialistische) vacatures bij de GGD is een uitdaging. Uitvoering van de primaire taken is de hoogste prioriteit

en gelet op de in te vullen vacatureruimte wordt dus zorgvuldig gekeken wat aan maatwerk kan worden aangenomen. Een aantal voorbeelden ter illustratie;

1. Eerder aangekondigde bezuinigingen door het Rijk zijn teruggedraaid voor 2026 en 2027. De ingezette teruggang in formatie zorgt voor tijdelijke vacatureruimte waardoor een deel van de financiering overblijft.
2. Er wordt hard gewerkt om de vacatures bij JGZ in te vullen, onder andere in het licht van JGZ onder druk. Wervingsprocedures en inwerktijd zorgen ervoor dat het beoogde effect op de werkvloer vertraagd tot stand komt waardoor ook hier budget overblijft. Mede als gevolg van de hogere asielinstroom (PGA-dienstverlening) wordt een hogere inzet van de medewerkers gevraagd.
3. Invulling van specialistische functies blijft een uitdaging. Waar mogelijk wordt dit opgevangen met extra inzet van eigen medewerkers en inhuur. Ondertussen stijgt het aantal verrichtingen, bijvoorbeeld; lijkschouwen (gemeentelijke financiering) en forensisch medische expertise (financiering vanuit de Politie). Conclusie; de inkomsten nemen toe, terwijl de kostentoename beperkt blijft.
4. De GGD krijgt veel aanvragen voor gezondheidsbevordering (subsidie- en projectgelden vanuit gemeenten en derden). Deze opdrachten worden aangenomen zolang dit niet ten koste gaat van de overige primaire taken en/of hiervoor (extern) formatie gevonden kan worden.

2. Programma Crisisbeheersing

Doelstelling

De afdeling crisisbeheersing richt zich op het uitvoeren van de taken genoemd in de Wet veiligheidsregio's. In nauwe samenwerking met een grote diversiteit aan partners, draagt de afdeling crisisbeheersing bij aan het beschermen van de veiligheid en gezondheid van de bevolking bij rampen en crisis, door:

- Het voorbereiden en beperken van rampen en crises;
- Een effectieve respons bij rampen en crises;
- Het voorbereiden van een goede overdracht ten behoeve van herstel na rampen en crises;
- Het leren van ervaringen.

Afwijkingen t.o.v. de begroting

De versterking crisisbeheersing en versterking van de informatiepositie, zoals opgenomen in de begroting 2025, is ingezet. Onderstaand een aantal aanvullende opmerkingen.

- De voorbereiding van de verhuizing van de Beekstraat naar een andere locatie is in gang gezet maar zal niet plaatsvinden in 2025. Er is meer tijd nodig om een juiste locatie, die voldoet aan de randvoorwaarden, te vinden.
- De veiligheidsregio is betrokken geweest bij de inzet van meerdere grote incidenten (de brand aan de Dr. C. Lelyweg, de brand in de binnenstad van Arnhem en de natuurbrand in Ede, brand in Doorwerth aan Fonteinallée). Dit heeft een grote inzet van personeel gevraagd.
- De GRIP 3 (natuurbrand in Ede) wordt geëvalueerd door een externe organisatie. Door het kunnen aanbieden van deze GRIP 3-evaluatie aan de inspectie kunnen we de geplande systeemtest laten vervallen.
- Er is een groter verloop van personeel geweest dan voorzien. Nog niet alle openstaande vacatures zijn ingevuld. Ook zijn een aantal vacatures in het kader van de versterkingsopdracht nog niet ingevuld in verband met de 10% bezuinigingen die worden doorgevoerd op de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDur). Dit heeft gevolgen voor de planning en uitvoering van werkzaamheden.
- De inrichting van de afdeling crisisbeheersing wordt nog verder vormgegeven in 2025. Naar verwachting zal het werken volgens het inrichtings- en versterkingsplan crisisbeheersing een uitloop kennen in 2026.

Bijsturing

- Er wordt onderzocht op welke manier inhuur van tijdelijke krachten kan helpen om tijdelijk het tekort aan personeel te overbruggen.

Realisatie per 31 mei en verwachte prognose eind 2025

Overzicht baten en lasten	1e 5mnd 2025			2025		
Bedragen x € 1.000	Realisatie	Begroting	Verschil	Prognose	Begroting	Verschil
Veiligheidsregio taken	1.462	1.817	355	3.659	4.362	702
GHOR	587	731	144	1.578	1.755	177
Bevolkingszorg	293	346	53	734	830	96
Lasten	2.342	2.894	552	5.971	6.946	975
Gemeentelijke bijdrage	1.906	1.906	0	4.574	4.574	0
Rijksbijdragen	1.533	1.533	0	3.680	3.680	0
Overige baten	-1	0	-1	0	0	0
Baten	3.438	3.439	-1	8.254	8.254	0
Doorbelasting	-600	-600	0	-1.439	-1.439	0
Resultaat voor bestemming	497	-55	552	843	-132	975
Mutatie reserves	-489	55	-544	-742	132	-874
Resultaat na bestemming	8	0	8	102	0	102
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	8	0	8	102	0	102

Toelichting op de verschillen

In de eerste 5 maanden is mede door uitstroom van medewerkers vacatureruimte ontstaan, leidend tot een financieel voordeel. Daarnaast hebben minder oefeningen plaatsgevonden; deze staan later in het jaar gepland.

Aanwending van de versterkingsgelden vanuit het Rijk om de crisisbeheersing te versterken zijn nog niet volledig ingezet en wordt toegevoegd aan een hiervoor in 2024 gevormde reserve (€ 0,5 miljoen en € 0,9 miljoen in de prognose). Hiervoor wordt in de volgende bestuurscyclus een begrotingswijziging voorgesteld.

Bij Bevolkingszorg kunnen de aanvullende kosten voor externe inhuur worden gedekt uit de vacatureruimte en lift deze pijler mee op de algehele versterking van het programma Crisisbeheersing. Hierdoor is externe advisering ter verbetering van de organisatie niet meer aan de orde en wordt voorgesteld dat de reserve (€ 0,1 miljoen) in overeenstemming met de begroting vrijvalt.

Ontwikkeling van risico's

In de voorjaarsnota 2025 van het Rijk is te zien dat de 10% korting op de BDuR niet is gerepareerd. De versterkingsgelden zullen daarmee in mindere mate ingezet kunnen worden voor de versterking van crisisbeheersing waaronder het verbeteren van de informatiepositie.

Uit de publicatie van de Voorjaarsnota 2025 is duidelijk geworden dat het Rijk vanaf 2027 € 70 miljoen vrijmaakt voor het versterken van weerbaarheid. Het is echter onduidelijk door wie en waaraan dit bedrag kan worden besteed. Het thema weerbaarheid neemt nu al een steeds prominere rol in. Hier volgen werkzaamheden uit die niet voorzien waren, zoals onder meer

het inrichten van noodsteunpunten, afstemming met alle betrokken partners over weerbaarheid en het verhogen van maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht. Zolang de financiering hiervan onduidelijk is, gaat VGGM hier waar mogelijk terughoudend mee om.

3. Programma Brandweer

Doelstelling

Het programma Brandweer steunt op drie pijlers: Brandweezorg, Risicobeheersing en de Meldkamer. Belangrijke ontwikkelingen voor zowel Brandweezorg als Risicobeheersing zijn: informatiegestuurd en risicogericht werken, klimaatveiligheid, verstedelijking/ verdichting en een veilige energietransitie. Ook liggen er opgaven vanuit werkgeverschap, zoals PTSS, taakdifferentiatie, vitaliteit, sociale veiligheid en een veilig werkklimaat.

De inzet van de brandweer is 24/7 voor minder slachtoffers, minder (brand)incidenten en minder schade.

Brandweezorg

De pijler Brandweezorg kent de volgende drie strategische doelen: effectief optreden bij brand en andere incidenten, duurzame inzetbare medewerkers (goed opgeleid, kennis en vaardigheden blijvend ontwikkelen) en een duurzaam wagenpark.

Risicobeheersing

De pijler Risicobeheersing kent de volgende twee strategische doelen: een (brand)veilige samenleving door mensen te beschermen tegen gevaren uit de omgeving, mensen uit te nodigen (gezond en) veilig te leven en randvoorwaarden te scheppen zodat hulpdiensten veilig kunnen optreden en het omgevingsrecht-proof maken van de organisatie.

Meldkamer

De pijler Meldkamer betreft de Meldkamer Oost-Nederland (MKON) en is één van de tien meldkamers van het landelijke netwerk van meldkamers in ons land. De MKON wordt in Oost-5 verband gebruikt en heeft het doel hulpdiensten te alarmeren om mensen in nood zo snel mogelijk te assisteren.

Afwijkingen t.o.v. de begroting

In het voorjaar van 2025 hebben vier zeer grote branden in onze regio gewoed: Dr. C. Lelyweg - Arnhem, Binnenstad - Arnhem, Natuurbrand - Ede, brand - Doorwerth. Dit heeft veel gevraagd van brandweerorganisatie. Niet alleen in de uitruk, meldkamer, commandovoering, aflossing etc., maar ook achter de schermen, zoals in logistiek, verzorging en ondersteuning. En ook in de nazorg en evaluatie: informatie geven over de incidenten aan de bevolking, gemeentebestuur en alle betrokken eigen medewerkers en ketenpartners. Overigens is deze laatste fase nog gaande. De kosten van dit alles bedragen tot nu toe ruim € 400.000.

Daarnaast lijkt er een tendens te ontstaan in het aansprakelijk stellen van Brandweer Gelderland-Midden voor ontstane schade en geleden verlies. Dit vergt extra inzet van juridische expertise. VGGM blijft deze ontwikkeling monitoren.

De projecten 'wonen met zorg' en 'borging van veilige energietransitie (VET)' hebben beide vertraging opgelopen. Het project 'wonen met zorg' kampte met vertragingen door bestaande

vacatures en de krappe arbeidsmarkt, waardoor essentiële posities moeilijk waren in te vullen. De borging van veilige energietransitie liep vertraging op door de gelijktijdige inspanningen voor de besparingsopdracht, waardoor er minder tijd beschikbaar was voor dit project. De inspanningen voor de besparingsopdracht hebben ook overall meer tijd en capaciteit geveegd dan vooraf was verwacht.

Bijsturing

De vier grote branden hebben een forse financiële impact op de jaarcijfers 2025.

Voor het project 'wonen met zorg' is dit voorjaar personeel geworven, dat wordt ingewerkt. In de loop van de zomer verwachten we de eerste stappen te zetten om 'wonen met zorg' in beeld te krijgen en het indienen van gebruiksmeldingen te stimuleren, in samenwerking met de beide omgevingsdiensten en de gemeentelijke VTH-afdelingen. Op basis van deze eerste stappen kan beter bepaald worden hoe het project kan worden gerealiseerd en wat een haalbaar tijdspad is.

Voor de borging van veilige energietransitie (VET) is een concreet plan opgesteld om met de incidentele middelen blijvende impact te bereiken. Dit plan gaat uit van een evenredige verdeling van de middelen over Risicobeheersing en Brandweezorg. Daarbij brengen we samenhang in de keten aan: voorkomen, beperken, bestrijden en leren. Dit plan voeren we de komende jaren uit: het jaar 2025 staat in het teken van de voorbereiding. In 2026 verwachten we de activiteiten af te ronden.

Realisatie per 31 mei en verwachte prognose eind 2025

Overzicht baten en lasten	1e 5mnd 2025			2025		
Bedragen x € 1.000	Realisatie	Begroting	Vershil	Prognose	Begroting	Vershil
Brandweezorg	15.891	15.744	-147	37.986	37.786	-200
Risicobeheersing	2.171	2.377	206	5.512	5.705	194
Meldkamer	480	554	74	1.152	1.331	178
Lasten	18.542	18.676	134	44.650	44.822	172
Gemeentelijke bijdrage	21.367	21.367	0	51.281	51.281	0
Lokaal aanbod	69	111	-42	267	267	0
Rijksbijdragen	2.771	2.771	0	6.651	6.651	0
Overige baten	290	203	87	689	487	203
Baten	24.497	24.453	45	58.889	58.686	203
Doorbelasting	-5.777	-5.777	0	-13.837	-13.864	27
Resultaat voor bestemming	178	0	178	401	0	401
Mutatie reserves	-109	0	-109	-616	0	-616
Resultaat na bestemming	69	0	69	-215	0	-215
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	69	0	69	-215	0	-215

Toelichting op de verschillen

De lasten van de brandweer zijn per saldo € 69.000 lager dan begroot. Hier liggen een aantal voor- en nadelen aan ten grondslag die hieronder worden toegelicht.

Inzet grote branden

In het voorjaar van 2025 hebben vier zeer grote branden in onze regio gewoed. De kosten van dit alles bedragen tot nu toe ruim € 400.000.

Kapitaallasten

Het voordeel van circa € 0,5 miljoen ontstaat in lijn met voorgaande jaren doordat reeds afgeschreven materieel nog niet is vervangen en aanbestedingen van gepland materieel nog niet is afgerond. Onzekere factoren in de planning en kosten zijn oplopende levertijden door schaarste van energie- en grondstoffen.

Bij de kapitaallasten zien we dat de inflatie vertraagd doorwerkt. Dit komt doordat de huidige lasten nog gebaseerd zijn op eerder aangeschaft materieel en lopende inkoopcontracten, waarvan de prijzen nog niet zijn aangepast. Het verwachte voordeel op de kapitaallasten is aanzienlijk lager dan in voorgaande jaren. Dit komt mede doordat er dit jaar minder kapitaallasten zijn begroot, als onderdeel van eenmalige besparingen.

Het afstoten van materieel heeft in tegenstelling tot voorgaande jaren tot nu toe geen voordelen opgeleverd, mede door de inschatting van een hogere opbrengstwaarde als onderdeel van de incidentele besparingen.

Personele lasten

Het voordeel van € 0,2 miljoen is enerzijds te verklaren door een voordeel van € 0,4 miljoen door vacatureruimte, de verwachte CAO-verhoging per 1 augustus en € 0,1 miljoen hogere externe inhuur.

Daarnaast zijn meer kosten gemaakt voor werving, personeelskeuringen, reiskostenvergoeding en Arbo (€ 0,1 miljoen).

Materiële kosten

Een nadeel van € 0,5 miljoen is grotendeels te verklaren door meerkosten van de vier grote branden, almede hogere kosten voor kazerne- en uitrukkleding voor nieuw aangenomen collega's. Als laatste verklaring zijn er incidentele kosten gemaakt voor het nieuwe arbeidshygiëneconcept van de afdeling Techniek & Logistiek.

Vertraging uitvoering projecten

Door de vertraagde start van de projecten veilige energietransitie (VET), Omgevingswet en Huisvesting ontstaat een voordeel van € 0,3 miljoen. In de begrotingswijziging, die voorgelegd wordt in november, wordt voorgesteld om voor deze projecten een bestemmingsreserve te vormen.

Prognose

Als gevolg van de CAO-ontwikkeling, de invulling van vacatures en de geplande opleidingsactiviteiten in het najaar is het de verwachting dat het voordeel van de eerste 5 maanden omslaat naar een tekort van circa € 0,2 miljoen.

Ontwikkelingen van risico's

De krappe arbeidsmarkt maakt dat vacatures soms moeilijk zijn in te vullen, in het bijzonder voor specialistische functies. Dit betekent dat we ons bezinnen op onze instroomeisen, meer gebruik maken van traineeships en op basis hiervan nieuwe medewerkers proberen te binden. Investeren in nieuwe medewerkers maakt ons mogelijk in eerste instantie kwetsbaar in kennis en uitvoering van taken. Soms betekent de krappe arbeidsmarkt ook dat we taken uitvoeren met de collega's die we hebben en accepteren dat sommige zaken daardoor vertraging oplopen. Dit heeft impact op de volledige breedte van onze werkzaamheden.

4. Programma GGD

Doelstelling

In de VGGM-begroting 2025 heeft de GGD de volgende doelstellingen geformuleerd:

- Voorkomen dat een noodmaatregel, zoals het afschalen bij Jeugdgezondheidszorg in 2022, nogmaals moet worden ingezet;
- De basis op orde krijgen binnen de GGD;
- Voortzetting van de versterking van de GGD-taken.

In het beleidsplan 2025-2026 hebben we de volgende speerpunten geformuleerd:

- Samenwerken aan de gezondheid van de inwoners (TB GGD);
- Gezondheid beschermen tijdens rampen en crisis: inrichten van opgeschaalde Publieke Gezondheid;
- Versterking infectieziektebestrijding, pandemische paraatheid en programma vaccineren (inclusief kennisfunctie);
- Preventie: inzet van de GGD op strategisch, tactisch en uitvoerend niveau binnen Regionale Preventiestructuur en 5 ketenaanpakken, in zowel Centraal Gelderland als Gelderse Vallei om zo bij te dragen aan de benodigde transitie in de zorg.

Afwijkingen t.o.v. de begroting

De GGD Gelderland-Midden heeft te maken met een groot aantal niet (volledig)/ later ingevulde vacatures.

JGZ onder druk

Begin 2025 is geconstateerd dat de kans op afschaling bij de JGZ-dienstverlening reëel blijft. Het Algemeen Bestuur heeft besloten dat JGZ -indien nodig- middelen uit de algemene reserve mag aanwenden in 2025 en 2026 om geen tijdelijke noodmaatregelen te hoeven nemen en eerder afgeschaalde maatregelen deels of volledig te herstellen. Het op korte termijn vinden van gekwalificeerde professionals vormt een grote uitdaging. Extra middelen betekent dus niet automatisch dat de basis JGZ-dienstverlening uitgevoerd kan worden.

Toekomstbestendige GGD (TB GGD)

In 2024 heeft de GGD incidentele middelen voor een toekomstbestendige GGD ontvangen, vanaf 2025 ontvangt de GGD structurele financiering vanuit de inwonerbijdrage. Met deze middelen is het mogelijk gemaakt om een aantal activiteiten te versterken dan wel op te starten. Voorbeelden hiervan zijn de GGD-crisisorganisatie en gezondheidsbevordering (vitaal ouder worden, gezonde school, mentale gezondheid, gezonde leefomgeving en verkleinen gezondheidsachterstanden). Succesvolle werving van geschikt personeel vraagt zorgvuldigheid en vergt tijd. Ondanks het tijdig uitzetten, zijn nog niet alle vacatures (volledig) ingevuld in de eerste vijf maanden van 2025.

In het bijzonder heeft de afdeling JGZ geïnvesteerd in de versterking op drie sporen: 1) werkdrukverlaging voor professionals, 2) versterking directe ondersteuning en 3) versterking bedrijfsvoering en organisatie. Concreet hebben we:

1. Werkdruk verlaagd door spreekuren anders te organiseren (bijvoorbeeld 0-4 JV van 10 naar 9 consulten);
2. Structureel meer consulttijd en uitwerktijd ingepland per spreekuur;
3. Meer samenwerking met ketenpartners gestimuleerd om gezinnen beter te ondersteunen;
4. De bedrijfsvoering verbeterd en sturingsinformatie versterkt om grip te houden op capaciteit en kwaliteit voor een betere kwaliteit van zorg.

De GGD organisatie is nog volop in ontwikkeling. Binnen het domein van publieke- en jeugdgezondheid speelt preventie een cruciale rol. Dat maakt ook dat we actief moeten blijven inzetten op de toekomstbestendigheid van de organisatie, zodat we de preventieve gezondheidszorg duurzaam en structureel kunnen blijven uitvoeren voor onze inwoners.

Herinrichting GGD

De afdeling JGZ is de laatste jaren sterk veranderd. De complexiteit van het werk neemt toe, de basis is nog niet op orde, de bezetting is krap en het ziekteverzuim hoog. Dit vraagt om een herinrichting van de afdeling JGZ die wordt geleid door een tijdelijke projectleider. De zorgvuldige doorvoering hiervan vraagt meer tijd dan vooraf gedacht.

Toename van gemeentelijke en extern gefinancierde opdrachten

Over de eerste 5 maanden zien we een toename van specifieke opdrachten van individuele gemeenten voor de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ). Op andere beleidsterreinen zien we vooral een toename van extern gefinancierde projecten, waaronder bij Milieu & Gezondheid (M&G), Bovenregionaal Team (BRT) Milieu & Gezondheid en het team Onderzoek, Informatie & Advies (OIA).

Landelijke ontwikkelingen pakken gunstig uit

Binnen de Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers (PGA) zien we dat het aantal kinderen stijgt. Dat zorgt in 2025 voor substantieel meer inkomsten. Tevens zetten we meer capaciteit in en zorgen we voor gelijkblijvende kwaliteit van dienstverlening. Dit pakt in 2025 financieel gunstig uit voor de GGD.

Infectieziektebestrijding

Ondanks de aankondiging van een landelijke bezuiniging werd begin 2025 helder dat GGD-en de landelijke versterkingsgelden voor infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid in 2025 ontvangen. Er is alleen gekort op het totale landelijke budget van 75 fte coördinatoren pandemische paraatheid.

In april 2025 werd duidelijk dat de landelijke korting van 10% op de Aanvullende Seksuele Gezondheidszorg (ASG) in 2025 niet wordt doorgevoerd (wijziging van de Regeling specifieke uitkering aanvullende seksuele gezondheidszorg).

Er is een landelijk besluit genomen over de afrekening van de coronaprik: er geldt voortaan een vaste landelijke prijs voor deze prik.

Tevens zien we een toename van de gordelroosvaccinaties bij team reizigersadviesing en immunisatie (RAI). Dit betreft een dure prik, die men zelf moeten betalen.

Blijvende onduidelijkheid over medische arrestantenzorg (MAZ)

In mei 2025 werd duidelijk dat de GGD-en de aanbesteding van de medische arrestantenzorg overal in Nederland hebben verloren. Aanvankelijk zou de MAZ per 1 december 2025 worden overgedragen aan de nieuwe partij. Door een kortgeding (13 juni '25) is de daadwerkelijke datum van overdracht onduidelijk (mogelijk in 2026). De voorbereiding voor de afbouw van de MAZ-taken is gestart in samenwerking met Kring Oost Nederland.

Kostendekkende financiering Wmo Toezicht

Sinds de start is het toezicht Wmo voor GGD Gelderland-Midden niet kostendekkend. In de Bestuurscommissie Gezondheid is het besluit genomen om in 2025 en 2026 toezicht Wmo beter te bestendigen (+0,4 fte) en kostendekkend te gaan financieren.

Toename activiteiten en inzet

Tuberculosebestrijding (TBC) komt voor bij kwetsbare doelgroepen die moeilijk in reguliere zorg passen. De GGD ziet een toename in TBC-activiteiten (meer screenings, meer testen, complexere behandelingen en begeleiding) in de eerste maanden van 2025. Met tijdelijke personele versterking wordt de toename in meldingen, testen en behandelingen opgevangen. Deze versterking is nodig om onze wettelijke TBC-taken uit te voeren. Dit leidt naar verwachting tot een negatief resultaat voor 2025.

De implementatie van de wijzigingen in het Rijksvaccinatieprogramma vraagt om extra capaciteit, met name rondom de RS-immunisatie (per oktober 2025) voor zuigelingen. Met de vastgestelde budgetten kunnen we niet de kwaliteit van dienstverlening leveren die we willen leveren. Tevens is het implementatiebudget voor de RS-immunisatie zeer beperkt. In de landelijke besluiten moeten wij ons op dit moment schikken en gaan wij in een minimale variant de opdracht uitvoeren, met de afspraak dat er binnen een half jaar na de start een landelijke evaluatie volgt.

Regionaal (collectief) aanbod JGZ

Er is in 2024 meer lokaal maatwerk uitgevoerd dan op het moment van de jaarafsluiting 2024 werd ingeschat. Samen met gemeenten wordt gekeken naar de invulling van het lokaal en regionaal aanbod, waarbij kwaliteit van dienstverlening, uitvoerbaarheid en efficiëntie centraal staan.

Resumé, de GGD werkt maximaal aan (verdere) versterking. Een goede toekomstbestendige inrichting van de GGD vraagt zorgvuldigheid en tijd. Dit is onder andere terug te zien in een groot aantal niet (volledig) en/of later ingevulde vacatures. Tevens zien we veel landelijke ontwikkelingen én een toename in opdrachten en (extern gefinancierde) projecten. Dit betreffen GGD taken die niet uit de inwonersbijdrage worden gefinancierd. Dit alles pakt financieel gunstig uit voor de GGD en leidt tot een positief resultaat over zowel de eerste 5 maanden als -naar verwachting- ook over geheel 2025.

Bijsturing

Binnen de GGD leidt met name het personeelstekort tot uitdagingen. De volgende maatregelen worden beoogd:

- Tijdelijke inzet van externe inhuur op bestaande formatieruimte;
- Tijdelijke inzet van externe inhuur om de structuur van de GGD verder te versterken en een stabiele basis te realiseren;
- Blijvend aandacht voor werving van gekwalificeerde professionals;
- Duidelijk profileren van de GGD op de arbeidsmarkt, met als doel een duurzaam personeelsbestand op te bouwen.

Realisatie per 31 mei 2025 en verwachte prognose eind 2025

Overzicht baten en lasten	1e 5mnd 2025			2025		
Bedragen x € 1.000	Realisatie	Begroting	Vershil	Prognose	Begroting	Vershil
Jeugdgezondheidszorg	9.441	10.185	744	23.543	24.445	902
Algemene gezondheidszorg	5.153	5.688	535	15.375	13.651	-1.724
Monitoring en Advies	1.823	1.923	100	4.843	4.616	-227
Lasten	16.416	17.796	1.380	43.761	42.711	-1.049
Gemeentelijke bijdrage	12.543	12.543	0	30.102	30.102	0
Lokaal aanbod	4.152	3.997	155	10.453	9.592	860
Rijksbijdragen	693	770	-77	3.961	1.848	2.114
Overige baten	4.210	3.429	781	9.053	8.229	824
Baten	21.598	20.738	860	53.569	49.771	3.798
Doorbelasting	-3.341	-3.328	-13	-8.070	-7.987	-83
Resultaat voor bestemming	1.840	-386	2.226	1.738	-927	2.665
Mutatie reserves	0	386	-386	25	927	-902
Resultaat na bestemming	1.840	0	1.840	1.763	0	1.763
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	1.840	0	1.840	1.763	0	1.763

Toelichting op de verschillen

Alle drie de GGD-programma's (Jeugdgezondheidszorg, Algemene gezondheidszorg en Monitoring en advies) realiseren in de eerste vijf maanden van 2025 meer opbrengsten dan verwacht. Dit komt o.a. door extra opdrachten en projecten, een toename in het aantal asielzoekers en uitstel van eerder verwachte bezuinigingen. Dit leidt tot een toename in personele inzet en materiële kosten. Tegelijkertijd kent de GGD meevallende personeelslasten, als gevolg van een late(re) invulling van vacatures en periodiekvoordelen.

Ook de loonstijging door de overstap van medewerkers van de CAO VVT naar CAO CAR UWO valt mee. Hierdoor stijgen de lasten minder hard dan de baten, wat leidt tot een positief resultaat. Dit effect zet door in de rest van 2025. Gezien het verwachte positieve resultaat van de GGD, is de mutatie reserve voor het opvangen van de loonstijgingen door cao-wijzigingen gecorrigeerd.

Ontwikkelingen van risico's

Er zijn een aantal onzekerheden te onderscheiden. Om te beginnen zorgt de kabinetsval voor onduidelijkheid over de landelijke koers en voorgenomen bezuinigingen. Ook eventuele voorgenomen bezuinigingen bij gemeenten leiden tot onzekerheid. Daarmee geven wij de voorkeur aan tijdelijke, extra personele inhuur in plaats van vacatureruimte op te vullen met vaste contracten. Dit om minder financieel risico te lopen. Daarnaast hebben we te maken met een krappe arbeidsmarkt, met onvoldoende (gekwificeerd) personeel tot gevolg. Zo is er een structureel tekort aan specifieke artsen op de vakgebieden forensische geneeskunde en milieu en gezondheid. Hoewel op dit moment op formatie, bestaat er door krapte een permanente dreiging op continuïteit en kwaliteit van specifiek taakvelden.

Er is een direct tekort aan jeugdartsen én vacatures voor startende projecten en activiteiten staan langer open. Tot slot kent de afdeling JGZ een hoog ziekteverzuim en is er sprake van (tijdelijke) uitval van personeel. Samen met de huidige capaciteit en toename in opdrachten kan dit leiden tot een verhoogde werkdruk (beleving). Om deze effecten te dempen, wordt relatief veel gebruik gemaakt van (tijdelijke) externe inhuur. Dit kan leiden tot kennisverlies en instabiliteit.

Wij zien een risico in de mate waarin onze organisatie voldoende weerbaar is voor diverse dreigingen en crises. De versterking van de crisisorganisatie GGD, vanuit traject 'Toekomstbestendige GGD', maakt inzichtelijk dat de organisatie VGGM als geheel niet crisisbestendig is. Door de huidige veelheid aan vacatures bij de centrale bedrijfsvoering van VGGM en opstrooeffecten van achterstanden uit het verleden, kan de dienstverlening die VGGM levert op de versterking van de crisisorganisatie niet maximaal worden benut.

Er wordt een toename in het aantal WOO-verzoeken onderkend. VGGM heeft in de basis geen capaciteit, zowel kwalitatief als kwantitatief, voor de behandeling van WOO-verzoeken. Op dit moment worden de inhoudelijke GGD-professionals belast met behandeling van WOO-verzoeken. Deze capaciteit gaat ten koste van de reguliere werkzaamheden.

5. Programma Ambulancezorg

Doelstelling

Het zorgen voor goede en passende zorg voor alle inwoners en ketenpartners die een (acute) zorgvraag hebben. Dit met als doel de juiste zorg, op het juiste moment, op de juiste plek, door de juiste zorgverlener te realiseren.

Afwijkingen t.o.v. de begroting

Responstijden

De zorgverzekeraars financieren Ambulancezorg Gelderland-Midden (AGM). Jaarlijks maakt AGM met hen prestatie- en budgetafspraken. De belangrijkste prestatieafpraak van 2025 is dat eind 2025 de prestaties op de responstijden van de ambulancezorg een verbetering laten zien van 85% 'op tijd' (d.w.z. binnen 15 minuten bij de patiënt) bij de spoedritten (eind 2024) naar gemiddeld 87.5% in het vierde kwartaal van 2025. AGM voerde in de eerste maanden van 2025 een aantal verbeteracties in. Deze hebben effect, over de eerste helft van 2025 laten we een verbetering zien naar gemiddeld 89.9%.

Zorgcoördinatieconcept ontwikkelt

Het concept 'zorgcoördinatie' wijzigt. Landelijk is afgesproken dat de ROAZ een nadrukkelijke trekkersrol hebben voor de uitwerking van dat concept. AGM blijft daarin één van de zorgpartijen. Het betekent onder meer dat de komende tijd de governance en financiering voor zorgcoördinatie verder uitgewerkt wordt in een regionale werkgroep van de acute zorgregio Oost.

Door personeelskrapte meer externe inhuur dan voorzien

AGM investeert in werving, selectie en scholing om op formatie te komen. Het nog niet zijn op de gewenste formatie in combinatie met verzuim en verlof, leidt ertoe dat (meer) extern ingehuurd moet worden om de diensten gevuld te krijgen om de kwaliteit en kwantiteit van acute ambulancezorg te kunnen garanderen.

Bedrijfsvoering

AGM ervaart dat zij minder snel dan zij wenst op basisniveau kan komen op haar bedrijfsvoering. Door de huidige veelheid aan vacatures bij de centrale bedrijfsvoering van VGGM en opstroopeffecten van achterstand uit het verleden, kan de dienstverlening die VGGM hierop levert niet maximaal worden benut. AGM moet hierop haar ambities temperen.

Bijsturing

De beleidskeuzes rondom zorgcoördinatie behoeft geen bijsturing.

De hogere kosten door externe inhuur zijn een ingecalculeerd risico.

Realisatie per 31 mei 2025 en verwachte prognose eind 2025

Overzicht baten en lasten	1e 5mnd 2025			2025		
Bedragen x € 1.000	Realisatie	Begroting	Vershil	Prognose	Begroting	Vershil
Meldkamer en Zorgcoördinatie	1.500	1.278	-221	3.270	3.068	-202
Mobiele zorg	12.354	12.399	45	29.849	29.757	-93
Lasten	13.853	13.677	-176	33.120	32.825	-295
Rijksbijdragen	32	32	0	76	76	0
Zorgverzekeraars	13.958	13.980	-22	33.551	33.551	0
Overige baten	864	922	-58	2.214	2.214	0
Baten	14.854	14.934	-80	35.841	35.841	0
Doorbelasting	-1.257	-1.257	0	-3.017	-3.017	0
Resultaat voor bestemming	-256	0	-256	-295	0	-295
Mutatie reserves	256	0	256	295	0	295
Resultaat na bestemming	0	0	0	0	0	0
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	0	0	0	0	0	0

Toelichting op de verschillen

De post Meldkamer en Zorgcoördinatie laat een nadeel zien door meer externe inhuur onder personele kosten. De verwachting is dat deze kosten minder hard stijgen richting einde jaar. Bij de Mobiele zorg worden de hogere personele en materiële kosten deels gecompenseerd door lagere kapitaallasten.

Onder 'Overige baten' worden de verwachte middelen vanuit VWS voor de kosten m.b.t. Functioneel Leeftijd Ontslag (FLO) verantwoord. De kosten FLO zijn wat lager dan begroot en worden gecorrigeerd door lagere verwachte opbrengsten vanuit VWS.

Ontwikkelingen van risico's

Om kosten te besparen, willen we minder externe krachten inhuren en in plaats daarvan meer eigen personeel aannemen. Daarnaast plannen we minder diensten in op momenten en plekken waar dit zo min mogelijk invloed heeft op ons werk. Op deze manier houden we de kwaliteit zo goed mogelijk, terwijl we toch besparen.

6. Programma Bedrijfsvoering

Doelstelling

Het programma Bedrijfsvoering kent verschillende onderwerpen. De belangrijkste doelstellingen zoals opgenomen in de begroting 2025 zijn:

- Het verbeteren en versterken van het bedrijfsvoeren binnen de organisatie door middel van uitvoering van het programma Samen. Beter. Bedrijfsvoeren. (S.B.B.). Dit betreft een meerjarenprogramma. In 2025 worden de AFAS-processen verder ingericht en wordt gewerkt aan producten die bijdragen aan het verder terugbrengen van de geïdentificeerde risico's. Over het programma S.B.B. wordt separaat gerapporteerd aan het bestuur.
- Verdere digitalisering van processen, het onderbrengen van data in de Cloud, het optimaal gebruik maken van schaalvoordeel en dit ook meetbaar maken. Dit doen we in het kader van doelmatig, doeltreffend en verantwoord bedrijfsvoeren.
- Het door ontwikkelen van het adequaat budgetteren inclusief het transparant verantwoorden en het realiseren van een gezonde financiële weerstand. Dit doen we in het kader van het hebben en behouden van een gezonde financiële huishouding.
- Het voldoen aan de archiefwetgeving en het tijdig en juist leveren van informatie in het kader van het verhogen van de kwaliteit van externe (bestuurlijke) communicatie.
- Diverse activiteiten op gebied van leiderschap, duurzame inzetbaarheid en arbeidsmarktcommunicatie in het kader van goed werkgeverschap.
- Het harmoniseren van de huisvestingsafspraken Brandweer.

De hoofdlijn van de voortgang voor bedrijfsvoering is dat er conform planning diverse stappen worden gezet in het verminderen van risico's. Ook wordt het fundament om de bedrijfsvoering op alle onderdelen toekomstbestendig te maken verder uitgebouwd. Kort geformuleerd worden de juiste en de met het bestuur afgesproken stappen gezet. Hierbij zijn ook een aantal uitdagingen dan wel afwijkingen te vermelden waar bijsturingsmaatregelen op getroffen zijn of worden.

Afwijkingen t.o.v. de begroting

Ten opzichte van de oorspronkelijke doelstellingen zien we een aantal afwijkingen:

- Het temporiseren van middelen ten behoeve van het programma S.B.B. dwingt het programma tot bijsturen en het maken van keuzes. Als gevolg hiervan blijven we inzetten op de projecten voor doorontwikkeling maar kunnen we niet meer tegelijkertijd ook de organisatie versterken om deze ontwikkelingen ook toekomstbestendig te borgen. Concreet betekent dit het temporiseren van versterkingsfuncties voor de staf, (de)centrale bedrijfsvoering en een vertraagde uitrol van organisatiebreed portfoliomanagement. Ook is de versterking van de beheerorganisatie AFAS getemporiseerd. Als gevolg van achterblijvende versterking zien we ook dat inzet ten behoeve van procesoptimalisatie, inzet op gedrag- en cultuurinterventies en het inrichten en borgen van General IT Controls beperkter kan worden opgepakt.

- De uitvoering van digitaliseringsactiviteiten en de adoptie van nieuwe systemen vraagt meer capaciteit dan ingeschat. Wij zijn afhankelijk van de planning van leveranciers. Onze medewerkers hebben tijd nodig om zich een nieuwe werkwijze eigen te maken. De voorbereiding en begeleiding van de implementatie vraagt meer aandacht.
- Het inrichten van de CO2 prestatieladder en het stellen van doelen en monitoren hiervan is nog niet gestart als gevolg van de besparingsopgave. Het gezamenlijke gesprek met het bestuur over de duurzaamheidsambitie van VGGM wordt daarmee uitgesteld.
- Als gevolg van een krappe arbeidsmarkt ten behoeve van een aantal specifieke functies heeft de beoogde doorontwikkeling vertraging opgelopen.
- De jaarlijkse actualisatie van het risicoprofiel wordt jaarlijks in het najaar uitgevoerd, als onderdeel van het begrotingsproces. De uitkomsten van deze actualisatie worden aansluitend in de begroting voor 2027 opgenomen.
- Op basis van de aanbevelingen uit het toezichtsverslag vanuit het Gelders Archief wordt gewerkt aan het vaststellen van kaders rondom informatiebeheer en het oplossen van aanbevelingen van het fysieke archief. Deze inhaalslag vraagt meer capaciteit dan voorzien.
- Het harmoniseren van de huisvestingsafspraken liep vertraging op door de gelijktijdige inspanningen voor de besparingsopdracht, waardoor er minder tijd beschikbaar was voor dit project. Dit traject is nu gepland om aan te vangen in het najaar van 2025.

Bijsturing

De volgende maatregelen zijn of worden ingezet om de afwijkingen te voorkomen dan wel de effecten van de afwijking te minimaliseren:

- Vernieuwingen worden gefaseerd doorgevoerd en ondersteuning voor teams wordt afgestemd op de behoefte waardoor de adoptie van nieuwe systemen beter verloopt.
- Verplichtingen rondom het monitoren van duurzaamheidsdoelen worden gevolgd. Daarnaast wordt gezocht naar capaciteit ten behoeve van het samenbrengen van verschillende duurzaamheidsinitiatieven in de organisatie en het inrichten van de CO2 prestatieladder.
- Er wordt extra ingezet op het werven van moeilijk invulbare vacatures en met name specialistische functies. Dit doen we met extra wervingsinspanningen en mede door het recent aanstellen van een corporate recruiter.
- Er is een plan van aanpak opgesteld voor het oplossen van de aandachtspunten op het gebied van informatiebeheer die zijn benoemd in het toezichtsverslag van het Gelders Archief. Dit plan van aanpak wordt uitgevoerd in lijn met de reeds ingang gezette inspanningen in 2025.

Realisatie per 31 mei 2025 en verwachte prognose eind 2025

Overzicht baten en lasten	1e 5mnd 2025			2025		
Bedragen x € 1.000	Realisatie	Begroting	Vershil	Prognose	Begroting	Vershil
Bedrijfsvoering	10.538	11.380	842	27.236	27.312	76
Lasten	10.538	11.380	842	27.236	27.312	76
Rijksbijdragen	23	23	0	56	56	0
Overige baten	318	312	7	763	748	15
Baten	342	335	7	819	804	15
Doorbelasting	10.975	10.961	13	26.363	26.307	56
Resultaat voor bestemming	778	-83	862	-53	-200	147
Mutatie reserves	0	83	-83	200	200	0
Resultaat na bestemming	778	0	778	147	0	147
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	778	0	778	147	0	147

Toelichting op de verschillen

Binnen het programma Bedrijfsvoering zien we een aantal afwijkingen ten opzichte van de begroting. In het kader van de 2% technische besparingen voor 2025 en 2026 is € 600.000 meer rente-inkomsten geraamd dan in voorgaande jaren begroot. Met een dalende rente in 2025 worden deze extra rente-inkomsten niet volledig gerealiseerd (€ 240.000 minder op jaarbasis).

Daarnaast zien we een aantal investeringen, met name ICT-projecten, die later worden uitgevoerd dan gepland. Dit in combinatie met moeilijk vervulbare vacatures zorgt voor een overschot ten opzichte van de begroting.

Beperkte budgetoverschrijdingen op losse onderdelen worden opgevangen binnen de begroting. Dit geldt ook voor overschrijding van het budget voor S.B.B. Deze worden opgevangen binnen het totaal van het programma Bedrijfsvoering.

Ontwikkelingen van risico's

Het belangrijkste risico voor het programma Bedrijfsvoering is de reguliere doorontwikkeling in combinatie met de versterking van het bedrijfsvoeren in het programma S.B.B.. Dit vraagt veel in capaciteit en het absorptievermogen van medewerkers. Het blijvend monitoren en mogelijk bijsturen op inzet van capaciteit en/of bijstelling van resultaten is een vast onderwerp van gesprek.

Daarnaast zijn we periodiek in gesprek over vernieuwen van licentiestructuur van onze digitale werkomgeving/datacentrum. Dit brengt in de huidige markt het risico met zich mee dat dit tot een mogelijke kostenstijging leidt waardoor bijsturing noodzakelijk wordt of aanvullende middelen onvermijdelijk zijn.

7. Financieel overzicht VGGM-concernniveau

Realisatie per 31 mei 2025 en verwachte prognose eind 2025

Overzicht baten en lasten	1e 5mnd 2025			2025		
Bedragen x € 1.000	Realisatie	Begroting	Vershil	Prognose	Begroting	Vershil
Programma Crisisbeheersing	2.342	2.894	552	5.971	6.946	975
Programma Brandweerzorg	18.542	18.676	134	44.650	44.822	172
Programma GGD	16.416	17.796	1.380	43.761	42.711	-1.049
Programma Ambulancezorg	13.853	13.677	-176	33.120	32.825	-295
Programma Bedrijfsvoering	10.538	11.380	842	27.236	27.312	76
Lasten	61.692	64.423	2.731	154.737	154.616	-121
Gemeentelijke bijdrage	35.815	35.815	0	85.957	85.957	0
Lokaal aanbod	4.221	4.108	113	10.720	9.859	860
Rijksbijdragen	5.053	5.130	-77	14.425	12.311	2.114
Zorgverzekeraars	13.958	13.980	-22	33.551	33.551	0
Overige baten	5.682	4.866	816	12.719	11.678	1.041
Baten	64.729	63.899	831	157.372	153.357	4.015
Doorbelasting	0	0	0	0	0	0
Resultaat voor bestemming	3.037	-525	3.562	2.635	-1.259	3.894
Mutatie reserves	-342	525	-867	-838	1.259	-2.097
Resultaat na bestemming	2.695	0	2.695	1.797	0	1.797
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	2.695	0	2.695	1.797	0	1.797

Vooruitlopend op de 2e begrotingswijziging wordt de prognose 2025 afgezet tegen een aangepaste begroting welke nog in procedure wordt gebracht. Verschil wordt veroorzaakt door mutaties binnen de overige baten en hebben dus geen invloed op de gemeentelijke bijdragen.

In de bestuurscyclus november leggen we een gewijzigde begroting voor. Het betreft een prognose van dat moment ten aanzien van de niet gemeentelijke bijdragen, zodat deze zo goed mogelijk de werkelijkheid benaderen. Het betreft in ieder geval:

- Opbrengst ambulancezorg voor zover de werkelijke productie afwijkt van de eerste gewijzigde begroting voor 2025;
- Opbrengst lokaal aanbod, waarbij de wijziging betrekking heeft op de verwachte productie voor 2025;
- Opbrengsten Rijk, waarbij de wijziging betrekking heeft op ontvangen beschikkingen gedurende het jaar;
- Opbrengsten subsidies, waarbij de wijziging betrekking heeft op gemaakte subsidieafspraken gedurende het jaar.
- Door de vertraagde start van de projecten veilige energietransitie (VET), Omgevingswet en Huisvesting ontstaat incidenteel een voordeel. Voorgesteld wordt om voor deze projecten een bestemmingsreserve te vormen.
- Daarnaast bevat de gewijzigde begroting een mutatieoverzicht van de reserves.

Personeel

Een belangrijk deel van de lasten hebben betrekking op personeel. De CAO-Veiligheidsregio loopt tot 1 augustus 2025 en kende in 2025 geen loonsverhoging. Hierdoor is over de eerste 5 maanden circa € 0,5 miljoen minder personele lasten gerealiseerd. Het gesprek over een nieuwe cao-afpraak is gaande. In de prognose is rekening gehouden met een 2,5% hogere salariskosten vanaf 1 augustus 2025.

Overall zien we op specialistische functies een krappe arbeidsmarkt, leidend tot moeizame invulling van vacatures. Dit zien we enerzijds terug in een vertraagde uitvoering van beleidsvoornemens en organisatieversterking en anderzijds in lagere personele lasten.

Kapitaallasten

De gemeentelijke bijdrage is voor 2025 en 2026 2% lager dan begroot. In de begroting komt deze lagere bijdrage met name terug in de kapitaallasten (lagere afschrijvingen en hogere rentebaten). In de realisatie zien we dat de hogere rentebaten niet zijn gerealiseerd als gevolg een dalende marktrente.

Prognoseresultaat 31 december 2025

Overall zien we een prognoseresultaat van € 1,8 miljoen. Dit resultaat wordt met name gerealiseerd door meer extra opdrachten bij de GGD waarvoor de formatie niet altijd wordt uitgebreid (bezettingsvoordeel) en door het achterblijven van invulling van vacatureruimte. Per programma is een nadere toelichting op het programmaresultaat gegeven.

Toelichting op de mutaties reserves

In de voorliggende bestuursrapportage is het resultaat op het programma Ambulancezorg en de niet bestede middelen op de Rijksbijdrage verwerkt via de mutatie reserve. Andere mutaties worden eerst opgenomen in een begrotingswijziging 2025. De planning is deze begrotingswijziging in november ter instemming voor te leggen.

8. Bijlagen

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM)

verzorgt Ambulance, Brandweer, GGD en GHOR voor de gemeenten Gelderland-Midden

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Postbus 5364

6802 EJ ARNHEM

T 0800 8446 000

E info@vggm.nl

I www.vggm.nl

Onderwerp	Update prestaties responstijden Ambulancezorg Gelderland-Midden
Ingediend door	Henk Bril
Voorgestelde behandelwijze: ☒ Ter informatie ☐ Ter bespreking ☐ Ter besluitvorming ☐ Vertrouwelijk Planning bespreking: ☒ AO PG en JGZ d.d.: 01-09-2025 ☒ BC-G en BC-V d.d.: 01-10-2025 ☐ Financiële Commissie d.d.: ☒ Dagelijks Bestuur d.d.: 10-09-2025 ☐ Algemeen Bestuur d.d.:	
Samenvatting	Voor de ambulancezorg bestaan er 23 kwaliteitscriteria om de prestaties van ambulancezorg te meten, zoals medische beoordeling, patiënttevredenheid en kwaliteit van de afhandeling op de meldkamer. Daarnaast is ook de responstijd één van die 23 kwaliteitscriteria. De bestuurscommissies zijn eerder meegenomen in de ontwikkelingen rondom de responstijden van Ambulancezorg Gelderland Midden (AGM). Deze update past bij het verzoek van het bestuur om betrokken te blijven bij de acties die AGM in 2025 inzet om haar responstijdpercentage structureel te verbeteren. Met de zorgverzekeraars is afgesproken dat eind 2025 in tenminste 87.5% van de spoedmeldingen (A0+A1-urgentie) de ambulance structureel binnen 15 minuten ter plaatse te is. Dit met behoud van goede zorg en binnen het door laatstgenoemde partij toegekende budget. In dit informerend memo is een nadere duiding opgenomen op enkele sturingsindicatoren en de behaalde resultaten in Q1 en Q2. De stijgende lijn die in Q1 is ingezet is in de maanden april en mei stabiel gebleven. In juni zien we een lichte daling. Gemiddeld hebben we een responstijdpercentage van 89.9%.
Hoofdvraag	Geen bestuurlijke vraag.
Afstemming	Dit onderwerp wordt periodiek besproken met de bestuurlijk trekkers, mevrouw J. de Heer en Dhr. J. Derksen.
Collectief advies van:	
☐ AO PG en JGZ ☐ BC-G	
Procesbeschrijving	
Bijlage(n)	Memo update prestaties responstijden AGM

MEMO

Datum : 03 september 2025

Aan : Bestuurscommissie Gezondheid en Bestuurscommissie Veiligheid, ambtenaren Publieke Gezondheid

Van : Henk Bril

Betreft : Bestuurlijke update Q2 responstijden AGM

Aanleiding

Voor de ambulancezorg bestaan er 23 kwaliteitscriteria om de prestaties van ambulancezorg te meten, zoals medische beoordeling, patiënttevredenheid en kwaliteit van de afhandeling op de meldkamer (alle kwaliteitsnormen zijn opgenomen in het Kwaliteitskader ambulancezorg 2.0). De responstijd is één van die 23 kwaliteitscriteria. De responstijd is de tijd vanaf het moment dat de meldkamer ambulancezorg de oproep van een 112-beller krijgt, tot het moment dat een ambulance bij de patiënt is.

Deze update past bij het verzoek van het bestuur om betrokken te blijven bij de acties die AGM in 2025 inzet om haar responstijdpercentage structureel te verbeteren. AGM heeft in 2025 het verbeteren van haar responstijden als belangrijke focus. Bovendien is van de zorgverzekeraar de opdracht gekregen om eind 2025 in tenminste 87.5% van de spoedmeldingen (A0+A1-urgentie¹) structureel binnen 15 minuten ter plaatse te zijn. Dit met behoud van goede zorg en binnen het door laatstgenoemde partij toegekende budget.

Eerder is het bestuur meegenomen in de ontwikkelingen (02 april 2025) en in een eerste update (12 juni 2025). In die eerste update staat beschreven dat dit jaar een project is gestart om gerichte verbeteringen door te voeren ten behoeve van de responstijden. Na een aantal interventies is de negatieve trend gekeerd en verbeteren we de responsetijdpercentages.

Tussenconclusie

De stijgende lijn die in Q1 is ingezet is stabiel gebleven in de maanden april en mei. In juni zien we een lichte daling. Gemiddeld hebben we een responstijdpercentage van 89.9% (afbeelding 1). De weergegeven resultaten betreffen een gewogen gemiddelde voor de hele regio Gelderland-Midden, zoals dat wordt geadministreerd in het Sectorkompas Ambulancezorg². Inzoomen op gemeente- of wijkniveau met absolute getallen kan een ander resultaat laten zien. Met name in de gebieden aan de rand van onze regio, die buiten de optimale dekking vallen en een laag aantal spoedritten hebben, zien we dit effect.

2^e Update (Q2/2025)

Er lopen diverse activiteiten om de responstijden te verbeteren. We hebben een betrouwbare dataset opgeleverd, hierdoor zijn we beter in staat om zelf analyses uit te voeren en dashboards te ontwikkelen. We hebben documentatie rondom de dataset vastgelegd en met andere ambulance regio's verbinding gezocht om gezamenlijk op te trekken. We sturen ook scherper op de zogenaamde voorwaarde scheppende ritten en hebben hierover nieuwe werkafspraken opgeleverd. De meldkamer plaatst de vrije ambulances zo optimaal mogelijk door de regio. Dit zorgt voor een betere gebiedsdekking. Extra aandacht gaat daarbij uit naar de gebieden rondom Terschuur,

¹ Urgentie categorieën ambulancezorg: **A0** Directe inzet met grootst mogelijke spoed, **A1** Directe inzet met spoed, **A2** Zo spoedig mogelijke inzet. Daarnaast zijn er ook B- en C-categorieën (geen spoed) voor gepland vervoer, doorverwijzing of zelfzorgadvies.

² Sectorkompas Ambulancezorg: landelijke kwaliteitsmonitor ambulancezorg. Het Sectorkompas bevat informatie over ambulancezorg en is gebaseerd op gegevens aangeleverd door de Regionale ambulancevoorzieningen (RAV's)

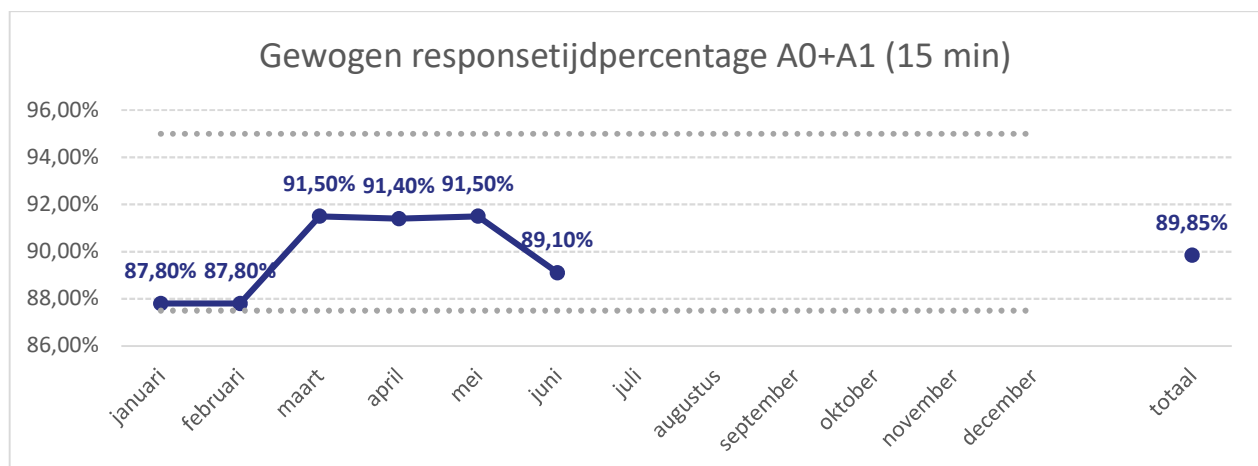
Renkum en Dieren. De resultaten uit het project tonen aan dat we daadwerkelijk verbetering in spreiding en dekking realiseren op momenten die impact hebben.

Resultaten Q2

We zien in de maanden april en mei een stabiel responstijdpercentage. In juni zien we een lichte daling, dit lijkt een effect te zijn van een lagere personele bezetting (i.v.m. start vakantieperiode) en monitoren we gedurende de zomermaanden. Hieronder volgen drie sturingsindicatoren met daarbij een korte toelichting.

Gewogen responsetijdpercentage

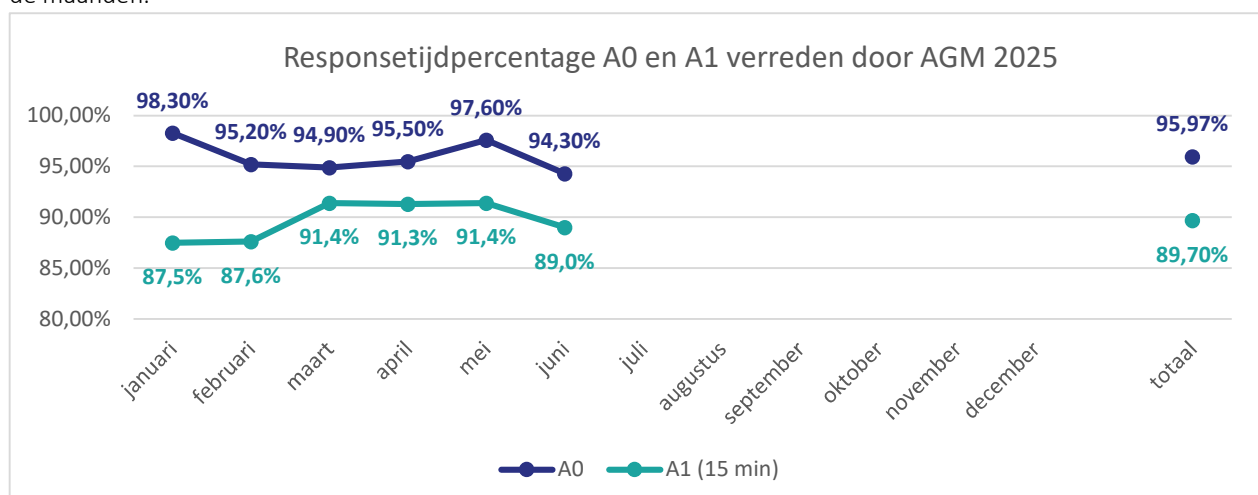
Hier staat het responstijdpercentage voor de urgentie categorieën A0+A1. We zien van maart tot en met mei een stijging van het responsetijdpercentage. In juni daalt dit percentage. Zoals hierboven aangegeven, verwachten we dat de daling in responstijdpercentage komt door de start van de zomerperiode. Tijdens de zomerperiode is er minder beschikbaar personeel en kunnen we niet altijd alle diensten leveren. Het gevolg van minder diensten is minder paraatheid. Minder paraatheid staat in relatie tot de spreiding en beschikbaarheid en daarmee het responsetijdpercentage.

Afbeelding 1: inzicht in het gewogen responsetijdpercentage A0+A1 van AGM in 2025 ten opzichte van de planningsnorm (95%) en de zorgverzekeraarsafspraken in de overeenkomst 2025 (87.5%).

Responstijdpercentage A0 en A1

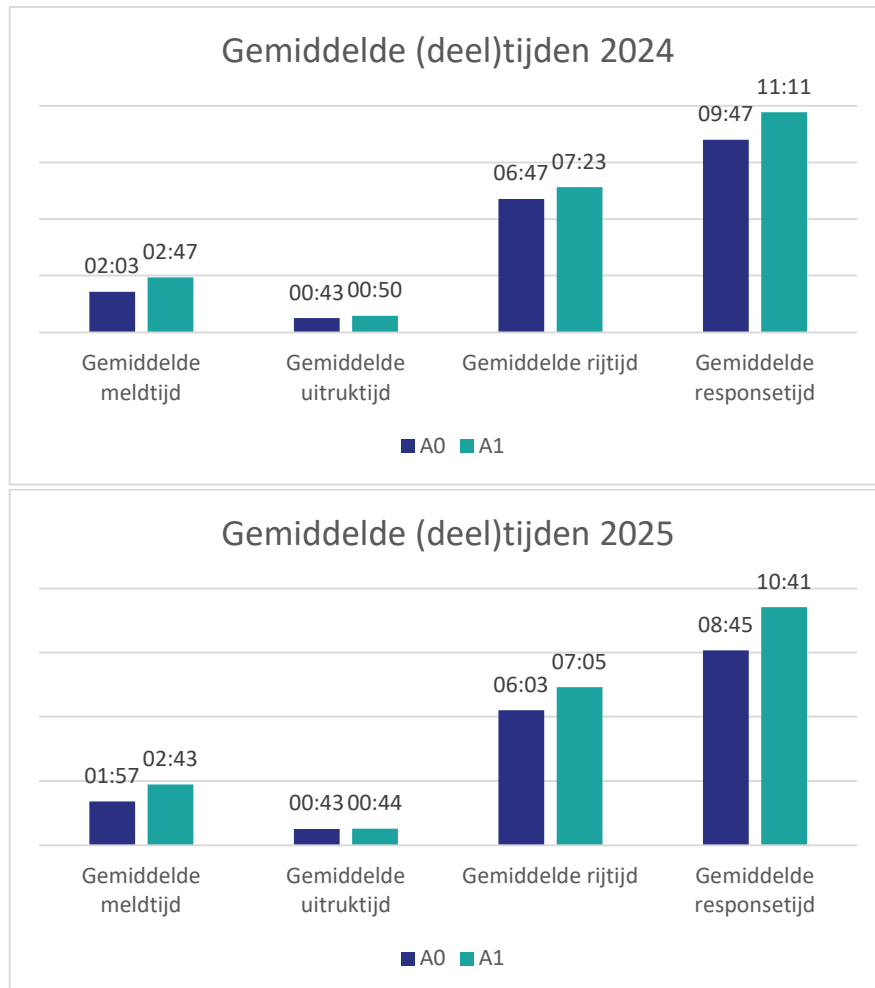
Hieronder staat het responstijdpercentage, uitgesplitst naar de urgenties A0 en A1. Daarvoor kijken we in het bijzonder naar de A1 ambulanceritten, omdat deze verreweg het grootste volume hebben (12.818 A1-meldingen versus 526 A0-meldingen). Doordat de A0 urgentie een klein volume kent, kan dat percentage meer fluctueren over de maanden.

Afbeelding 2: inzicht in het responsetijdpercentage A0 en A1 van AGM in 2025

Deeltijden

De responstijd bestaat uit de volgende onderdelen: de meldtijd, de uitruktijd en de rijtijd. In het overzicht hieronder staan deze drie onderdelen afzonderlijk weergegeven. Daarbij is een vergelijking opgenomen met dezelfde periode vorig jaar. We zien in 2025 (Q1 + Q2) een afname van de meldtijd en de rijtijd.

Afbeelding 3: gemiddelde deeltijden in het ambulance-responsproces AGM, 2024 en 2025 (Q1+Q2). 'Planningsnorm': 2 minuten meldtijd, 1 minuut uitruktijd, 12 minuten rijtijd. Bron: GMS-data 2024/2025.

Vooruitblik

Het project loopt tot eind 2025. In de komende periode zetten we verder in op het (door)ontwikkelen van onze stuurinformatie. Daarnaast is het strategisch personeelsmanagement gericht om op formatie te komen, waarmee we ook voldoende diensten kunnen invullen. Verder verkennen we op de meldkamer hoe we het triageproces kunnen optimaliseren en heeft ook het onderwerp huisvesting onze aandacht. Een volgende update vindt over Q3 plaats.

Onderwerp	Actualisatie handhavingsbeleid Industriële Veiligheid
Voorgestelde behandelwijze: ☐ Ter informatie ☐ Ter bespreking ☒ Ter besluitvorming ☐ Vertrouwelijk (alleen i.c.m. bovenstaande)	Planning bespreking: ☒ Bestuurscie Veiligheid d.d.: 1 oktober 2025 ☐ Auditcommissie d.d.: ☐ DB VGGM d.d.: ☐ AB VGGM d.d.:
Samenvatting	Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) heeft een aantal wettelijke taken en bevoegdheden op het gebied van industriële veiligheid. Deze taken en bevoegdheden hebben onder andere betrekking op het toezicht op de naleving van wettelijke verplichtingen die voortvloeien uit het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (verder: Brzo 2015), artikel 31 van de Wet veiligheidsregio's en hoofdstuk 7 van het Besluit veiligheidsregio's. In 2018 heeft het Landelijk Expertisecentrum Brandweer BRZO (LEC) het model handhavingsbeleid industriële veiligheid voor de veiligheidsregio's gepubliceerd. Dit modelbeleid is aangeboden aan de directeurs van de 25 veiligheidsregio's met het verzoek om deze formeel te bekrachtigen. Het handhavingsbeleid IV VGGM is vervolgens op 4 juli 2018 door het Algemeen Bestuur van VGGM vastgesteld. Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Met de inwerkingtreding van deze wet werden ook de Wet veiligheidsregio's (Wvr) en het Besluit veiligheidsregio's (Bvr) aangepast. Deze aanpassingen hebben invloed op het handhavingsbeleid industriële veiligheid. De reikwijdte van het handhavingsbeleid wijzigt hiermee overigens niet. Onlangs werd duidelijk dat VGGM verzuimd heeft het handhavingsbeleid industriële veiligheid naar aanleiding van de komst van de Omgevingswet te actualiseren. Met dit voorstel wordt dit hersteld. Gelet op de invloed van de Omgevingswet op het handhavingsbeleid is een addendum opgesteld om het handhavingsbeleid aan te laten sluiten op de wijzigingen die zijn opgetreden in wet- en regelgeving. Met deze werkwijze sluit VGGM aan bij de werkwijzen van andere veiligheidsregio's. Aan de Bestuurscommissie Veiligheid wordt gevraagd dit addendum vast stellen en toe te voegen aan het handhavingsbeleid industriële veiligheid, zoals dat nu van kracht is. Dit is een tijdelijke situatie, tot de volgende herziening van het handhavingsbeleid. Toelichting VGGM heeft een aantal wettelijke taken en bevoegdheden op het gebied van industriële veiligheid. Binnen de veiligheidsregio bevinden zich vijftien Seveso-inrichtingen (voorheen BRZO-bedrijven genoemd) die onder de werkingssfeer van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) vallen. Met het handhavingsbeleid wordt vastgelegd op welke wijze invulling wordt gegeven aan het toezicht en de handhaving van paragraaf 4.2 van het Bal en artikel 31 van de Wvr. Met het vaststellen van dit addendum beschikt het bestuur van de veiligheidsregio weer over een actueel handhavingsbeleid industriële veiligheid. Doordat dit handhavingsbeleid is gebaseerd op het landelijk modelbeleid heeft onze veiligheidsregio hetzelfde beleidskader als alle andere veiligheidsregio's in Nederland en wordt samenwerking gemakkelijker.

	Argumenten 1. <i>Landelijke uniformiteit</i> Het 'addendum handhavingsbeleid industriële veiligheid' biedt een uniform en consistent kader waarbinnen de veiligheidsregio's invulling geven aan hun toezichthoudende en handhavende taken en bevoegdheden. 2. <i>Ondersteund door de zes coördinerend BRZO-VR-directeuren</i> De zes coördinerende BRZO-VR directeuren hebben ingestemd met het addendum handhavingsbeleid industriële veiligheid. 3. <i>Vereenvoudigen samenwerking bij handhaving</i> Door dit addendum vast te stellen heeft onze veiligheidsregio hetzelfde beleidskader als de andere veiligheidsregio's in Nederland en wordt samenwerking gemakkelijker. 4. <i>Versterking interregionale samenwerking</i> VGGM heeft ook toezichthouders uit de andere vier veiligheidsregio's binnen het samenwerkingsverband Oost aangewezen voor het Seveso toezicht en de Wet veiligheidsregio's. In het kader van uniformiteit is het dus van belang dat deze veiligheidsregio's beschikken over een gelijk handhavingsbeleid. 5. <i>Geactualiseerd handhavingsbeleid</i> Met het vaststellen van dit addendum beschikt het bestuur van de veiligheidsregio weer over een actueel handhavingsbeleid industriële veiligheid.
Beslispunten	De bestuurscommissie Veiligheid wordt voorgesteld om het 'Addendum Handhavingsbeleid Industriële Veiligheid' als onderdeel van het bestaande Handhavingsbeleid Industriële Veiligheid Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden 2018 – 2021 (versie 1.0 d.d. 1 juni 2018), vast te stellen.
Financiën	N.v.t.
Ambtelijke afstemming	-
Communicatie	Na vaststelling dient het addendum gepubliceerd worden.
OR	-
Verdere behandeling	-
Bijlage(n)	Addendum Handhavingsbeleid Industriële Veiligheid, 7 april 2023, definitieve versie

Addendum handhavingsbeleid industriële veiligheid

Definitieve versie

7 april 2023

Aanleiding addendum

De Omgevingswet is op 01-01-2024 in werking getreden. Deze inwerkingtreding maakte ook een aantal aanpassingen noodzakelijk van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) en het Besluit veiligheidsregio's (Bvr). Deze aanpassingen staan in de Invoeringswet Omgevingswet¹ en het Invoeringsbesluit Omgevingswet² en hebben invloed op het bestaande handhavingsbeleid "Industriële Veiligheid Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden 2018 – 2021". Dit is beschreven in onderhavig addendum. Dit addendum moet in samenhang met het op 4 juli 2018 door het bestuur vastgestelde handhavingsbeleid worden gelezen.

Uitgaande van de titel van het bestaande handhavingsbeleid lijkt het te gaan om beleid voor de periode 2018 - 2021. Het handhavingsbeleid blijft echter van kracht tot de volgende (volledige) herziening van het handhavingsbeleid.

Relevante wijzigingen Omgevingswet voor handhavingsbeleid veiligheidsregio

De aanpassing van de Wvr en het Bvr heeft met name te maken met het feit dat in de Wvr en het Bvr het begrip "inrichting" wordt gebruikt, zoals bedoeld in de Wet milieubeheer. Dit begrip wordt gehanteerd in onder andere de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), het Besluit omgevingsrecht (Bor), het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo 2015), de Wvr en het Bvr. Het begrip "inrichting" is met de komst van de Omgevingswet echter vervallen en vervangen door het begrip "milieubelastende activiteit".

Daarnaast is door inwerkingtreding van de Omgevingswet, het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo 2015) ingetrokken. De artikelen uit het Brzo 2015 zijn verdeeld over de besluiten behorende bij de Omgevingswet.

De consequenties van bovengenoemde wijzigingen voor het handhavingsbeleid van de veiligheidsregio worden hieronder toegelicht waarbij tevens wordt aangegeven hoe het op 4 juli 2018 door het bestuur vastgestelde handhavingsbeleid op deze punten moet worden gelezen.

Vervallen begrip inrichting

Toelichting vervallen begrip inrichting

De veiligheidsregio is onder meer belast met het toezicht op inrichtingen die zijn/kunnen worden aangewezen als bedrijfsbrandweerplichtig in het kader van artikel 31 Wvr. Onder de wet- en regelgeving, zoals deze gold tot inwerkingtreding van de Omgevingswet, betrof dit op grond van artikel 7.1 Bvr:

1. inrichtingen die vallen onder het Brzo 2015;
2. inrichtingen waarop hoofdstuk 2, afdeling 2, van het Arbeidsomstandighedenbesluit van toepassing. Hierbij gaat het om inrichtingen die bestemd zijn voor de opslag in verband met vervoer van gevaarlijke stoffen en spoorwegemplacements, de zogenoemde 'ARIE-inrichtingen';
3. inrichtingen zoals bedoeld in artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet.

¹ Staatsblad 2020, 172 van 17 juni 2020: Wet van 12 februari 2020 tot aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet).

² Staatsblad 2020, 400 van 28 oktober 2020: Besluit van 16 september 2020 tot aanvulling en wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit, de intrekking en wijziging van andere besluiten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringsbesluit Omgevingswet).

In de Omgevingswet wordt het begrip 'inrichting' als centraal aangrijpingspunt voor de vergunningplicht losgelaten. Daarvoor in de plaats is het begrip 'milieubelastende activiteit' (verder: mba) gekomen. Dit heeft tot gevolg dat o.a. artikel 7.1 Bvr is aangepast omdat hierin nog werd gesproken over inrichtingen.

Vanaf inwerkingtreding van de Omgevingswet worden niet langer inrichtingen aangewezen maar *locaties waarop één of meer milieubelastende activiteiten (zoals opgenomen in artikel 7.1 Bvr) worden verricht*. Die locatie komt in de plaats van de "inrichting". Enige uitzondering hierop vormen de inrichtingen in het kader van de Kernenergiewet. In die wet blijft het begrip inrichting wel bestaan, zodoende komt de term "inrichting" nog wel voor in het Bvr. Daar waar in het Bvr, het begrip 'inrichting' nog wordt gebruikt, wordt bedoeld een inrichting volgens artikel 16, onderdeel b, van de Kernenergiewet (en geen Seveso-inrichting, een Seveso-inrichting is namelijk een milieubelastende activiteit).

Voor de bedrijfsbrandweeraanwijzing en het toezicht daarop is van belang wat in dat kader onder het begrip "locatie waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht" moet worden verstaan.

In de Nota van toelichting bij het Invoeringsbesluit veiligheidsregio's³ en de Memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet⁴ is opgenomen dat het begrip "locatie waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht" overeen komt met het begrip "inrichting" dat in de Wet milieubeheer was opgenomen. De begripsomschrijving van "inrichting" en de jurisprudentie die daarover is gevormd behouden hun betekenis, ook na de inwerkingtreding van deze wijziging. Het is dan ook geen inhoudelijke wijziging. Met de woorden "een of meer milieubelastende activiteiten" wordt tot uitdrukking gebracht dat een bedrijfsbrandweeraanwijzing betrekking kan hebben op meerdere mba's die op een locatie worden verricht. Dit biedt het bestuur van de veiligheidsregio de mogelijkheid om in de afweging alle mba's te betrekken die op een bepaalde locatie worden verricht. Het kan daarbij ook gaan om milieubelastende activiteiten die niet zijn aangewezen in artikel 7.1 van het Besluit veiligheidsregio's. Alle mba's die worden verricht op de locatie moeten in de beoordeling of een bedrijfsbrandweeraanwijzing noodzakelijk is, worden betrokken in verband met interne domino-effecten.

Daarbij is verder nog van belang dat het bestuur van de veiligheidsregio op grond van het gewijzigde artikel 7.3 derde lid Bvr in de aanwijzing de begrenzing vaststelt van de locatie of de inrichting waarop de aanwijzing van toepassing is. Gelet op het feit dat het vervangen van het begrip inrichting in de Wvr en het Bvr een technische omzetting is en geen inhoudelijke wijziging, blijven de reeds afgegeven bedrijfsbrandweeraanwijzingen van kracht na inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Wijziging artikelen Bvr en het Brzo 2015

Naast het feit dat onder de Omgevingswet niet langer inrichtingen maar *"locaties waarop één of meer milieubelastende activiteiten worden verricht"* kunnen worden aangewezen om over een bedrijfsbrandweer te beschikken (m.u.v. de inrichtingen in het kader van de Kernenergiewet), is ook de wetgeving waar in artikel 7.1 Bvr naar wordt verwezen veranderd.

In artikel 7.1 Bvr, zoals dat gold voor inwerkingtreding van de Omgevingswet, werd verwezen naar het Brzo 2015, het Arbeidsomstandighedenbesluit en de Kernenergiewet.

Kernenergiewet

De verwijzing naar de Kernenergiewet is in stand gebleven. Hierbij is van belang dat het begrip inrichting in de Kernenergiewet blijft bestaan. Daar waar in de Wvr of het Bvr wordt gesproken over inrichtingen, wordt bedoeld een inrichting volgens de Kernenergiewet.

³ Staatsblad 2020, 400 pag. 1870 en 1871

⁴ Staatsblad 2020, 172 pag. 386

De verwijzingen naar het Brzo 2015 en het Arbeidsomstandighedenbesluit zijn echter gewijzigd, deze zijn vervangen door verwijzingen naar het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Voor het Brzo 2015 heeft dit te maken met het feit dat dit besluit vervalt en de, voor de aanwijzing relevante artikelen, worden opgenomen in het Bal. Het gaat hier om de artikelen t.a.v. Seveso-inrichtingen. Hieronder zal hier nader op worden ingegaan. De categorieën van bedrijven die kunnen worden aangewezen wijzigen door deze wijzigingen inhoudelijk overigens niet, er is op dit punt sprake van een beleidsneutrale omzetting.

Koppeling ARIE-regeling losgelaten

De verwijzing in het Bvr naar het Arbeidsomstandighedenbesluit (beter bekend als de ARIE-regeling) had betrekking op vervoersgebonden inrichtingen en spoorwegemplacements. In het Bal zijn deze “inrichtingen” opgenomen als milieubelastende activiteiten. De omschrijving van deze mba's in het Bal is zodanig dat een verwijzing daarnaar in artikel 7.1 Bvr meer voor de hand lag. Bovendien is deze verwijzing logischer vanwege de verbinding tussen de omgevingsvergunning voor een mba en de bedrijfsbrandweeraanwijzing. Gelet hierop is ook voor vervoersgebonden inrichtingen en spoorwegemplacements in artikel 7.1 Bvr aangesloten bij de mba's uit het Bal. Het gaat hier om de mba's die in artikel 7.1 Bvr worden genoemd m.u.v. de Seveso-inrichting en de inrichtingen in het kader van de Kernenergiewet.

Vervallen Besluit risico's zware ongevallen 2015

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt het Brzo 2015 ingetrokken. De artikelen uit het Brzo 2015 worden verdeeld over het Omgevingsbesluit, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

In het Bal zijn in paragraaf 4.2 alle bepalingen opgenomen die zich richten tot de exploitant van een Seveso-inrichting. Het exploiteren van een Seveso-inrichting is een mba volgens het Bal. Het begrip Seveso-inrichting is in het Bal apart gedefinieerd vanwege de activiteiten die onder deze mba vallen. De Seveso-inrichting, bedoeld in het Bal, zal over het algemeen samen vallen met de inrichting waarop het Besluit risico's zware ongevallen 2015 van toepassing was.⁵ Dit in tegenstelling tot de ander mba's uit het Bal.

Omdat niet alleen het bevoegd gezag Omgevingswet belast is met het toezicht op de bepalingen die voortvloeien uit de Seveso III-richtlijn, is paragraaf 4.2 niet alleen gebaseerd op de Omgevingswet maar ook op de Arbeidsomstandighedenwet en op artikel 48 van de Wet Veiligheidsregio's.

Het intrekken van het Brzo 2015 betekent ook dat de begrippen uit dit besluit zijn verhuisd naar de besluiten van de Omgevingswet. Daarbij is nog het volgende van belang:

De term hogedrempelinrichting blijft bestaan, voor dit begrip is in het Bal een aparte begripsbeschrijving opgenomen⁶. De term “lagedrempelinrichting” komt niet voor in het Bal. Deze term wordt wel gehanteerd in het handhavingsbeleid. Gelet hierop is een begripsomschrijving relevant. Voor de formulering van deze begripsomschrijving is aangesloten bij de begripsomschrijving van hogedrempelinrichting.

Lagedrempelinrichting: Seveso-inrichting niet zijnde een hogedrempelinrichting, waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn in een hoeveelheid gelijk aan of groter dan de drempelwaarde, bedoeld in bijlage I, deel 1, kolom 2, of deel 2, kolom 2, bij de Seveso-richtlijn, met inachtneming van de aantekeningen bij die bijlage.

⁵ Staatsblad 2020, 400 pag. 1508

⁶ hogedrempelinrichting: Seveso-inrichting waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn in een hoeveelheid van ten minste de drempelwaarde, bedoeld in bijlage I, deel 1, kolom 3, of deel 2, kolom 3, bij de Seveso-richtlijn, met inachtneming van de aantekeningen bij die bijlage.

Begrenzing van de aangewezen locatie

Vóór inwerkingtreding van de Ow werd een bedrijfsbrandweeraanwijzing afgegeven voor een inrichting. In de omgevingsvergunning milieu werden de grenzen van een inrichting vastgelegd. Zodoende was het niet noodzakelijk om in de bedrijfsbrandweeraanwijzing de begrenzing van de inrichting op te nemen. Zoals onder het kopje “vervallen begrip inrichting” is aangegeven is met de komst van de Omgevingswet het begrip inrichting vervallen en zal de ‘locatie waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht’ moeten worden aangewezen. Deze locatie zal over het algemeen samen vallen met het begrip inrichting, zoals dat gold voor inwerkingtreding van de Ow. Gelet op het gestelde in artikel 7.1 Bvr en hetgeen in de toelichting op de Invoeringswet en het Invoeringsbesluit is opgenomen, kan een bedrijfsbrandweeraanwijzing betrekking hebben op meerdere mba’s die een onderneming op een locatie verricht. De veiligheidsregio dient, bij de beoordeling of sprake is van een bijzonder gevaar, ook de mba’s te betrekken die niet zijn opgenomen in artikel 7.1 Bvr en op de locatie worden verricht. De beoordeling of een bedrijfsbrandweer noodzakelijk is, beperkt zich zodoende niet tot het scenario dat zich kan voordoen bij een in artikel 7.1 Bvr opgenomen mba. Bij deze beoordeling moet ook rekening worden gehouden met interne domino-effecten, dat wil zeggen escalatiemogelijkheden op de locatie waar een mba zoals bedoeld in artikel 7.1 Bvr wordt verricht. Als hierdoor een bijzonder gevaar ontstaat voor de openbare veiligheid kan het bestuur van de veiligheidsregio de locatie aanwijzen waar de betrokken mba of mba’s worden verricht. Dit kan tot gevolg hebben dat de locatie die is opgenomen in de omgevingsvergunning voor een mba afwijkt van de locatie waarvoor de bedrijfsbrandweeraanwijzing geldt. Gelet hierop moet het bestuur van de veiligheidsregio op grond van het gewijzigde artikel 7.3 derde lid Bvr in de aanwijzing de begrenzing vaststellen van de locatie of de inrichting (in geval van een Kernenergie inrichting) waarop de aanwijzing van toepassing is. Deze begrenzing zal bij voorkeur op een kaart worden aangegeven.

Gevolgen handhavingsbeleid vervallen begrip inrichting en het Brzo 2015

De hierboven omschreven wijzigingen hebben gevolgen voor de in het vastgestelde handhavingsbeleid gebruikte termen en verwijzingen. Hieronder wordt aangegeven hoe de in het handhavingsbeleid gehanteerde termen en verwijzingen vanaf het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet gelezen moeten worden.

1. Daar waar het handhavingsbeleid voor de veiligheidsregio’s wordt verwezen naar artikelen van het Brzo 2015, moet dit na inwerkingtreding van de Omgevingswet worden gelezen als verwijzing naar afdeling 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Dit geldt niet voor de verwijzingen naar het Brzo die zich niet richten tot de exploitant maar tot de overheidsdiensten, hiervoor moet gelezen worden *“afdeling 13.3 en/of 13.4 van het Omgevingsbesluit”*
2. Daar waar in het handhavingsbeleid voor de veiligheidsregio’s de term “inrichting” wordt gebruikt moet dit na inwerkingtreding van de Omgevingswet worden gelezen als:
 - a. *“locatie waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht (zoals bedoeld in artikel 7.1 Bvr of een inrichting zoals bedoeld in artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet)”* als het gaat om inrichtingen die op grond van artikel 31 Wvr zijn aangewezen of kunnen worden aangewezen;
 - b. *“milieubelastende activiteit op een locatie”* voor zover het gaat over de term “inrichting” in samenhang met artikel 48 Wvr;
 - c. *“locaties waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht”* als het gaat om “inrichtingen” in de samenhang met artikel 17 Wvr (“inrichtingen” die over een rampenbestrijdingsplan moeten beschikken);
 - d. *“inrichting”* als het gaat om een “inrichting” in samenhang met de Kernenergiewet;
 - e. *“Seveso-inrichting”* als het gaat over een “inrichting” in samenhang met het Brzo 2015 of de Seveso III-richtlijn/het gestelde onder 1 of als gesproken wordt over een “Brzo-inrichting”.

3. Daar waar in het handhavingsbeleid voor de veiligheidsregio's wordt gesproken over "hogedrempelinrichting" moet dit ook na inwerkingtreding van de Omgevingswet worden gelezen als "hogedrempelinrichting". Voor de definitie van dit begrip dient na inwerkingtreding van de Omgevingswet de definitie uit het Bal te worden gehanteerd.
4. Daar waar het handhavingsbeleid voor de veiligheidsregio's wordt gesproken over "lagedrempelinrichting" moet dit na inwerkingtreding van de Omgevingswet worden gelezen als *"Seveso-inrichting niet zijnde een hogedrempelinrichting, waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn in een hoeveelheid gelijk aan of groter dan de drempelwaarde, bedoeld in bijlage I, deel 1, kolom 2, of deel 2, kolom 2, bij de Seveso-richtlijn, met inachtneming van de aantekeningen bij die bijlage"*.
5. Daar waar het handhavingsbeleid voor de veiligheidsregio's wordt gesproken over "ARIE-inrichtingen", "ARIE-plichtige inrichtingen", "vervoersgebonden inrichtingen" of "spoorwegemplacements" moet dit na inwerkingtreding van de Omgevingswet worden gelezen als *"locatie waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht zoals bedoeld in artikel 7.1 Bvr, niet zijnde een Seveso-inrichting"*
6. Daar waar in het handhavingsbeleid wordt gesproken over hoofd of bestuurder van de inrichting dient dit gelezen te worden als " degene die de milieubelastende activiteit verricht of de inrichting exploiteert.
7. Daar waar in het handhavingsbeleid wordt gesproken over een "aangewezen inrichting" moet gelezen worden "een locatie die over een bedrijfsbrandweer moet beschikken".

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Ministerie van Justitie en
Veiligheid**
www.rijksoverheid.nl/jenv

Onze referentie
6549113

Datum 11 juli 2025
Betreft Maatschappelijke weerbaarheid en militaire paraatheid tegen
militaire en hybride dreigingen

Op 6 december jl. hebben wij uw Kamer geïnformeerd over de weerbaarheidsopgave waar we als Nederland voor staan in het licht van de sterk veranderde geopolitieke situatie. Voor het eerst in lange tijd is de kans reëel dat Nederland via de collectieve verdedigingsclausule in het NAVO-verdrag ("artikel-5") direct betrokken raakt bij een grootschalig gewapend conflict. Daarnaast groeit de hybride dreiging. Sabotage, cyberaanvallen en informatieoperaties nemen toe en inzicht in onze afhankelijkheden is belangrijker dan ooit. De Russische agressie tegen Oekraïne en de veranderende internationale verhoudingen vereisen dat Europa en daarmee Nederland, meer verantwoordelijkheid neemt voor zijn veiligheid. Een hybride en militair conflictscenario vraagt om een significante versterking van onze weerbaarheid. Tegelijkertijd dwingen de beschikbare middelen tot keuzes. Niet alles kan tegelijkertijd en direct. Een gefaseerde en stapsgewijze aanpak is nodig, waarbij de noodzakelijke groei en versterking van onze krijgsmacht hand in hand gaat met de inzet op versterking van de weerbaarheid van de (Nederlandse) maatschappij.

Deze opgave is groot en complex. Het raakt bijna alle onderdelen van de maatschappij en brengt vraagstukken in beeld waar we sinds het einde van de Koude Oorlog niet meer over hebben nagedacht en het opbouwen van kennis hierover en capaciteiten kost tijd. Het bepalen van de concrete beleidsinzet heeft daarom op sommige terreinen wat langer nodig. Uw Kamer ontvangt daarom in het najaar een uitgebreidere brief, waarin concrete inzet en vervolgstappen worden opgenomen. De vervolgstappen zullen zijn ingepast binnen de beschikbare middelen op de relevante begrotingshoofdstukken. Eventuele vervolgstappen met budgettaire gevolgen zullen onderdeel zijn van reguliere financiële besluitvormingsmomenten. Hierbij zijn de begrotingsregels van toepassing. Deze brief beschrijft op hoofdlijnen de huidige stand van zaken.

Maatschappelijke beweging

Het kabinet constateert dat het afgelopen jaar breed in de maatschappij een aanzienlijke beweging op gang is gekomen. Gemeenten en veiligheidsregio's, maar ook bedrijven, verenigingen, maatschappelijke instellingen en vrijwilligersorganisaties zijn actief aan de slag gegaan met de vraag hoe Nederland beter kan worden voorbereid op crisis- en conflictscenario's. Ook ontstaan er steeds meer burgerinitiatieven. Het kabinet moedigt dit aan en ondersteunt en faciliteert waar mogelijk. Daarom informeren en activeren we sinds begin 2024 de hele samenleving door middel van brede publiekscommunicatie over dreigingen en hoe ieder zich goed kan voorbereiden. Waar in het voorjaar van 2024 nog maar 15% actie had ondernomen, bleek dit in de meting van december 2024 gestegen naar 26% en in april 2025 naar 29%.

In het najaar van 2025 start een meerjarige publiekscampagne die als doel heeft dat steeds meer Nederlanders de dreiging (er)kennen evenals de mogelijke impact hiervan op Nederland, men de noodzaak ziet van voorbereiding op langdurige uitval en daarom een noodpakket samenstelt, een noodplan maakt en deelneemt aan het gesprek over de dreiging en de voorbereiding. Een huis-aan-huis-publicatie van de Rijksoverheid die aansluit bij het weerbaarheidsgedrag van de Nederlandse samenleving, is hier onderdeel van. Gesteund door bestuurlijke en maatschappelijke partners. Ter voorbereiding van het bedrijfsleven, wordt met een bewustwordingscampagne ingezet op bekendheid van risico's en te nemen basismaatregelen. In nauwe samenwerking met VNO-NCW en MKB-Nederland, activeert het ministerie van Economische Zaken publiek-privaat dialoog, tevens zal een centrale loketfunctie worden ingericht waar bedrijven terecht kunnen voor informatie.

Datum

11 juli 2025

Onze referentie

6549113

Huidige ontwikkelingen

Het kabinet is momenteel aan de slag met de uitwerking van de stapsgewijze aanpak. In de uitwerking van de opgaves wordt gekeken naar maatregelen die de impact van de dreiging op de continuïteit van de maatschappij snel verkleinen, wat een acuut veranderende dreigingscontext aan maatregelen vraagt, waar de ondersteuningsbehoefte van Defensie het grootst is en wat de EU en NAVO vragen (onder meer via de NAVO Weerbaarheidsdoelen¹ en de EU Paraatheidsuniestrategie²). De voorgenomen stappen dragen niet alleen bij aan de voorbereiding op een hybride en militair conflictscenario, maar ook bij andere crises of rampen, zoals grootschalige overstromingen, een pandemie of langdurige uitval van vitale processen.

Het kabinet onderkent dat een crisis- en conflictscenario een significante voorbereiding vraagt. Dit doen we samen met onze internationale partners. Op initiatief van Nederland zet een ministeriële coalitie van gelijkgestemde lidstaten zich daarom in om civiele weerbaarheid en militaire paraatheid te versterken. Daarin wordt samengewerkt met Denemarken, Zweden, Finland, Estland, Letland, Litouwen, België en Luxemburg. Ook met niet EU-landen als het Verenigd Koninkrijk en Noorwegen wordt de samenwerking op weerbaarheid verstevigd.

Naast deze internationale samenwerking neemt het kabinet stappen om met prioriteit te werken aan de robuustheid, redundantie en het herstelvermogen van de vitale processen in de domeinen energie (elektriciteit, gas en olie), logistiek en transport (havens, luchtvaartsector en vervoer over spoor en weg), telecommunicatie (inclusief plaats- en tijdbepaling, noodcommunicatie en internettoegang), voedsel- en drinkwatervoorziening, kennisinstellingen en gezondheidszorg. Dit zijn eveneens de domeinen waarvoor Defensie met voorrang werkt aan een concrete behoeftestelling ten aanzien van civiele ondersteuning. Vanwege de cruciale rol van medeoverheden is het daarbij van belang dat deze blijven functioneren gedurende een crisis- of conflictsituatie. Er zijn verschillende voorbeelden te noemen hoe departementen samen met de sectoren werken aan maatregelen. Zo zet het ministerie van Economische Zaken zich in om de samenwerking met sleutelpartijen in de telecommunicatiesector te versterken en meer gezamenlijk te oefenen. Het ministerie van Klimaat en Groene Groei herziert, onder andere in het licht van de groeiende geopolitieke dreiging, de crisisplannen Elektriciteit (LCP-E) en Gas (LCP-G). Het ministerie van Justitie en Veiligheid onderzoekt hoe de huidige noodcommunicatie toekomstbestendig ingericht kan worden. Het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur voert

¹ De NAVO-weerbaarheidsdoelstellingen zijn een intensivering van de 7 Baseline Requirements en zien toe op de continuïteit van de overheid, energievoorziening, grootschalige opvang van personen, levensbehoeften, opvang van gewonden, (tele-)communicatie en transport.

² Preparedness Union Strategy EUR-Lex EUR-Lex - 52025JC0130

actieve gesprekken met sectorpartijen en wil deze structureel vormgeven in een nieuw publiek-privaat gremium. Daarnaast komt er een Landelijk Crisis Plan Voedselzekerheid. Inzake plaats- en tijdsbepaling wordt de meest kritieke infrastructuur daarvoor momenteel geïnventariseerd.

Datum

11 juli 2025

Onze referentie

6549113

Voor de versterking van de weerbaarheid komt op basis van de Voorjaarsnota 2025 vanaf 2027 structureel €70 miljoen beschikbaar op de begroting van het ministerie van Justitie en Veiligheid voor de versterking van de regionale en lokale weerbaarheid. Circa € 5 mln. is bestemd is voor de publiekscampagne en circa € 65 mln. voor de verdere versterking van de regionale en lokale weerbaarheid. Daarnaast heeft de minister van Justitie en Veiligheid binnen zijn begroting ruimte gevonden van € 10 mln. voor 2025 en € 20 mln. voor 2026 om al eerder een start te maken met deze versterking. Het inrichten van noodsteunpunten is daarbij belangrijk.

Om als overheid beter in staat te zijn om de gevolgen van een crisis- en conflictsituatie te beheersen, wordt de civiel-militaire crisiscoördinatie, besluitvorming en aansturing verbeterd. De toepasbaarheid en eventuele lacunes van het staatsnoodrecht en andere wettelijke grondslagen in het licht van een crisis of conflict worden onderzocht. We breiden de mogelijkheden uit tot het delen van gerubriceerde informatie in de crisisstructuur op nationaal niveau. Ook wordt onderzocht hoe er beter sturing kan worden gegeven aan situaties waarin schaarste van bijvoorbeeld personeel, goederen of capaciteiten zich voordoet. In navolging van het Hooflijnenakkoord en in lijn met motie van lid Idsinga³, wordt onderzoek gedaan naar de rol die strategische voorraden mogelijk kunnen spelen. Ook wordt momenteel het Landelijk Crisisplan Militaire Dreigingen (LCP-MD) gefinaliseerd met als doel het realiseren van een efficiënte en effectieve crisisbeheersing in aanloop naar en tijdens een militair conflict. Daarnaast wordt een verkenning uitgevoerd naar hetgeen nodig is voor het inrichten van een robuuste en redundante civiel-militaire waarschuwingsketen (van detectie tot alerteren) bij (hybride) militaire dreiging. Doel hiervan is onder meer om de mogelijkheden in beeld te brengen om alle inwoners bij militaire dreiging te waarschuwen op meer dan één manier. Beïnvloeding van informatie door statelijke actoren speelt een steeds belangrijkere rol in de pogingen van statelijke actoren om de democratie, rechtstaat en samenleving te ondermijnen en verzwakken. Zoals toegezegd aan uw Kamer, start nog dit jaar een onderzoek naar de cognitieve dimensie van hybride dreigingen.⁴

Dit kabinet investeert fors in Defensie en het vergroten van de militaire paraatheid. Defensie bouwt aan een inzetbare en schaalbare krijgsmacht die is voorbereid op uiteenlopende dreigingen, kan afschrikken en zo nodig kan vechten en winnen. Concreet betekent dit dat we meer materieel aanschaffen en meer personeel aannemen om onze capaciteiten te vergroten, inzetten op digitalisering, en gebruikmaken van meer fysieke ruimte om te kunnen trainen en oefenen. Dat is vastgelegd in de Defensienota en diverse uitwerkingen daarvan. Ook zijn passende wet- en regelgeving, verduidelijking van bestuurlijke en operationele verantwoordelijkheden en versterkte publiek-private samenwerking nodig. Hiervoor worden verschillende initiatieven opgezet, onder andere via het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD) en de Wet op de Defensie Gereedheid (WODG).

Daarnaast versnellen en faciliteren we investeringen in de defensie-industrie door middel van de recent gepubliceerde industrie- en innovatieagenda met

³ Kamerstukken II, 2024–2025, 32 852, nr. 333

⁴ Toezegging van minister van Justitie en Veiligheid om voor de zomer van 2025 de Kamer schriftelijk te zullen informeren over de opzet van het onderzoek naar de cognitieve dimensie van hybride dreigingen (TZ202504-141)

bijbehorende wetgevingsvoorstellen. Verder brengen we in kaart welke civiele ondersteuning de krijgsmacht nodig heeft en hoe die kan worden geborgd. Op het gebied van militaire mobiliteit wordt bijvoorbeeld in samenwerking met ProRail en Rijkswaterstaat heel precies vastgesteld wat Defensie nodig heeft in voorbereiding op en in tijden van een conflict. De groei van Defensie en samenwerking met maatschappelijke partners maakt dat de krijgsmacht beter is voorbereid op een militair conflict.

Datum

11 juli 2025

Onze referentie

6549113

Vooruitblik

Het kabinet is hard aan de slag met de uitwerking van de weerbaarheidsopgave. Hierbij onderzoekt het kabinet ook de nationale doorvertaling en financiële implicaties van de nieuwe *NATO Defence Investment Pledge*. Tijdens de NAVO Top van 24-25 juni jl. is afgesproken om 1,5% van het BBP aan te wenden voor uitgaven aan de weerbaarheid van de maatschappij, waaronder de bescherming van kritieke infrastructuur, civiele paraatheid en cyberverdediging en het versterken van de defensie-industrie en innovatie.

Daarnaast is een belangrijk onderdeel van de brede weerbaarheidsopgave het waarborgen en stimuleren van de stabiliteit, continuïteit en het herstelvermogen van de samenleving. Daarom worden mensen uit alle geledingen van de samenleving, inclusief jongeren en kwetsbare groepen, betrokken bij het vervolg van de brede weerbaarheidsstrategie. Dit helpt ook bij een goede balans tussen het veiligheidsbelang enerzijds en andere grondrechten en belangen die noodzakelijk zijn voor democratie en continuïteit van de samenleving anderzijds. Het intensieve werk met departementen en maatschappelijke partners gaat door om volgende stappen naar een nog beter weerbare maatschappij vorm te geven.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

De Minister van Defensie,

D.M. van Weel

R.P. Brekelmans

De Staatssecretaris van Defensie,

G.P. Tuinman

Risico- en Crisisbarometer- Extra meting december 2024

In opdracht van de Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV)

Colofon

Uitgave

Ipsos I&O
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2025/025

Datum

februari 2025

Opdrachtgever

Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV)

Auteurs

Gwendolyn van Straaten
Jente Wolberink
Femke Konings

Copyright

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1 Inleiding	8
1.1 Achtergrond en doel	8
1.2 Uitvoering van het onderzoek en onderzoeksverantwoording	8
1.3 Presentatie van de cijfers	9
2 Vragen over vertrouwen in de overheid en risico's en dreigingen	12
2.1 Vertrouwen in de overheid	12
2.2 Ingeschatte waarschijnlijkheid risico's en dreigingen	13
2.3 Kennis risico's en dreigingen	17
2.4 Ernst gebeurtenissen	20
2.5 Zorgen over risico's en dreigingen	24
2.6 Uitkomsten open antwoorden zorgen risico's en dreigingen	29
3 Voorbereiding op handelen bij risico's	32
3.1 Opzoeken of ontvangen van informatie over risico's en dreigingen	32
3.1 Wel of geen actie ondernomen	34
3.2 Waarom geen actie ondernomen	38
3.3 Wel informatie opgezocht of ontvangen, maar geen actie ondernomen	39
3.4 Anderen helpen bij een ramp of crisis	40
4 Rol van de overheid	43
4.1 Beoordeling inspanning overheid	43
4.2 Vertrouwen informatievoorziening	47

Samenvatting

Tabel 1 toont de significante ontwikkelingen (daling/stijging) in procentpunten tussen de decembermeting 2024 en de najaarsmeting 2024 voor de zeventien risico's en dreigingen. Onderaan de tabel is een leeswijzer opgenomen. Voor elk criterium staat vermeld of er sprake is van een toename (donkerblauw gemarkeerd) of een afname (lichtblauw gemarkeerd).

Vertrouwen in de overheid daalt weer na een toename

Tussen het najaar 2022 en de najaarsmeting van 2024 is er sprake van een duidelijke daling in het percentage dat *geen* vertrouwen heeft in de overheid (van 54% naar 34%), tegelijkertijd steeg in die periode het percentage dat wel (heel) veel vertrouwen heeft in de overheid van 12 procent naar 18 procent. Bij de meest recente meting van december 2024 neemt het vertrouwen in de overheid echter weer af. Ruim vier op de tien inwoners (44%) hebben weinig of helemaal geen vertrouwen in de overheid. Twaalf procent heeft (heel) veel vertrouwen in de overheid.

Meer zorgen over geopolitieke/militaire dreigingen en toename van de opvatting dat de overheid hier te weinig aan doet

Ten opzichte van de najaarsmeting ziet een groter deel geopolitieke en militaire dreigingen als een gebeurtenis die (*zeer*) *waarschijnlijk* is. Ook maakt een groter deel zich hier zorgen over (een groter deel noemt deze gebeurtenis in zijn of haar top 5 van zorgen), ook heeft een groter deel het idee dat de overheid te weinig doet aan geopolitieke en militaire dreigingen. Op de langere termijn is de sterkste stijging te zien in het percentage dat geopolitieke en militaire dreigingen waarschijnlijk vindt, tussen de najaarsmeting van 2021 en de voorjaarsmeting van 2022 (van 30% naar 59%). Deze stijging is ook zichtbaar als het gaat om zorgen maken (van 12%

naar 47%). Deze uitkomsten hebben een duidelijke link met de start van de oorlog tussen Rusland en Oekraïne. Opvallend is dat in de periode najaar 2022- najaar 2023 zowel de ingeschatte ernst van geopolitieke dreigingen als de zorgen over deze gebeurtenis wat afnamen. Momenteel is de ingeschatte ernst gestabiliseerd, terwijl de zorgen eind 2024 weer zijn gestegen.

Daling zorgen extremisme en terrorisme

De duidelijke stijging in zorgen over extremisme en terrorisme tussen de najaarsmeting 2023 en voorjaarsmeting 2024 -die zich doorzette in najaar 2024- zet zich niet in de huidige meting voort. Er is juist een afname te zien in het percentage inwoners dat deze gebeurtenissen in hun top 5 van zorgen zet.

Meer inwoners zoeken informatie op over het stoppen van vitale processen

Zeven op de tien inwoners hebben het afgelopen jaar informatie ontvangen of opgezocht over risico's en dreigingen. Men heeft met name informatie opgezocht of ontvangen over geopolitieke en militaire dreigingen (28%). Er is een sterke toename zichtbaar in het percentage inwoners dat informatie heeft opgezocht of ontvangen over het stoppen van vitale processen (van 14% naar 20%). Deze bevinding is in lijn met de extra aandacht vanuit de overheid en de media voor dit thema.

Toename in het percentage inwoners dat actie heeft ondernomen

In december 2024 geeft ruim een kwart (26%) aan actie te hebben ondernomen om beter voorbereid te zijn op risico's en dreigingen. Dit is toegenomen ten opzichte van de najaarsmeting en lijkt ook in lijn te zijn met de extra aandacht vanuit de overheid en de media.

Door de stijging ligt het percentage inwoners dat actie ondernomen heeft om zichzelf voor te bereiden weer op het niveau van 2022.

Nieuwsmedia belangrijkste reden om actie te ondernemen

In de huidige meting zijn inwoners voor het eerst gevraagd wat voor hen de redenen waren om actie te ondernemen. Informatie die men tot zich nam via nieuwsmedia is de meest genoemde reden (61%). Een derde zegt dat gesprekken met mensen in hun sociale omgeving aanleiding waren om in actie te komen en bij een even grote groep droeg communicatie vanuit de overheid bij aan de keuze om actie te ondernemen.

Bezorgdheid en waakzaamheid leiden tot het ondernemen van actie

We hebben inwoners ook gevraagd wat voor gevoelens er bij hen voor zorgden dat ze in actie kwamen, waarbij zij uit een lijst met gevoelens één of meerdere gevoelens konden aanwijzen. Bezorgdheid (63%) en waakzaamheid (53%) worden het vaakst genoemd door inwoners.

Afname in het idee dat men zelf geen actie kan ondernemen

In december 2024 is een duidelijke daling te zien in het aantal inwoners dat geen actie ondernam met als reden omdat 'ze zelf niets kunnen doen' (van 39% naar 27%). Voorheen was dit de meest genoemde reden om geen actie te ondernemen. Nu is de meest genoemde reden dat men het niet nodig vindt (36%). Ook dit is een significante toename ten opzichte van de najaarsmeting van 2024.

Vertrouwen in de informatievoorziening van de overheid gedaald

In de huidige meting heeft een kwart van de inwoners (26%) (veel) vertrouwen in de informatievoorziening van de overheid tijdens een ramp of crisis. Ruim één op de vijf (22%) heeft weinig of helemaal geen vertrouwen in de informatievoorziening van de overheid. De langetermijn-trend laat zien dat het vertrouwen in de informatievoorziening tussen de najaarsmeting 2022 en de voorjaarsmeting 2023 toe nam om vervolgens stabiel te blijven en bij de huidige meting weer terug te zakken naar het niveau van 2022.

Tabel 1 – Totaaloverzicht uitkomsten ontwikkeling december 2024-najaarsmeting 2024*

Risico's en dreigingen	% (zeer) waarschijnlijk december 2024	% (zeer) waarschijnlijk verschil december 2024 – najaar 2024	% zeer ernstig/ catastrofaal verschil december 2024 – najaar 2024	% dat gebeurtenis in top 5 zorgen noemt verschil december 2024 – najaar 2024	% dat informatie heeft ontvangen/ opgezocht december 2024 – najaar 2024	% dat vindt dat de overheid te weinig doet december 2024 – najaar 2024
Cyberdreigingen	77%					
Georganiseerde criminaliteit	75%			-4%		
Spanningen tussen bevolkingsgroepen	73%					
Extremisme	69%			-6%	-4%	
Geopolitieke en militaire dreigingen	65%	+6%		+9%		+7%
Terrorisme	61%		-5%	-6%		
Inmenging/ beïnvloeding rechtsstaat	60%				-6%	
Economische dreigingen	58%			+6%		
Extreem weer	57%	-6%				
Infectieziekte	44%	-7%		-7%	-8%	
Overstromingen	40%					
Natuurbrand	36%	-8%				
Transportongeval	34%	-7%				
Het stoppen van vitale processen	34%			+6%	+6%	
Milieuramp of een chemisch incident	31%					
Stralingsongeval	12%					+4%
Aardbeving	8%					

*De getoonde verschillen in percentages betreffen het verschil in procentpunten tussen de decembermeting 2024 en de najaarsmeting 2024.

De percentages in de tabel zijn achtereenvolgend gebaseerd op de volgende vraagstellingen:

‘Geef per gebeurtenis aan hoe waarschijnlijk of onwaarschijnlijk je het vindt dat deze zich voordoet’; ‘Als de onderstaande gebeurtenissen zich zouden voordoen, hoe ernstig is dat voor de Nederlandse samenleving?’; ‘Kies nu maximaal vijf gebeurtenissen waar jij je de meeste zorgen over maakt’; ‘Heb je het afgelopen jaar over deze risico's en dreigingen informatie ontvangen of opgezocht?’; ‘In hoeverre vind je dat de Nederlandse overheid voldoende doet om deze risico's en dreigingen te voorkomen?’.

Inleiding

1 Inleiding

1.1 Achtergrond en doel

Ipsos I&O voert sinds 2022 de Risico- en Crisisbarometer uit, in opdracht van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV). Ipsos I&O voert twee keer per jaar een hoofdmeting uit. Doel van dit onderzoek is om inzicht te krijgen in de zorgen, angsten en gevoelens over veiligheid in Nederland en het vertrouwen dat inwoners van Nederland hebben in het optreden van de overheid bij rampen en crises. Naast deze hoofdmetingen, kan Ipsos I&O op aanvraag extra metingen uitvoeren. Dit rapport bevat de uitkomsten van de extra RCB-meting. De reden voor deze extra meting is dat het NCTV meer aandacht wil besteden aan het thema 'weerbaarheid', vanwege ontwikkelingen die in de maatschappelijke context worden uitgelicht.

Maatschappelijke context

Verschillende oorlogen en conflicten waren nog steeds gaande gedurende de dataverzameling van dit onderzoek. Dit geldt voor de oorlog tussen Rusland en Oekraïne, die startte halverwege februari 2022. Het conflict tussen Israël en de Palestijnse gebieden was ook nog gaande, wat ook zijn effecten heeft op de maatschappelijke verhoudingen in Nederland. Door deze oorlogen en conflicten is er extra aandacht voor 'maatschappelijke weerbaarheid'. Rutte, als leider van de NAVO, hield een toespraak waarin hij sprak over 'wartime mindset'. Op 11 november zond de EO een uitzending uit, genaamd Black-out', over de effecten en gevolgen van een grootschalige stroomuitval en hoe inwoners zich hierop kunnen voorbereiden. In december gaven banken aan dat inwoners cash geld

in huis moeten halen. Via verschillende wegen heeft de boodschap van weerbaarheid inwoners dus bereikt. Deze extra meting is uitgevoerd in het licht van deze laatste ontwikkeling.

1.2 Uitvoering van het onderzoek en onderzoeks-verantwoording

Doelgroep & steekproef

De doelgroep van dit onderzoek zijn inwoners van Nederland van 18 jaar en ouder. Voor dit onderzoek is een gestratificeerde steekproef getrokken uit het I&O Research Panel van 2.500 inwoners, op de achtergrondkenmerken leeftijd, geslacht, opleiding, migratieachtergrond en stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen van 2023.

Aan het onderzoek hebben 969 panelleden meegedaan. Dit is een representatieve respons van 39 procent.

Benadering deelnemers onderzoek

De dataverzameling is uitgevoerd tussen 16 en 23 december 2024. De geselecteerde panelleden zijn door middel van een neutrale uitnodigingsmail gevraagd om deel te nemen aan het onderzoek. Hierin stond zowel de naam van de opdrachtgever (NCTV) als het onderwerp van het onderzoek **niet** genoemd. Hierdoor zijn personen niet vooraf beïnvloed in hun antwoorden en is selectieve respons voorkomen.

Weging en marges

Op de data is een weging (op randtotalen) toegepast op de achtergrondkenmerken: leeftijd, geslacht, opleiding, migratieachtergrond, stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen in november 2023 en regio (op basis van de Nielsen 4- indeling van het CBS). De weging is uitgevoerd conform de richtlijnen van de Gouden Standaard. Hiermee komen de verhoudingen in de steekproef op deze achtergrondkenmerken overeen met de werkelijke verhoudingen onder de Nederlandse bevolking van 18 jaar en ouder.

Bij onderzoek is er sprake van een betrouwbaarheidsinterval en onnauwkeurigheidsmarges. In dit onderzoek gaan we uit van een betrouwbaarheidsinterval van 99 procent (significantieniveau van 0,01). Er is voor dit hogere betrouwbaarheidsniveau gekozen, omdat er relatief veel verschillen – ook tussen metingen onderling – worden getoetst. Door strenger te toetsen wordt het risico om verschillen onterecht als significant aan te merken kleiner. Bij een netto steekproef van $n=969$ en een uitkomst van 50 procent is er sprake van een foutmarge van plus of min 4,14 procent. Dit wil zeggen dat met 99 procent zekerheid kan worden gesteld dat de uitkomst in de gehele populatie tussen 45,86 en 54,14 procent ligt.

I&O Research Panel

Het I&O Research Panel is geworven op basis van aselechte personen – en huishoudenssteekproeven op een traditionele manier (geen zelfaanmelding). Het I&O Research Panel werkt met een spaarprogramma, waarbij deelnemers punten sparen afhankelijk van de lengte en complexiteit van de vragenlijst. Deze punten kunnen later worden ingewisseld voor Bol.com-tegoed of een donatie aan een goed doel.

1.3 Presentatie van de cijfers

In sommige gevallen tellen percentages niet op tot 100 procent. Dit komt door afrondingsverschillen. Bij sommige vragen waren meerdere antwoorden mogelijk. Dit staat bij de figuurtitels vermeld. Niet elke vraag is aan elke respondent gesteld, daardoor kan het aantal personen dat een vraag heeft ingevuld, afwijken van het totaal ($n=969$). Bij die vragen is in de figuurtitel beschreven wat de percentagebasis is en het aantal personen dat de vraag heeft beantwoord.

Wanneer we in dit onderzoek spreken over inwoners van Nederland, doelen we op een representatieve groep inwoners van 18 jaar en ouder.

Beschrijving van trends

Dit is de zesde meting van de RCB uitgevoerd door Ipsos I&O. Onderzoeksbureau Motivaction voerde de voorgaande barometers uit en maakte hierbij gebruik van het StemPunt-panel. Vanwege de overstap van Motivaction naar Ipsos I&O als uitvoerder van de RCB, kunnen de resultaten van de metingen vóór 2022 niet een-op-een worden vergeleken met de metingen na 2022 en kan niet worden bepaald of de verschillen tussen de jaren ook daadwerkelijk significant zijn. Deze trendbreuk is aangegeven door middel van een stippellijn in de figuren.

De vergelijking tussen de huidige meting (december 2024) en de najaarsmeting 2024 geven we weer in een staafdiagram, waarbij we met driehoekjes aangeven wat de significante verschillen zijn. Een grijs driehoekje omlaag staat voor een significante afname. Een zwart driehoekje omhoog staat voor een significante toename.

De najaarsmeting geven we het cijfer '2' en de huidige meting het cijfer '3' in de figuren en tabellen.

De langetermijn-trends geven we weer voor de gebeurtenissen: cyberdreigingen, geopolitieke en militaire dreigingen, terrorisme, extremisme, het stoppen van vitale processen en spanningen tussen bevolkingsgroepen. We tonen de ontwikkelingen (wanneer mogelijk) sinds 2019 in trendgrafieken.

Leeswijzer

Het rapport is ingedeeld in de volgende hoofdstukken:

Hoofdstuk 2. Vragen over vertrouwen in de overheid en risico's en dreigingen

Dit hoofdstuk gaat over de mate van vertrouwen van inwoners in de overheid. Op het gebied van risico's en dreigingen gaat dit hoofdstuk in op: zorgen, waarschijnlijkheid, kennis en ernst.

Hoofdstuk 3. Voorbereiding op en handelingen bij risico's en dreigingen

Dit hoofdstuk gaat in op informatiezoekgedrag, actie ondernemen naar aanleiding van risico's en dreigingen en de intentie tot ondernemen van actie bij rampen en crises.

Hoofdstuk 4. Rol van de overheid

Dit hoofdstuk gaat over de houding van inwoners van Nederland m.b.t. de rol van de overheid bij het voorkomen van risico's en dreigingen en de informatievoorziening van de overheid bij rampen en crises.

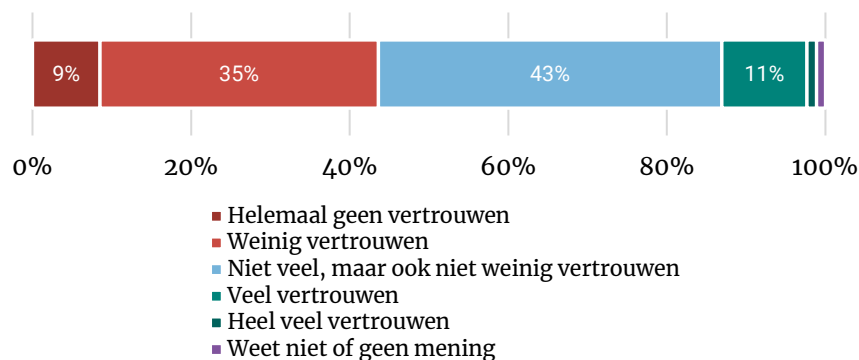

2. Vragen over vertrouwen in de overheid en over risico's en dreigingen

2 Vragen over vertrouwen in de overheid en risico's en dreigingen

2.1 Vertrouwen in de overheid

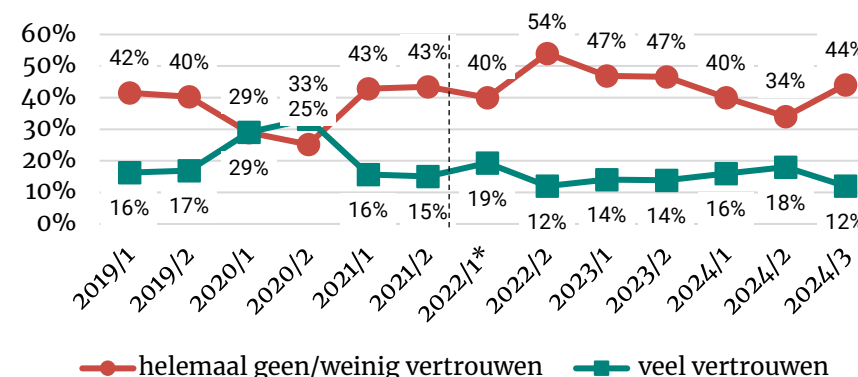
Figuur 2-1 - Hoeveel vertrouwen heb jij op dit moment in de overheid? (2024/3) Basis: alle inwoners van Nederland (n=969)

Eén op de drie inwoners heeft weinig of helemaal geen vertrouwen in de overheid

Ruim vier op de tien (44%) inwoners hebben *weinig* of *helemaal geen* vertrouwen in de overheid. Een bijna even groot deel (43%) heeft *niet veel, maar ook niet weinig* vertrouwen in de overheid. Elf procent geeft aan wel *veel* of *heel veel* vertrouwen te hebben in de overheid in het algemeen.

Figuur 2-2 - Hoeveel vertrouwen heb jij op dit moment in de overheid?* (trend) Basis: alle inwoners van Nederland

* De vraagstelling komt weer overeen met de vraagstelling in de metingen van 2019–2021. In de meting 2022/1 was eenmalig het woordje 'landelijke' toegevoegd in de vraagstelling: Hoeveel vertrouwen heb jij op dit moment in de landelijke overheid?

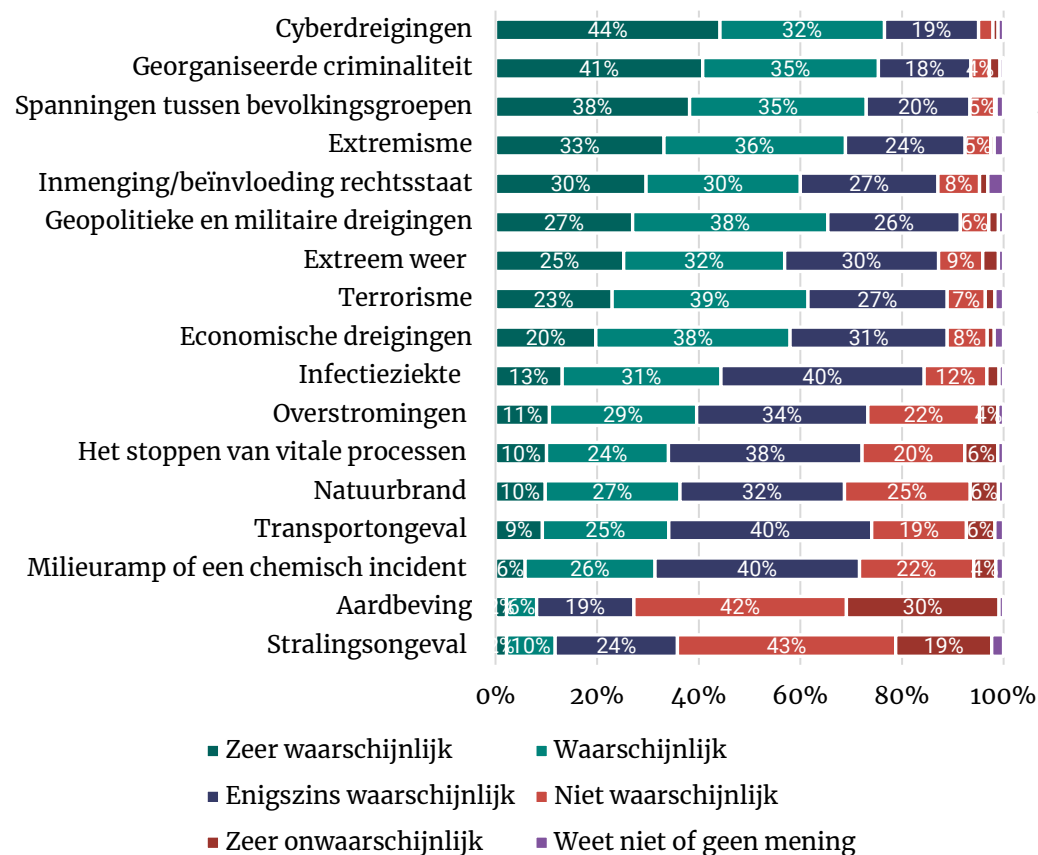
Toename in percentage dat weinig vertrouwen heeft in de overheid

Figuur 2-2 laat de ontwikkeling zien van helemaal geen of weinig vertrouwen in de overheid (rode lijn) en (heel) veel vertrouwen in de overheid (groene lijn). In het begin van de coronapandemie (begin 2020) was het percentage dat vertrouwen had in de overheid het hoogst en het percentage dat geen vertrouwen had in de overheid het laagst. Na deze periode laat het vertrouwen een duidelijke dip zien, andersom steeg het percentage dat geen vertrouwen heeft in de overheid. In de voorjaars- en najaarsmeting van 2024 daalde, ten opzichte van de metingen sinds najaar 2022, het percentage dat geen vertrouwen heeft in de overheid. Andersom steeg het percentage dat vertrouwen heeft in de overheid. De huidige meting laat zien dat het vertrouwen in de overheid weer afneemt (van 18% naar 12%). De groep die weinig tot geen vertrouwen in de overheid heeft neemt andersom weer toe (van 34% naar 44%).

2.2 Ingeschatte waarschijnlijkheid risico's en dreigingen

Figuur 2-3 - Hieronder staat een lijst van gebeurtenissen die een risico of een dreiging kunnen vormen voor de nationale veiligheid. Geef per gebeurtenis aan hoe waarschijnlijk of onwaarschijnlijk je het vindt dat deze zich voordoet.

Basis: alle inwoners van Nederland (n=969)

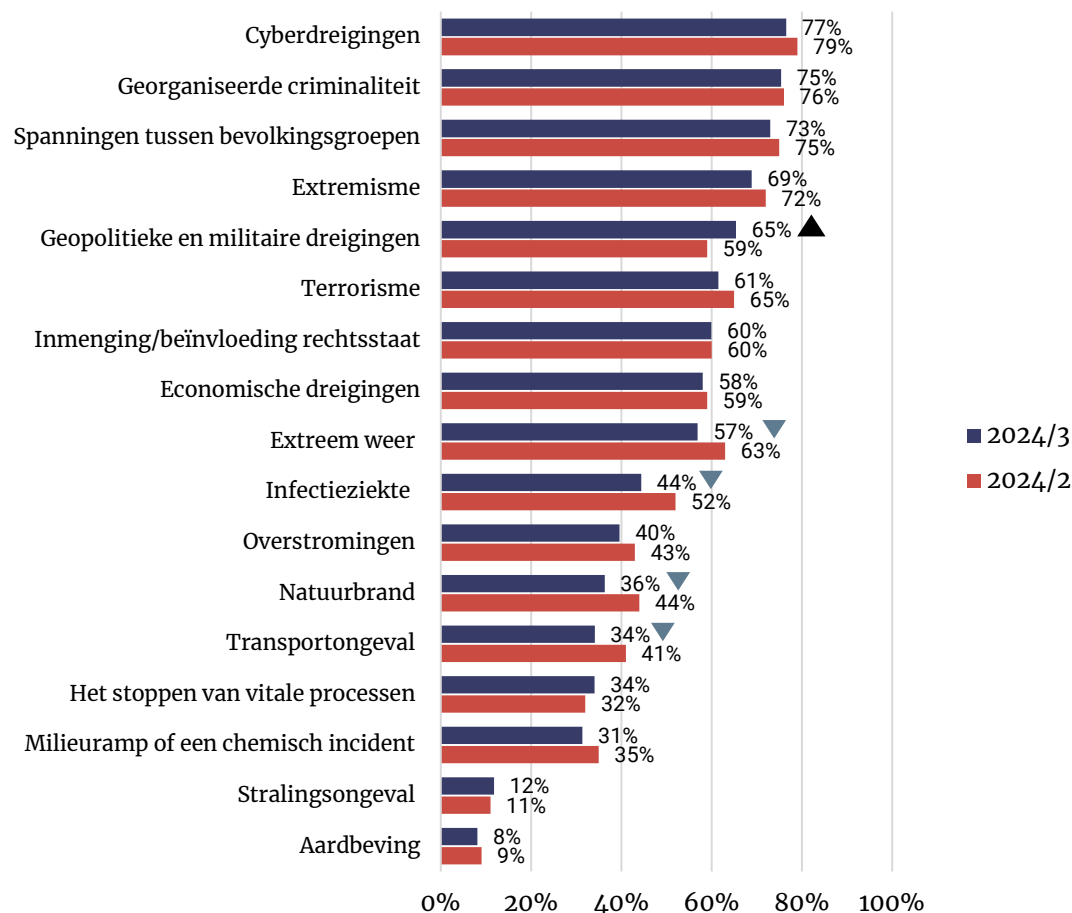
Cyberdreigingen, georganiseerde criminaliteit en spanningen tussen bevolkingsgroepen meest waarschijnlijke dreigingen

Ruim vier op de tien (44%) inwoners denken dat het *zeer waarschijnlijk* is dat cyberdreigingen zich voordoen in Nederland. Een vrijwel even grote groep acht georganiseerde criminaliteit (42%) *zeer waarschijnlijk* in Nederland. Spanningen tussen bevolkingsgroepen staat op de derde plek (38% schat deze gebeurtenis als *zeer waarschijnlijk*).

Inwoners schatten de kans op een stralingsongeval (2% *zeer waarschijnlijk*) of een aardbeving (2% *zeer waarschijnlijk*) het laagst in.

Ontwikkeling waarschijnlijkheid risico's en dreigingen

Figuur 2-4 - Hieronder staat een lijst van gebeurtenissen die een risico of een dreiging kunnen vormen voor de nationale veiligheid. Geef per gebeurtenis aan hoe waarschijnlijk of onwaarschijnlijk je het vindt dat deze zich voordoet. (% (zeer) waarschijnlijk) Basis: alle inwoners van Nederland

Waarschijnlijkheid geopolitieke en militaire dreigingen toegenomen

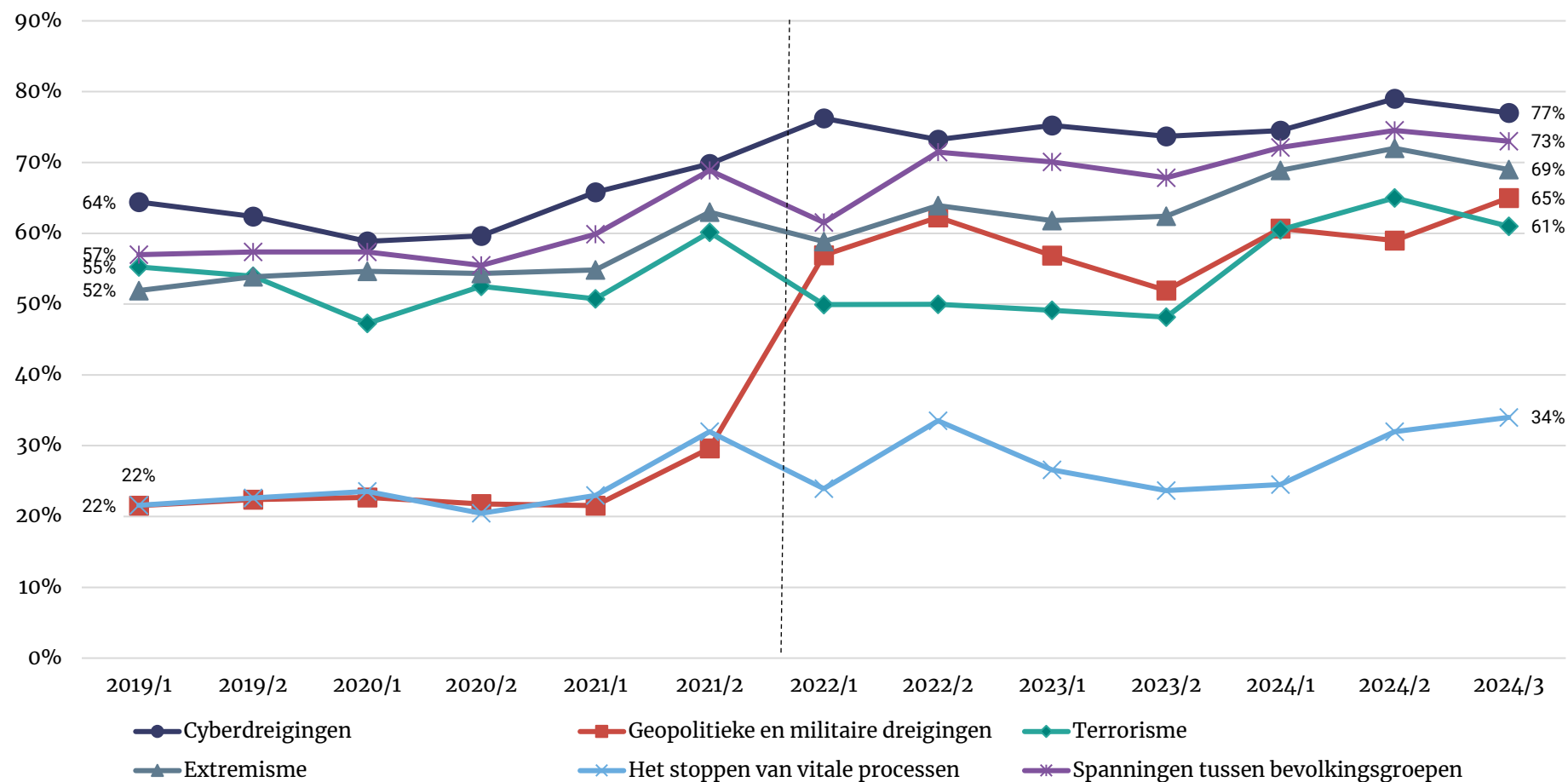
Net als in de vorige meting achten inwoners de kans op cyberdreigingen, georganiseerde criminaliteit en spanningen tussen bevolkingsgroepen het meest waarschijnlijk.

Ten opzichte van de najaarsmeting denkt een kleiner percentage van de inwoners dat het (zeer) waarschijnlijk is dat extreem weer (-6 procentpunt), infectiezieken (-8 procentpunt), natuurbranden (-8 procentpunt) en transportongevallen (-7 procentpunt) zich voordoen.

Ten opzichte van het najaar 2024 is er één gebeurtenis waarvan meer inwoners denken dat de waarschijnlijkheid toe is genomen, dat is geopolitieke en militaire dreigingen (+6 procentpunt).

Figuur 2-5 – Waarschijnlijkheid gebeurtenissen over de tijd (% (zeer) waarschijnlijk)

Basis: alle inwoners van Nederland

In 2024 toename ingeschatte waarschijnlijkheid van spanningen tussen bevolkingsgroepen, extremisme en terrorisme

Figuur 2-5 laat de trend zien van het percentage inwoners dat een zestal gebeurtenissen¹ (zeer) waarschijnlijk vindt sinds 2019. Hieruit blijkt dat over de langere termijn bij deze gebeurtenissen sprake is van een toename.

- Cyberdreigingen. Tussen het najaar van 2020 en het voorjaar van 2022 is het percentage gestegen (van 60% naar 76%). Na het voorjaar van 2022 blijft het beeld redelijk stabiel. In de najaarsmeting van 2024 is het percentage verder gestegen (naar 79%). Deze stijging zet in de huidige meting niet door, het beeld blijft met 77 procent stabiel.
- Spanningen tussen bevolkingsgroepen. Tussen het voorjaar van 2019 en de huidige meting is een stijging in het percentage inwoners dat deze gebeurtenis als waarschijnlijk ziet (van 57% naar 73%). De sterkste stijgingen zijn te zien tussen het najaar van 2020 en het najaar van 2022, met het voorjaar van 2022 als uitzondering.
- Extremisme. Tussen het voorjaar van 2021 en het najaar van 2021 steeg dit percentage van 55 naar 63 procent. Dit percentage bleef tot de najaarsmeting van 2023 redelijk stabiel. Sinds 2024 neemt het percentage dat extremisme zeer waarschijnlijk acht in de

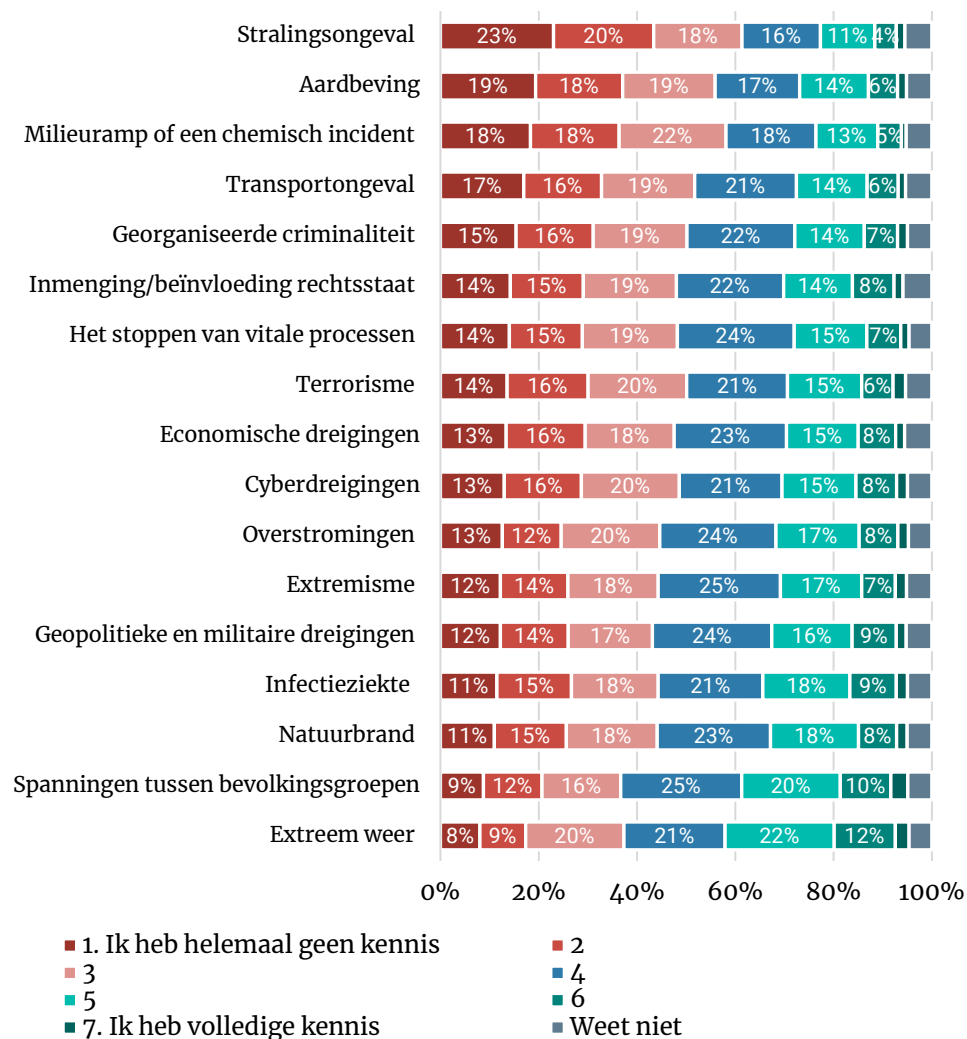
Nederlandse samenleving weer toe (van 62% naar 72%). In de huidige meting zet deze stijging niet door, maar stabiliseert het beeld.

- Geopolitieke en militaire dreigingen. Deze gebeurtenis laat van alle stijgingen de meest duidelijke stijgende lijn zien. Tot en met het voorjaar van 2021 lag dit percentage rond de 22 procent, in anderhalf jaar steeg dit sterk naar 62 procent. Het idee dat deze gebeurtenis (zeer) waarschijnlijk is daalde in 2023 met tien procentpunt, in 2024 stijgt dit percentage weer naar circa 60 procent. In de huidige meting is het percentage verder toegenomen naar 65 procent.
- Het percentage dat terrorisme in Nederland (zeer) waarschijnlijk vindt laat fluctuaties over de tijd zien. In de periode 2019-2023 schommelt het aandeel inwoners dat dit als waarschijnlijk inschat tussen de 50 en 60 procent. In 2024 is het percentage echter met 17 procentpunt gestegen en ligt nu op het hoogste niveau sinds 2019 (65%).
- De waarschijnlijkheid van het stoppen van vitale processen is ten opzichte van de voorjaarsmeting 2019 gestegen (van 22% naar 34%). Over de hele periode laat deze gebeurtenis fluctuaties zien. De hoogste percentages zijn te zien in najaar 2021 (32%) en najaar 2022 (34%) en bij de huidige meting (34%).

¹ Cyberdreigingen, geopolitieke en militaire dreigingen, terrorisme, extremisme, het stoppen van vitale processen en spanningen tussen bevolkingsgroepen

2.3 Kennis risico's en dreigingen

Figuur 2-6 - Hoeveel kennis heb jij van risico's en dreigingen voor de nationale veiligheid? Basis: alle inwoners van Nederland (n=969)

Inwoners hebben minste kennis van stralingsongevallen, en meeste van extreem weer

Inwoners van Nederland is per risico/dreiging gevraagd hoe zij hun kennis over het onderwerp inschatten; op een schaal van 1 tot 7.

Figuur 2-6 laat het ingeschatte kennisniveau van inwoners zien, gesorteerd van de minste naar de meeste kennis.

De top 3 van onderwerpen waarvan men aangeeft *helemaal niets* van af te weten (score 1) is achtereenvolgens:

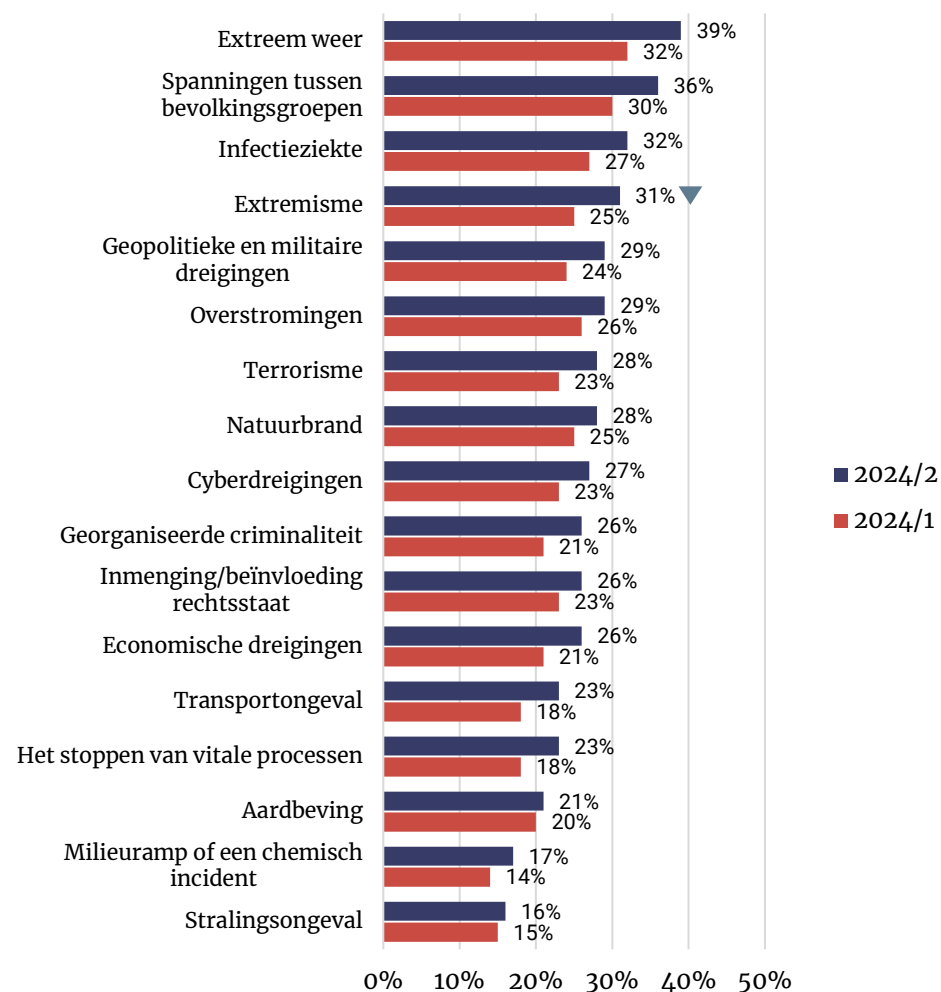
1. stralingsongevallen (23%);
2. aardbevingen (19%);
3. milieuramp/chemisch incident (18%).

Het kennisniveau van extreem weer en spanningen tussen bevolkingsgroepen ligt het hoogst.

Ontwikkeling kennis gebeurtenissen

Figuur 2-7 – Kennis over gebeurtenissen (% 5, 6, 7: veel/volledige kennis)

Basis: alle inwoners van Nederland (n=969)

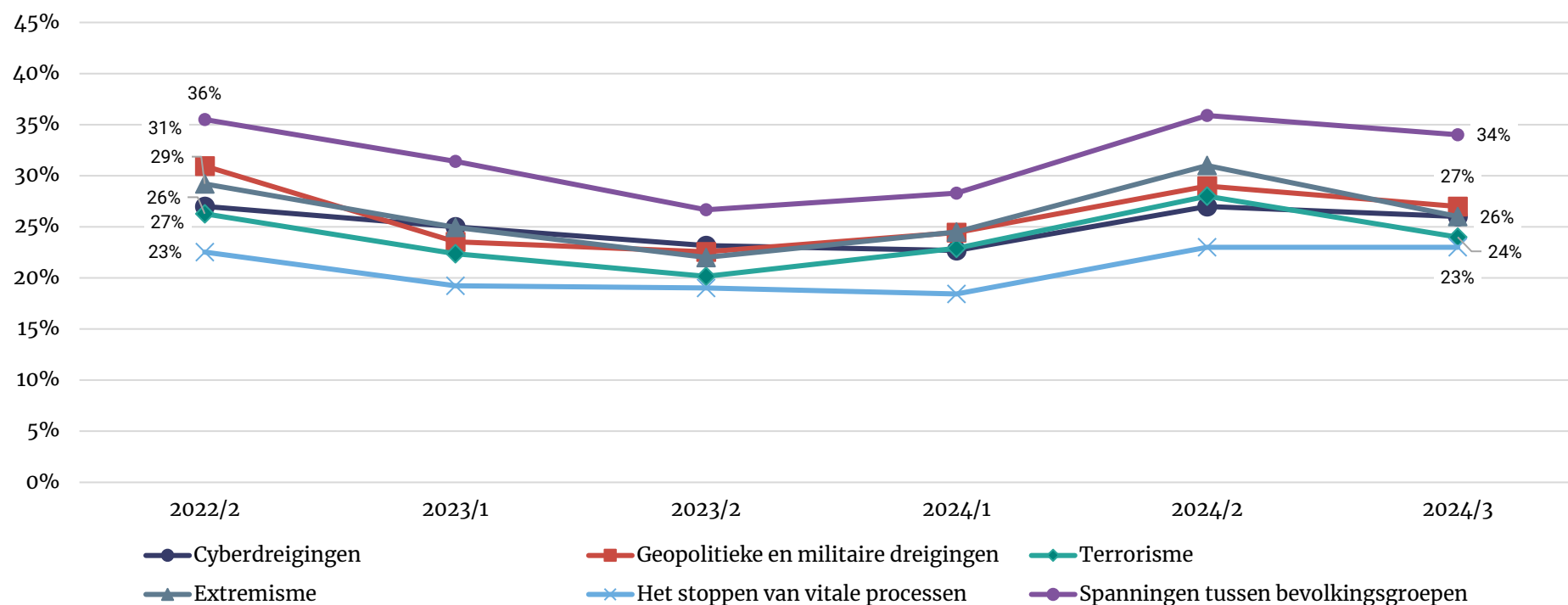
Kennisniveau ten opzichte van najaarsmeting vrijwel ongewijzigd

De top 3 waar inwoners de meeste kennis over hebben, komt overeen met het najaar van 2024.

Er zijn nauwelijks significante ontwikkelingen in het kennisniveau van inwoners. Alleen de kennis over extremisme is afgenomen (van 31% naar 26%).

Het kennisniveau fluctueert over de tijd, dat is te zien in Figuur 2-8.

Figuur 2-8 – Kennis gebeurtenissen over de tijd (% 5,6,7: veel kennis)

Ingeschatte kennisniveau najaar 2024 en huidige meting stabiel

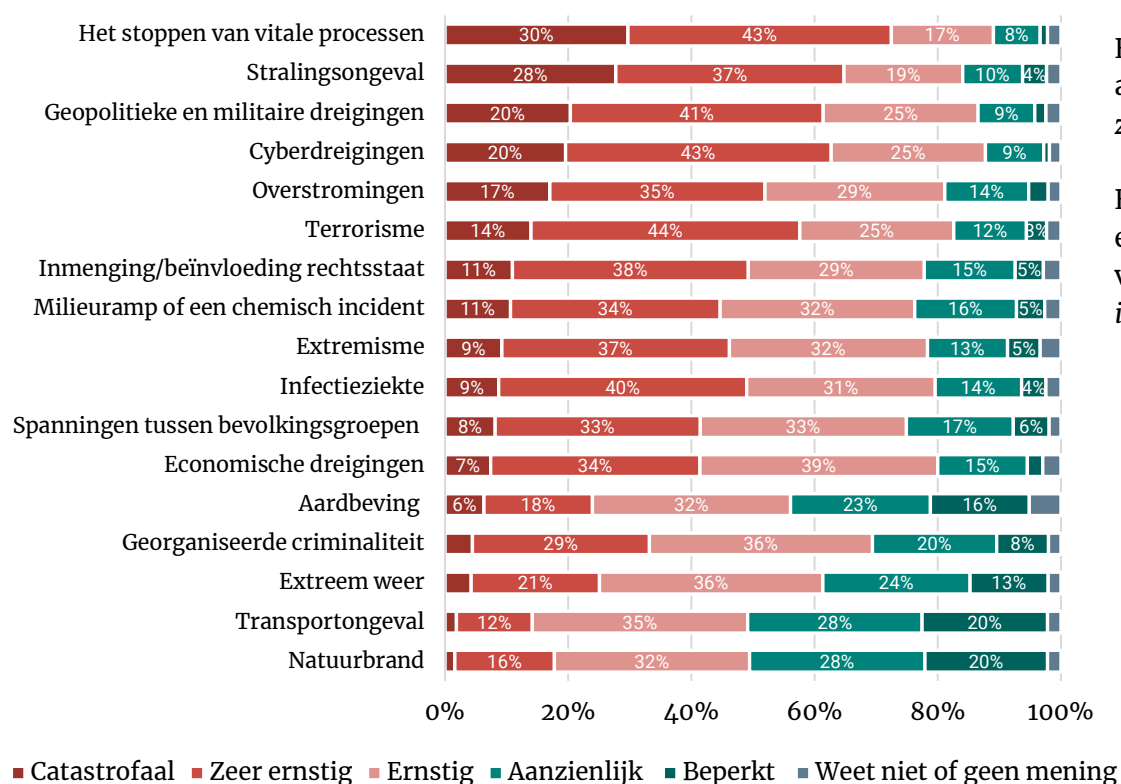
Figuur 2-8 laat de langetermijn-trend zien van het percentage inwoners dat aangeeft veel kennis te hebben van een zestal gebeurtenissen. Dit kennisniveau is sinds najaar 2022 uitgevraagd. Over deze periode is te zien dat bij vijf gebeurtenissen een duidelijk dalende lijn te zien is tussen het najaar van 2022 en het najaar

van 2023. Tussen najaar 2023 en voorjaar 2024 stabiliseerde het beeld, waarna het kennisniveau weer steeg. De huidige meting toont een stabiel beeld ten opzichte van najaar 2024.

2.4 Ernst gebeurtenissen

Figuur 2-9 - Als de onderstaande gebeurtenissen zich zouden voordoen, hoe ernstig is dat voor de Nederlandse samenleving? (gesorteerd op catastrofaal)

Basis: alle inwoners van Nederland (n=969)

Stoppen van vitale processen en stralingsongeval meest ernstig voor de samenleving

Drie op de tien inwoners denken dat het stoppen van vitale processen (30%) en stralingsongevallen (28%) *catastrofaal* zouden zijn voor de samenleving. Daarnaast ziet een groot deel van de bevolking deze gebeurtenissen als *zeer ernstig* (43% en 37%).

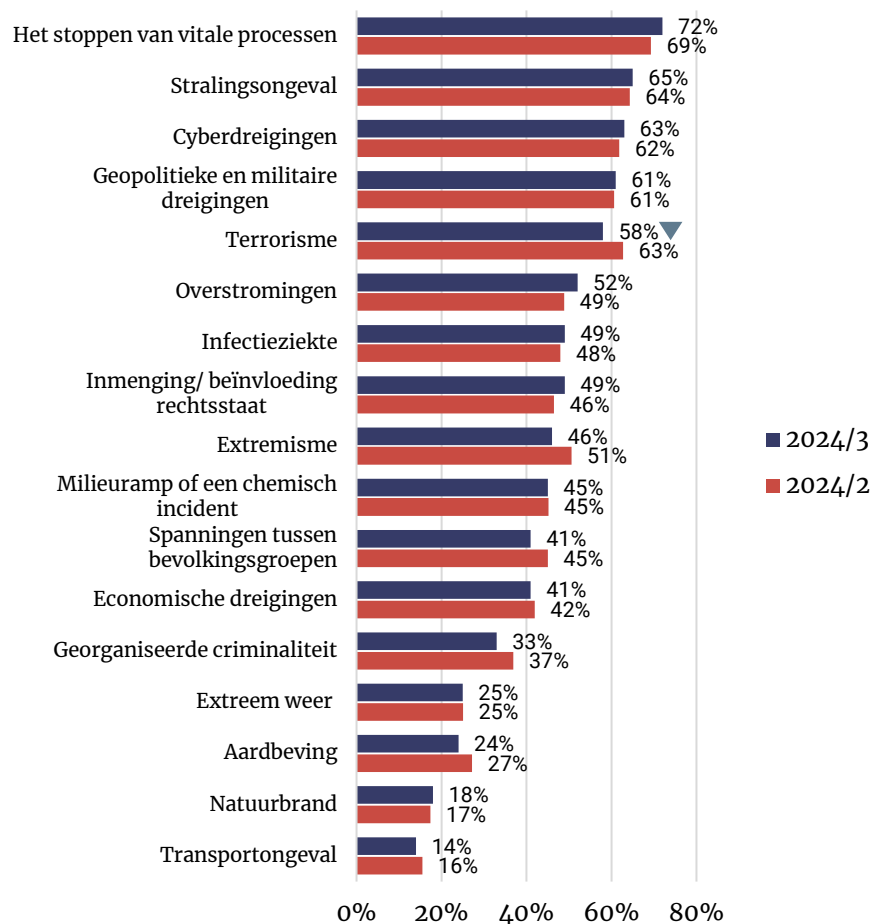
Eén op de vijf inwoners schat geopolitieke en militaire dreigingen als *catastrofaal* in. Daarnaast zien vier op de tien deze gebeurtenis als *zeer ernstig* voor de Nederlandse samenleving (41% en 43%).

Een natuurbrand of een transportongeval zien inwoners als minst ernstig voor de Nederlandse samenleving. In beide gevallen verwacht een vijfde (20%) dat deze gebeurtenissen *een beperkte invloed* zullen hebben op de Nederlandse samenleving.

Ontwikkeling ernst gebeurtenissen

Figuur 2-10 - Als de onderstaande gebeurtenissen zich zouden voordoen, hoe ernstig is dat voor de Nederlandse samenleving?

(% zeer ernstig/catastrofaal) Basis: alle inwoners van Nederland

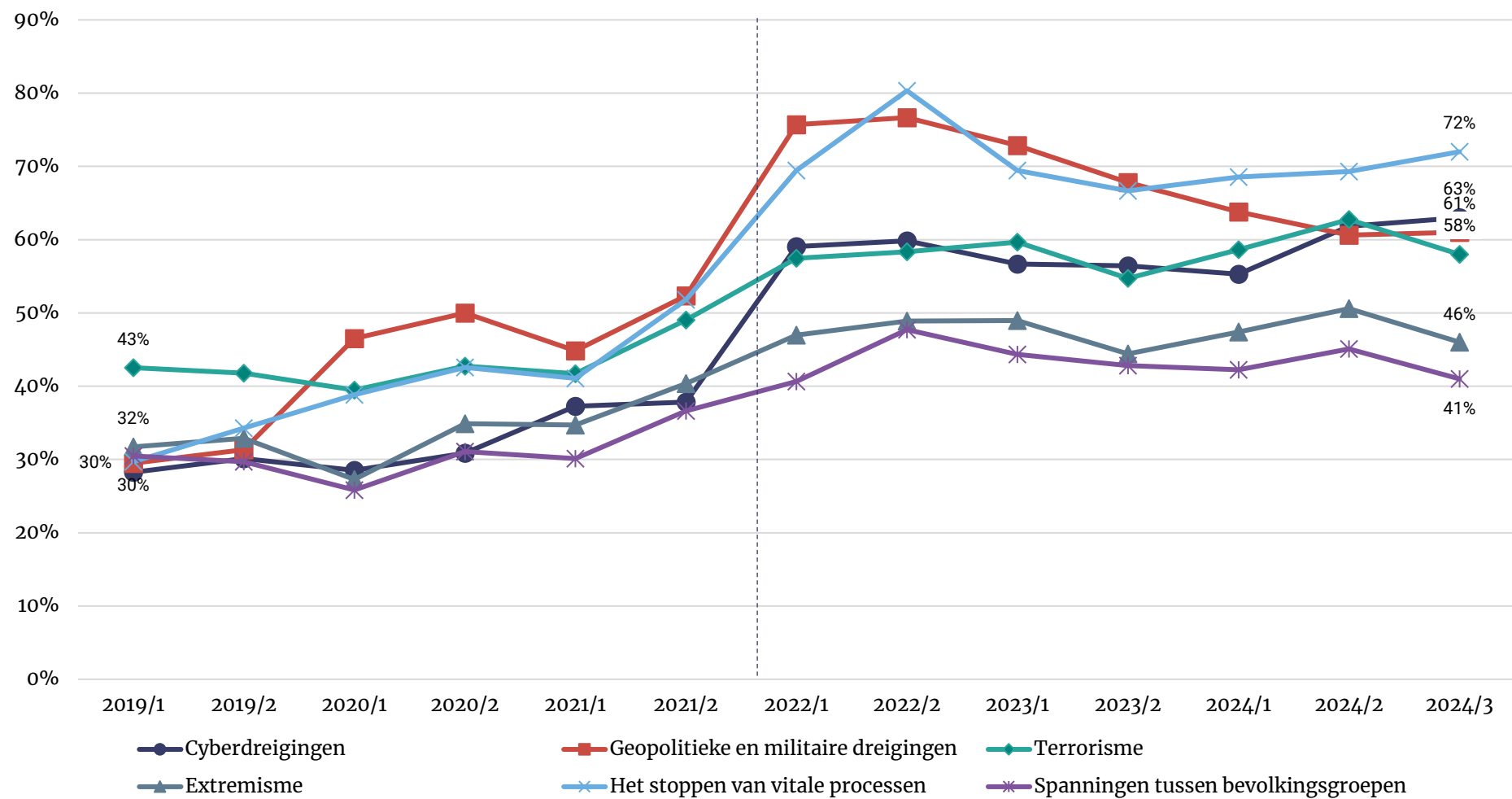
Stoppen van vitale processen wordt als meest ernstig ingeschat

Het stoppen van vitale processen wordt nog steeds als de gebeurtenis met de meest ernstige gevolgen ingeschat (72% zeer ernstig of catastrofaal). Daarna volgen een stralingsongeval, terrorisme, cyberdreigingen en geopolitieke/militaire dreigingen (61%–65%).

De enige gebeurtenis waar ten opzichte van de najaarsmeting een significante verandering zichtbaar is, is terrorisme: er zijn op dit moment minder inwoners die deze gebeurtenis als zeer ernstig of catastrofaal inschatten (- 5 procentpunt).

Figuur 2-11 – Ernst gebeurtenissen over de tijd (% zeer ernstig/catastrofaal)

Basis: alle inwoners van Nederland

Stoppen van vitale processen en geopolitieke en militaire dreigingen tonen de sterkste stijging in ingeschatte ernst

Figuur 2-11 laat de langetermijn-trend zien van de ingeschatte ernst van een zestal gebeurtenissen (zeer ernstig/catastrofaal).

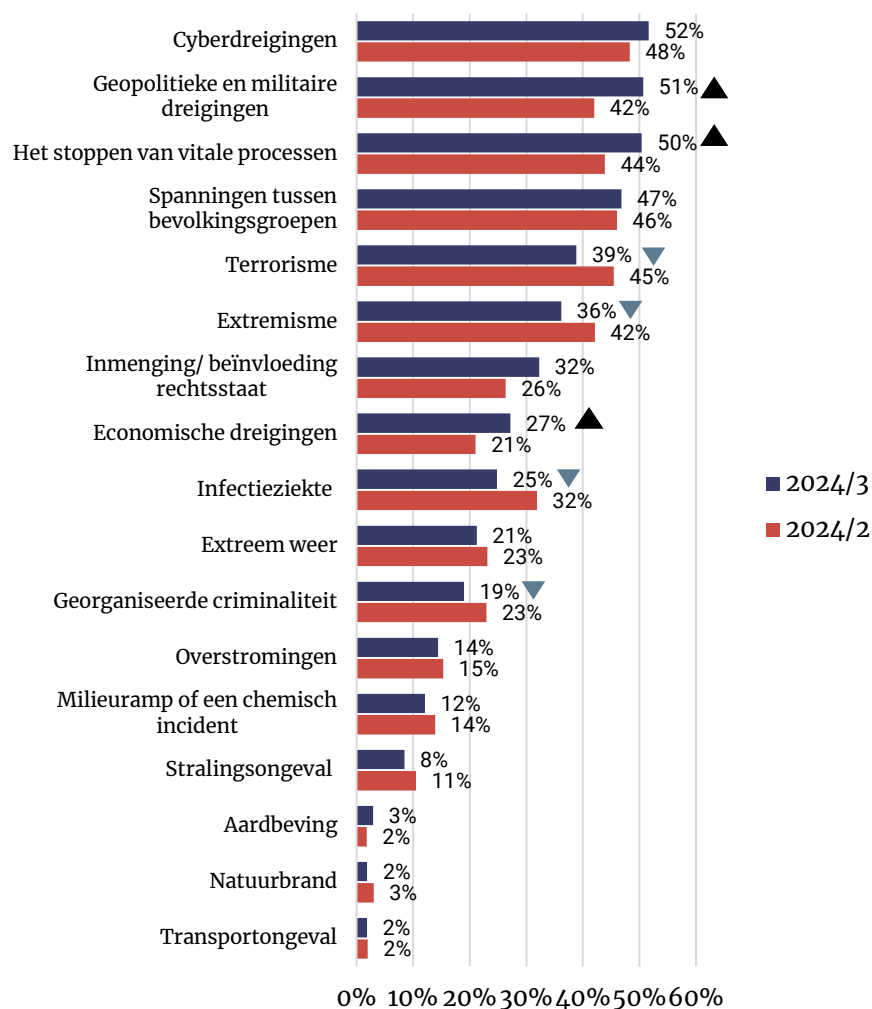
Bij alle zes de gebeurtenissen is de gepercipieerde ernst over de tijd toegenomen. De sterkste stijging is zichtbaar bij *het stoppen van vitale processen* (van 30% naar 72%), met een piek van 80 procent in het najaar van 2022. Daarnaast is er ook een duidelijke stijging in de ingeschatte ernst van *geopolitieke en militaire dreigingen* (van 29% naar 61%). Ook bij deze gebeurtenis is er een piek zichtbaar in 2022 en is er sindsdien sprake van een afname.

Bij *terrorisme* en *cyberdreigingen* is er sprake van meer schommelingen over de tijd. Bij *terrorisme* is er na een aanvankelijke stijging een stabilisatie te zien in voorjaar 2022–najaar 2023. Vanaf het voorjaar 2024 is er opnieuw sprake van een stijging, maar tussen de meting van het najaar en de huidige meting is er juist weer een daling opgetreden. Bij *cyberdreigingen* is er in 2024 sprake van een toename (voorjaar 2024: 55%, december 2024: 63%).

Het percentage dat *spanningen tussen bevolkingsgroepen* als zeer ernstig/catastrofaal ziet, schommelde tussen 2019 en voorjaar 2021 tussen de 25 en 30 procent. In het najaar van 2021 steeg dit percentage naar 36 procent. In de daaropvolgende periode ervaarde rond de vier op de tien spanningen tussen bevolkingsgroepen als zeer ernstig/catastrofaal. In het najaar van 2022 schatte bijna de helft deze gebeurtenis als zeer ernstig/catastrofaal in (47%). Sindsdien is het percentage relatief stabiel. In 2024 is er alleen sprake van ontwikkelingen van beperkte omvang.

2.5 Zorgen over risico's en dreigingen

Figuur 2-12 - Kies nu maximaal vijf gebeurtenissen waar jij je de meeste zorgen om maakt. Basis: alle inwoners van Nederland

Sterke toename zorgen om geopolitieke en militaire dreigingen

In het najaar van 2024 maken inwoners zich de meeste zorgen over cyberdreigingen (52%), geopolitieke en militaire dreigingen (51%) en het stoppen van vitale processen (50%). Van de drie meest genoemde gebeurtenissen laten zowel geopolitieke en militaire dreigingen (+9 procentpunt) als het stoppen van vitale processen (+6 procentpunt) een significante toename zien.

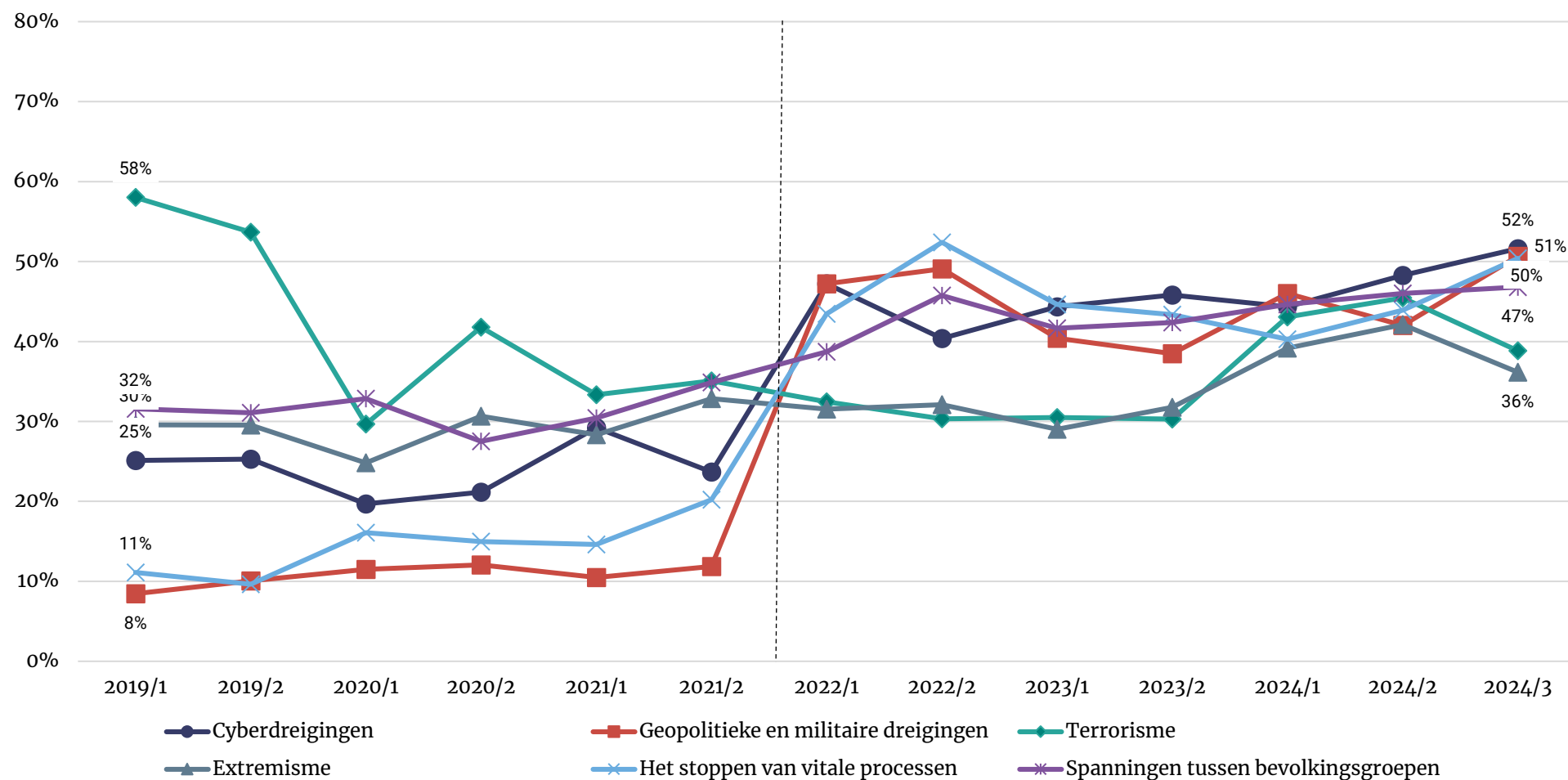
Daarnaast maakt een significant groter deel van de inwoners zich zorgen over:

- economische dreigingen (+6 procentpunt);
- inmenging/beïnvloeding rechtsstaat (+ 6 procentpunt).

In vergelijking met het najaar van 2024, zijn de zorgen onder inwoners over een aantal gebeurtenissen juist significant gedaald: terrorisme (-6 procentpunt), extremisme (-6 procentpunt), infectieziekte (-7 procentpunt) en georganiseerde criminaliteit (-4 procentpunt).

Het percentage dat zich zorgen maakt over georganiseerde criminaliteit ligt in de huidige meting ook lager ten opzichte van de meting van najaar 2024.

Figuur 2-13 – Zorgen over risico's en dreigingen over de tijd

Zorgen om stoppen vitale processen en geopolitieke en militaire dreigingen het sterkst toegenomen

Figuur 2-13 laat voor zes geselecteerde gebeurtenissen zien hoe groot het percentage is dat zich zorgen maakt in de periode 2019 – 2024. Bij bijna alle getoonde gebeurtenissen is het percentage dat zich zorgen maakt gestegen in de afgelopen zes jaar, met uitzondering van terrorisme.

Bij zowel *cyberdreigingen*, *geopolitieke en militaire dreigingen* als *het stoppen van vitale processen* is het percentage dat zich hierover zorgen maakt het sterkst gestegen tussen de meting van najaar 2021 en voorjaar 2022. Een mogelijke verklaring hiervoor is de inval van Rusland in Oekraïne in februari 2022. Bij cyberdreigingen ligt het percentage dat zich hierover zorgen maakt significant hoger dan in de metingen van najaar 2022 – voorjaar 2024.

Bij zorgen om *geopolitieke en militaire dreigingen* is tussen de najaarsmeting 2023 en de voorjaarsmeting 2024 een stijging te zien. Ten opzichte van de najaarsmeting van 2024 laat geopolitieke en militaire dreigingen in december '24 de sterkste stijging in zorgen zien van alle gebeurtenissen (van 42% naar 51%). Het huidige percentage ligt daarmee weer ongeveer op het niveau van de piek in de metingen van 2022.

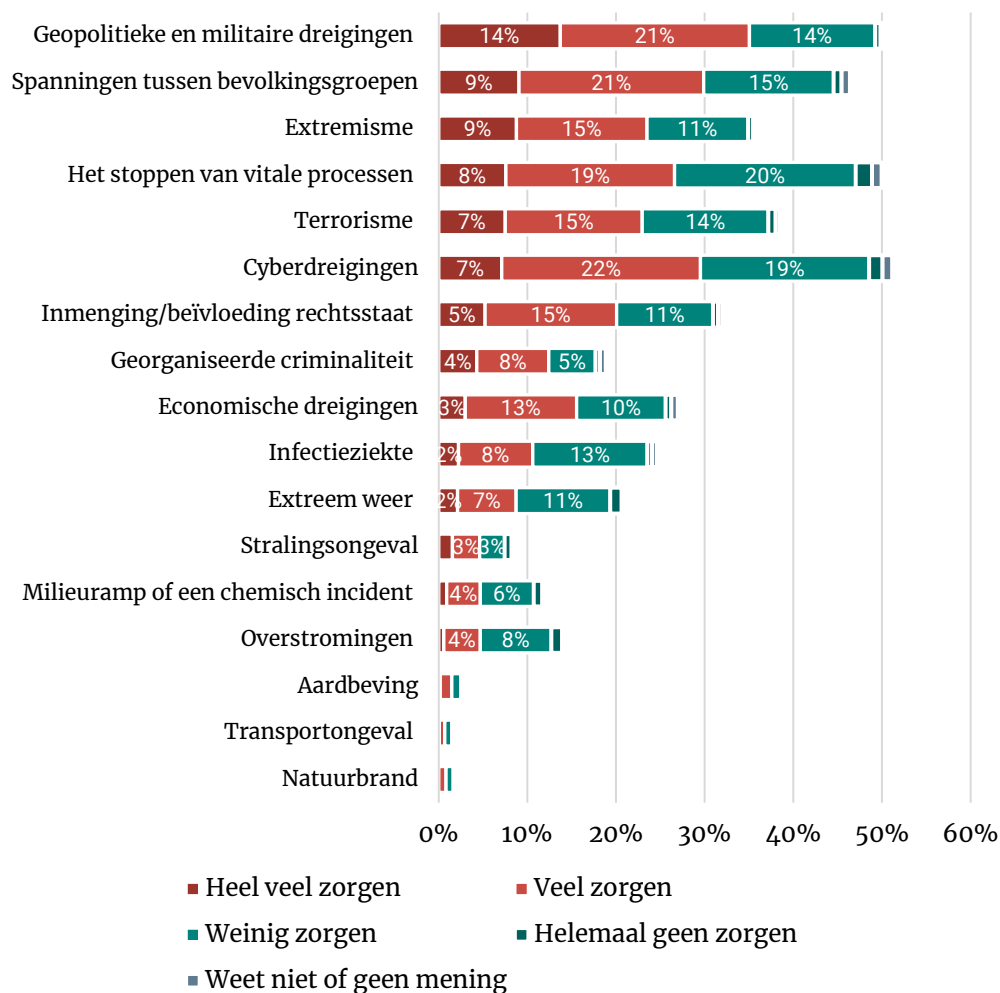
De zorgen over *spanningen tussen bevolkingsgroepen* vertoonden tussen het voorjaar van 2022 en het najaar van 2022 een toename (van 42% naar 50%). Na het najaar van 2022 blijft dit percentage stabiel en vanaf het najaar van 2023 is weer een lichte stijging te zien, die inmiddels redelijk is gestabiliseerd.

Het percentage dat zich zorgen maakt over *terrorisme* nam na 2019 sterk af, van 54 procent in het najaar van 2019 naar 30 procent in het voorjaar van 2020, waarna het een tijd lang stabiel bleef. Tussen najaar 2023 en najaar 2024 was er een stijging in de zorgen om terrorisme (van 30 naar 45%), maar in de huidige meting trad er juist weer een daling op.

De zorgen om *extremisme* laten een vergelijkbaar beeld zien. Hier is het percentage dat zich zorgen maakt tussen het najaar van 2023 en 2024 ook toegenomen (van 32% naar 42%) en vond er in de huidige meting juist weer een significante daling plaats.

Zorgen over eigen veiligheid en die van naasten

Figuur 2-14 - Hoeveel zorgen maak jij je op dit moment over de veiligheid van jezelf en je familie en vrienden door onderstaande gebeurtenissen? Je krijgt hier de risico's en dreigingen te zien waar jij je de meeste zorgen over maakt (maximaal 5). Basis: alle inwoners van Nederland (n=969)

Meeste zorgen om geopolitieke en militaire dreigingen als het gaat om eigen veiligheid

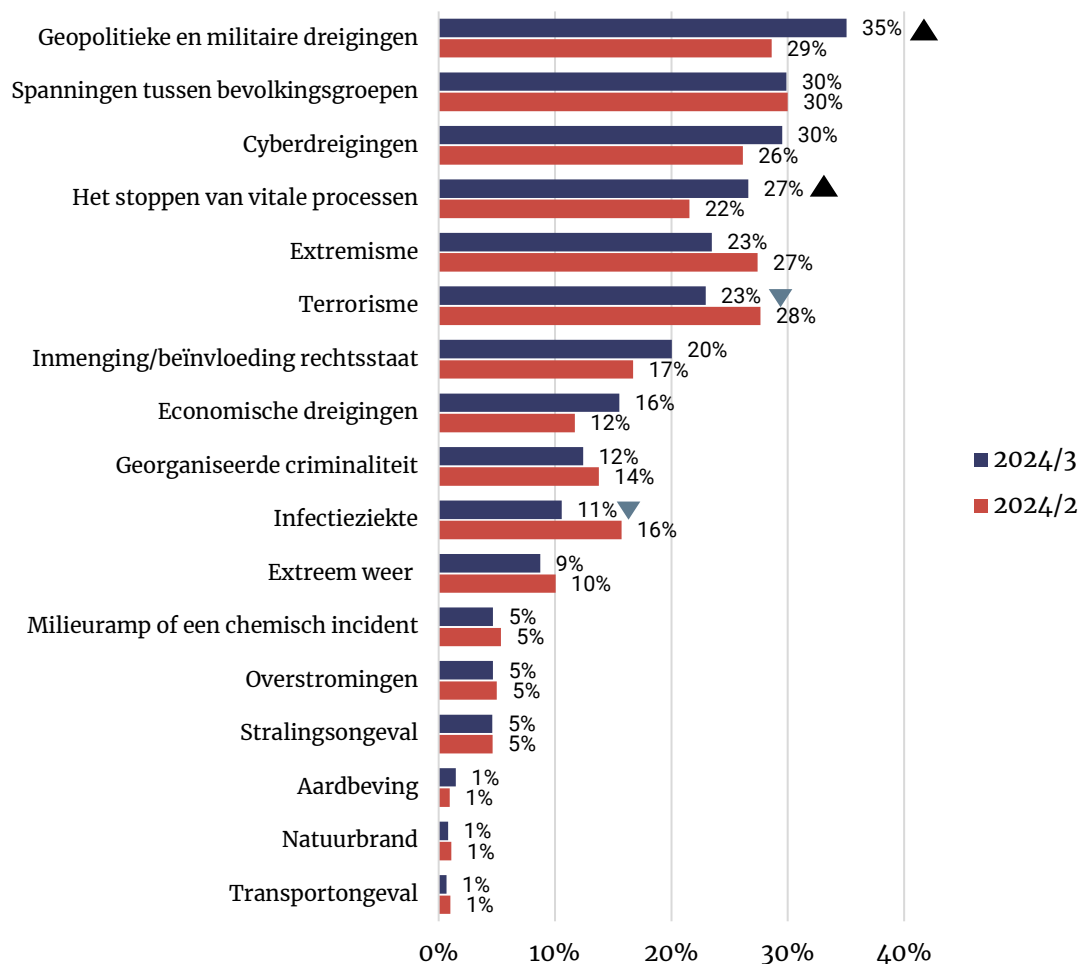
Figuur 2-14 geeft weer hoe groot het percentage van alle inwoners is dat zich zorgen maakt om hun eigen veiligheid en die van hun vrienden en familie. Inwoners maken zich de meeste zorgen om geopolitieke en militaire dreigingen. Veertien procent maakt zich heel veel zorgen hierover en 21 procent veel.

Over natuurbranden, aardbevingen en transportongevallen zijn inwoners het minst bezorgd als het gaat om hun eigen veiligheid en die van hun omgeving.

Zorgen om eigen veiligheid en die van naasten in vergelijking vorige meting

Figuur 2-15 - Hoeveel zorgen maak jij je op dit moment over de veiligheid van jezelf en je familie en vrienden door onderstaande gebeurtenissen? Je krijgt hier de risico's en dreigingen te zien waar jij je de meeste zorgen over maakt (% (heel) veel zorgen).

Basis: alle inwoners van Nederland

Zorgen toegenomen over geopolitieke en militaire dreigingen

Ruim een derde (35%) maakt zich zorgen over geopolitieke en militaire dreigingen als het gaat om de eigen veiligheid en die van hun naasten. Dit is toegenomen ten opzichte van de vorige meting. Inwoners zijn zich ook meer zorgen gaan maken over het stoppen van vitale processen (van 22% naar 27%). Inwoners maken zich, ten opzichte van de najaarsmeting 2024, juist minder zorgen om terrorisme en infectieziekten.

Het percentage dat zich (heel) veel zorgen maakt om hun eigen veiligheid, als het gaat om geopolitieke en militaire dreigingen, was in de voorjaarsmeting van 2024 31 procent (geen significant verschil t.o.v. de huidige meting).

Het percentage dat zich zorgen maakt over terrorisme en extremisme is weer op het niveau van voorjaar 2024; 24 procent maakte zich toen (heel) veel zorgen over terrorisme en 22 procent maakte zich toen heel veel zorgen om extremisme. Op de langere termijn liggen de zorgen over extremisme en terrorisme in de huidige meting alsnog hoger dan in de periode voorjaar 2022 - najaar 2023.

Aanslagen en explosies

In de open antwoorden komt de angst voor aanslagen ook naar voren. Inwoners noemen *aanslagen* in algemene zin, zonder context. Wanneer inwoners wel context geven is te zien dat ze zich zorgen maken over aanslagen op huizen, met explosieven of vuurwerk. Dit is niet gek, gezien het incident in Tarwekamp (7 december), dat nét voor de dataverzameling plaatsvond. De term ‘explosies’ wordt vaak los genoemd, maar ook in de context met woonhuizen.

Zorgen om immigratie en asiel

Zorgen om asiel komen ook terug in de open antwoorden. Deze zorgen gaan met name over de hoeveelheid vluchtelingen, asielzoekers en immigranten die naar Nederland komen.

Depart	To/Remarks	Platform/Train	12:18
12:14	Eindhoven Centraal +5 via Breda	6 Intercity hulpdiensten	
12:17	Dordrecht via Blaak, Rotterdam Z., Lombardijen	8 Sprinter	
12:18	Den Haag Centraal via Delft, Den Haag HS	12 Intercity	
12:20	Utrecht Centraal via Alexander, Gouda	15 Intercity	
12:21	Lelystad Centrum via Delft, Den Haag HS, Schiphol Airport →	9 Intercity	
NL-Alert NL-Alert 2-12-2024 12:00 TESTBERICHT. De overheid waarschuwt je tijdensnoodsituaties via NL-Alert. Je leest dan wat je moet doen en waar je meer informatie kan vinden. Kijk voor meer informatie op www.crisis.nl/testbericht *** TEST MESSAGE Netherlands Government Public Warning System. No action required. More information at www.crisis.nl/testbericht			

Depart	To/Remarks
12:21	Vlissingen
12:22	Breda
12:24	Ams
12:24	Uitge
12:25	Den H
12:26	Dordre
12:35	Den Ha

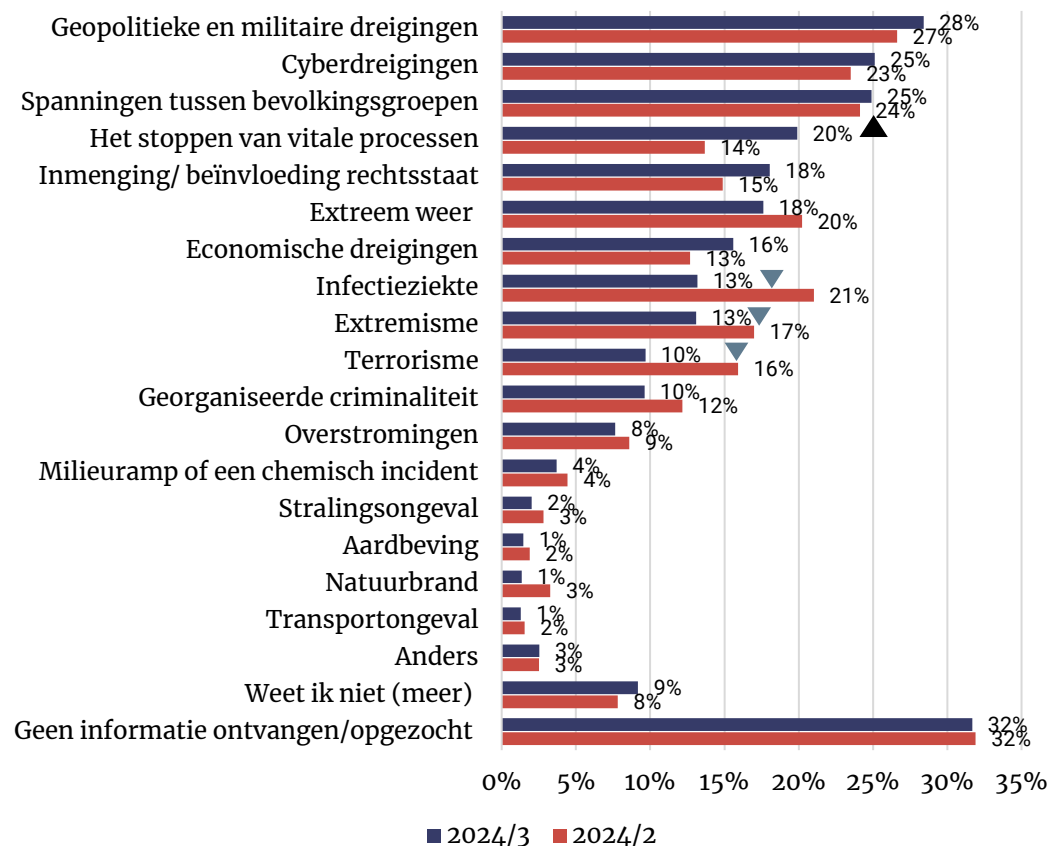
3. Voorbereiding op handelen bij risico's

3 Voorbereiding op handelen bij risico's

3.1 Opzoeken of ontvangen van informatie over risico's en dreigingen

Figuur 3-1 - Heb je in het afgelopen jaar over deze risico's en dreigingen informatie ontvangen of opgezocht?

Basis: alle inwoners van Nederland

Meer informatie opgezocht of ontvangen over het stoppen van vitale processen

In totaal hebben bijna zeven van de tien inwoners (68%) informatie opgezocht of ontvangen over minimaal één van de zeventien gebeurtenissen. Het deel van de inwoners dat *geen* informatie opzocht of ontving is gelijk gebleven aan de vorige meting (32%) en de meting van het voorjaar 2024 (33%, niet in de figuur).

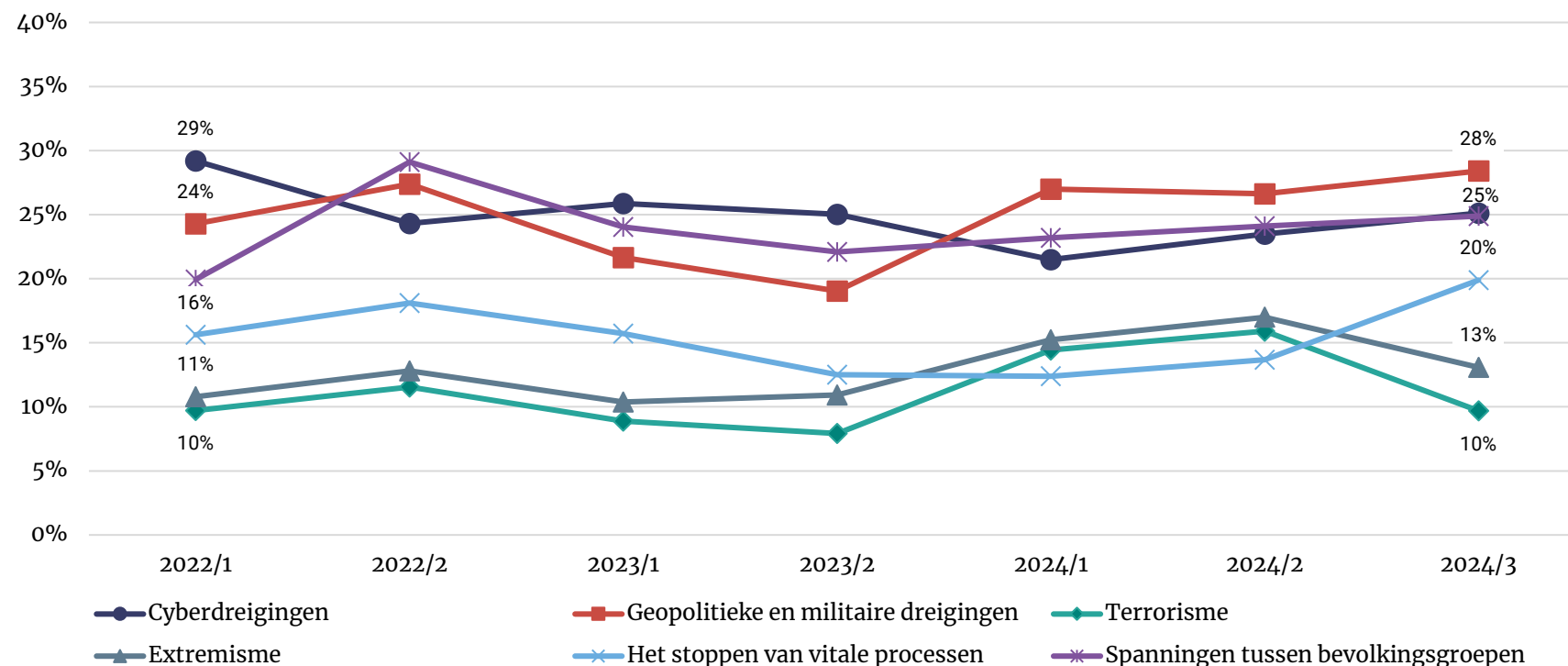
Inwoners hebben het afgelopen jaar relatief gezien de meeste informatie opgezocht of ontvangen over geopolitieke en militaire dreigingen. Bijna één op de drie inwoners (28%) zocht naar informatie hierover of kreeg informatie. Een kwart zocht of kreeg informatie over cyberdreigingen (25%) en spanningen tussen bevolkingsgroepen (25%).

In vergelijking met de vorige meting ontving of zocht een groter deel van de inwoners informatie over het stoppen van vitale processen (20% t.o.v. 14%).

Een kleiner deel zocht informatie op of kreeg informatie over infectieziekten, extremisme en terrorisme.

Figuur 3-2 – Informatie opzoeken of ontvangen over de tijd

Basis: alle inwoners van Nederland

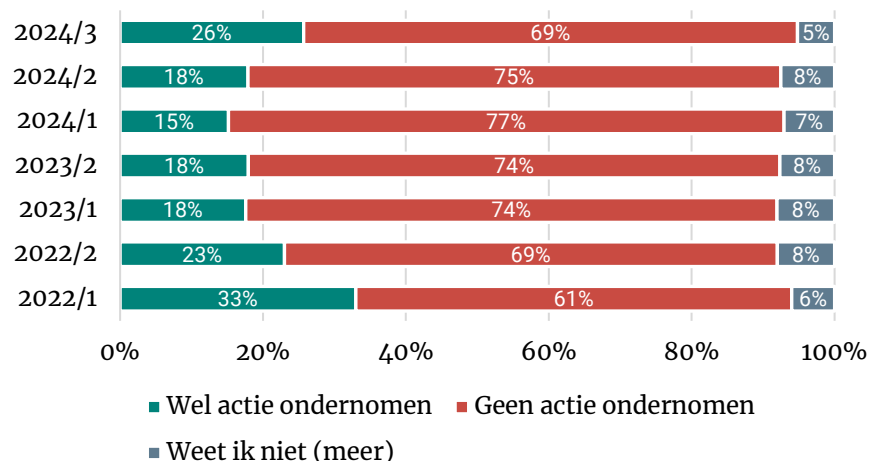
Informatiezoekgedrag over geopolitieke en militaire dreigingen toegenomen na eerdere lange daling

Figuur 3-2 laat de langetermijn-trend zien van het percentage inwoners dat over een zestal van gebeurtenissen informatie opzoekt of ontving. Uit deze figuur blijkt dat de meeste *dalingen* in informatiezoekgedrag zichtbaar zijn tussen de najaarsmeting 2022 en de voorjaarsmeting 2023.

Op de langere termijn (voorjaar 2022 tot en met de huidige meting) is er alleen een daling te zien in het percentage inwoners dat informatie over *cyberdreigingen* opzoekt (4 procentpunt). Voor *terrorisme* en *extremisme* is juist te zien dat het percentage dat informatie opzoekt tussen najaar 2023 en najaar 2024 is toegenomen. In de huidige meting zijn deze percentages weer gedaald.

3.1 Wel of geen actie ondernomen

Figuur 3-3 – Heb je actie ondernomen om zo beter voorbereid te zijn op risico's en dreigingen? Basis: alle inwoners van Nederland

Percentage dat actie onderneemt is toegenomen

In de huidige meting geven zeven op de tien inwoners aan dat ze *geen* actie ondernomen hebben om beter voorbereid te zijn op risico's en dreigingen (Figuur 3-3). Ruim een kwart (26%) ondernam *wel* actie. Het aandeel dat *geen* actie onderneemt, was tot de voorjaarsmeting van 2024 aan het stijgen (van 61 procent in het voorjaar van 2022 naar 77 procent twee jaar later). Dit aandeel is in de huidige meting weer afgenomen en ligt nu weer op het niveau van de najaarsmeting 2022. Het percentage dat *wel* actie onderneemt is in de huidige meting ten opzichte van de metingen van voorjaar 2023 tot en met najaar 2024 significant toegenomen. De toename

tussen de najaarsmeting 2024 en de huidige meting, is ook significant.

Inwoners ondernemen actie door inslaan van spullen

Inwoners konden door middel van een open vraag aangeven welke actie zij ondernamen. Een deel heeft noodvoorraden aangelegd (zoals voedsel, water en medicatie) of heeft andere noodvoorwerpen in huis gehaald (zoals een radio, zaklamp of aggregaat). Daarnaast geven sommige inwoners aan dat zij zichzelf beschermen tegen digitale dreigingen. Ook komen zuiniger leven en besparen veel voorbij in de open antwoorden. Tenslotte zijn er nog inwoners die aangeven dat ze zich inlezen over allerlei onderwerpen om zich zo te beschermen tegen risico's en bedreigingen.

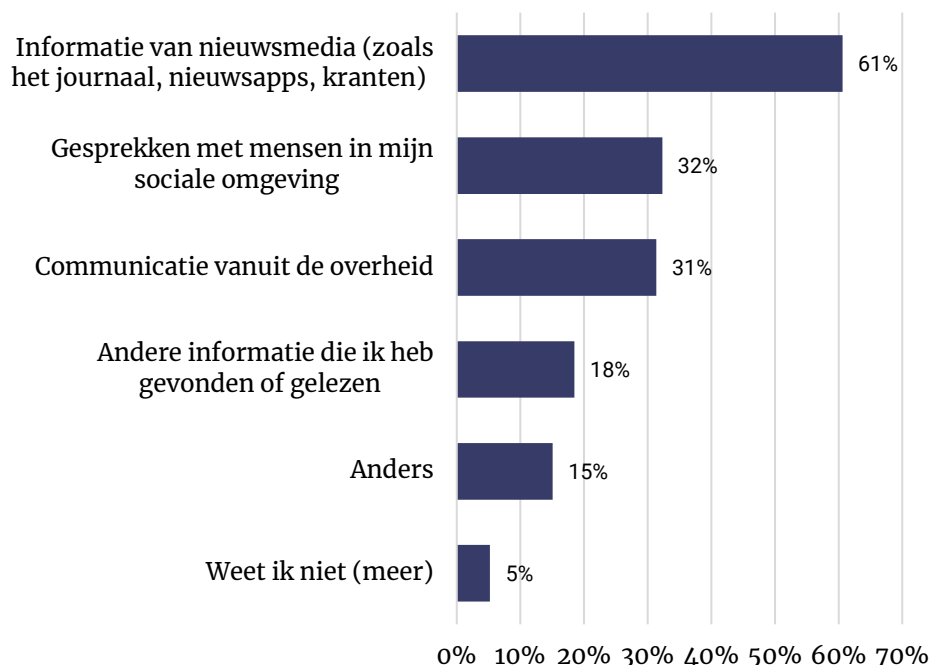
Enkele quotes ter illustratie:

- “Meer informatie gelezen en begonnen met voorbereiden op een eventuele chaos die uitbreekt mochten we zonder gas, elektriciteit en water komen te zitten.”
- “Voldoende eten/drinken in huis. Nog betere beveiliging voor computer, tablets en mobieltjes. Zo min mogelijk persoonlijke informatie online zetten.”
- “Wachtwoorden aangepast en voorzichtiger op internet. Informatie over een noodpakket opgezocht waarvan ik een deel heb verzameld.”
- “Contant geld in huis en een voorraad voedsel en water, kaarsen en batterijen in huis gehaald. Twijfel nog over een noodpakket.”
- “Nog paar dingen extra gekocht voor in het noodpakket zodat dit beter up to date is.”
- “Noodpakket in huis, onafhankelijk geworden van energielevering.”
- “Water, kaarsen, batterijen, radio, voedsel, warmte, EHBO-pakket geregeld.”

Nieuwsmedia voornaamste reden om actie te ondernemen

In de huidige meting zijn inwoners voor het eerst gevraagd wat voor hen de redenen waren om actie te ondernemen. Informatie vanuit nieuwsmedia is de meest genoemde reden (61%). Een derde zegt dat gesprekken met mensen in hun sociale omgeving en/of communicatie vanuit de overheid redenen waren om actie te ondernemen.

Figuur 3-4 - Wat was voor jou de reden of waren voor jou de redenen om actie te ondernemen? Meerdere antwoorden mogelijk Basis: inwoners die actie hebben ondernomen (n=265)

Inwoners zijn daarna gevraagd *waarom* dit voor hen de redenen waren om actie te ondernemen. Dit is in een algemene vraag gesteld. Een deel heeft hier antwoord op gegeven. Hieronder lichten we een aantal antwoorden uit. Tussen haakjes staat hoeveel inwoners een inhoudelijk antwoord hebben gegeven.

Personen die antwoord geven waarom ze vanuit informatie van nieuwsmedia actie hebben ondernomen (54 personen), zeggen dat deze informatie ze aan het denken zette en zo 'het zetje' gaf om actie te ondernemen. Hieronder enkele citaten:

- “Ik vond het EO-programma over dagen zonder stroom verhelderend en heb er daarna met vrienden/familie over gepraat.”
- “Altijd aan gedacht, nooit gedaan, door de media-aandacht, nu wel actie ondernemen.”
- “Berichten van uit het nieuws en wat al aan de hand is in Oekraïne, en waarschuwing vanuit de NAVO. En dat Rusland vrij gemakkelijk communicatiekabels kan saboteren.”

De inwoners die hebben aangegeven waarom ze door overheidsinformatie overgegaan zijn tot actie (32 personen), noemen hiervoor redenen dat deze informatie hen extra alarmeerde, ook noemen sommigen dat ze deze informatie als voldoende betrouwbaar zagen om actie te ondernemen:

- “Als vanuit defensie, de overheid en internationale organisaties als de NAVO signalen komen dat je voorbereid moet zijn: dan klinkt dat toch wel serieus en alarmerend.”
- “De overheid is t.a.v. deze onderwerpen betrouwbaar.”
- “Er is echt noodzaak voor, anders communiceert de overheid hier niet over.”

- “Toch belangrijk om een beetje voorbereid te zijn op een calamiteit. Mede door informatie/ waarschuwing vanuit de overheid.”

Als het gaat om gesprekken met anderen, reflecteren inwoners hier niet inhoudelijk op waarom deze gesprekken hebben geleid tot overgaan tot actie.

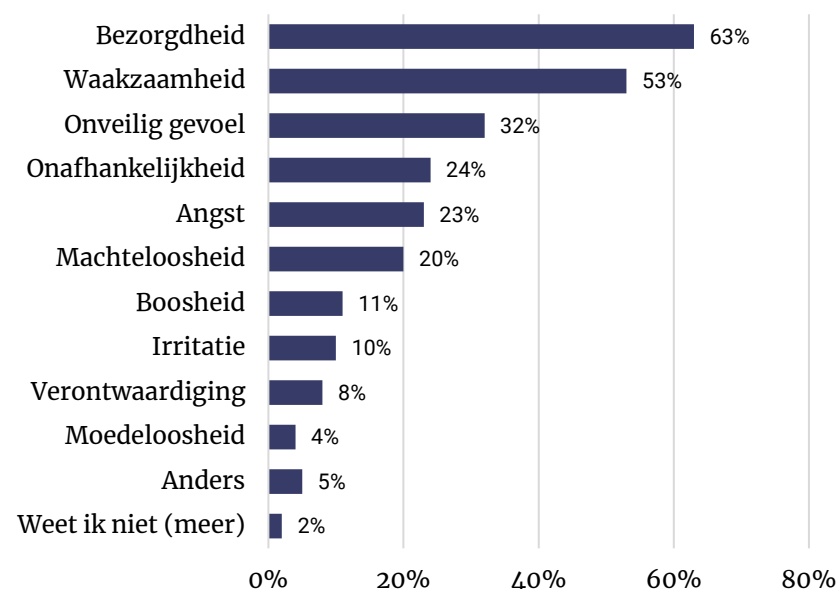
Onder de inwoners die een reden geven waarom andere informatie hen tot actie deed overgegaan (13 personen) valt op dat een aantal personen noemt dat ze de overheid niet vertrouwen.

- “Zorg voor je gezin, veiligheid, voeding. Overheid is leuk maar vertrouw er niet te veel op.”
- “Ik vertrouw de huidige regering niet om problemen op te lossen.”

Bezorgdheid en waakzaamheid leiden tot het ondernemen van actie

We hebben inwoners ook gevraagd wat voor gevoelens er bij hen voor zorgden dat ze actie ondernamen. Bewoners kregen een lijst met gevoelens voorgelegd, ze konden één of meerdere gevoelens selecteren. Bezorgdheid (63%) en waakzaamheid (53%) komen het vaakst bij inwoners op als gevoelens om actie te ondernemen. Eén op de drie inwoners die actie ondernamen geven aan een onveilig gevoel te hebben (32%) en een kwart voelt zich onafhankelijk (24%). Gevoelens die in beperkte mate een rol spelen zijn: boosheid (11%), irritatie (10%), verontwaardiging (8%) en moedeloosheid (4%).

Figuur 3-5 - Welke gevoelens zorgden er bij jou voor dat je actie ondernam?
Basis: inwoners die actie ondernomen hebben (n=265)

Inwoners kregen de vraag waarom deze gevoelens ervoor zorgden dat ze actie ondernamen. Een deel heeft hier antwoord op gegeven. Hieronder lichten we een aantal antwoorden uit bij de top 3 emoties. Tussen haakjes staat hoeveel inwoners een inhoudelijk antwoord hebben gegeven.

Voorbeelden waarom bezorgdheid heeft geleid tot actie (101 personen):

- “Bezorgd voor dreiging. Nooit echt vanuit de overheid zoveel waarschuwingen gehad. Wat gaat er gebeuren?”
- “Bezorgdheid zorgt bij mij voor urgentie en een reden om actie te ondernemen. Waakzaamheid zorgt dat ik die actie daadwerkelijk uitvoer.”
- “Om iets minder bezorgd te zijn/iets gerustgesteld te worden.”

Voorbeelden waarom waakzaamheid heeft geleid tot actie (79 personen):

- “Alert blijven, observeren en analyseren wat er gaande is in de maatschappij en de wereld om ons heen.”
- “Een hond blaft als er iemand het erf betreedt, m.a.w. de wereld om je heen geeft waarschuwingen af: hou er rekening mee!”
- “Je kunt alles afwachten, maar ik ben liever voorbereid.”

Voorbeelden waarom een onveilig gevoel heeft geleid tot actie (79 personen):

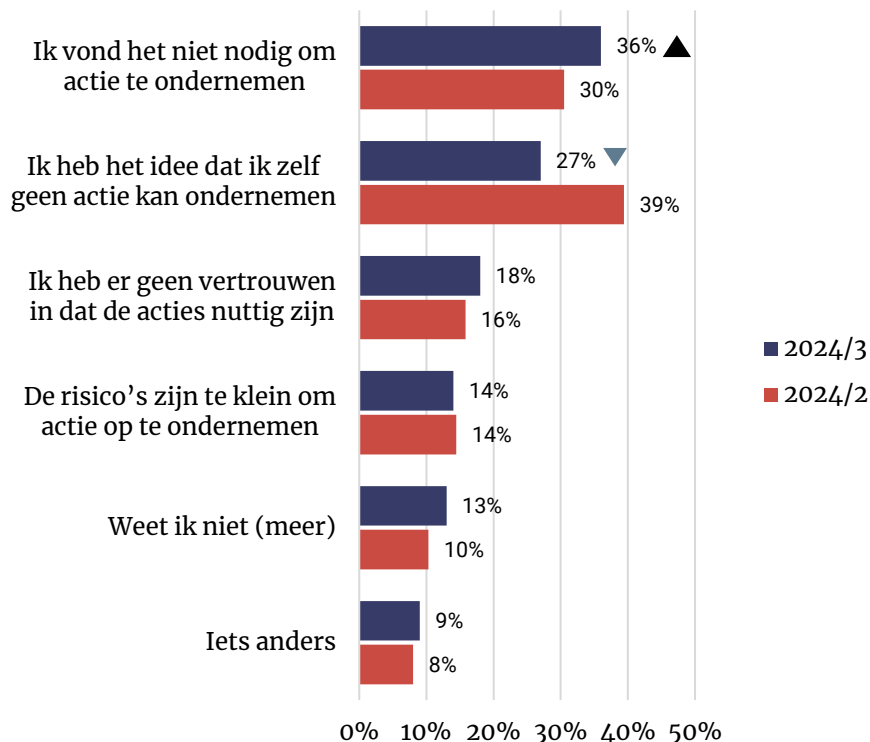
- “Als je goed nadenkt, zou je moeten weten dat de dreigingen heel erg dichtbij zijn. Geen oorlog, maar ook geen vrede!”

- “Je maakt je zorgen dat criminelen op de één of andere manier de hand weten te leggen op login gegevens en zo ook gevoelige zaken kunnen inzien en aanpassen, zonder dat je het door hebt.”
- “Je kan maar beter voorbereid zijn op de gevolgen van een eventuele aanval.”

3.2 Waarom geen actie ondernemen

Figuur 3-6 - Waarom heb je geen actie ondernomen?

Basis: inwoners van Nederland die geen actie hebben ondernomen

Afname in het idee dat men zelf geen actie kan ondernemen

Zeven op de tien inwoners hebben *geen* actie ondernomen om beter voorbereid te zijn op risico's en dreigingen. Aan deze groep is gevraagd waarom zij geen actie ondernamen in het afgelopen jaar.

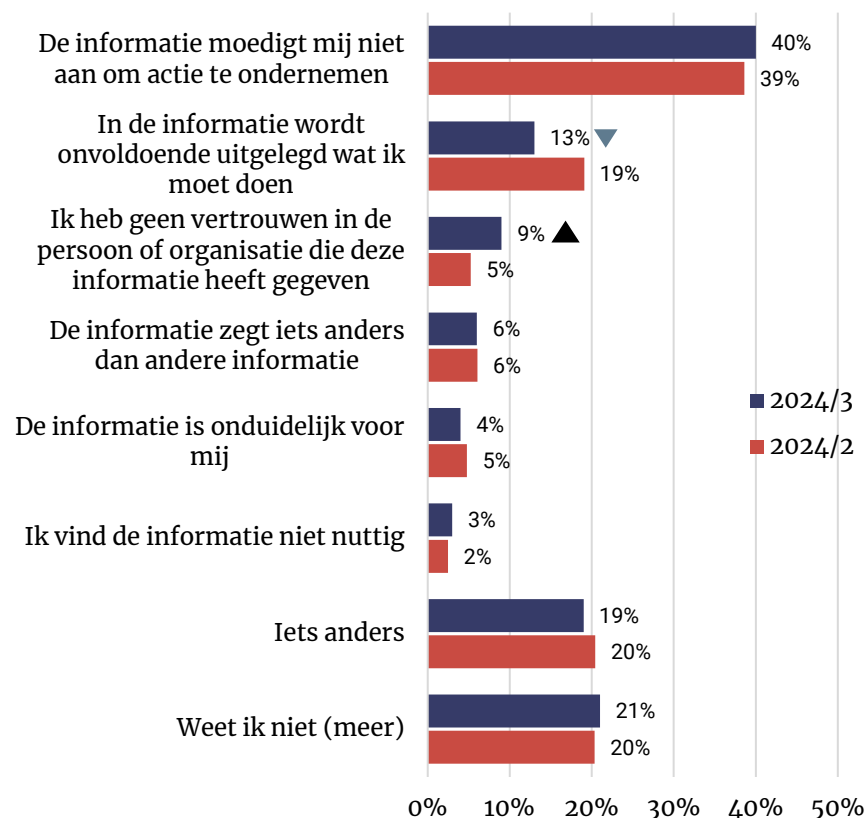
In december 2024 is een duidelijke daling te zien in het aantal inwoners dat geen actie ondernam, omdat ze het idee hebben zelf niets te kunnen doen (van 39% naar 27%). Voorheen was dit meest genoemde reden om geen actie te ondernemen. Nu is de meest genoemde reden dat men het niet nodig vindt (36%). Dit is een significante toename ten opzichte van de najaarsmeting van 2024.

Vanaf de eerste meting in het voorjaar van 2022 neemt het aantal inwoners dat geen actie onderneemt, omdat zij denken *zelf* niks te kunnen doen iedere meting verder af; van 55 procent in 2022 tot 27 procent in de meting van december 2024.

3.3 Wel informatie opgezocht of ontvangen, maar geen actie ondernomen

Figuur 3-7 - Waarom heb je wel informatie opgezocht of ontvangen, maar geen actie ondernomen?

Basis: inwoners van Nederland die wel informatie hebben opgezocht of ontvangen maar geen actie hebben ondernomen

Onvoldoende uitleg speelt minder een rol

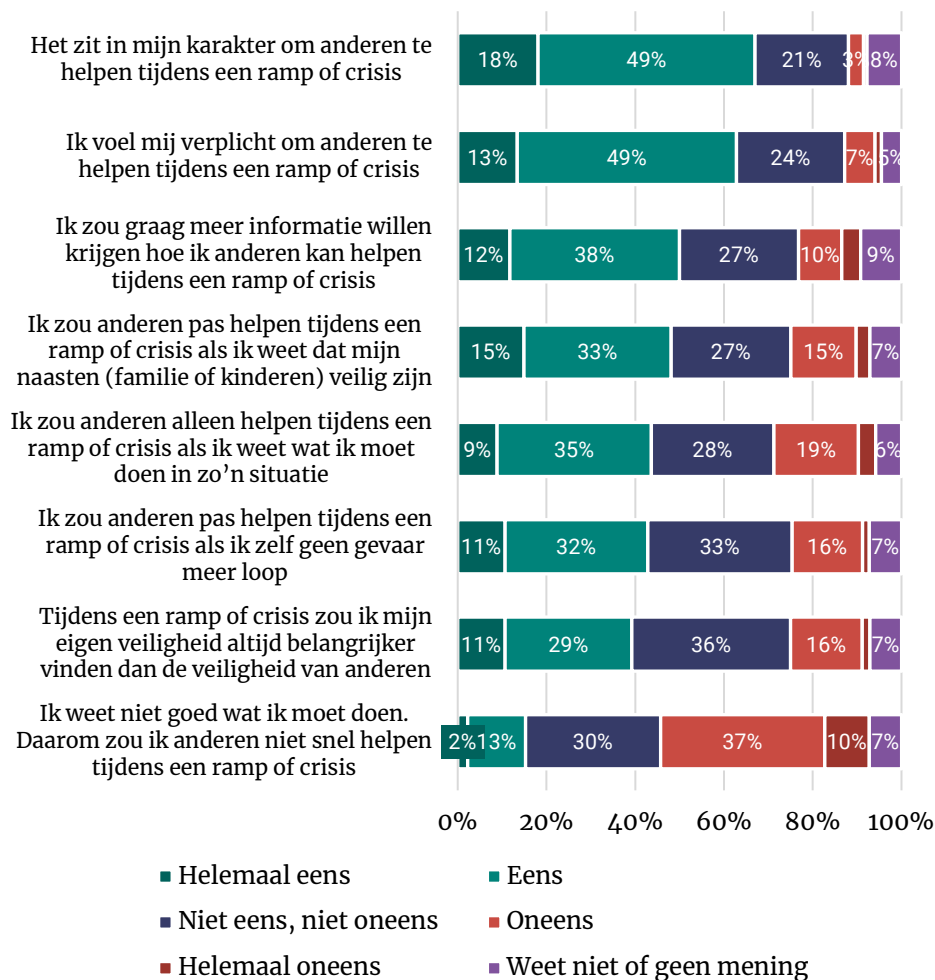
Aan degenen die *wel* informatie hebben ontvangen of opgezocht, maar *geen* actie hebben ondernomen (367 personen) is gevraagd waarom dit het geval was. De vaakst genoemde reden hiervoor is, net als bij voorgaande metingen, dat de informatie niet aanmoedigt om actie te gaan ondernemen.

Op de tweede plek staat het argument *omdat in de informatie onvoldoende wordt uitgelegd wat ik moet doen*. In december 2024 ligt dit percentage echter lager dan in alle andere metingen (sinds najaar 2022).

Negen procent noemt dat ze geen vertrouwen hebben in de organisatie die de informatie verstrekt. Dit percentage ligt hoger dan de metingen sinds het voorjaar van 2023. Het huidige percentage (9%) komt overeen met de meting van najaar 2022 (7%).

3.4 Anderen helpen bij een ramp of crisis

Figuur 3-8 - In hoeverre ben je het eens of oneens met de volgende stellingen? Basis: alle inwoners van Nederland (n=969)

Ruime meerderheid inwoners vindt dat het in hun karakter zit om anderen te helpen

Twee derde van de inwoners geeft aan dat het in hun karakter zit om anderen te helpen tijdens een ramp of crisis (67%), een iets kleiner deel zegt zich verplicht te voelen om anderen te helpen (62%).

De helft van de inwoners zou graag meer informatie willen over hoe zij anderen kunnen helpen tijdens een ramp of crisis (50%). Circa één op de zes weet niet goed wat hij of zij moet doen en zou daarom anderen niet snel helpen tijdens een ramp of crisis (15%), maar bijna de helft van de inwoners geeft aan dat dit juist *niet* het geval is (47%).

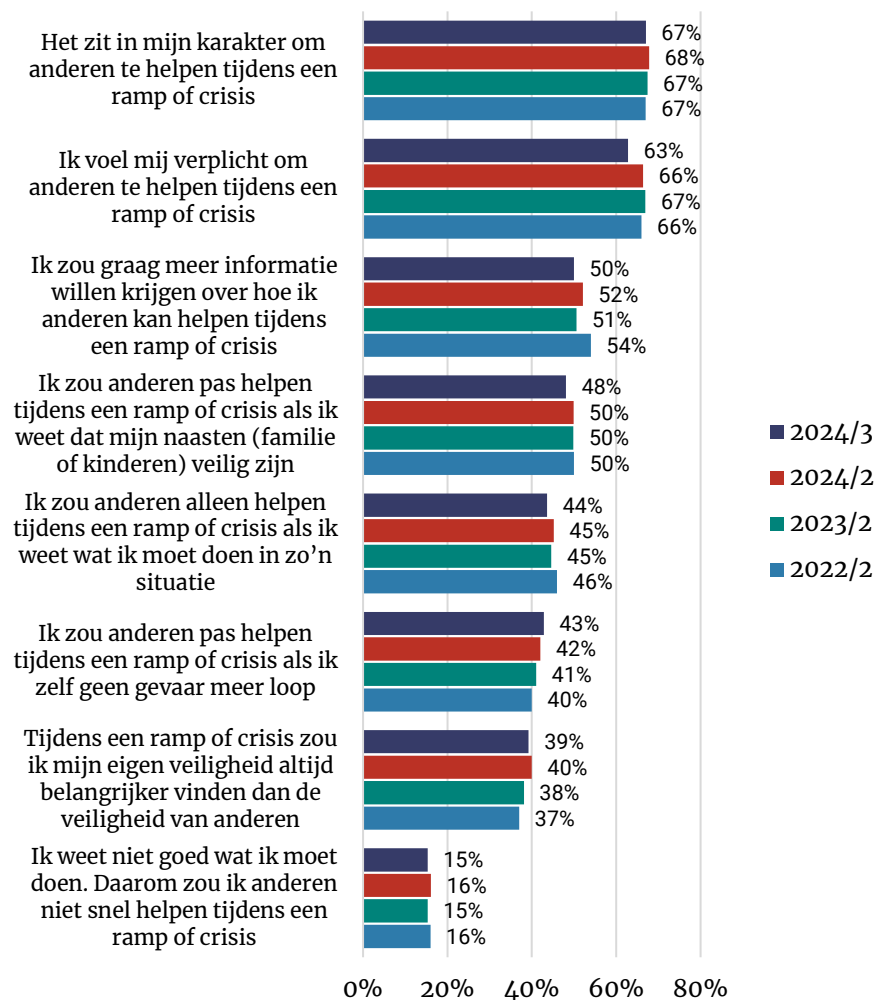
Bijna de helft geeft aan anderen pas te helpen als zij zeker weten dat hun familie of kinderen veilig zijn (48%).

Veertig procent geeft aan dat ze hun eigen veiligheid altijd belangrijker vinden dan de veiligheid van anderen.

Anderen helpen in vergelijking tot voorgaande metingen

Figuur 3-9 – In hoeverre ben eens of oneens met de volgende stellingen?

Basis: alle inwoners van Nederland (% (helemaal) mee eens)

Zelfbeeld over het helpen van anderen zeer stabiel in de afgelopen drie jaar

In figuur 3-9 is de huidige meting vergeleken met de andere najaarsmetingen sinds 2022. Hieruit blijkt dat er in de afgelopen drie jaar geen significante ontwikkelingen zijn.

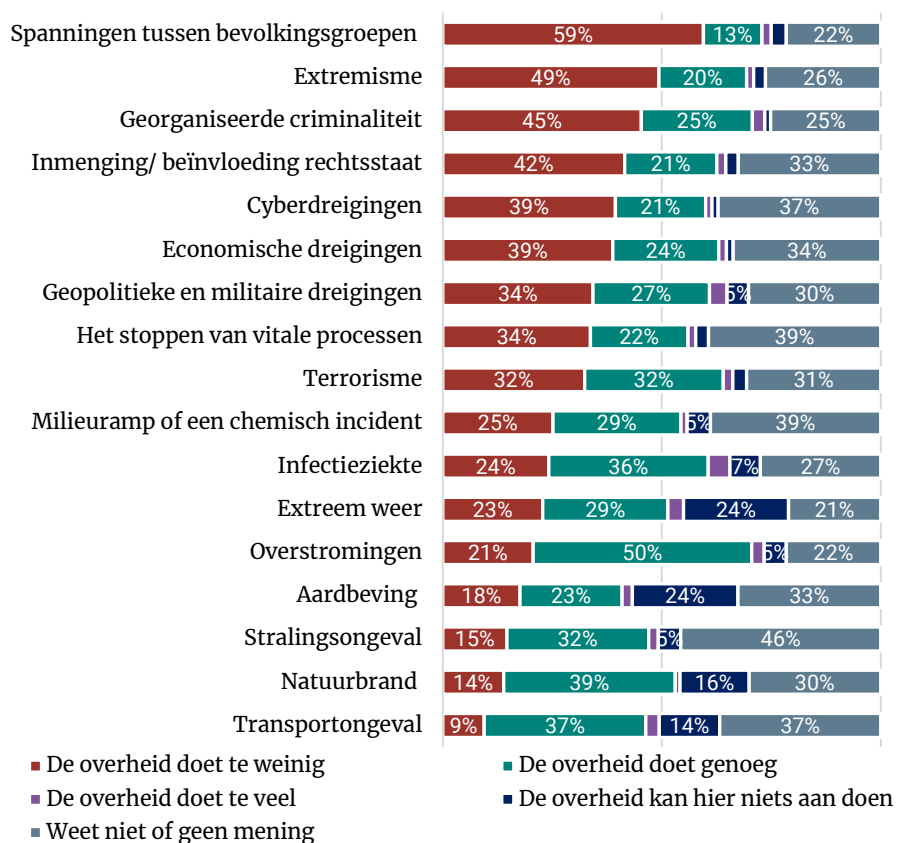
4. Rol van de overheid

4 Rol van de overheid

4.1 Beoordeling inspanning overheid

Figuur 4-1 – In hoeverre vind je dat de Nederlandse overheid voldoende doet om deze risico's en dreigingen te voorkomen?

Basis: alle inwoners van Nederland (n=969)

Zes op de tien inwoners vinden dat de overheid te weinig doet om spanningen tussen bevolkingsgroepen te voorkomen

De dreiging waar de overheid volgens de grootste groep inwoners te weinig aan doet om dit te voorkomen, is spanningen tussen bevolkingsgroepen (59%). Daarna volgen de onderwerpen: extremisme (49% overheid doet te weinig) en georganiseerde criminaliteit (45%).

Ruim vier op de tien (42%) vinden dat de overheid te weinig doet aan de inmenging of beïnvloeding van de democratische rechtsstaat. Daarnaast vinden vier op de tien inwoners (39%) dat de Nederlandse overheid te weinig doet om cyberdreigingen te voorkomen.

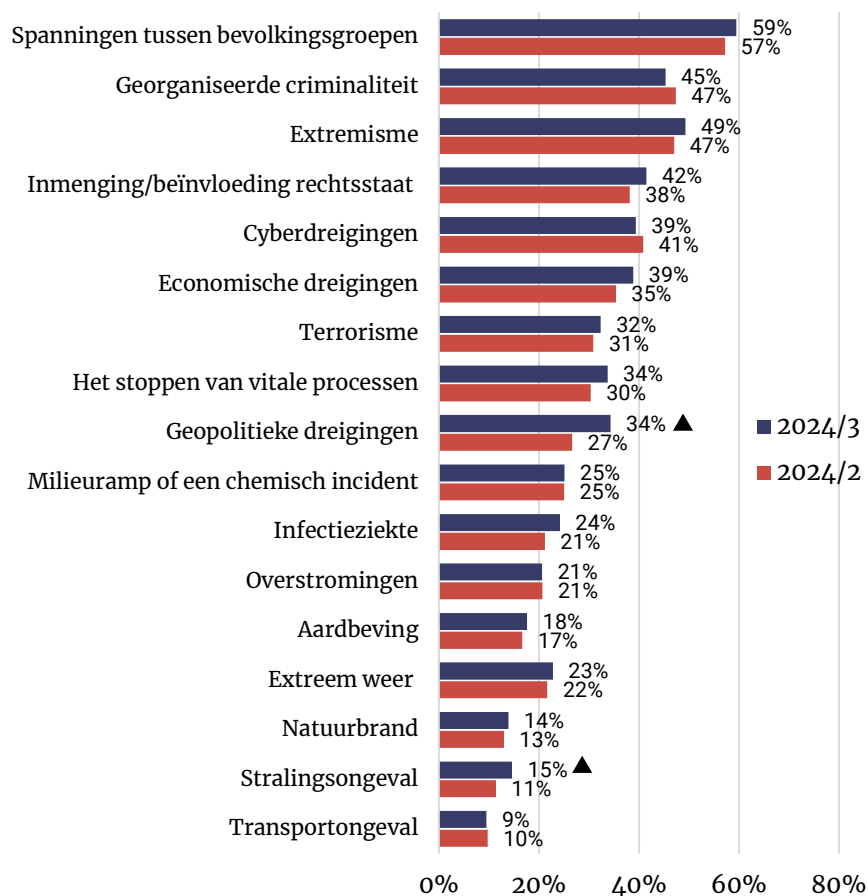
Als het gaat over extreem weer en aardbevingen, denkt een kwart dat de overheid hier niets aan kan doen (beiden 24%). Dit percentage ligt hoger dan bij de andere gebeurtenissen.

Een vrij groot deel van de inwoners vindt het lastig om in te schatten of de overheid voldoende doet om bepaalde risico's en dreigingen te voorkomen. Dit blijkt uit de relatief hoge percentages 'weet niet of geen mening'. Inwoners vinden het voornamelijk lastig om in te schatten of de overheid voldoende doet in het voorkomen van stralingsongevallen (46% 'weet niet'), het stoppen van vitale processen (39% 'weet niet'), chemische incidenten/milieurampen (39% 'weet niet'), transportongevallen (37% 'weet niet') en cyberdreigingen (37% 'weet niet').

Ontwikkeling beoordeling van de overheid

Figuur 4-2 - In hoeverre vind je dat de Nederlandse overheid voldoende doet om deze risico's en dreigingen te voorkomen? (% overheid doet te weinig)

Basis: alle inwoners van Nederland

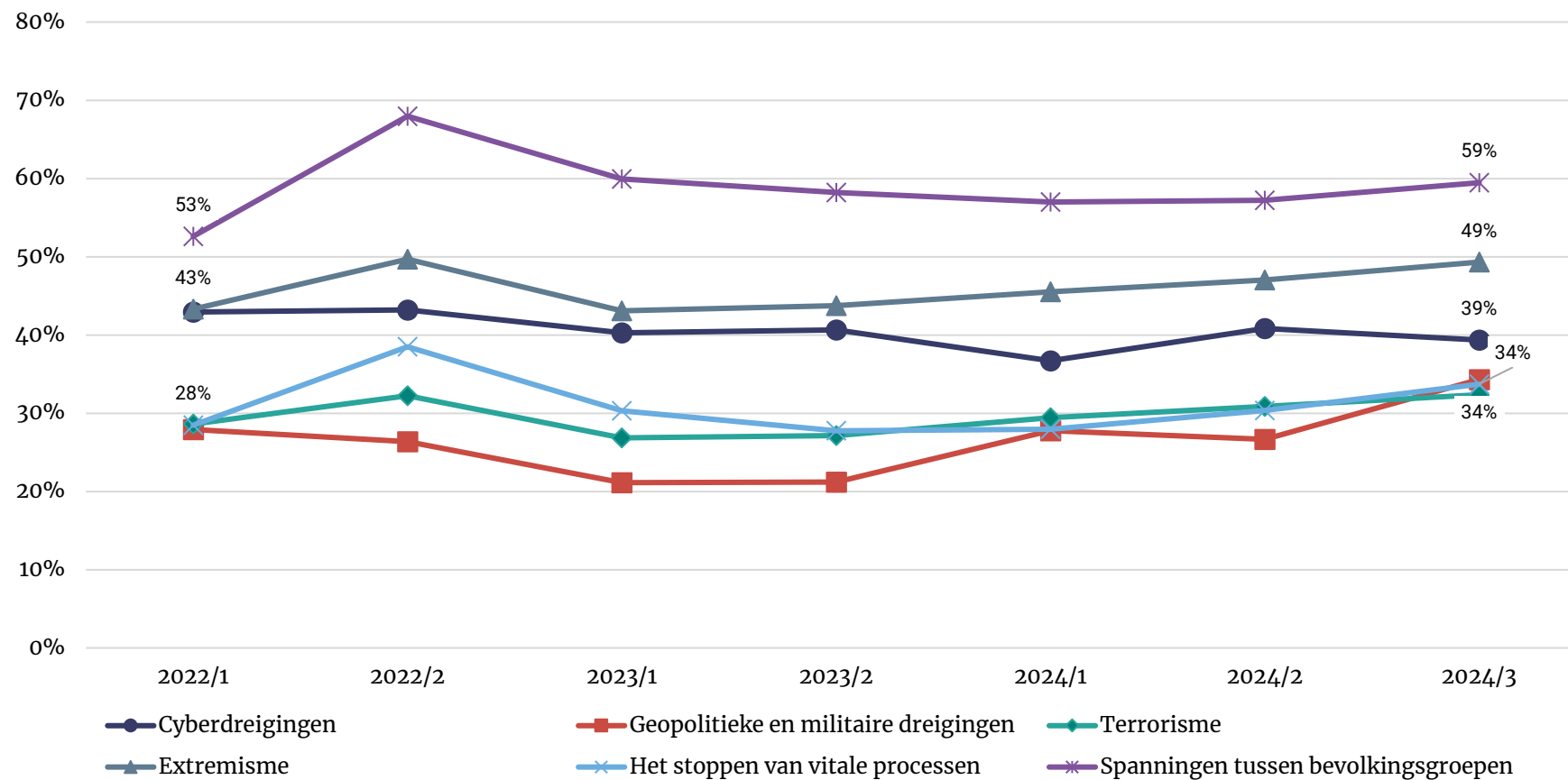

Meer inwoners vinden dat de overheid te weinig doet om geopolitieke dreigingen en stralingsongevallen te voorkomen

Er zijn, ten opzichte van de najaarsmeting van 2024 twee verschillen. Bij twee gebeurtenissen zien we een toename in het percentage inwoners dat van mening is dat de overheid te weinig doet, namelijk geopolitieke dreigingen (van 27% naar 34%) en stralingsongevallen (van 11% naar 15%). Bij geopolitieke dreigingen is een verschuiving te zien van 'de overheid doet genoeg' als meest genoemde antwoord naar 'de overheid doet te weinig' als meest genoemde antwoord.

Figuur 4-3 – Beoordeling inspanningen overheid tijdsreeks (% overheid doet te weinig)*

Basis: alle inwoners van Nederland

*In de voorjaarsmeting van 2022 is de stelling ‘de overheid kan hier niets aan doen’ toegevoegd. Hierdoor kunnen alleen de uitkomsten vanaf deze meting worden weergegeven.

Toenames zichtbaar in percentage inwoners dat vindt dat de overheid te weinig doet

Figuur 4-3 laat zien wat de ontwikkelingen zijn voor een zestal gebeurtenissen als het gaat om de beoordeling van de inzet van de overheid om deze te voorkomen (percentage de overheid doet te weinig).

De ontwikkeling van *extremisme*, *het stoppen van vitale processen*, *terrorisme* en *spanningen tussen bevolkingsgroepen* laat een vergelijkbaar beeld zien. Voor al deze gebeurtenissen was er sprake van een piek in de meting van najaar 2022 in het percentage inwoners dat vond dat de overheid hier te weinig aan doet. Waarna het percentage in de meting van het voorjaar 2023 weer duidelijk daalde. Bij *extremisme* en *terrorisme* is het percentage vervolgens weer toegenomen, waardoor de huidige percentages significant hoger liggen dan in de meting van voorjaar 2023.

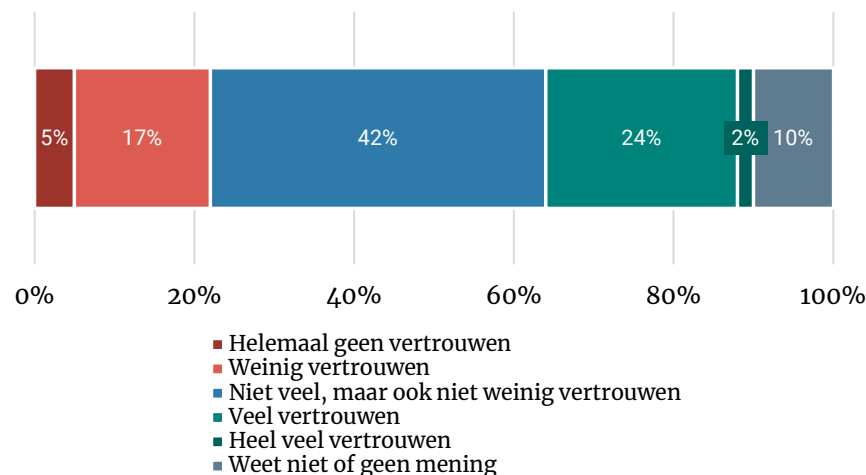
Bij het stoppen van vitale processen ligt het percentage sinds 2023 rond de 30 procent. Er is echter wel een stijging zichtbaar wanneer we december 2024 (34%) vergelijken met voorjaar 2024 (28%).

Bij spanningen tussen bevolkingsgroepen is het beeld vanaf het voorjaar van 2023 stabiel.

4.2 Vertrouwen informatievoorziening

Figuur 4-4 – Hoeveel vertrouwen heb je in de informatievoorziening van de overheid bij een ramp of crisis?

Basis: alle inwoners van Nederland (n = 969)

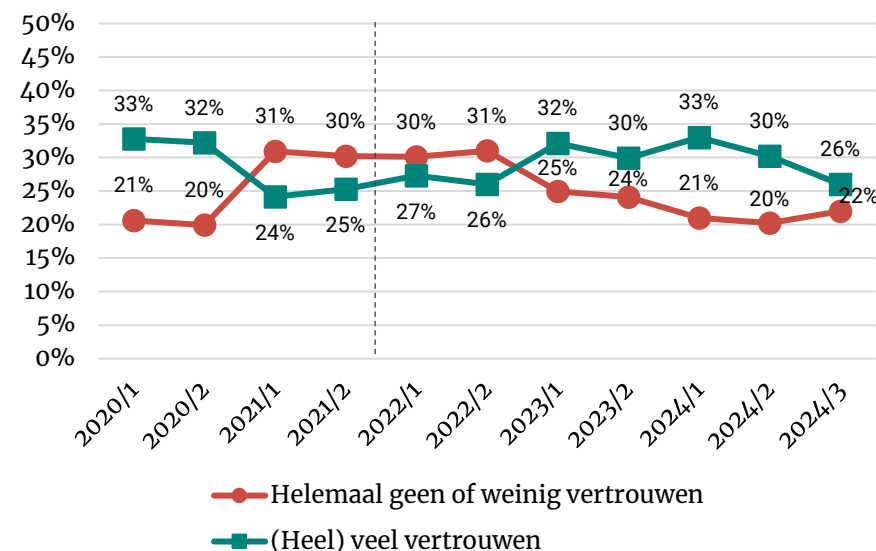

Een kwart van de inwoners heeft vertrouwen in de informatievoorziening van de overheid

Een kwart van de inwoners (26%) geeft aan vertrouwen te hebben in de informatievoorziening van de overheid als er zich een ramp of crisis voordoet, een klein deel (2%) heeft *heel veel* vertrouwen. Ruim een vijfde (22%) heeft *weinig* of *helemaal geen* vertrouwen in de informatievoorziening van de overheid.

Figuur 4-5 – Hoeveel vertrouwen heb je in de informatievoorziening van de overheid bij een ramp of crisis? (meerjarentrend)

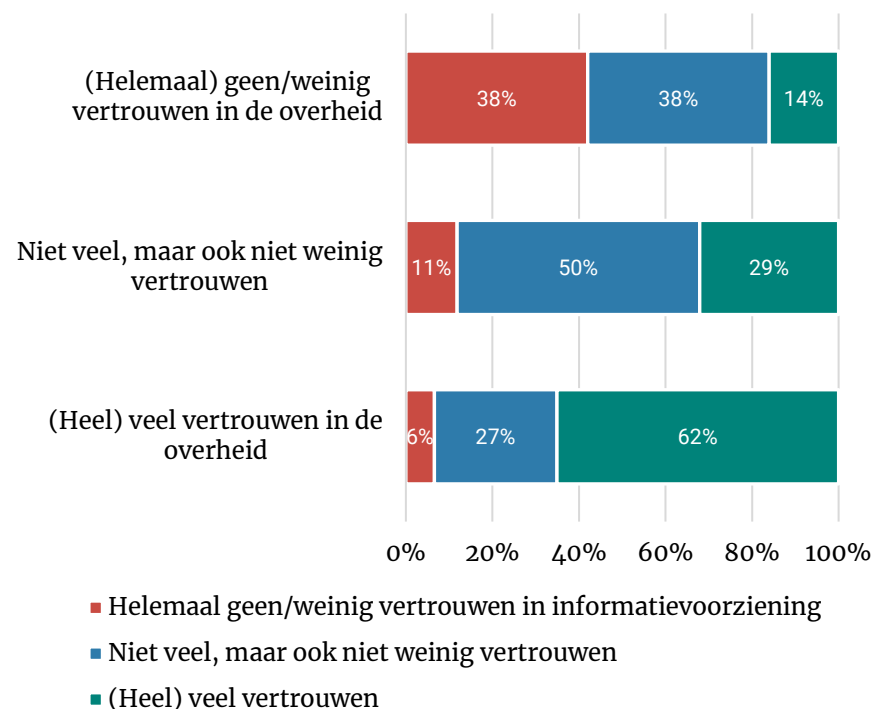
Basis: alle inwoners van Nederland

Vertrouwen informatievoorziening overheid in december 2024 lager dan in voorjaar 2024

In 2024 is een dalende trend te zien in het aantal inwoners dat veel of heel vertrouwen heeft in de informatievoorziening van de overheid; van 33 procent in de voorjaarsmeting naar 26 procent in december. Het percentage dat helemaal geen of weinig vertrouwen heeft is in 2024 echter niet gestegen, daarentegen is het percentage 'weet niet/geen mening' wel gestegen (van 7% naar 10%).

Figuur 4-6 – Vertrouwen in de overheid afgezet tegen vertrouwen in informatievoorziening overheid bij ramp of crisis

Vertrouwen van inwoners in de overheid hangt samen met vertrouwen in informatievoorziening van de overheid bij een ramp

In paragraaf 2.1 is gerapporteerd over het vertrouwen in de overheid in het algemeen. Hieruit bleek dat twaalf procent van de inwoners (heel) veel vertrouwen heeft in de overheid in het algemeen.

Figuur 4-6 toont het vertrouwen in de overheid in het algemeen afgezet tegen het vertrouwen in de informatievoorziening van de overheid bij een ramp of crisis. Van de inwoners die veel of heel veel vertrouwen hebben in de overheid in het algemeen, hebben zes op de tien (62%) ook (heel) veel vertrouwen in de informatievoorziening. Andersom geldt dat inwoners die helemaal geen of weinig vertrouwen hebben in de overheid, ook weinig vertrouwen hebben in de informatie die de overheid verspreidt in het geval van een ramp of een crisis (38%).

Bijlagen

Bijlage A Overzicht barometers

Meting		Doorlooptijd	Respons	Uitvoerder
1. Voorjaar 2019	2019/1	14 maart – 18 maart 2019	838	Motivaction
2. Najaar 2019	2019/2	10 december – 14 december 2019	818	Motivaction
3. Zomer 2022	2020/1	31 augustus – 7 september 2020	806	Motivaction
4. Najaar 2020	2020/2	10 december – 16 december 2020	803	Motivaction
5. Voorjaar 2021	2021/1	29 april – 4 mei 2021	824	Motivaction
6. Najaar 2021	2021/2	20 oktober – 31 oktober 2021	812	Motivaction
7. Voorjaar 2022	2022/1	22 april – 6 mei 2022	2.290	I&O Research
8. Najaar 2022	2022/2	5 oktober – 19 oktober 2022	5.863	I&O Research
9. Voorjaar 2023	2023/1	22 maart – 3 april 2023	1.558	I&O Research
10. Najaar 2023	2023/2	25 augustus – 11 september 2023	5.037	I&O Research
11. Voorjaar 2024	2024/1	22 maart – 8 april 2024	2.242	Ipsos I&O
12. Najaar 2024	2024/2	29 augustus – 22 september 2024	5.111	Ipsos I&O
13. Extra meting	2024/3	16 en 23 december 2024	969	Ipsos I&O

Bijlage B Berekening omrekenfactoren

Splitrun 2024/2

Wijziging in de gebeurtenis 'spanningen tussen bevolkingsgroepen'.

De oude beschrijving: *bijvoorbeeld door kansenongelijkheid, toenemende verschillen in inkomen en vermogen, door grote stromen vluchtelingen en migranten of door grote meningsverschillen over klimaatverandering, opwekken van zonne-/windenergie en stikstof, wat tot agressie en geweld kan leiden.*

De nieuwe beschrijving: *discussies in de samenleving die tot agressie of geweld kunnen leiden, bijvoorbeeld over kansenongelijkheid, toenemende verschillen in inkomen en vermogen, door stromen vluchtelingen en migranten of door grote meningsverschillen over klimaatverandering of stikstof.*

Hieronder staat een lijst van gebeurtenissen die een risico of een dreiging kunnen vormen voor de nationale veiligheid.

Geef per gebeurtenis aan hoe waarschijnlijk of onwaarschijnlijk je het vindt dat deze zich voordoet.

Spanningen tussen bevolkingsgroepen

	Percentages oude formulering	Percentages nieuwe formulering	Omrekenfactor
Zeer onwaarschijnlijk	1,82%	1,89%	1,04
Niet waarschijnlijk	14,94%	8,65%	0,58
Enigszins waarschijnlijk	34,16%	29,72%	0,87
Waarschijnlijk	29,37%	34,17%	1,16
Zeer waarschijnlijk	18,67%	23,98%	1,28
Weet niet of geen mening	1,05%	1,59%	1,52

Hoeveel kennis heb jij van risico's en dreigingen voor de nationale veiligheid?

Spanningen tussen bevolkingsgroepen

	Percentages oude formulering	Percentages nieuwe formulering	Omrekenfactor
1 - Ik heb helemaal geen kennis	11,17%	9,56%	0,86
2	12,81%	10,36%	0,81
3	17,58%	16,64%	0,95
4	22,54%	23,76%	1,05
5	20,12%	20,47%	1,02
6	10,25%	12,20%	1,19
7 - Ik heb volledige kennis	3,05%	3,23%	1,06
Weet ik niet	2,49%	3,78%	1,52

Als de onderstaande gebeurtenissen zich zouden voordoen, hoe ernstig is dat voor de Nederlandse samenleving?

Spanningen tussen bevolkingsgroepen

	Percentages oude formulering	Percentages nieuwe formulering	Omrekenfactor
Beperkt (niet zo ernstig)	3,86%	4,02%	1,04
Aanzienlijk (redelijk ernstig)	15,54%	14,44%	0,93
Ernstig	34,31%	34,15%	1,00
Zeer ernstig	34,44%	36,46%	1,06
Catastrofaal (rampzalig)	9,86%	8,64%	0,88
Weet niet of geen mening	1,99%	2,28%	1,15

Kies nu maximaal 5 gebeurtenissen waar jij je de meeste zorgen over maakt

	Percentages oude formulering	Percentages nieuwe formulering	Omrekenfactor
Spanningen tussen bevolkingsgroepen	48,00%	46,00%	0,96

Hoeveel zorgen maak jij je op dit moment over de veiligheid van jezelf en je familie en vrienden door onderstaande gebeurtenissen?
Spanningen tussen bevolkingsgroepen

	Percentages oude formulering	Percentages nieuwe formulering	Omrekenfactor
Helemaal geen zorgen	2,73%	1,25%	0,46
Weinig zorgen	12,85%	14,24%	1,11
Veel zorgen	22,85%	20,33%	0,89
Heel veel zorgen	8,93%	9,27%	1,04
Weet niet of geen mening	0,26%	0,59%	2,22
niet in top 5	52,38%	54,32%	1,04

Heb je het afgelopen jaar over deze risico's en dreigingen informatie ontvangen of opgezocht?

Spanningen tussen bevolkingsgroepen

	Percentages oude formulering	Percentages nieuwe formulering	Omrekenfactor
Spanningen tussen bevolkingsgroepen	24,09%	24,12%	1,00

In hoeverre vind je dat de Nederlandse overheid voldoende doet om deze risico's en dreigingen te voorkomen?

Spanningen tussen bevolkingsgroepen

	Percentages oude formulering	Percentages nieuwe formulering	Omrekenfactor
De overheid doet te weinig	56,19%	57,22%	1,02
De overheid doet genoeg	17,19%	16,58%	0,96
De overheid doet te veel	1,57%	2,31%	1,48
De overheid kan hier niets aan doen	3,69%	2,77%	0,75
Weet niet of geen mening	21,37%	21,12%	0,99

Bijlage C Uitkomsten open antwoorden zorgen over risico's en dreigingen voor nationale veiligheid

Veelgenoemde begrippen met toelichting

Veelgenoemde begrippen	Toelichting codes
1. Oorlog	oorlog algemeen/oorlog in Oekraïne/ oorlog tussen Rusland en Oekraïne/ Oorlog in Gaza/ (derde / 3e / 3 de) wereldoorlog/ nucleaire oorlog/ oorlogsdreiging/ burgeroorlog/ kernoorlog/ atoomoorlog/ atoombom/ bomaanslagen/ drone aanvallen
2. Rusland	Poetin/ Putin/ Rusland
3. Oekraïne	Oekraïne/ Ukraine/ Oorlog in Oekraïne
4. Maatschappelijke spanningen	Polarisatie/ mensen met extreme gedachten/ verharding/ korte lontjes/ radicalisering/ extremisten/ extreem links/ extreem rechts/ Wilders (PVV)/ Baudet (FvD)/ populisme/ populistten/ verrechtsing/ fascisme/ moslimradicalisering/ moslim extremisme/ islamitisch extremisme / islam extremisten/
5. Politieke klimaat en regering	tekortschieten overheidsbeleid/ wanbeleid overheid /bemoeienis overheid/ privacyschending door overheid/besluiteloosheid/ vertrouwen in overheid/corruptie overheid/bureaucratie overheid/liegende overheid/ nationale politieke onrust/ bezorgdheid politieke partijen/ bezuinigingen op ministeries of organisaties/ ondermijning, bedreiging, aantasting democratie/ ondermijnen democratie/ geen daadkracht van overheid/ verdeeldheid in politiek/ instabiele politiek/ versplintering politiek/ onbetrouwbaarheid politieke leiders/ gebrek slagvaardigheid politiek/ bestuur van Nederland/ corrupte politici/ falende overheid/ korte termijn visie politici/ PVV/ Trump/
6. Aanslagen en explosies	Aanslagen/ explosies/ explosieven/ (woon)huizen/ Den Haag/ vuurwerk
7. Immigratie en asiel	Immigranten/ immigratie/ vluchtelingen/ asielzoekers/ asielbeleid/ vreemdelingen/ illegalen/ buitenlanders/ migranten/ gelukszoekers/ asiel/ asielinstroom/ asielcrisis/ asielproblematiek/ buitenlandse mensen/ emigratie/ immigratiebeleid/ vluchtelingeninstroom

Bijlage D Overzicht uitgevraagde gebeurtenissen

1. Overstromingen (bijvoorbeeld vanuit zee of een rivier, of het doorbreken van dijken)

2. Extreem weer (zoals een zware storm, een hittegolf, gladheid door ijzel, sneeuwstorm)

3. Natuurbrand (zoals een bosbrand of een heidebrand)

4. Aardbeving

5. Milieuramp of een chemisch incident (zoals een olieramp, een ongeval met chemische bedrijven, lekkage van chemicaliën in water, in de bodem, en in het grondwater)

6. Infectieziekte (bij mens en dier) (zoals een virus of besmetting door bacteriën bij veel mensen of dieren die de gezondheid van mensen of dieren bedreigt)

7. Stralingsongeval (zoals een ongeluk in een kerncentrale waarbij radioactief materiaal vrijkomt)

8. Transportongeval (zoals een ernstig ongeluk op het spoor of op de weg, in de scheepvaart of met een vliegtuig)

9. Het stoppen van vitale processen (zoals langdurig geen elektriciteit, geen gas, geen drinkwater, geen internet of telefoon)

10. Cyberdreigingen (inbreken in essentiële computersystemen. Dit zorgt voor digitale aanvallen op organisaties en het verstoren van noodzakelijke voorzieningen, zoals energie, water of ons betalingssysteem, of de diefstal van staatsgeheimen, persoonsgegevens en intellectueel eigendom)

11. Spanningen tussen bevolkingsgroepen (discussies in de samenleving die tot agressie of geweld kunnen leiden, bijvoorbeeld over kansenongelijkheid, toenemende verschillen in inkomen en vermogen, door stromen vluchtelingen en migranten of door grote meningsverschillen over klimaatverandering of stikstof.)

12. Ongewenste inmenging en beïnvloeding van onze democratische rechtsstaat (bijvoorbeeld door het verspreiden van desinformatie, het bemoeien met onze democratie door buitenlandse staten met als doel onze democratie te verstoren)

13. Terrorisme (bijvoorbeeld door aanslagen gedaan door mensen met andere ideeën of een ideologie zoals jihadisme of rechtsextremisme)

14. Extremisme (zoals geweld en wetsovertredingen van linksextremisten en rechtsextremisten, radicale moslims, asielrechtenextremisten en van dierenrechtenextremisten)

15. Geopolitieke en militaire dreigingen (dreigingen tussen landen, zoals de dreiging van oorlog, internationale conflicten en toenemende spanningen tussen grote, machtige landen)

16. Economische dreigingen (Zoals ongewenste afhankelijkheid van andere landen, bijvoorbeeld op gebied van energie en grondstoffen. Of ongewenste buitenlandse invloed in bedrijven door overnames, of spionage en diefstal van kennis en technologie)

17. Georganiseerde criminaliteit (bijvoorbeeld burgers of bedrijven die crimineel geld witwassen of frauderen met vastgoed, wietplantages, cocaïnehandel of XTC-labs).

Contactgegevens

Ipsos I&O

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
053 - 200 52 00
KVK-nummer 08198802
nl-info-publiek@ipsos.com
www.ipsos-publiek.nl

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
020 - 308 48 00
nl-info-publiek@ipsos.com
www.ipsos-publiek.nl

> Retouradres

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Directoraat Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

**Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en
Veiligheid**

www.rijksoverheid.nl/jenv

Onze referentie
6548848

Datum 11 juli 2025
Betreft Voortgang Landelijke Agenda Crisisbeheersing

Met de introductie van de Landelijke Agenda Crisisbeheersing 2024-2029 (hierna: Agenda)¹ hebben het Rijk, de veiligheidsregio's en de openbare lichamen in Caribisch Nederland (Bonaire, Sint-Eustatius en Saba) in 2024 een belangrijke stap gezet in het gezamenlijk versterken van de landelijke en bovenregionale crisisbeheersing. De Agenda is een uitwerking van de Contourennota Versterking Crisisbeheersing en Brandweerbzorg² en de Veiligheidsstrategie voor het Koninkrijk der Nederlanden³. Ook de aanbevelingen van de Onderzoeksraad voor Veiligheid na de corona-aanpak⁴ zijn erin verwerkt.

Met de Agenda zijn rond drie pijlers meerjarige ambities vastgesteld, die een leidraad zijn voor de nadere uitwerking van activiteiten, door zowel ministeries als de veiligheidsregio's en de openbare lichamen Bonaire, Sint-Eustatius en Saba. De ambities uit de Agenda zijn door de veiligheidsregio's verwerkt in een gezamenlijk meerjarig werkplan.

De nadruk is sinds het verschijnen van de Agenda, mede ingegeven door de ontwikkelingen in de wereld en de toegenomen aandacht voor militaire en hybride dreigingen, nog meer gaan liggen op versterking van paraatheid en van de weerbaarheid van de samenleving. Ook in de recent verschenen *Preparedness Union Strategy* van de Europese Commissie staan paraatheid en weerbaarheid centraal⁵.

Met deze brief beschrijft het kabinet de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van de crisisbeheersing en komt het tegemoet aan de toezegging om jaarlijks op hoofdlijnen te rapporteren over de voortgang van de Agenda. Hierbij wordt achtereenvolgens stil gestaan bij de ontwikkelingen in de drie pijlers:

1. Versterking voorbereiding en paraatheid
2. Versterken van een weerbare samenleving
3. Bevorderen van kwaliteit en professionaliteit

¹ Landelijke Agenda Crisisbeheersing 2024-2029, 10 juni 2024.

² [Contourennota Versterking Crisisbeheersing en Brandweerbzorg | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

³ Veiligheidsstrategie voor het Koninkrijk der Nederlanden, 3 april 2023, actielijn 12.

⁴ [Aanpak coronacrisis - Onderzoeksraad voor Veiligheid](#)

⁵ Preparedness Union Strategy, European Commission, 26 maart 2025. Zie ook Fiche: Mededeling Paraatheidsuniestrategie, Kamerstukken II 2025/26, 22112, nr. 4054, 9 mei 2025.

De ontwikkelingen in relatie tot deze drie pijlers voor wat betreft Caribisch Nederland worden in een aparte paragraaf beschreven. Daar waar het om ontwikkelingen gaat die in de Kamerbrief over weerbaarheid tegen militaire en hybride dreigingen beschreven worden, wordt naar deze brief verwezen. Voorliggende brief gaat tot slot ook in op het financiële kader en de stand van zaken van het wetgevingstraject voor wijziging van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) en de Veiligheidswet BES (VwBES).

**Directoraat Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en
Veiligheid

Datum
11 juli 2025

Onze referentie
6548848

Versterking voorbereiding en paraatheid voor prioritaire landelijke risico's

De Russische agressie tegen Oekraïne en recente situaties van extreme droogte en overstromingen zijn voorbeelden van dreigingen waar ook Nederland zich rekenschap van moet geven. We willen goed voorbereid zijn en blijven op toekomstige risico's en dreigingen. Het kabinet identificeert daarom de dreigingen en risico's rond mogelijke rampen en crises in de Rijksbrede Risicoanalyse⁶. (RbRa) en de Trendanalyse Nationale Veiligheid. Een actualisatie van de RbRa is begin 2026 voorzien. Naast het actualiseren van het nationale risicobeeld, pleit het kabinet ook internationaal voor de ontwikkeling van een gedegen EU-risicoanalyse. Vanwege het feit dat crises steeds vaker grens- en sector-overstijgend zijn, is het van belang dat ook Europees de prioritaire risico's in kaart worden gebracht. Op deze manier dragen de lidstaten bij aan de versterking van de collectieve weerbaarheid.

Landelijke crisisplannen

Om een adequate aanpak van rampen en crises überhaupt mogelijk te maken bereiden ministeries, veiligheidsregio's en andere publieke en private crisispartners zich steeds intensiever samen voor. Deze voorbereiding maakt dat partijen elkaar weten te vinden, elkaars taken en rollen begrijpen en inzicht krijgen in de collectieve uitdagingen en de mogelijke wijze van gezamenlijk optreden daarbij. Belangrijk onderdeel hiervan is (het gezamenlijke proces van) de realisatie en actualisatie van landelijke crisisplannen (LCP's). Er worden LCP's opgesteld voor de belangrijkste dreigingsthema's uit de Rijksbrede Risicoanalyse, aangevuld met regionale inzichten vanuit de veiligheidsregio's en, daar waar aan de orde, met inzichten vanuit de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Een LCP geeft op hoofdlijnen overzicht en inzicht in de afspraken over de bestrijding en beheersing van specifieke rampen en crises. LCP's worden veelal voorzien van een verdiepende notitie over de risico- en crisiscommunicatie voor het specifieke crisistype.

Uw Kamer heeft op 13 mei jl. het LCP-Natuurbranden ontvangen⁷. Dit LCP sluit gezien het toenemende natuurbrandrisico aan bij de ambitie om de paraatheid op prioritaire risico's te versterken. Het LCP-Luchtvaartongevallen wordt geactualiseerd en dit najaar aan uw Kamer aangeboden. Het ministerie van VWS zal naar verwachting nog dit jaar het LCP-Infectieziekten dat momenteel ontwikkeld wordt met uw Kamer delen. Het ministerie van IenW zal mede naar aanleiding van de bevindingen uit de Nationale Nucleaire Oefening die in oktober 2024 is gehouden het LCP-Straling een update geven.

Gegeven de militaire dreigingen wordt, zoals in de Kamerbrief over weerbaarheid tegen militaire en hybride dreigingen benoemd, nog dit jaar een eerste versie van het Landelijk Crisisplan Militaire dreiging (LCP-MD) afgerond. De realisatie van dit

⁶ Kamerstukken II 2022/23, 30821, nr. 165.

⁷ Kamerstukken II 2025/26, 30 821, nr. 277.

plan draagt bij aan de voorbereiding van veel partners op militaire en hybride dreigingen en breder. Parallel aan de realisatie van dit LCP-MD wordt gewerkt aan een Koninkrijks crisisplan Militaire dreiging Caribische delen van het Koninkrijk. Zoals in de weerbaarheidsbrief uiteengezet, zijn ook energie- en voedselvoorziening prioritaire aandachtsgebieden. Rond deze onderwerpen worden onder gezamenlijke regie van de ministeries van LVVN (voedselzekerheid) en KGG (gas en elektriciteit) en het ministerie van Justitie en Veiligheid landelijke crisisplannen gerealiseerd. Een volledig en actueel overzicht van landelijke crisisplannen is te vinden op de website van de NCTV⁸.

**Directoraat Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en
Veiligheid

Datum
11 juli 2025

Onze referentie
6548848

Naast de landelijke crisisplannen is de afgelopen periode onder aanvoering van het ministerie van Justitie en Veiligheid gewerkt aan een handreiking op het terrein van grootschalige evacuatie in het geval van bijvoorbeeld een natuurramp of een andere grote ramp of crisis. Het streven is deze nog dit jaar af te ronden.

Om zowel de inhoud als het proces van totstandkoming van de LCP's verder te optimaliseren wordt gewerkt aan een Handreiking Landelijke Crisisplannen. De handreiking wordt naar verwachting later dit jaar opgeleverd en zal afspraken bevatten over de onderwerpkeuze, inrichting en werkwijze van LCP's, inclusief het communicatieaspect en de doorvertaling van de plannen naar de praktijk. De impact van crises op burgers en bedrijven en hun betrokkenheid in de voorbereiding op crises wordt daarbij meegenomen, met bijzondere aandacht voor kwetsbare groepen.

Versterking (operationele) informatiedeling en coördinatie

Adequate informatie-uitwisseling is een onmisbare schakel in zowel de koude als de warme fase van crisisbeheersing. De versterking van informatie-uitwisseling inclusief de daarvoor benodigde netwerken heeft dan ook prioriteit.

Informatiedeling, de operationele duiding van informatie en de coördinatie van bijstand zijn cruciale elementen in de operationele coördinatie van een crisis. Een mijlpaal op dit gebied is de instelling van KCR2 (Knooppunt Coördinatie Regio's-Rijk) per 1 januari 2026. KCR2 is het gezamenlijke 24/7 centrale koppelvlak voor bovenregionale en landelijke informatiestromen en crisiscoördinatie van en tussen het Rijk en veiligheidsregio's als ook met andere crisispartners, waaronder aanbieders van vitale processen. KCR2 zorgt voor de operationele verbinding tussen de veiligheidsregio's, crisispartners en de Rijksoverheid en is daarmee een essentieel onderdeel binnen de samenhangende crisisstructuur. De instelling van KCR2, dat zijn basis heeft in het bestaande Landelijk Operationeel Coördinatie Centrum (LOCC), heeft de afgelopen periode materieel nader vorm gekregen onder de werktitel LOCC-KCR2.

Een gecoördineerde inzet van mensen en middelen van verschillende organisaties bij een crisis of calamiteit vraagt naast intensieve voorbereiding ook om een eenduidige werkwijze en heldere afspraken, zeker wanneer deze inzet op bovenregionaal, landelijk of zelfs internationaal niveau moet plaatsvinden. In dit licht is op initiatief van het Veiligheidsberaad een protocol opgesteld om de afstemming tussen de voorzitters veiligheidsregio bij een bovenregionale of landelijke ramp of crisis te bevorderen⁹. Bij een crisis of ramp waarbij meerdere veiligheidsregio's zijn betrokken, kan een Interregionaal Beleidsteam (IRBT) samenkomen dat in elk geval uit de voorzitters van de betrokken veiligheidsregio's bestaat. Het doel van het IRBT is om bij een bovenregionale crisis of ramp te

⁸ <https://www.nctv.nl/onderwerpen/landelijke-crisisplannen>

⁹ <https://www.veiligheidsberaad.nl/wp-content/uploads/2024/06/12b-Protocol-Interregionaal-Beleidsteam-IRBT.pdf>

komen tot bestuurlijke afstemming tussen de betrokken veiligheidsregio's. Het protocol geeft helderheid over de werkwijze bij een crisis om te komen tot afspraken over eenduidigheid in aanpak en uitvoering. De aansluiting met het Rijk en de nationale crisisstructuur vindt plaats via het Nationaal Crisiscentrum (NCC). Ondersteunend daaraan wordt door veiligheidsregio's en LOCC-KCR2 een structuur opgezet ten behoeve van de operationele leiding van een crisis, onder meer door inrichting van een flexpool van zogeheten operationeel leiders en informatiemanagers.

Een belangrijke ontwikkeling is ook de instelling van een nieuw Joint Force Command (JFC) van Defensie en een Tactisch Coördinatiecentrum Politie (TCCP). Defensie sluit interdepartementaal via het JFC aan bij eventuele activering van de nationale crisisstructuur. In het kader van bovenregionale informatie- en crisisbeheersingscoördinatie bij planvorming of ter voorbereiding op verzoeken tot militaire bijstand en/of steunverlening, werkt Defensie (JFC) in een gelaagde systematiek ook nauw samen met LOCC-KCR2, de veiligheidsregio's en uitvoeringsorganisaties.

Daarnaast heeft de ontvangst en uitwisseling van (hoog-)gerubriceerde informatie¹⁰ tussen crisispartners de afgelopen periode, zeker in het licht van toegenomen militair-hybride dreiging, extra aandacht gekregen. Over de voortgang op het gebied van gerubriceerde informatie wordt u in de weerbaarheidsbrief nader geïnformeerd.

Een concreet voorbeeld van versterkte informatie-uitwisseling tussen de zogeheten algemene en functionele kolom van crisisbeheersing is de Droogtemonitor¹¹. Deze monitor bevat actuele data en duiding tijdens watertekort en droogte. Ze wordt gevoed met bijdragen van de waterschappen, Rijkswaterstaat, het KNMI, de provincies, het ministerie van LVVN en Vewin en maakt dat partijen over dezelfde en actuele informatie beschikken, ook in geval van nijpende droogtesituaties. De droogtemonitor wordt door de betrokken partners doorlopend verbeterd op basis van opgedane ervaring. Recente ontwikkelingen zijn o.a. een verbeterde grondwaterindex en interactieve kaarten om de droogtesituatie op regionaal niveau weer te geven.

Een ander voorbeeld van versterkte informatie-uitwisseling is het landelijk actiecentrum natuurbrandbestrijding dat recent, tijdens de langere periode van droogte, voor de eerste keer is geactiveerd door Brandweer NL in samenwerking met LOCC-KCR2.

Inzicht in capaciteiten (mensen en middelen) en verdeling van schaarste
Om als overheid beter voorbereid te zijn op een crisis of conflict en om de gevolgen daarvan beter te beheersen, worden in de verschillende domeinen en in samenwerking met vitale sectoren de (mogelijke) schaarste en de beschikbare capaciteiten in kaart gebracht. Daarbij kan gedacht worden aan inzicht in de schaarste van onder meer producten, grondstoffen en personeel. De coronapandemie en de geopolitieke situatie illustreren het belang om vooraf over de inzet van beschikbare capaciteiten en verdeling van schaarste na te denken. Hiertoe lopen diverse initiatieven. Zo hebben de veiligheidsregio's en het LOCC-KCR2 een Landelijk Project Team Multidreiging opgezet, een initiatief dat kan helpen om inzicht te krijgen in schaarste van civiele capaciteiten aan de hand van

**Directoraat Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en
Veiligheid

Datum
11 juli 2025

Onze referentie
6548848

¹⁰ Resp. Staatsgeheim CONFIDENTIEEL, Staatsgeheim GEHEIM en Staatsgeheim ZEER GEHEIM.

¹¹ [Droogtemonitor | Rijkswaterstaat](#)

diverse situaties, waaronder de verschuiving van de aandacht van de derde hoofdtak van Defensie (civiele bijstand) naar de eerste hoofdtak (bescherming grondgebied). Daarnaast worden kennis en instrumenten ontwikkeld om in een crisis- en conflictscenario om te gaan met schaarste. Naast een effectieve verdeling bij schaarste, kan het aanhouden van strategische voorraden een instrument zijn om tekorten of schokken op te vangen. De aanbevelingen van het rapport van de Algemene Rekenkamer uit 2022 over dit onderwerp worden hierbij betrokken¹². In voornoemde weerbaarheidsbrief wordt u uitgebreider geïnformeerd over de verschillende initiatieven die, ook in Europees verband, op dit vlak worden genomen.

**Directoraat Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en
Veiligheid

Datum
11 juli 2025

Onze referentie
6548848

Aangemerkte processen binnen vitale sector openbare orde en veiligheid

Vorbereiding op dreigingen nu en in de toekomst vraagt ook aandacht voor de weerbaarheid en continuïteit van crisisorganisaties zelf, juist wanneer de samenleving moet kunnen vertrouwen op hun aanwezigheid en inzet. Vanuit de eigen verantwoording hiervoor wordt door organisaties zoals politie en veiligheidsregio's gericht aandacht gegeven aan de continuïteit van hun processen. Binnen het kader van de versterkte Aanpak Vitaal¹³ is in beeld gebracht welke processen binnen de vitale sector openbare orde en veiligheid - onder de beleidsverantwoordelijkheid van de minister van Justitie en Veiligheid vallend - als vitaal proces gezien moeten worden. Naast het reeds bestaande vitale proces: 'inzet politie', gaat het om drie nieuwe vitale processen: 'inzet brandweer', 'crisiscoördinatie en besluitvorming' en 'communicatie en informatievoorziening in relatie tot de drie andere processen'. Het sinds 2015 als vitaal aangemerkte proces: 'Communicatie met en tussen hulpdiensten middels 112 en C2000' valt binnen het nieuwe vitale proces: 'communicatie en informatievoorziening'. De komende periode wordt met betrokkenheid van partijen uit het veld conform de cyclus-Vitaal de weerbaarheid van deze processen nader in beeld gebracht.

Dierenwelzijn en diergezondheid in relatie tot rampen en crises

Bij rampen en crises riskeren mensen hun leven om dieren te redden. In twee Kamermoties¹⁴ is verzocht om dieren en dierenhulporganisaties een plek in crisisdraaiboeken te geven en landelijke richtlijnen op te stellen met betrekking tot de hulp aan dieren bij regio-overstijgende rampen. In 2024 is daarom op verzoek van het ministerie van JenV en het ministerie van LNVN een traject van veiligheidsregio's en dierenhulporganisaties gestart om een landelijk toepasbare werkwijze te realiseren, waarbij ervaringen uit de praktijk worden benut. Dit traject is gericht op professionalisering van en handvaten voor de sector en betrokken partijen en organisaties. Voorts is er aandacht voor de overdracht van dierziekten op mensen en zijn er draaiboeken opgesteld en diverse (crisis)oefeningen gehouden met uitbraakscenario's van dierziekten¹⁵.

Versneld versterken van een weerbare samenleving

Eén van de belangrijkste ambities van de Agenda is het nog meer betrekken van de samenleving bij de voorbereiding en de respons op uiteenlopende rampen en

¹² Algemene Rekenkamer: Focus op strategische voorraden, 29 september 2022.

¹³ Kamerstukken II, 2022/23, 30 821, nr. 182.

¹⁴ Verwijzing naar moties toevoegen. Kamerstukken II, 2021/2022, 29 517, nr. 218.

¹⁵ Er is onder meer een draaiboek opgesteld voor hoog pathogene vogelgriep (HPAI) bij melkkoeien. Ook is in november 2024 in enkele provincies de uitvoering beoefend van het draaiboek Afrikaanse varkenspest in wilde zwijnen. In april 2025 is een interactieve crisisoefening gehouden vanuit de departementale crisisstructuur van het ministerie van LNVN waarin crisisteams onder tijdsdruk oefenden met het nemen van besluiten over een uitbraakscenario.

crises ('all-hazard'). De overheid kan niet alle schokken opvangen, daarom is een veerkrachtige en parate samenleving nodig. Deze ambitie en de bijbehorende beleidsinzet wordt uitgebreid beschreven in de weerbaarheidsbrief. Daarin is onder meer stil gestaan bij de opzet van een landelijk dekkend netwerk van noodsteunpunten dat samen met de veiligheidsregio's en de VNG wordt ingericht. In het najaar van 2025 start een meerjarige publiekscampagne 'Denk vooruit' die als doel heeft dat Nederlanders de dreiging (er)kennen én de impact hiervan op Nederland. Men ziet de noodzaak van voorbereiding op langdurige uitval en stelt een noodpakket samen, maakt een noodplan en neemt deel aan het gesprek over de dreiging en de voorbereiding. De publiekscampagne wordt in nauwe samenwerking met ministeries, regionale en lokale overheden, bedrijven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties ontwikkeld en uitgevoerd. Een huis-aan-huis publicatie van de overheid is hier onderdeel van. Vanuit de Landelijke Agenda zijn daarnaast de volgende acties ondernomen.

**Directoraat Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en
Veiligheid

Datum
11 juli 2025

Onze referentie
6548848

Verbinding overheden en maatschappelijke partners

In nauwe samenwerking tussen veiligheidsregio's, NIPV, VNG en het ministerie van JenV is in 2025 een landelijk netwerkplatform gelanceerd gericht op het betrekken en verbinden van overheden en maatschappelijke partners rond weerbaarheid:

www.weerbaarnl.nl. Het fungeert als verbindend kennisplatform door veiligheidspartners te koppelen aan organisaties, bedrijven en maatschappelijke initiatieven van zowel binnen als buiten de traditionele veiligheidswereld, door goede voorbeelden en ervaringen te delen en door kennis op te halen en vast te leggen. (Onderdelen van) Ministeries kunnen in WeerbaarNL participeren om hun netwerk te vergroten en kennis te delen en op te halen.

Het platform hangt samen met het NIPV-programma Versterken maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht. Het is mede gericht op het zelf-organiserend vermogen van de samenleving: 'Op weg naar 18 miljoen hulpverleners'¹⁶. Om van elkaar te leren wisselen veiligheidsregio's onderling hun weerbaarheidsplannen uit. Het gaat hierbij nadrukkelijk niet om operationele afspraken, deze worden gemaakt met de direct betrokken ministeries en andere organisaties.

De VNG is, naast haar deelname aan WeerbaarNL.nl, op meerdere manieren actief op het terrein van maatschappelijke weerbaarheid. Zo kunnen gemeenten op een besloten forum hun vragen, ervaringen en informatie kwijt. Ook zijn er (online) inloopsessies voor bestuurders en maakt de VNG deel uit van de bestuurlijke tafel met de minister van JenV, waarbij ook het Veiligheidsberaad is aangesloten.

Betrokkenheid van burgers en vrijwilligers bij versterking weerbaarheid

Zowel de veiligheidsregio's gezamenlijk als individuele veiligheidsregio's hebben diverse initiatieven ontplooid om burgers te informeren over en handvatten te geven voor het omgaan met risico's en de reactie op rampen en crises. Het gaat hierbij om situaties van stroomuitval tot nog ernstiger rampen of conflicten in bijvoorbeeld militair opzicht. Zo bestaan er bijvoorbeeld al langer *Risk Factories*, waarmee regio's risicobewustzijn en zelfredzaamheid vooral onder jongeren stimuleren en worden er *serious games* ontwikkeld, er zijn regionale websites en apps met handelingsperspectieven en mogelijkheden voor burgerhulp gelanceerd en projecten gericht op een weerbare wijk gestart¹⁷. De betrokkenheid en zelf- en

¹⁶ Verkenning naar het versterken van maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht in tijden van crises, NIPV, mei 2024.

¹⁷ Op dit moment zijn er Risk Factories in de veiligheidsregio's Midden-West-Brabant, Limburg-Noord, en Twente. Op www.zeelandveilig.nl, www.rijnmondveilig.nl, www.eerstehulpbenij.nl (Veiligheidsregio Groningen) en www.brabantalert.nl is informatie voor burgers over risico's en acute incidenten te vinden. Zie ook: Werken aan weerbaarheid en veerkracht, NIPV, december 2024.

samenredzaamheid van burgers krijgt zo een impuls. Vanuit LOCC-KCR2 is gezamenlijk met o.a. het Rode Kruis, Leger des Heils, het Veteranen Searchteam en de Reddingsbrigade gestart met een verkenning ten aanzien van gecoördineerde burgerhulpverlening.

Civiel-militaire samenwerking

De krijgsmacht vervult een belangrijke rol bij crisisbeheersing, niet alleen in het geval van militaire dreiging of conflicten. De krijgsmacht is aan zet binnen alle pijlers van de Agenda. Het versterken van de weerbaarheid van de samenleving is gebaat bij een verdere versterking van de samenwerking tussen civiele en militaire partijen. Denk bijvoorbeeld aan de mogelijke inzet van burgers, vrijwilligers en reservisten in buitengewone omstandigheden en aan de inzet van het leger bij overstromingen en andere noodsituaties. Beter op elkaar afgestemde civiele en militaire capaciteiten dragen bij aan een effectievere crisisbeheersing en aan het mitigeren van de gevolgen van dreigingen. In de weerbaarheidsbrief wordt uitgebreid stil gestaan bij de rol van Defensie bij de versterking van de paraatheid en het weerbaar houden van de samenleving en de acties die hierop lopen. Ook het recente rapport van de Algemene Rekenkamer over de invulling van de derde hoofdtaak van de krijgsmacht, die betrekking heeft op de ondersteuning van civiele autoriteiten bij rampenbestrijding, crisisbeheersing, rechtshandhaving en humanitaire hulp, bevat hiervoor aanknopingspunten¹⁸. Daarbij wordt uitgewerkt wat de implicaties zijn indien de uitvoering van de derde hoofdtaak door Defensie op enigerlei wijze onder druk komt te staan.

Bevorderen van kwaliteit en professionaliteit

De kwaliteit en professionaliteit van deelnemers aan en organisaties binnen het stelsel van crisisbeheersing moeten op orde zijn.

Samen leren en oefenen

Samen opleiden, trainen en oefenen (OTO) helpt om nog beter voorbereid te zijn op toekomstige crises. De afgelopen periode vonden diverse oefeningen plaats waaruit lessen zijn of worden getrokken die bij kunnen dragen aan hogere paraatheid op prioritaire landelijke risico's. Ook crises en incidenten die zich recent hebben voorgedaan fungeren als testcases voor het optreden van grootschaliger risico's.

In 2024 werd Nederland onder meer getroffen door de wereldwijde Crowdstrike-storing en door een technische storing op het Netherlands Armed Forces Integrated Network (NAFIN). Uw Kamer is over deze verstoringen geïnformeerd.¹⁹ De lessen uit deze verstoringen - zoals zorgen voor een grondige herziening van continuïteitsplannen en een duidelijk opschalingskader dat ook voor partijen aangesloten op NAFIN navolgbaar is en zorgen voor proactieve en gestructureerde crisiscommunicatie - worden meegenomen naar de praktijk en dragen zo bij aan de digitale weerbaarheid²⁰.

De lessen uit (de evaluaties van) de nationale en internationale oefeningen die in 2024 en 2025 werden gehouden worden benut bij de activiteiten en planvorming in het kader van de Agenda. Het betreft onder meer de vierde editie van cybercrisisoefening ISIDOOR²¹, de Nationale Nucleaire Oefening (NNO) die in

**Directoraat Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en
Veiligheid

Datum
11 juli 2025

Onze referentie
6548848

¹⁸ De derde hoofdtaak van de krijgsmacht, Algemene Rekenkamer, maart 2025.

¹⁹ Kamerstukken, 2023/24, 26 642, nr. 1214.

²⁰ Kamerstukken II, 2023/24, 26 643, nr. 1212 en Kamerstukken II, 2024/25, 36 592, nr. 14.

²¹ Op 2 september 2024 is de evaluatie van de vierde editie van ISIDOOR (die in 2023 werd gehouden) verschenen; <https://www.nctv.nl/actueel/nieuws/2024/08/23/het-beoefenen-van-een-cybercrisis-maakt-ons-land-weerbaarder>

oktober 2024 werd gehouden, de zogeheten PACE-oefening²², een EU-crisis-managementoefening die in oktober 2024 is gehouden en de tweejaarlijkse NAVO Crisis Management Exercise (CMX) die in maart 2025 is gehouden²³. Bij deze laatste oefening zijn zowel de politiek-militaire besluitvormings- en crisisstructuren binnen de NAVO als de nationale civiel-militaire crisisstructuur getest. Ter voorbereiding op de NAVO-top 2025 in Den Haag hebben veel organisaties een intensief OTO-programma uitgevoerd.

Mede in het kader van het vergroten van de weerbaarheid van de samenleving is, waar mogelijk en relevant, de betrokkenheid van burgers en het bedrijfsleven bij en deelname door hen aan toekomstige oefeningen een aandachtspunt. Binnen verschillende veiligheidsregio's is hier in de afgelopen jaren al ervaring mee opgedaan.

Om meer eenduidigheid in het opleidingsniveau te realiseren zijn vanuit de veiligheidsregio's, het NCC en het NIPV de eerste stappen gezet om te komen tot een landelijk curriculum crisisbeheersing. Om de kwaliteit van de crisisorganisatie verder te versterken wordt op initiatief van de veiligheidsregio's daarnaast een netwerkmanagementstrategie nader uitgewerkt.

In november 2024 organiseerde Rijkswaterstaat in samenwerking met de Veiligheidsregio Fryslân een grootschalige veldoefening op Schiermonnikoog. Samen met lokale vrijwilligersorganisaties werd de respons op een grote milieuramp (zoals de ramp met containerschip MSC Zoë in 2019) beoefend. Vanaf 2025 wordt deze manier van oefenen uitgebreid naar de Hollandse kust en de Zeeuwse Delta.

Caribisch Nederland

Conform het algemeen geldende beleid van *comply or explain* geldt de Landelijke Agenda Crisisbeheersing ook voor de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Hoewel de wijze waarop de Agenda en met name de ambities en activiteiten volgend uit de Agenda doorwerking kunnen hebben richting Bonaire, Sint Eustatius en Saba nog verder moet worden ingevuld en uitgewerkt, kent een deel van de activiteiten een specifiek op de eilanden gerichte invulling.

Paraatheid op basis van gezamenlijke planvorming

Voor de zes eilanden in de Caribische delen van het Koninkrijk wordt een analyse van crisiscapaciteiten uitgevoerd.

Naar aanleiding van het onderzoek van Crisisplan "Naar een versterkte crisissamenwerking met de Caribische (ei)landen"²⁴, wordt ten aanzien van de (boven)eilandelijke samenwerking onder meer aanbevolen een Caribische variant van het European Union Civil Protection Mechanism in te richten: een Caribbean Civil Protection Mechanism (CCPM). Begin dit jaar is het CCPM gestart. Beoogd is dat het CCPM actief bijdraagt aan het verder verstevigen van de bovineilandelijke samenwerking en optimalisatie van eventuele ondersteuning vanuit Europees Nederland.

Hoewel er op dit moment geen reden is om uit te gaan van een verhoogde dreiging ten aanzien van de Caribische delen van het Koninkrijk, is een hogere militaire dreiging in de toekomst niet uit te sluiten. Het Koninkrijk moet hierop adequaat voorbereid zijn. In navolging van de realisatie van een Landelijk

**Directoraat Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en
Veiligheid

Datum
11 juli 2025

Onze referentie
6548848

²² Kamerstukken II, 2024/2025 30 821, nr. 249.

²³ [NATO - Pressrelease: NATO Crisis Management Exercise 2025 \(CMX25\), 10-Mar.-2025](#)

²⁴ [Crisisplan, Leiden, 21 juni 2023 \(https://www.crisisplan.nl/2023/09/04/onderzoek-naar-bovineilandelijke-samenwerking-met-caribisch-nederland/\)](#)

Crisisplan Militaire Dreiging, is, zoals eerder gemeld, met de eilanden gestart met het opstellen van een Koninkrijks crisisplan Militaire Dreigingen.

Door USAR.NL is een specifieke capaciteit ontwikkeld in de vorm van Hurricane Relief Capacity. Deze is primair bedoeld ten behoeve van inzet op de zes Caribische eilanden van het Koninkrijk in geval van een (dreigende) orkaan.

**Directoraat Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en
Veiligheid

Datum
11 juli 2025

Onze referentie
6548848

Robuuste leiding en coördinatie

In 2024 is gestart met het creëren van een pool van functionarissen, bedoeld voor het versterken van de robuustheid van de (ei)landelijke crisisorganisaties in de Caribische delen van het Koninkrijk. Bij aanhoudende rampen en/of crises kunnen functionarissen vanuit het Caribisch gebied of Europees Nederland als achtervang worden ingezet om de continuïteit van de respectievelijke crisisorganisaties te waarborgen. Naast de inzet in de warme fase, die prioriteit heeft, kunnen functionarissen uit de pool ook worden ingezet voor ondersteuning in de zogenoemde koude fase. Dit verloopt via het CCPM. LOCC-KCR2 voert inmiddels zijn kerntaken op het gebied van informatiemanagement, coördinatie van bijstand en ondersteuning van civiele autoriteiten ook uit voor Bonaire, Sint-Eustatius en Saba. Daarnaast faciliteert LOCC-KCR2 het CCPM.

Robuuste informatiedeling en verwerking

De aansluiting van zowel Saba als Sint-Eustatius op de Landelijke Voorziening Crisisbeheersing (Landelijk Crisis Management Systeem) is nagenoeg afgerond. Belangrijke stappen om ook Bonaire succesvol aan te sluiten, worden gezet.

Netwerkmanagement

Onlangs vond de vijfde "Week van de Crisisbeheersing" plaats. Deze bijeenkomsten, die door de ministeries van JenV en BZK gezamenlijk worden georganiseerd, bieden crisispartners de kans om rond een breed palet aan onderwerpen elkaar te spreken, informatie uit te wisselen en tot nadere afspraken te komen. Het thema van de vijfde Week van de Crisisbeheersing was zelf- en samenredzaamheid; er is onder meer gesproken over klimaatveiligheid, digitale verstoringen, er was een cyberoefening en een workshop over de logistieke uitdagingen waarmee de eilanden worden geconfronteerd. Tijdens de bijeenkomst in november 2024 is voor de eerste keer een parallel programma specifiek over crisiscommunicatie georganiseerd. Er is toen een netwerk van crisiscommunicatieprofessionals gevormd, waarin kennis en ervaringen worden gedeeld en waar wordt samengewerkt aan het voorbereiden op crises.

Stand van zaken wetgevingstraject aanpassing Wet veiligheidsregio's en Veiligheidswet BES

Zoals aan uw Kamer toegezegd²⁵ informeer ik u hierbij over de stand van zaken van het wetgevingstraject voor wijziging van de Wet veiligheidsregio's (Wvr). De afgelopen tijd is gewerkt aan het opstellen van een wetsvoorstel hiertoe. Hierbij zijn de verschillende (crisis)partners betrokken geweest in een preconsultatietraject en is hun input betrokken bij het formuleren van het wetsvoorstel. De wetsaanpassing versterkt de samenwerking tussen de rijksoverheid, de veiligheidsregio's en andere crisispartners, en tussen veiligheidsregio's onderling.

Conform de toepassing van het principe *comply or explain* worden bij de wijziging van de Wvr vergelijkbare wijzigingen in de Veiligheidswet BES meegenomen. Ook worden de taken en de bevoegdheden van de Rijksvertegenwoordiger op het terrein van de rampenbestrijding en crisisbeheersing voor de openbare lichamen

²⁵ Kamerstukken II 2024/25, 29 517, nr. 264 en TZ202302 nr. 042.

Bonaire, Sint Eustatius en Saba in de Veiligheidswet BES afgeschaft of herbelegd bij de Minister van Justitie en Veiligheid. Met dit wetsvoorstel worden dan ook twee wetten gewijzigd.

Beoogd is het wetsvoorstel op korte termijn in consultatie te brengen. Hieronder zijn de belangrijkste wijzigingen uit het wetsvoorstel uiteengezet. Hiermee wordt voldaan aan de toezegging om uw Kamer te informeren over het wetgevingstraject voordat de eerste tranche tot wijziging van de Wet veiligheidsregio's en de Veiligheidswet BES in consultatie gaat.

**Directoraat Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en
Veiligheid

Datum
11 juli 2025

Onze referentie
6548848

- Coördinerende rol en aanwijzingsbevoegdheid van de Minister van Justitie en Veiligheid

De Minister van Justitie en Veiligheid is zowel stelselverantwoordelijke voor de crisisbeheersing als coördinerend bewindspersoon binnen het stelsel van crisisbeheersing. In het wetsvoorstel wordt de coördinerende taak van de Minister van Justitie en Veiligheid opgenomen. Het wetsvoorstel borgt dat de Minister van Justitie en Veiligheid bij een (dreigende) ramp of crisis overleg kan voeren over het geheel van maatregelen en voorzieningen, met inbegrip van de voorbereiding daarop, dat wordt getroffen ter bestrijding of beheersing van die ramp of crisis. Daarnaast vindt een overheveling plaats van de aanwijzingsbevoegdheid van de commissaris van de Koning naar de Minister van Justitie en Veiligheid, zodat deze rechtstreeks aanwijzingen kan geven aan de voorzitter of het bestuur van een veiligheidsregio, indien nodig. Met deze wijzigingen worden rijksoverheid en regio's nauwer op elkaar aangesloten. Daarnaast beschikt de Minister van Justitie en Veiligheid over een aantal instrumenten die met dit wetsvoorstel worden geborgd, onder meer:

- Het vaststellen van een landelijk beleidsplan crisisbeheersing (nu: de Landelijke Agenda Crisisbeheersing);
- Het bevorderen van het opstellen en het mede vaststellen van landelijke crisisplannen;
- Het zo nodig verzorgen van crisiscommunicatie gedurende rampen en crises van meer dan regionale betekenis;
- Het voorzien in een regeling waarmee de inzet en paraatheid van de brandweer bij grote en bovenregionale incidenten wordt geborgd.

Tot slot vindt een overheveling plaats van de aanwijzingsbevoegdheden van de commissaris van de Koning naar de Minister van Justitie en Veiligheid, zodat deze rechtstreeks aanwijzingen kan geven aan de voorzitter van een veiligheidsregio of de gezaghebber over het inzake de rampenbestrijding of crisisbeheersing te voeren beleid, of aan het bestuur van een veiligheidsregio of een bestuursorgaan van een openbaar lichaam of een samenwerkingslichaam over diens taakuitvoering.

- Landelijk beleidsplan en landelijke crisisplannen

De gezamenlijke koers en richting voor de inspanningen van de rijksoverheid, de veiligheidsregio's en de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba worden neergelegd in een meerjarig landelijk beleidsplan crisisbeheersing: nu de Landelijke Agenda Crisisbeheersing. Deze reeds bestaande praktijk wordt in het wetsvoorstel gecodificeerd. Dit landelijk beleidsplan geeft richting op onderwerpen en activiteiten die een gezamenlijke inzet vergen en draagt bij aan een gestructureerde en gezamenlijke voorbereiding hierop. Dit beleidsplan wordt betrokken bij de beleidsplannen van de veiligheidsregio's en de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Voorliggende brief laat de voortgang op en ervaringen met dit nieuwe beleidsinstrument zien.

- Daarnaast wordt de rol van de Minister van Justitie en Veiligheid voor het bevorderen van het opstellen van landelijke crisisplannen wettelijk verankerd. Landelijke crisisplannen worden betrokken bij het regionale beleids- en crisisplan van de veiligheidsregio's en de plannen van de openbare lichamen

Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Andersom worden de regionale en eilandelijke plannen meegenomen bij het opstellen van het landelijke beleidsplan. Dit zorgt voor meer samenhang tussen de rijksoverheid, enerzijds, en de veiligheidsregio's en Caribisch Nederland, anderzijds.

- Bovenregionale afstemming

De rol van het Veiligheidsberaad bij het stimuleren en faciliteren van afstemming en eenduidigheid tussen veiligheidsregio's wordt geborgd in het wetsvoorstel.

Begrippenkader crisis en crisisbeheersing

De definitie van crisis wordt gemoderniseerd. In lijn met de Veiligheidsstrategie voor het Koninkrijk der Nederlanden, waarin niet meer wordt gesproken over 'vitale belangen' maar over 'veiligheidsbelangen', wordt ook de definitie van crisis aangepast.

Er wordt een definitie geïntroduceerd voor nationale crisisbeheersing. De definitie brengt tot uitdrukking dat de hierboven genoemde instrumenten niet zijn beperkt tot bevoegdheden en maatregelen aangaande de openbare orde en veiligheid, maar zien op het geheel van maatregelen en voorzieningen, met inbegrip van de voorbereiding daarop, dat wordt getroffen ter bestrijding of beheersing van een ramp of crisis.

- Nafase en herstel

Om structurele aandacht te borgen voor de voorbereiding en uitvoering van de nafase, zal dit thema een vast onderdeel worden van zowel landelijke als regionale en eilandelijke beleids- en crisisplannen. Op deze manier kan de overgang van de responsfase naar de nafase zoveel mogelijk gestructureerd verlopen. Ook wordt hiermee het cyclische proces van crisisbeheersing vastgelegd.

- Landelijk dekkingsplan brandweerzorg

Het Landelijk dekkingsplan brandweerzorg wordt in het wetsvoorstel verankerd. Dit landelijk plan brengt inzicht in en sturing op de voorbereiding op gebeurtenissen die om grootschalige en/of specialistische brandweerinzet vragen.

Financieel kader

Om invulling te geven aan ambities en activiteiten uit de Agenda en de weerbaarheidsopgave zijn financiële middelen nodig. Voor crisisbeheersing zijn de reguliere gelden zoals opgenomen in de departementale begrotingen en de regionale en lokale budgetten beschikbaar. Daarnaast verwijs ik naar de besluitvorming in het kader van de Voorjaarsnota. Voor de maatschappelijke weerbaarheid, waaronder de noodsteunpunten heeft het kabinet vanaf 2027 structureel €70 miljoen beschikbaar gesteld. Vanuit dat bedrag wordt ook de intensivering van de publiekscampagne gedekt. In aanloop naar 2027 zal het kabinet alvast aanvullend €10 miljoen in 2025 en €20 miljoen in 2026 beschikbaar stellen. Het kabinet heeft, mede gegeven de motie van uw Kamer²⁶, bij het opstellen van de Voorjaarsnota geen mogelijkheid gevonden om de korting op de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) te herzien. Het kabinet is zich bewust van de zorgen van het Veiligheidsberaad over de financiering van de weerbaarheidsopgave en van de korting op de BDuR zoals die vanaf volgend jaar effect zal hebben. Ik ben met de veiligheidsregio's en de gemeenten in gesprek

**Directoraat Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en
Veiligheid

Datum
11 juli 2025

Onze referentie
6548848

²⁶ Kamerstukken II, 2024/25, 29 517, nr. 265.

om te bezien hoe de regionale en lokale weerbaarheidsopgave kan worden waargemaakt binnen passende financiële kaders.

Tot slot

Met de Landelijke Agenda Crisisbeheersing is in 2024 de koers uitgezet op het gebied van de crisisbeheersing voor de jaren 2024-2029, met een focus op de eerste drie jaar. Op basis van de ambities in de Agenda hebben ministeries, veiligheidsregio's en de openbare lichamen Bonaire, Sint-Eustatius en Saba het afgelopen jaar vorm en invulling gegeven aan hun plannen en activiteiten op het gebied van crisisbeheersing. Veel activiteiten zijn daarbij wegens internationale en maatschappelijke ontwikkelingen onder de noemer van de weerbaarheidsopgave in een stroomversnelling gekomen. De ambities worden periodiek geactualiseerd. Zo biedt de Agenda houvast zonder dat zij een blauwdruk is.

De Staatssecretaris Rechtsbescherming,

T.H.D. Struycken

De Minister van Justitie en Veiligheid,

D.M. van Weel

**Directoraat Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en
Veiligheid

Datum
11 juli 2025

Onze referentie
6548848